

การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์
และการเรียนรู้แบบผสมผสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ยุวดี ชมชื่น

คู่มือนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิปันจัต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

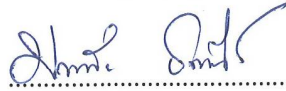
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ธันวาคม 2561

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมคุณวุฒิบัณฑิตและคณะกรรมการสอบคุณวุฒิบัณฑิต ได้พิจารณา
คุณวุฒิบัณฑิตของ ยูวดี ชมชื่น ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมคุณวุฒิบัณฑิต



..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.มณฑิเตอร์ ชมดอกไม้)



..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.อุทิศ บำรุงชีพ)

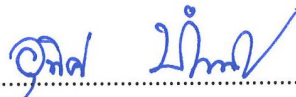
คณะกรรมการสอบคุณวุฒิบัณฑิต



..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.นงออง ทับศรี)



..... กรรมการ
(ดร.มณฑิเตอร์ ชมดอกไม้)



..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.อุทิศ บำรุงชีพ)



..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรีพร อนุศาสนนันท์)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับคุณวุฒิบัณฑิตฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพา



..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุภายู วีระวงษ์ตระกูล)

วันที่ ๕..... เดือน กรกฎาคม..... พ.ศ. 2562

กิตติกรรมประกาศ

คุษฎีนิพนธ์เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.มณฑิยา ชมดอกไม้ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ เรือตรี ดร.อุทิศ บำรุงชีพ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี ประธานกรรมการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์พร อนุศาสนนันท์ กรรมการสอบ ที่ได้ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะ รวมทั้งขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบความถูกต้องและชี้แนะทางในการปรับปรุงเครื่องมือ ที่เป็นประโยชน์ต่อคุษฎีนิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบคุณ ผอ.เกษม พูลทวิ ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดบางสมัคร ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย และขอขอบคุณ ผอ.วิฑูรย์ พรหมมี ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดบางวัว (สายเสริมวิทย์) ที่ให้การสนับสนุนการทำวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จลงด้วยดี

คุณประโยชน์ของคุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบแด่ คุณพ่อประดับ ชมชื่น ผู้ที่ผลักดันให้ผู้วิจัยก้าวสู่อาชีพครูและเป็นกำลังใจในการศึกษาจบจนวาระสุดท้ายของชีวิต ขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและให้ความช่วยเหลือทุกท่าน ขอขอบคุณครอบครัวชมชื่นและคุณวาท ขาวจันทร์ ผู้ที่ให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกทุกด้านตลอดระยะเวลาที่ศึกษา ทำให้ผู้วิจัยสามารถบรรลุผลการทำคุษฎีนิพนธ์ครั้งนี้ด้วยดี

ยุวดี ชมชื่น

56810082: สาขาวิชา: หลักสูตรและการสอน; ปร.ด. (หลักสูตรและการสอน)

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการเรียนรู้/ วิธีการทางประวัติศาสตร์/ การเรียนรู้แบบผสมผสาน/
ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ยวดี ชมชื่น: การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (THE DEVELOPMENT OF HISTORY LEARNING MODEL THROUGH HISTORICAL METHOD AND BLENDED LEARNING FOR MATTHAYOMSUKSA II STUDENTS) คณะกรรมการควบคุมคดียุติพันธ์: มณฑิธร ชมดอกไม้, ค.ค., อุทิศ บำรุงชีพ, ศษ.ด. 242 หน้า. ปี พ.ศ. 2561.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียน 3) ศึกษาความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์และการใช้เทคโนโลยี และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ของโรงเรียนวัดบางวัว (สายเสริมวิทย์) จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 37 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ 2) แบบประเมินความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ 3) แบบประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และ 4) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์

ผลการวิจัย พบว่า

1. ได้รู้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน เรียกว่า SIBERS ประกอบด้วยขั้นตอนการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 เริ่มต้นการเรียนรู้ (Start) ขั้นที่ 2 เข้าสู่การปฏิสัมพันธ์กลุ่ม (Interaction) ขั้นที่ 3 ร่วมประชุมและทำงาน (Brainstorm) ขั้นที่ 4 เพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ (Experience) ขั้นที่ 5 สรุปสู่ความเข้าใจ (Resolution) ขั้นที่ 6 แบ่งปันความรู้ใหม่สู่ห้องเรียน (Share knowledge) ซึ่งผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับดี
2. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนอยู่ในระดับดีมาก โดยได้ค่าเฉลี่ยร้อยละ 85.46 และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีจัดอยู่ในระดับมากที่สุด โดยได้ค่าเฉลี่ยร้อยละ 87.04
5. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน จัดอยู่ในระดับมากที่สุด

56810082: MAJOR: CURRICULUM AND INSTRUCTION; Ph.D. (CURRICULUM AND INSTRUCTION)

KEYWORDS: MODEL OF TEACHING/ HISTORICAL METHOD/ BLENED LEARNING/ COMPETENCE OF TECHNOLOGY APPLICATION

YUVADEE CHOMCHUEN: THE DEVELOPMENT OF HISTORY LEARNING MODEL THROUGH HISTORICAL METHOD AND BLENED LEARNING FOR MATTHAYOMSUKSA II STUDENTS. ADVISORY COMMITTEE: MONTIEN CHOMDOKMAI, Ph.D., UTHIT BUMROONGCHEEP, Ed.D. 242 P. 2018.

The purposes of this research were 1) to develop a History Learning Management Model through Historical Method and Blended Learning for Matthayomsuksa II students, 2) to compare students' learning achievement before and after their learning, 3) to study students' competence of Historical Method and Technology application, and 4) to study students' satisfaction level after studying through the History Learning Management Model. The sample was a group of 37 Matthayomsuksa II students studying in the second semester of the 2017 academic year at Wat Bangwua (Saisermwit) School, Chachoengsao province. The research instruments were; 1) Historical Learning achievement tests, 2) a Historical Method competency test, 3) a Technology application competency test, and 4) a Student's satisfactory questionnaire.

The findings of this research were as follows:

1. The History Learning Management Model through Historical Method and Blended Learning for Matthayomsuksa II students named SIBERS contains 6 stages 1) Start, 2) Interaction, 3) Brainstorm, 4) Experience, 5) Resolution, and 6) Share knowledge. The evaluation of the evaluated model was rated at a good level by the experts.

2. The average score of History Learning achievement of the students after learning was statistically significant higher than that one before the learning at the.01 level.

3. Students have the learning achievement score in History subject after learning higher than the required level of statistically significance.01 level.

4. Students' competency score of Historical Method was at a high level which, the average score was 89.01 percent. Students' competency score of Technology application was at a high level, which the average score was 87.05 percent.

5. Students' satisfactory level of the History Learning Management Model through Historical Method and Blended Learning was at the highest level.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
สมมติฐานของการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวัดบางวัว (สายเสริมวิทย์)	17
จิตวิทยาพัฒนาการสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น.....	23
การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์.....	26
การเรียนรู้แบบผสมผสาน.....	39
การเรียนรู้แบบการทำงานร่วมกัน.....	54
การประเมินผลตามสภาพจริง.....	56
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	64
ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี.....	68
ทฤษฎีความพึงพอใจ.....	71
การวิจัยและพัฒนา.....	72
การหาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้.....	75
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	77

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	88
ระยะที่ 1 ขั้นการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้.....	91
ระยะที่ 2 ขั้นการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้.....	96
ระยะที่ 3 ขั้นการปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้.....	140
4 ผลการวิจัย.....	142
ตอนที่ 1 ผลการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โดยประยุกต์ วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	143
ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการ ทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....	153
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ และการใช้เทคโนโลยีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้โดยประยุกต์ วิธีการทางประวัติศาสตร์และ การเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....	154
ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้ ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โดยประยุกต์วิธีการทาง ประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน.....	157
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	161
สรุปผลการวิจัย.....	162
อภิปรายผล.....	163
ข้อเสนอแนะ.....	169
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	170
บรรณานุกรม.....	172
ภาคผนวก.....	183
ภาคผนวก ก.....	184

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก ข.....	196
ภาคผนวก ค.....	198
ภาคผนวก ง.....	227
ภาคผนวก จ.....	239
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	242

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดประวัติศาสตร์ (มาตรฐาน ส 4.1)	17
2 มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดประวัติศาสตร์ (มาตรฐาน ส 4.2)	18
3 มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดประวัติศาสตร์ (มาตรฐาน ส 4.3)	19
4 โครงสร้างเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ภาคเรียนที่ 1.....	21
5 โครงสร้างเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ภาคเรียนที่ 2.....	22
6 การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงสาระของความรู้ ทักษะกระบวนการและเจตคติค่านิยม ของการเรียนรู้ประวัติศาสตร์.....	29
7 การเปรียบเทียบแนวโน้มของการเรียนการสอนประวัติศาสตร์.....	31
8 การเปรียบเทียบแนวโน้มของการเรียนการสอนประวัติศาสตร์.....	37
9 การเปรียบเทียบห้องเรียนปกติและห้องเรียนออนไลน์.....	49
10 แนวทางการใช้การเรียนรู้แบบออนไลน์.....	51
11 โครงสร้างของแผนการจัดการเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....	97
12 วิเคราะห์ความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์.....	111
13 การวิเคราะห์จุดประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์.....	116
14 การวิเคราะห์ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี.....	124
15 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โดยประยุกต์วิธีการทาง ประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....	144
16 ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โดยประยุกต์ วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	149
17 คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน (E ₁) โดยใช้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และ การเรียนรู้แบบผสมผสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของกลุ่มตัวอย่างใน ภาคสนาม.....	151
18 ผลการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์ วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/ 80 จากการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ในภาคสนาม.....	152

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
19 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....	153
20 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์หลังการเรียนและเกณฑ์ที่กำหนดโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน.....	154
21 ความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน.....	154
22 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน.....	156
23 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....	157
24 ผลการปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....	159
25 ผลการประเมินบทเรียนออนไลน์ที่ใช้ห้องเรียน Google classroom ของผู้เชี่ยวชาญ...	228
26 ผลการประเมินความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้กับแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เชี่ยวชาญ.....	229
27 ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญ.....	232
28 ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	233
29 ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบประเมินความพึงพอใจ.....	234

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1	กรอบแนวคิดงานวิจัย..... 9
2	ขั้นตอนการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน..... 89
3	การเชื่อมโยงแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน..... 90
4	ห้องเรียนออนไลน์โดยใช้ Google classroom เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา..... 240
5	กิจกรรมของห้องเรียนออนไลน์โดยใช้ Google classroom เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา..... 240
6	ห้องเรียนออนไลน์โดยใช้ Google classroom เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคง ความเจริญรุ่งเรืองและความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา..... 241
7	บรรยากาศห้องเรียนออนไลน์โดยใช้ Google classroom..... 241

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ได้มีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมยุคดิจิทัล ซึ่งมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างแพร่หลาย โดยได้มีการนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนมากขึ้นในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 บางกลุ่มสาระการเรียนรู้ก็มีการนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้มากกว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เป็นต้น กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้น้อยกว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เป็นรากฐานของการพัฒนาชีวิตและสังคม นั่นคือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งมีเนื้อหาที่ครอบคลุม เรื่อง ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม การดำเนินชีวิตในสังคม เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 15-16) สำหรับสาระประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นเนื้อหาที่มีความสำคัญยิ่งในการแสดงความสำคัญของการพัฒนาการของประเทศไทยและเรื่องราวต่าง ๆ ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้แยกสาระประวัติศาสตร์ออกมาเป็นอีกรายวิชาหนึ่ง โดยกำหนดให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอนสาระประวัติศาสตร์ จำนวน 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทั้งนี้เพราะสาระประวัติศาสตร์เป็นสาระที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นที่นักเรียนต้องเรียนรู้เรื่องราวในอดีต เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน อันนำไปสู่การศึกษาประวัติศาสตร์ที่มีความหมายกับการดำเนินชีวิตในทุกมิติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 30) โดยมีมติของประวัติศาสตร์นั้นเป็นเนื้อหาที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดต่อเรื่องราวในอดีตจนกระทั่งถึงปัจจุบัน

ประวัติศาสตร์เป็นสาระที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่มนุษย์คิดและกระทำตามมติของเวลา จึงเป็นศาสตร์ที่ศึกษาประสบการณ์ของมนุษย์ได้ดีกว่าศาสตร์แขนงอื่น เป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้และทำหน้าที่เชื่อมศาสตร์ทั้งสามสาขา คือ มนุษย์ศาสตร์ สังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เพราะพื้นฐานความรู้ความเข้าใจทางประวัติศาสตร์จะทำให้เข้าใจปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างมีเหตุผลการแก้ปัญหาที่จะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ วิชาประวัติศาสตร์จึงเป็นศาสตร์ที่สำคัญในการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558,

หน้า 21) ซึ่งช่วยให้มนุษย์สามารถเรียนรู้และเข้าใจในชีวิตตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ได้มากยิ่งขึ้น

นอกจากการเรียนรู้ประวัติศาสตร์จะช่วยให้มนุษย์เรียนรู้อดีต เพื่อเข้าใจปัจจุบันแล้ว ยังช่วยให้รู้รากเหง้าของตนเอง เข้าใจและภูมิใจในชาติตน ช่วยให้เข้าใจปัญหาและสภาพแวดล้อมของสังคมปัจจุบันเห็นข้อบกพร่อง-ความผิดพลาด ความสำเร็จ ความดีงามของบรรพบุรุษ รู้ความเป็นมาและวัฒนธรรมของประเทศตนและประเทศอื่น ๆ และเป็นบทเรียนที่มีค่า สำหรับใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ ดังพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถในรัชกาลที่ 9 ที่พระราชทานแก่พสกนิกร ในวันคล้ายวันพระราชสมภพ เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2551 มีข้อความตอนหนึ่งว่า “...แต่น่าเสียดายตอนนี้ท่านนายก เขาไม่ให้เรียนวิชาประวัติศาสตร์แล้วนะ ฉันไม่เข้าใจ เพราะตอนที่ฉันเรียนอยู่สวีตเซอร์แลนด์ ก็แทบไม่มีประวัติศาสตร์อะไร เท่าไร เราก็ต้องเรียนประวัติศาสตร์ แต่ก็ต้องเรียนประวัติศาสตร์ของสวีต แต่เมืองไทยนี้ โอ้โฮ บรรพบุรุษเลือดทาแผ่นดิน กว่าจะมาถึงที่ให้เราอยู่ นั่งกินกันสบาย มีประเทศชาติเนี่ย เรากลับไม่ได้เรียนประวัติศาสตร์ ไม่รู้ว่าใครมาจากไหน เอ๊ะ เป็นความคิดที่แปลกประหลาด อย่างที่อเมริกา ถามไปเขาก็สอนประวัติศาสตร์ โดยสอนประวัติศาสตร์บ้านเมืองของเขา ที่ไหน ประเทศไหน เขาก็สอน แต่ประเทศไทยไม่มี ไม่ทราบว่าแผ่นดินนี้มันรอดมาอยู่จนบัดนี้ได้เพราะใคร หรือว่าอย่างไรกัน โอ้โฮ อันนี้น่าตกใจ...” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 7) พระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถในรัชกาลที่ 9 ดังกล่าวข้างต้น มีความสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้กำหนดไว้ ส่งผลให้เกิดการตื่นตัวในการสอนประวัติศาสตร์ เพราะประวัติศาสตร์มีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งครูผู้สอนทุกคนต้องมีการตื่นรู้และออกแบบกลยุทธ์การสอน เพื่อให้นักเรียนมีการเรียนรู้ประวัติศาสตร์อย่างเข้าถึงและเข้าใจ รวมทั้งครูผู้สอนรายวิชาประวัติศาสตร์ควรเข้าใจด้วยว่า การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่ดีจะก่อให้เกิดคุณค่าด้านเจตคติและค่านิยมให้แก่ นักเรียน ท้องถิ่น และประเทศชาติ ตอบสนอง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในหลักสูตร คือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และรักความเป็นไทย ได้แก่ การสร้างความรู้สึกร่วมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทางสังคม การสร้างความรักในคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรม การยอมรับและเข้าใจความแตกต่างของมนุษยชาติ การอยู่ร่วมกับสังคมอื่นได้อย่างสันติสุขและใช้เหตุผลในการดำเนินชีวิต

อย่างไรก็ดีแม้ว่าประวัติศาสตร์จะเป็นวิชาหรือศาสตร์ที่มีความสำคัญ แต่ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ต่ำกว่าเกณฑ์ ดังเช่น ผลการประเมิน O-NET ในปีการศึกษา 2559 ระดับประเทศมีคะแนนเฉลี่ยเพียงร้อยละ 44.75 ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 49.40 จะเห็นได้ว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละของสาระประวัติศาสตร์มีคะแนนไม่ถึงร้อยละ 50 ส่วนการประเมินของสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 โดยใช้ข้อสอบกลางปีการศึกษา 2559 ในกลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พบว่า คะแนนสาระประวัติศาสตร์มีค่าเฉลี่ยเพียง ร้อยละ 47.78 ซึ่งยังต่ำกว่าร้อยละ 50 สำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบางวัว (สายเสริมวิทย์) จังหวัดฉะเชิงเทรา (2559, หน้า 10) โรงเรียนได้กำหนดเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไว้ที่ร้อยละ 70 แต่ในปีการศึกษา 2559 ปรากฏว่านักเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์เพียงร้อยละ 66.35 ซึ่งเมื่อวิเคราะห์สาเหตุที่คะแนนเฉลี่ย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ยังต่ำกว่าเป้าหมาย อาจเป็นเพราะธรรมชาติและวิธีการสอน ของรายวิชาประวัติศาสตร์ เนื่องจากรายวิชาประวัติศาสตร์มีเนื้อหา มาก รวมทั้งครูผู้สอนส่วนใหญ่ จะเน้นให้นักเรียนท่องจำ โดยเฉพาะเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ นักเรียนส่วนใหญ่ จึงเกิดความเบื่อหน่าย ส่งผลให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ประวัติศาสตร์ต่ำกว่าสาระการเรียนรู้อื่น ๆ นอกจากนี้ นักเรียนส่วนใหญ่มองว่าประวัติศาสตร์เป็นเรื่องไกลตัว (ครูบ้านนอก, 2556) จากสาเหตุ ปัญหาที่หลากหลายของการสอนประวัติศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558, หน้า 19-20) จึงได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนประวัติศาสตร์พร้อมทั้งให้ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไว้ ดังนี้ 1) ปัญหาจากหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา เนื่องจากประวัติศาสตร์อยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งมีเนื้อหา มากการสอน จึงต้องเน้นการท่องจำมากกว่าการใช้และพัฒนากระบวนการในการจัดการเรียน การสอน เช่น ทักษะกระบวนการคิด การสืบค้นความรู้ การตั้งคำถาม 2) ปัญหาจากครูผู้สอน เนื่องจากครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีพื้นฐานความรู้ด้านประวัติศาสตร์ มีครูที่จบวิชาเอกประวัติศาสตร์ น้อยมากและมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับวิชาอื่น นอกจากนี้ พบว่า มีเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอน ประวัติศาสตร์เพียงสองเล่ม ดังนั้น การที่ครูขาดความรู้ด้านประวัติศาสตร์และขาดเอกสาร ประกอบการสอน จึงทำให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนไม่สามารถเป็นไปตามเป้าหมายของ หลักสูตร 3) ปัญหาจากสภาพสังคมปัจจุบันส่งผลให้นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของวิชา ประวัติศาสตร์ ไม่สามารถประยุกต์หรือเชื่อมโยงความรู้ รวมทั้งการศึกษาก็มุ่งเพียงพัฒนาคน ในด้านเทคโนโลยี ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาจีนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ 4) ปัญหาจากเทคโนโลยีและสื่อการเรียนรู้ ผู้สอนส่วนใหญ่ใช้หนังสือเป็นสื่อในการเรียนรู้ ซึ่งส่วนใหญ่เน้นเนื้อหา เป็นผลให้จัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่เน้นเนื้อหาเป็นหลัก โดยสื่อ ที่เป็นบุคคล ปราชญ์ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นไม่ได้นำมาใช้ ส่งผลให้เทคโนโลยี สื่อการสอนของประวัติศาสตร์ไม่น่าสนใจและจูงใจผู้เรียน

แนวทางการแก้ไขปัญหาก็อีกแนวทางหนึ่งในการสอนประวัติศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, หน้า 36-38) ได้เสนอว่าครูผู้สอนจำเป็นต้องเลือกวิธีการสอนให้ตรงเป้าหมาย ซึ่งอาจใช้วิธีการสอนทั่วไปหรือใช้วิธีการสอนเฉพาะทางประวัติศาสตร์ รวมทั้งใช้สื่อสนับสนุนการสอน เช่น การใช้หลักฐานและเอกสารชั้นต้น การใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์เป็นสื่อ การใช้การทำโครงงานทางประวัติศาสตร์ การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า ได้แก่ สังคมรอบโรงเรียน ผู้รู้ ปราชญ์ท้องถิ่น ฯลฯ ครูต้องศึกษาว่าในท้องถิ่นและชุมชนนั้น มีสิ่งเหล่านี้อยู่ไหน อย่างไร ที่จะเชื่อมโยงมาให้การจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดให้มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของนักเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย รวมทั้งควรนำวิธีการในการเรียนประวัติศาสตร์หรือวิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical method) มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นกระบวนการศึกษาเรื่องราวสำคัญ ๆ ที่เชื่อว่าเกิดขึ้นจริง หรือวิธีการที่ใช้สืบค้นเรื่องราวสำคัญของสังคมมนุษย์ในอดีต ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558, หน้า 95-96) ได้กล่าวว่า วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นกระบวนการสร้างภูมิปัญญาที่สามารถพัฒนานักเรียน ให้เป็นปัญญาชนที่สามารถก่อประโยชน์ให้นักเรียน เพราะช่วยให้นักเรียนมีคุณลักษณะ คือ ส่งเสริมจิตใจใฝ่รู้ ในเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับสังคมมนุษย์ทั้งในระดับท้องถิ่น ประเทศชาติและสังคมมนุษยชาติอื่น ช่วยให้มีทักษะในการจัดระบบข้อมูล ตรวจสอบและประเมินค่าข้อมูลเพื่อหาข้อเท็จจริงในประวัติศาสตร์ รวมทั้งปลูกฝังแนวคิดเชิงวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์บนพื้นฐานข้อเท็จจริงที่ได้จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีทักษะในการวินิจฉัย แยกแยะข้อเท็จจริงจากข้อมูลที่หลากหลายที่สืบค้นได้จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ และมีทักษะในการเขียนความเรียง การเล่าเรื่อง การนำเสนออย่างมีเหตุผล กระชับ ชัดเจน น่าสนใจ และน่าเชื่อถือได้

การนำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ดังที่ จิราพร ยมนา (2555) ซึ่งได้ศึกษาผลการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน สรุปได้ว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ จึงควรที่จะมีการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งทุกสิ่งทุกอย่างอยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet of things) การจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์จึงควรมีวิธีการและรูปแบบที่หลากหลายตอบสนองให้นักเรียนมีการตื่นรู้ (Active learning) มีลักษณะที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สามารถตอบโจทย์ได้ คือ การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended learning) การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended learning) เป็นการเรียนรู้อีกรูปแบบที่มีความน่าสนใจและเหมาะสมในยุคดิจิทัลที่จะช่วยพัฒนาการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ให้นักเรียน การเรียนรู้แบบผสมผสานมีชื่อเรียกหลายอย่าง เช่น การเรียนแบบจำแนกความแตกต่าง (Distributed learning) การเรียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) การเรียนรู้แบบยืดหยุ่น (Open and flexible learning) หรือการเรียนรูแบบไฮบริด (Hybrid course) ทั้งนี้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เป็นการผสมผสานระหว่างการเรียนในชั้นเรียนและการเรียนโดยใช้เทคโนโลยี นักเรียนสามารถเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ซึ่งการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์เป็นการเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองได้ทุกที่ทุกเวลา การเรียนรู้แบบผสมผสานเป็นการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการเรียนแบบดั้งเดิม (Traditional learning) ซึ่งเป็นการเรียนแบบเผชิญหน้า (Face-to-face) ผสมผสานกับการเรียนแบบออนไลน์ ซึ่ง Graham (2006, p. 5) ได้กล่าวว่า การเรียนแบบผสมผสาน คือ การผสมผสานกันระหว่างการเรียนแบบเผชิญหน้าและการเรียน โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยการเรียนรู้แบบผสมผสานมีคุณสมบัติที่ดี ดังที่ อุทิศ บำรุงชีพ (2559, หน้า 367) กล่าวว่า การเรียนการสอนแบบผสมผสานสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองตามศักยภาพส่งเสริมความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การสร้างปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารแบบสองทาง และเป็นการนำลักษณะที่ดีของการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้าและบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้

นอกจากนี้ การเรียนการสอนแบบผสมผสานยังนำวิธีการเรียนแบบเผชิญหน้า (Face-to-face) ซึ่งเป็นวิธีการเรียนแบบดั้งเดิม (Traditional learning) คือ การเรียนที่เป็นการเผชิญหน้ากันของครูและนักเรียนในชั้นเรียนปกติ ซึ่ง Boettcher and Conrad (2010, p. 9) ได้อธิบายว่า การเรียนแบบเผชิญหน้าเป็นการเรียนที่ไม่มีการใช้เทคโนโลยีออนไลน์ การเข้าถึงเนื้อหาใช้การพูดและการเขียนสอดคล้องกับที่ Rashty (1995) ได้กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้ของการเรียนแบบดั้งเดิมว่า ครูจะมีบทบาทมากกว่านักเรียน ครูเป็นผู้ควบคุมชั้นเรียน ลักษณะการเรียนจะเป็นกลุ่มใหญ่ ไม่มีการเรียนที่เป็นรายบุคคล ซึ่งแตกต่างจากการเรียนแบบออนไลน์ ส่วนการเรียนแบบออนไลน์นั้นเป็นวิธีการเรียนที่พัฒนาอย่างมากในช่วงศตวรรษที่ 21 การเรียนแบบออนไลน์ เป็นการเรียนโดยใช้เว็บเป็นฐานหรือการเรียนโดยใช้เทคโนโลยี หรือการเรียนที่เป็นแบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งการเรียนด้วยวิธีนี้จะต้องใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เป็นการเรียนทางไกล (Means, Bakia & Murphy, 2014, p. 6) แต่การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่ทรงประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้นักเรียนได้มีการทำกิจกรรมร่วมกันยังต้องอาศัยเทคนิคการเรียนรู้ที่หลากหลายที่เรียกว่า การเรียนรู้แบบการทำงานร่วมกัน (Collaborative learning)

การเรียนรู้แบบการทำงานร่วมกัน (Collaborative learning) เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากความร่วมมือกันของสมาชิกกลุ่ม ซึ่งนักการศึกษาที่เผยแพร่แนวคิด คือ สลาวิน (Slavin) เดวิดจอห์นสัน (David Johnson) และร็อบเจอร์ จอห์นสัน (Roger Johnson) ลักษณะการเรียนรู้แบบการทำงานร่วมกัน เป็นการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยสมาชิกหลายคนหรือหลายฝ่ายช่วยเหลือกันเพื่อให้งานเสร็จสิ้น นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความหมายของการเรียนรู้ด้วยการทำงานร่วมกัน (Collaborative learning) ว่าหมายถึง การเรียนรู้ที่อาศัยรูปแบบของวิธีการทางสังคมที่มีการพูดคุยเรียนรู้ระหว่างกลุ่มคนเพื่อสร้างความรู้ขึ้นมาด้วยตนเองจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันและนำเสนอความรู้ในรูปของผลงานหรือชิ้นงาน (สายสุนีย์ สืบสุข, 2557) สอดคล้องกับที่บุญเลี้ยง ทุมทอง (2556, หน้า 29) ได้กล่าวว่า ถึงลักษณะสำคัญของการเรียนรู้ด้วยการทำงานร่วมกัน เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งสมาชิกภายในกลุ่มมีความสนใจสิ่งที่ต้องการศึกษาเหมือนกัน และผลของการศึกษาจะนำเสนอเป็นชิ้นงานหรือ โครงการงาน โดยในการเรียนจะใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ เช่น การเรียนรู้ผ่านเว็บเพจ คอมพิวเตอร์ วิกิพีเดีย วิทยุ โทรทัศน์ การเรียนรู้แบบการทำงานร่วมกัน (Collaborative learning) จึงเป็นการเรียนรู้ที่นักเรียนจะต้องร่วมมือกันเป็นกลุ่ม ซึ่งภายในกลุ่มจะมีการแบ่งบทบาทหน้าที่และรับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง สอดคล้องกับการพัฒนานักเรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ทั้งในด้านของทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมและทักษะชีวิตและการทำงาน

ในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมีการจัดหลักสูตร ครูผู้สอน วิธีการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลให้สัมพันธ์กัน ดังที่ วินัย พงศ์ศรีเพียร (2543, หน้า 6) ได้เสนอแนะองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ได้แก่ หลักสูตร ครูผู้สอน วิธีการสอน สื่อการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล สำหรับวิธีการสอนนั้นอาจมีการพัฒนาเป็นรูปแบบการสอนหรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพราะรูปแบบการจัดการเรียนรู้จะช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น เช่น งานวิจัยของ อรณานิชรรัตน์ (2561, หน้า 1) ที่ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการสอนสังคมศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิซึม (Constructivism) ร่วมกับวิธีการแก้ปัญหาแบบซินดิเคต (Syndicate) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ศศิพัชร จำปา (2559, หน้า 1158) ที่ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดทางประวัติศาสตร์ ซึ่งการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ส่งผลให้นักเรียน

ผู้มีคะแนนในการประเมินความรู้ความเข้าใจในประวัติศาสตร์ท้องถิ่นสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น ในการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์จึงควรมีการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียนและเนื้อหาของบทเรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้นผนวกกับการที่ผู้วิจัยเป็นครูสอนรายวิชาประวัติศาสตร์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนวัดบางวัว (สายเสริมวิทย์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมจะเชิงตรา เขต 1 จึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โดยการพัฒนาแบบในการจัดการเรียนรู้ให้ทันสมัยและใช้วิธีการที่ใกล้ตัวนักเรียน เป็นการเรียนรู้ที่นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนรู้ การใช้การเรียนรู้เป็นกลุ่มซึ่งสอดคล้องกับวัยและพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียน ผู้วิจัยจึงพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งเป็นการผสมผสานการสอนทั้งแบบเผชิญหน้า (Face-to-face) และการเรียนผ่านระบบออนไลน์ (Online learning) โดยให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยการทำงานร่วมกันและใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดจากการสอนวิชาประวัติศาสตร์และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ให้สูงขึ้น เสริมสร้างศักยภาพของนักเรียนให้มีความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม รวมทั้งเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ผู้ศตวรรษที่ 21 และสังคมแห่งการเรียนรู้ของนักเรียนให้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
3. เพื่อศึกษาความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์และการใช้เทคโนโลยีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง
2. นักเรียนที่เรียน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

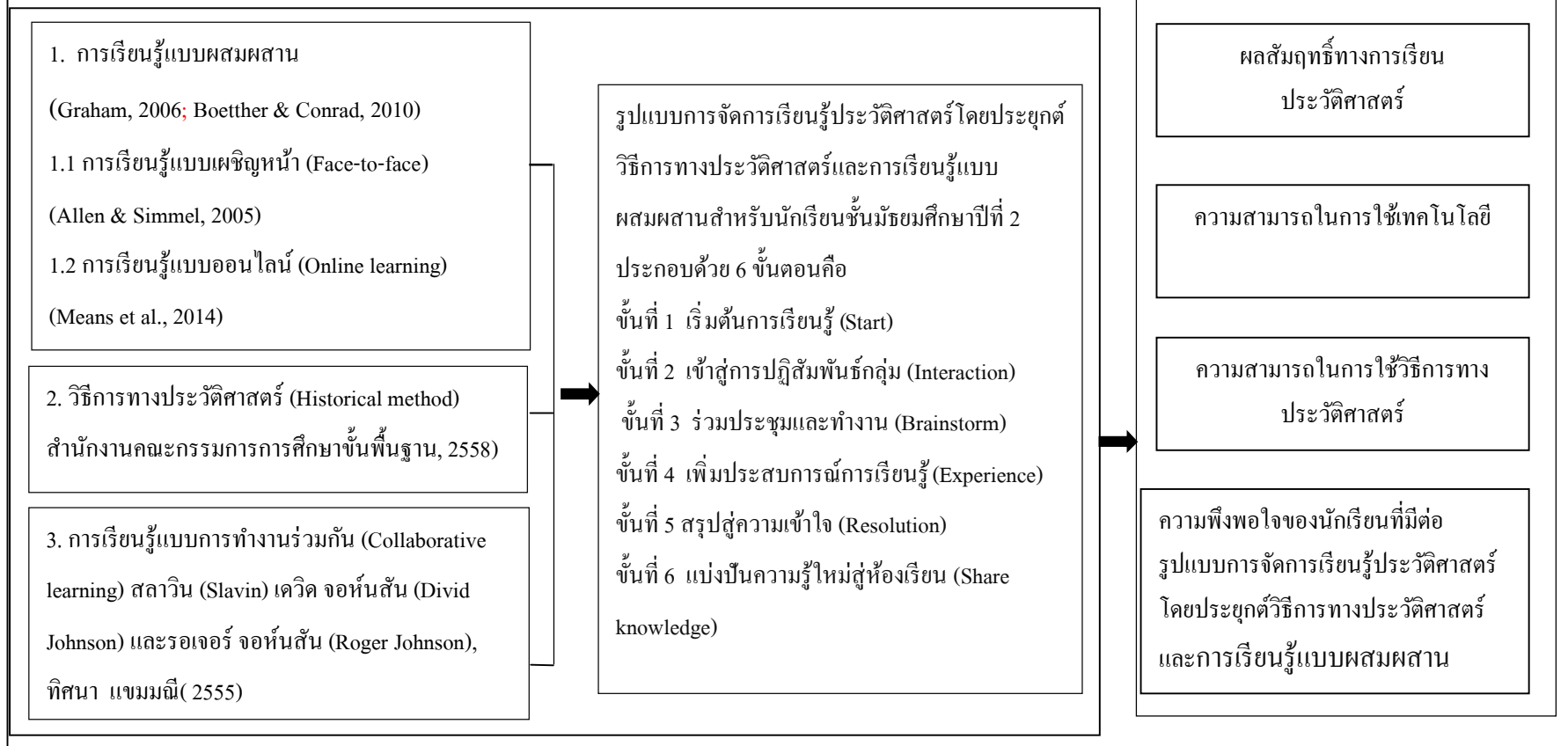
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพ
2. เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อันนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น
3. เป็นแนวทางสำหรับครูในการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
4. เป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ลดการเรียนการสอนแบบท่องจำที่ก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายโดยใช้การเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยมีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร ประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนในกลุ่มวิชาการบางปะกง 2 อำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 มี 9 ห้องเรียน จำนวน 245 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ของโรงเรียนวัดบางวัว (สายเสริมวิทย์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำนวน 1 ห้องเรียน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างมาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) จำนวน 37 คน

3. เนื้อหา เนื้อหาของวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ประกอบด้วย

3.1 อาณาจักรอยุธยา

3.1.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา

3.1.2 พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาด้านการเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

3.1.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคง ความเจริญรุ่งเรืองและความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา

3.1.4 ภูมิปัญญาสมัยอยุธยา

3.1.5 สรูปอาณาจักรอยุธยา

3.2 อาณาจักรธนบุรี

3.2.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี

3.2.2 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรีด้านการเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและภูมิปัญญาของอาณาจักรธนบุรี

3.2.3 สรูปอาณาจักรธนบุรี

3.3 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

3.3.1 ประวัติจังหวัดฉะเชิงเทราและอำเภอบางปะกง

3.3.2 ประวัติตำบลบางวัว

3.3.3 ประวัตินุคคลสำคัญในท้องถิ่น

เนื้อหาที่นำมาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เป็นเนื้อหากลุ่มสาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 บรรลุตามตัวชี้วัดทั้ง 8 ตัวชี้วัด ตามหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 จำนวน 12 ชั่วโมง โดยเนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้นั้น
จะใช้รูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

4. ตัวแปร การวิจัยครั้งนี้มีตัวแปร ดังนี้

ตัวแปรต้น คือ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทาง
ประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน

ตัวแปรตาม คือ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ 2) ความสามารถในการใช้
วิธีการทางประวัติศาสตร์ 3) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี 4) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มี
ต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้
แบบผสมผสาน

5. ระยะเวลา ใช้เวลาในการทดลองจำนวน 14 ชั่วโมง แบ่งเป็นก่อนเรียน 1 ชั่วโมง
จัดการเรียนการสอน 12 ชั่วโมง และหลังเรียน 1 ชั่วโมง ระหว่างวันที่ 12-28 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.
2561

นิยามศัพท์เฉพาะ

สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ได้นิยามศัพท์เพื่อความเข้าใจ ดังนี้

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และ
การเรียนรู้แบบผสมผสาน หมายถึง กระบวนการในการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่กำหนดขึ้น
อย่างเป็นระบบ โดยมีหลักการจากวิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานที่มี
องค์ประกอบ 6 ด้าน คือ หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ จุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้
เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยกิจกรรม
การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบ
ผสมผสาน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 เริ่มต้นการเรียนรู้ (Start) ขั้นที่ 2 เข้าสู่
การปฏิสัมพันธ์กลุ่ม (Interaction) ขั้นที่ 3 ร่วมประชุมและทำงาน (Brainstorm) ขั้นที่ 4 เพิ่ม
ประสบการณ์การเรียนรู้ (Experience) ขั้นที่ 5 สรุปสู่ความเข้าใจ (Resolution) ขั้นที่ 6 แบ่งปัน
ความรู้ใหม่สู่ห้องเรียน (Share knowledge)

2. การเรียนรู้แบบผสมผสาน หมายถึง การจัดสภาพการณ์การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่ประกอบด้วย การเรียนเผชิญหน้า (Face-to-face) ในชั้นเรียน ร่วมกับการเรียนรู้โดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Online learning)

2.1 การเรียนรู้แบบเผชิญหน้า (Face-to-face) หมายถึง กิจกรรมการเรียนในชั้นเรียน ตามแผนการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วย การจัดการเรียนรู้ที่ใช้สื่อการสอน และการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ซึ่งครูและนักเรียนสามารถมีปฏิสัมพันธ์กันได้ ในระหว่างเรียน

2.2 การเรียนรู้แบบออนไลน์ (Online learning) หมายถึง กิจกรรมการเรียนที่นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยการเรียนผ่านห้องเรียน Google classroom ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา กิจกรรมและแบบทดสอบ นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง นอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน ครูและนักเรียนสามารถโต้ตอบมีปฏิสัมพันธ์กันได้ โดยผ่านห้องเรียน Google classroom และสื่อสังคม (Social media) ด้วย Facebook application

3. วิธีการทางประวัติศาสตร์ หมายถึง ทักษะกระบวนการในการเรียนประวัติศาสตร์ ซึ่งผู้วิจัยประยุกต์จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558) ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 ตั้งประเด็นศึกษาหรือกำหนดปัญหาเป็นการกำหนดหัวข้อหรือเรื่องที่สนใจจะศึกษา

ขั้นที่ 2 รวบรวมข้อมูลจากหลักฐานเป็นการรวบรวมข้อมูลหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ตรวจสอบหลักฐานเป็นขั้นที่จะนำสิ่งที่เกิดจากการศึกษาทั้งข้อมูลและหลักฐานมาแยกแยะ จัดประเภทและหมวดหมู่

ขั้นที่ 4 ตีความหลักฐานและสังเคราะห์ข้อมูลเป็นขั้นการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานและข้อมูล

ขั้นที่ 5 สรุปและนำเสนอผลการศึกษาข้อมูลเป็นขั้นการสรุปตัดสินในสิ่งที่ศึกษาและนำเสนอผลการศึกษา

4. เทคนิคการเรียนรู้แบบการทำงานร่วมกัน (Collaborative learning) หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่นักเรียนร่วมมือกันทำงาน โดยใช้กระบวนการกลุ่มในการศึกษาประวัติศาสตร์ เริ่มจากการแบ่งหน้าที่ของสมาชิกภายในกลุ่ม การกำหนดประเด็นที่จะศึกษา ศึกษาและรวบรวม

ข้อมูล นำมาวิเคราะห์ตีความและสรุปข้อมูลและผลิตชิ้นงานที่เป็นการสรุปความรู้ที่ได้จากประเด็นที่ศึกษา

5. แผนการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน หมายถึง ลำดับขั้นตอนในการจัดสภาพการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ประกอบด้วยองค์ประกอบของแผน ได้แก่ สารสำคัญ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ คุณธรรมที่สอดแทรก สมรรถสำคัญของผู้เรียน สารการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อ/ นวัตกรรม/ แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

6. ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ หมายถึง คะแนนเฉลี่ย พฤติกรรม และความรู้สึคนึกคิดของนักเรียนที่เกิดขึ้นหลังเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานซึ่งสามารถวัดและประเมินผลที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้รวม 4 ด้าน ประกอบด้วย

- 6.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์
- 6.2 ความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์
- 6.3 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
- 6.4 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน

7. ความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ หมายถึง พฤติกรรมในการเรียนประวัติศาสตร์ของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วยวิธีการเรียน 5 ขั้นตอน ได้แก่

- 7.1 ตั้งประเด็นศึกษาหรือกำหนดปัญหา
- 7.2 รวบรวมข้อมูลจากหลักฐาน
- 7.3 วิเคราะห์ตรวจสอบหลักฐาน
- 7.4 ตีความหลักฐานและสังเคราะห์ข้อมูล
- 7.5 สรุปและนำเสนอผลการศึกษา

8. แบบประเมินความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ หมายถึง เครื่องมือที่จัดทำขึ้นเพื่อวัดความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ 5 ขั้น โดยประเมินความสามารถของนักเรียนในหัวข้อประกอบด้วย

- 8.1 ตั้งประเด็นศึกษาหรือกำหนดปัญหา
- 8.2 รวบรวมข้อมูลจากหลักฐาน
- 8.3 วิเคราะห์ตรวจสอบหลักฐาน

8.4 ดีความหลักฐานและสังเคราะห์ข้อมูล

8.5 สรุปและนำเสนอผลการศึกษาโดยใช้การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนและมีเกณฑ์การให้คะแนนเป็นลักษณะรูบริกส์ 4 ระดับ

9. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ หมายถึง ค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้ความสามารถของนักเรียนจากการทำแบบทดสอบก่อนและหลังการเรียนวิชาประวัติศาสตร์โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

10. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ หมายถึง เครื่องมือที่ใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนวิชาประวัติศาสตร์โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

11. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี หมายถึง พฤติกรรมในการใช้เทคโนโลยีซึ่งผู้วิจัยได้ประยุกต์มาจากเครื่องมือวัดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ประกอบด้วย

11.1 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีด้านการเลือกและใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม

11.2 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีด้านทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี หลังจากการเรียนวิชาประวัติศาสตร์โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โดยประยุกต์การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ที่วัดโดยใช้แบบวัดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีด้านความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยี และแบบวัดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีด้านทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี

12. แบบประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยี หมายถึง เครื่องมือในการประเมินผลที่ผู้วิจัยประเมินความสามารถของนักเรียนประกอบด้วยการประเมินความสามารถในด้าน

12.1 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีด้านการเลือกและใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม

12.2 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีด้านทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนเป็นลักษณะรูบริกส์ 4 ระดับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

13. ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ผลที่ได้จากการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามเกณฑ์ E1/ E2

E1 หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนทุกฉบับ ที่กำหนดตามเกณฑ์ร้อยละ 80

E2 หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังจากเรียนประวัติศาสตร์โดยประยุกต์การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานแล้วที่กำหนดตามเกณฑ์ร้อยละ 80

14. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยวัดระดับความพึงพอใจ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด

15. แบบสอบถามความพึงพอใจ หมายถึง คำถามที่ใช้ในการสอบถามความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานเป็นคำถามวัดระดับความพึงพอใจ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด จำนวน 13 ข้อ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีวัตถุประสงค์การวิจัย ได้แก่ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 3) เพื่อศึกษาความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์และการใช้เทคโนโลยีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดบางวัว (สายเสริมวิทย์)
2. จิตวิทยาพัฒนาการสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
3. การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์
4. การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended learning)
 - 4.1 การสอนแบบเผชิญหน้า (Face-to-face)
 - 4.2 การเรียนแบบออนไลน์ (Online learning)
5. การเรียนแบบการทำงานร่วมกัน (Collaborative learning)
6. การประเมินผลตามสภาพจริง
7. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
8. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
9. ทฤษฎีความพึงพอใจ
10. การวิจัยและพัฒนา (Research and development)
11. การหาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้
12. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดบางวัว (สายเสริมวิทย์)

โรงเรียนวัดบางวัว (สายเสริมวิทย์) จัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ โดยจัดเป็นรายวิชาที่แยกออกมาจากกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามกรอบที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้คือ ให้นักเรียนได้เรียนจำนวน 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของสาระประวัติศาสตร์ ดังนี้

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางสาระประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การเรียนประวัติศาสตร์นั้นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดขอบข่ายของเนื้อหาของสาระประวัติศาสตร์ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ไว้ ดังนี้ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 118)

เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติ จากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ผลที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมสำคัญของโลก

ตารางมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดประวัติศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558, หน้า 49)

ตารางที่ 1 มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดประวัติศาสตร์ (มาตรฐาน ส 4.1)

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น (ม.1-3)	ตัวชี้วัดชั้นปี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
1. เข้าใจความหมาย ความสำคัญของการนับเวลา การแบ่งช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์และการเทียบศักราชในระบบต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเข้าใจเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ได้ถูกต้อง	1. ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ 2. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

ตารางที่ 1 (ต่อ)

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น (ม.1-3)	ตัวชี้วัดชั้นปี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
<p>2. ศึกษารวบรวมข้อมูลและจัดระบบข้อมูลอย่างเป็นระบบด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เพื่อใช้ในการศึกษาอภิปรายประวัติความเป็นมาของภูมิภาคของโลก</p> <p>3. เข้าใจวิธีการทางประวัติศาสตร์ เพื่อนำมาใช้ศึกษาหาข้อสรุป และนำเสนอเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ไทยและสากลอย่างมีวิจารณญาณ และมีความเป็นกลาง เปรียบเทียบให้เห็นการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนในประเทศกับประเทศซีกโลกตะวันออกและทางตะวันตก</p>	<p>3. เห็นความสำคัญของการตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่น่าเชื่อถือ</p>

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558, หน้า 52)

ตารางที่ 2 มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดประวัติศาสตร์ (มาตรฐาน ส 4.2)

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น (ม.1-3)	ตัวชี้วัดชั้นปี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
<p>1. วิเคราะห์เปรียบเทียบข้อดีและข้อจำกัดของปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อพัฒนาการในการตั้งถิ่นฐานและการดำรงชีวิตของประชากรในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก</p>	<p>1. อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย</p>

ตารางที่ 2 (ต่อ)

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น (ม.1-3)	ตัวชี้วัดชั้นปี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. เข้าใจพัฒนาการของอารยธรรมตะวันออกและตะวันตกที่มีผลต่อประเทศไทยในด้านเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง	2. ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลงานที่เกิดจากการสร้างสรรค์อารยธรรมในแหล่งต่าง ๆ ทั้งโลกตะวันออกและโลกตะวันตก เพื่อเข้าใจภูมิปัญญาของมนุษย์ในอดีต อันจะเป็นแนวทางการพัฒนา ผลงานที่มีคุณค่าในอนาคต	

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมภูมิปัญญาไทย มีความรักความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558, หน้า 54-55)

ตารางที่ 3 มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดประวัติศาสตร์ (มาตรฐาน ส 4.3)

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น (ม.1-3)	ตัวชี้วัดชั้นปี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
1. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สังคม ศิลปวัฒนธรรม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของประเทศไทย ในดินแดนประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และเกิดความภูมิใจในความเป็นไทย	1. วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา และธนบุรี ในด้านต่าง ๆ
2. คิดวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานและผลกระทบจากภายนอก ที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาของมนุษย์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน	2. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา
	3. ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีและอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา

ตารางที่ 3 (ต่อ)

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น (ม.1-3)	ตัวชี้วัดชั้นปี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
<p>3. วิเคราะห์และเปรียบเทียบผลงานของบุคคลสำคัญทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่มีผลกระทบต่อเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ชาติไทย เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต</p>	

การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์

รายวิชาประวัติศาสตร์มีเวลาเรียนทั้งหมด 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ กำหนดให้มีเวลาเรียน 20 ชั่วโมงต่อภาคเรียน นักเรียนจะต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด สามารถขาดเรียนได้ไม่เกิน 3 ชั่วโมงจึงจะมีสิทธิ์สอบ และมีคะแนนไม่น้อยกว่า 50 คะแนนจากคะแนนเต็ม 100 คะแนนจึงจะสามารถตัดสินผลการเรียนได้

สำหรับการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ของโรงเรียนวัดบางวัว (สายเสริมวิทย์) นั้น ได้จัดตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรายวิชาประวัติศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้กำหนดคำอธิบายรายวิชาไว้ดังนี้

คำอธิบายรายวิชาประวัติศาสตร์ 3 รหัสวิชา 22103 ภาคเรียนที่ 1

ศึกษาความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ การตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่น่าเชื่อถือ พัฒนาการทางสังคมเศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย ความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชียโดยการประเมิน วิเคราะห์ ตีความ อธิบาย ระบุเรื่องราวต่าง ๆ ในการเรียนรู้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ใฝ่เรียนรู้ มีจิตสาธารณะและมุ่งมั่นในการทำงาน

ตารางที่ 4 โครงสร้างเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ภาคเรียนที่ 1

หน่วย การเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มฐ./ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)
1	หลักฐานทางประวัติศาสตร์และวิธีการ ทางประวัติศาสตร์	ส 4.1 ม. 2/ 1, ม. 2/ 2, ม. 2/ 3	6
2	ที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อ พัฒนาการของทวีปเอเชีย	ส 4.2 ม. 2/ 1, ม. 2/ 2	6
3	แหล่งอารยธรรมในทวีปเอเชีย	ส 4.3 ม. 2/ 1, ม. 2/ 2, ม. 2/ 3	6
	สอบกลางภาคเรียน		1
	สอบปลายภาคเรียน		1
	รวมเวลาเรียนทั้งหมด		20

คำอธิบายรายวิชาประวัติศาสตร์ 4 รหัสวิชา 22104 ภาคเรียนที่ 2

ศึกษาการพัฒนาของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคง และความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าว ต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา โดยการศึกษาตามวิธีทางประวัติศาสตร์ มีการวิเคราะห์ ระบุ แยกแยะเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รักษาชาติ ศาสน์กษัตริย์

ตารางที่ 5 โครงสร้างเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ภาคเรียนที่ 2

หน่วย การเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มฐ./ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)
1	อาณาจักรอยุธยา	ส 4.3 ม. 2/ 1, ม. 2/ 2	5
2	อาณาจักรธนบุรี	ส 4.3 ม. 2/ 1, ม. 2/ 2	3
3	ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	ส 4.3 ม. 2/ 1, ม. 2/ 2	4
4	ประวัติและบุคคลสำคัญของชาติไทย	ส 4.3 ม. 2/ 1, ม. 2/ 2, ม. 2/ 3	6
	สอบกลางภาคเรียน		1
	สอบปลายภาคเรียน		1
	รวมเวลาเรียนทั้งหมด		20

สรุปได้ว่าหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดบางวัว (สายเสริมวิทย์) ได้จัดการเรียนประวัติศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามแนวทางที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 7 หน่วยการเรียนรู้ครอบคลุม 3 มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ทั้ง 8 ตัว ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้และภาคเรียนที่ 2 จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยจะพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยนำมาตรฐานการเรียนรู้ที่ 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มาตรฐานการเรียนรู้ที่ 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นและมาตรฐานการเรียนรู้ที่ 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมภูมิปัญญาไทยมีความรักความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 14 แผน ซึ่งจะนำไปใช้ในการวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์

โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของผู้วิจัยต่อไป

จิตวิทยาพัฒนาการของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

จิตวิทยาพัฒนาการ (Developmental psychology) เป็นจิตวิทยาที่ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของมนุษย์ตลอดช่วงอายุ ตั้งแต่เป็นทารก วัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ วัยสูงอายุ โดยเน้นการศึกษาทักษะ การเคลื่อนไหว สรีระร่างกาย การพัฒนาสติปัญญาในด้านการแก้ไขปัญหาคณิตศาสตร์ ความเข้าใจ ด้านศีลธรรม ความเข้าใจเกี่ยวกับมโนทัศน์ รวมทั้งศึกษาพัฒนาการด้านทักษะทางภาษา สังคมและอารมณ์ (วิกิพีเดีย, 2558) นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นนักเรียนที่มีอายุช่วง 12-15 ปี เป็นช่วงวัยรุ่น ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างวัยเด็กและวัยผู้ใหญ่ พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กวัยนี้มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อกันเหมือนวัยอื่น ๆ มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ไม่แน่นอน เข้าใจค่อนข้างยาก มีความละเอียดซับซ้อน ศรีเรือน แก้วกังวาน (2553, หน้า 331-353) ได้กล่าวถึงพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของวัยรุ่นไว้ ดังนี้

พัฒนาการทางกาย

ในวัยนี้พัฒนาการทางการจะเติบโตและเห็นได้อย่างชัดเจน การเจริญเติบโตภายนอก เช่น ความสูง น้ำหนัก หน้าตา สัดส่วนของร่างกาย ส่วนการเจริญเติบโตภายในเช่น การทำงานของต่อมบางชนิด โครงกระดูกแข็งแรงขึ้น การผลิตเซลล์สืบพันธุ์ในเด็กชายและการมีรอบเดือนของเด็กหญิง พัฒนาการทางกายจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

พัฒนาการทางอารมณ์

การเปลี่ยนแปลงและการเจริญเติบโตส่งผลต่อพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็ก เด็กจะมีการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ง่าย สับสน อ่อนไหว มีความเข้มของอารมณ์สูง ไม่มั่นคง และเนื่องจากเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอารมณ์ตลอดเวลา เด็กจึงมักจะเข้ากับผู้ที่มิใช่วัยต่างกันอย่างง่าย จึงมักเกาะกลุ่มวัยเดียวกันเป็นพิเศษ เพราะเข้าใจกันและยอมรับกันและกันได้ง่าย

พัฒนาการทางสังคม

พัฒนาการทางสังคมจะเป็นลักษณะของการให้ความสำคัญกับสังคมกลุ่มเพื่อนร่วมวัย เด็กจะให้ความสำคัญกับเพื่อนวัยเดียวกันมากกว่าในระยะเวลาวัยเด็กตอนกลาง เด็กจะจับกลุ่มกัน และผูกพันกับเพื่อนกลุ่มนี้มากกว่าในช่วงวัยเด็กตอนกลาง ในกลุ่มของเด็กจะไม่มีเฉพาะเพื่อนเพศเดียวกันเท่านั้นแต่จะมีเพื่อนต่างเพศด้วย เด็กจะรวมกลุ่มกันจะสร้างกฎระเบียบ ภาษาประจำกลุ่ม เพื่อใช้เฉพาะสมาชิกในกลุ่มเท่านั้น สมาชิกในกลุ่มต้องปฏิบัติตามมิฉะนั้นจะหมดสภาพสมาชิกของกลุ่ม

พัฒนาการทางความคิด

ในวัยเด็กสมองของเด็กมีการเจริญเติบโตเต็มที่แล้ว ดังนั้น ในช่วงวัยรุ่นจึงมีกระบวนการคิดแบบต่าง ๆ ดังนี้

1. รู้จักคิดเป็นเหตุเป็นผลไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ
2. รู้จักคิดแบบวิทยาศาสตร์ซึ่งรวมถึงการคิดลักษณะคิดวิเคราะห์ (Analyzation)

วิพากษ์วิจารณ์ (Critisim) คิดอย่างมีระเบียบแบบแผน (Systematic thinking)

3. รู้จักการตัดสินใจในเรื่องยาก ๆ รวมทั้งมีการพยายามที่จะค้นหาคำตอบหรือข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ

4. มีความคิดรวบยอดในเรื่องต่าง ๆ ลึกซึ้งขึ้น มีการเชื่อมโยงประสบการณ์ในอดีตกับปัจจุบันสู่การวางแผนในอนาคต

5. เข้าใจและมีความคิดรวบยอดเรื่องทฤษฎี กฎ ระเบียบ วินัย สามารถเรียนรู้ได้อย่างเข้าใจและนำไปใช้ได้

6. สามารถสร้างภาพความคิดในใจได้มากขึ้นแม้ว่าจะไม่เคยเห็นของจริง

7. รู้คิดด้วยความคิดภายในใจ สามารถคิดเรื่องที่เป็นนามธรรมยาก ๆ ได้

สำหรับพัฒนาการของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น พรณี ช.เจนจิต (2550, หน้า 137-140) ได้กล่าวว่า นักเรียนจะมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของพฤติกรรม ความคิดและการแสดงออก ซึ่งจะมีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโดยพัฒนาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจะแสดงออก ดังนี้

1. พัฒนาการทางด้านจิต-สังคม เริ่มมีความคิดเกี่ยวกับการหาเอกลักษณ์ของงาน ให้ความสนใจเกี่ยวกับรูปร่างหน้าตาและบทบาททางเพศมากกว่าความสนใจในเรื่องอาชีพ

2. พัฒนาการทางด้านความรู้ความเข้าใจ สามารถใช้สมองในการแก้ปัญหาในสิ่งที่เป็นนามธรรม สามารถทดสอบสมมติฐาน

3. พัฒนาการทางจริยธรรม ยอมรับในอำนาจและกฎเกณฑ์ทางสังคมและพร้อมที่จะปฏิบัติตาม เป็นขั้นที่พัฒนาไปสู่ความร่วมมือ

4. สิ่งที่พึงจดจำเกี่ยวกับลักษณะต่างๆ ไป ช่วงวัยนี้เป็นการก้าวเข้าสู่วัยรุ่นจึงมีการแสดงออกทางพฤติกรรมในหลายรูปแบบ โดยเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งต้องปรับเปลี่ยนจากการเป็นนักเรียนชั้นที่โตสุดในระดับประถมศึกษามาเป็นนักเรียนชั้นที่เล็กสุดในระดับมัธยมศึกษา เพื่อนมีความสำคัญเหนือพ่อแม่ การได้รับการยอมรับจากเพื่อนเป็นสิ่งสำคัญที่สุด

สำหรับเด็กในวัยนี้มักจะให้ความสำคัญต่อเพื่อน กลุ่มเพื่อนและกล้าที่จะแสดงบทบาทของตนเอง ซึ่ง สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2554, หน้า 93) ได้อธิบายถึงลักษณะของเด็กวัยนี้ว่า

เด็กก็สามารถสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมวัย ทั้งเพศเดียวกันและต่างเพศได้อย่างมีวุฒิภาวะ เหมือนผู้ใหญ่ สามารถแสดงบทบาททางสังคมได้เหมาะสมกับเพศของตนเอง ยอมรับ การเปลี่ยนแปลงของร่างกายและยอมรับได้ มีความเป็นอิสระทางจิตใจและอารมณ์ เลือกลงและ เตรียมจะเลือกอาชีพของตน รวมทั้งเตรียมตัวที่จะแต่งงานมีครอบครัว มีการพัฒนาทักษะ ทางเชาว์ปัญญาและความคิดรวบยอดต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีความต้องการที่จะแสดงพฤติกรรมที่มีความ รับผิดชอบต่อสังคม

ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กในวัยนี้ นุชดี อุปกัย (2556, หน้า 85-87) ได้อธิบายว่า เด็กในวัยนี้มีลักษณะหลายอย่างที่เป็นเอกลักษณ์ประจำตัว ซึ่งลักษณะดังกล่าว มีความสำคัญและซับซ้อน ครูผู้สอนต้องพยายามทำความเข้าใจ เพื่อที่จะได้จัดการเรียนการสอน ให้เหมาะสม โดยให้ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียนที่เป็นวัยรุ่นไว้ ดังนี้

1. ครูไม่ควรมองว่าวัยรุ่นเป็นวัยแห่งปัญหา แต่ควรมองด้วยความเห็นอกเห็นใจเพราะใน วัยนี้มีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะในด้านร่างกายและความคิดเกิดความรู้สึกและ ความต้องการใหม่ ๆ ซึ่งบางครั้งทำให้วัยรุ่นเองก็ไม่เข้าใจตนเอง ครูผู้สอนจึงไม่ควรกดดันเพราะ ขาดความเข้าใจ

2. วัยรุ่นเป็นวัยที่กำลังสร้างความเข้มแข็งให้กับตนเอง โดยพยายามที่จะแสดงความเป็น ตัวเองให้ผู้อื่นเห็น ดังนั้น ครูผู้สอนจึงไม่ควรเปรียบเทียบการพยายามที่จะพิสูจน์และค้นหาตัวเอง ของเด็กแต่ละคน โดยเฉพาะกับคนที่ประสบความสำเร็จ สิ่งที่ครูผู้สอนควรทำคือ การเข้าใจและ ให้กำลังใจถ้าเด็กไม่สามารถเป็นไปตามความคาดหวังของตนเอง รวมทั้งควรให้การสนับสนุน และให้กำลังใจในการค้นหาศักยภาพของตนเอง

3. การปฏิบัติตนของครูผู้สอน ทั้งนี้เพราะวัยรุ่นให้ความสำคัญกับเพื่อน เพราะวัยรุ่น ต้องการแยกตัวออกจากพ่อแม่เพื่อพิสูจน์ความเป็นผู้ใหญ่ ดังนั้น ครูผู้สอนจึงไม่ควรปฏิบัติตน เหมือนพ่อแม่ แต่ควรให้ความรักความอบอุ่นเหมือนเพื่อน เพื่อไม่ให้เด็กเรียนรู้สึกว่ายังเป็นเด็ก อยู่ตลอดเวลา และควรใช้ประโยชน์จากกลุ่มเพื่อนในการจัดการเรียนการสอนเช่น การใช้กิจกรรม กลุ่มในการจัดการเรียนการสอน

4. เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่มีความคิดสร้างสรรค์และมีความกล้า ชอบการทดลอง การแข่งขันและกิจกรรมที่เป็นการทำหาย ดังนั้น ครูผู้สอนจึงควรนำพฤติกรรมเหล่านี้มาพัฒนา นักเรียน โดยการสนับสนุนให้ทำกิจกรรม การให้คิดทำโครงการหรือโครงการ การกระตุ้นให้ร่วม การแข่งขัน

สรุปได้ว่านักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นนักเรียนที่อยู่ในระยะวัยรุ่นตอนต้น เป็นวัยที่มีพัฒนาการด้านต่าง ๆ อย่างมากทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคมและด้านความคิด

นักเรียนจะมีความคิดของตนเอง ชอบสิ่งท้าทายให้มีความสำคัญกับกลุ่มเพื่อนเพราะมักจะปรับตัวเข้ากับบุคคลต่างวัยได้ยาก นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรม ความคิดและการแสดงออกซึ่งจะมีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โดยวิธีการเรียนรู้ที่ควรนำมาจัดให้กับนักเรียนวัยนี้ ควรกิจกรรมที่เป็นกลุ่มมีกิจกรรมที่ได้ทำงานร่วมกันหรือมีบรรยากาศของการแข่งขัน เพื่อกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และการแสดงออกให้แก่เด็กวัยนี้

สำหรับการวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งเป็นการผสมผสานการเรียนแบบเผชิญหน้าในชั้นเรียนตามปกติและการเรียนแบบออนไลน์ รวมทั้งมีการกำหนดภาระงานเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และทำงานเป็นกลุ่ม ทั้งนี้เพราะการเรียนแบบออนไลน์เป็นการเรียนที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน เนื่องจากนักเรียนในช่วงวัยรุ่นชอบกิจกรรมที่ทันสมัย ท้าทาย ชอบความเป็นอิสระ การเรียนแบบออนไลน์จึงสามารถตอบสนองคุณลักษณะตามวัยของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์

การจัดการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่ครูผู้สอนต้องให้ความสำคัญ เพราะเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหาและสามารถบรรลุจุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอนในครั้งนั้น ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนนั้น ไม่มีวิธีการสอนใดที่ดีที่สุดหรือเหมาะสมกับเนื้อหาของวิชาเพียงวิธีเดียว สำหรับการสอนนั้น ทิศนา ขัมมณี (2551, หน้า 9) ได้กล่าวว่า การสอนมีวิวัฒนาการการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัย การสอนเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ การสอนมีพัฒนาการมาตั้งแต่ไม่มีรูปแบบจนถึงมีรูปแบบ สำหรับวิชาประวัติศาสตร์ได้มีผู้เสนอแนวทางในการจัดการเรียนการสอนไว้หลายแนวทาง ทั้งนี้ก็เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาของวิชาประวัติศาสตร์ให้มากที่สุด

การจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์

ประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่อยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งเกี่ยวข้องกับมนุษย์ เป็นเรื่องราวของการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม การจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์จึงต้องเข้าใจธรรมชาติของวิชา ขอบเขตและหลักการคิด ในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์จึงสามารถใช้ได้หลากหลายวิธี ได้เสนอแนะวิธีการสอนประวัติศาสตร์ให้แก่ นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไว้ว่า ในการสอนครูต้องยึดหลักในเรื่องการสอนให้นักเรียนใช้เหตุผล เลือกรำและทำความเข้าใจเรื่องราว เหตุการณ์ รวมทั้งข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ โดยนักเรียน

จะต้องอาศัยการสังเกตอย่างรอบคอบ มีเหตุผลในการเรียนรู้และทำความเข้าใจ
(มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ม.ป.ป.)

สำหรับการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ สิริวรรณ ศรีพหล (2557) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทยในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ผลการศึกษาสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ของไทยอยู่ภายใต้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยวิธีการสอนส่วนใหญ่ที่ใช้ คือ การสอนบรรยายประกอบการใช้สื่อ การแบ่งกลุ่มเพื่อปฏิบัติกิจกรรมส่วนสื่อและแหล่งเรียนรู้พบว่า ส่วนใหญ่คือใช้การค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ตและการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ในบางบทเรียน ส่วนการวัดและประเมินผล การเรียนรู้จะใช้แบบทดสอบแบบปรนัยเป็นหลัก นอกจากการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ดังที่กล่าวข้างต้น เฉลิม มลิตา นิติเขตต์ปรีชา (2559, หน้า 145) ได้เสนอแนะแนวทางในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไว้ว่า การสอนประวัติศาสตร์นั้นครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนซึ่งในปัจจุบันใช้กันอยู่ 2 วิธี คือ

1. แบบถ่ายทอดความรู้ ความคิดและประสบการณ์จากตำราให้แก่ผู้เรียน โดยผ่านครูผู้สอน การเรียนในลักษณะนี้ผู้เรียนจะเป็นฝ่ายรับความรู้และประสบการณ์จากครูผู้สอน เป็นลักษณะการเรียนที่เรียกว่าครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher centered) ขั้นตอนการสอนจะลำดับขึ้นจากง่ายไปยาก ดังนี้

- 1.1 กำหนดให้ผู้เรียนอ่านแล้วท่องจำมาสอบ
- 1.2 กำหนดให้ผู้เรียนอ่านแล้วมาถามสิ่งที่สงสัยก่อนตอบคำถามของผู้สอน
- 1.3 กำหนดให้ผู้เรียนอ่านแล้วย่อสรุปสาระสำคัญแล้วจึงนำเสนอผลงานวิจารณ์หรืออภิปรายหลังจากผู้สอนแสดงคำติชมหรืออธิบายความรู้เพิ่มเติม
- 1.4 กำหนดให้ผู้เรียนค้นหาความรู้โดยอาศัยเนื้อหาจากตำราเป็นหลัก
- 1.5 กำหนดให้ผู้เรียนเขียนเนื้อหาใหม่โดยอาศัยเนื้อหาจากตำราเป็นหลัก

2. แบบผู้เรียนแสวงหาประสบการณ์ความรู้จากการลงมือกระทำด้วยตนเอง โดยผู้สอนเป็นผู้ช่วยให้แนวทางหรือการแนะนำ ผู้เรียนจะต้องดำเนินการเองทั้งในขั้นการวางแผนการเรียน ขั้นปฏิบัติการและขั้นสรุป การเรียนจะทำให้เกิดประสบการณ์และสามารถนำความรู้ไปใช้ได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555, หน้า 17) ได้ให้แนวทางในการสอนประวัติศาสตร์ไว้ว่า ครูผู้สอนจะต้องทำความรู้จักกับสาระสำคัญของหลักการ เป้าหมาย มาตรฐาน ทำความเข้าใจกับคำอธิบายรายวิชาประวัติศาสตร์ รวมทั้งควรจัดทำหน่วยการเรียนรู้และ

ออกแบบการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งองค์ประกอบที่สำคัญของการสอนประวัติศาสตร์ Shipley (1960 อ้างถึงใน เฉลิม มลิตา นิติเขตต์ปริษา, 2559, หน้า 147-148) ได้ให้หลักการไว้ ดังนี้

1. ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความกระตือรือร้นและได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้
2. ใช้วิธีการและเทคนิคหลาย ๆ อย่างผสมผสานในการสอน
3. ใช้เทคนิคจูงใจให้ผู้เรียนสนใจและตั้งใจเรียน
4. การเรียนการสอนต้องได้ผลตามจุดประสงค์ของหลักสูตร
5. คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
6. วางแผนการสอนล่วงหน้า
7. ให้คำแนะนำแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักใช้ความสามารถในการแก้ปัญหาหรือดำเนิน

กิจกรรมการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

8. สนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้เรียน
9. มีการสอนซ่อมเสริม
10. จัดให้บรรยากาศการเรียนเป็นประชาธิปไตย
11. มีการกระตุ้นและเร้าผู้เรียนให้การสอนของครูเป็นประชาธิปไตย
12. ยึดหลักบูรณาการในการเรียนการสอน
13. จัดสภาพการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับชีวิตจริง
14. มีความเป็นอิสระในการเรียนรู้

นอกจากนี้ เฉลิม มลิตา นิติเขตต์ปริษา (2559, หน้า 164) ยังได้ให้แนวทางในการสอนประวัติศาสตร์แก่ผู้เรียนวัย 12-15 ปี ซึ่งเป็นผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น การสอนประวัติศาสตร์แก่ผู้เรียนในวัยนี้ต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางร่างกายและสิ่งแวดล้อมของผู้เรียน ซึ่งแนวทางในการจัดการสอนของผู้เรียนวัย 12 ปี ที่สามารถนำมาปรับใช้ได้ คือ

1. ใช้การพูดอธิบายในการสอน เพราะการสอน โดยการพูดอธิบายจะช่วยปลูก ความสนใจในการเรียนของผู้เรียน หรืออาจใช้การถามตอบในชั้นเรียน การอภิปรายแต่ครั้ง ต้องให้ผู้เรียนมีความรู้ในเรื่องที่จะอภิปรายก่อน นอกจากนี้ ยังอาจใช้วิธีให้นักเรียนจดบันทึก เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะและสามารถบันทึกสิ่งที่มีความรู้ของตนเองได้

2. ให้เขียนรายงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม โดยเลือกหัวข้อตามความสนใจ
3. ใช้การเล่นละครและเชิดหุ่น
4. ใช้การโต้วาทีโดยเลือกหัวข้อที่ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของวิชาประวัติศาสตร์
5. ให้ทำรายงานเป็นกลุ่มแล้วรายงานหน้าชั้นเรียน วิธีนี้จะช่วยส่งเสริมทักษะและ

ความร่วมมือกันของนักเรียน เพราะแต่ละคนจะได้ทำงานตามที่ตนเองถนัด

6. การจัดทัศนศึกษา แต่ครูจะต้องตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนหาคำตอบจากการไปทัศนศึกษา การทัศนศึกษานั้นจะช่วยให้นักเรียนได้เห็นของจริงซึ่งสามารถจินตนาการไปสู่อดีตได้ การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์นั้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, หน้า 15-16) ได้วิเคราะห์และเชื่อมโยงสาระของความรู้ ทักษะกระบวนการและเจตคติค่านิยมของการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ไว้ ดังนี้

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงสาระของความรู้ ทักษะกระบวนการและเจตคติค่านิยมของการเรียนรู้ประวัติศาสตร์

ความรู้	ทักษะกระบวนการ	เจตคติและค่านิยม
1. เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์	1. การอ่านอย่างกว้างขวาง	1. ความรู้ที่ก้าวร่วมนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในสังคม
2. ข้อมูลและหลักฐานทางประวัติศาสตร์	2. การสังเกต/ เปรียบเทียบ	2. ตระหนักในคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรม
3. วิธีการทางประวัติศาสตร์	3. การรวบรวมข้อมูลและการจัดระบบข้อมูล	3. ยอมรับในความแตกต่างของมนุษยชาติ
4. พัฒนาการมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน	4. สรุประเด็นได้ชัดเจน	4. อยู่ร่วมกับสังคมอื่นได้อย่างสันติสุข
5. การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์และผลกระทบที่เกิดขึ้น	5. ทักษะในการตรวจสอบประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลหลักฐาน	5. สามารถใช้หลักเหตุผลในการดำเนินชีวิต
6. ความเป็นมาของชาติไทย	6. ทักษะในการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล	6. ความรักชาติและภูมิใจในความเป็นไทย
7. วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย	7. ทักษะในการวินิจฉัยแยกแยะข้อเท็จจริง	
8. บุคคลสำคัญที่มีส่วนปกป้องและสร้างความเจริญรุ่งเรืองของชาติ	8. ทักษะการคิดวิเคราะห์และคิดอย่างมีวิจารณญาณ	
	9. การย่อความและเรียงความ	
	10. การเขียนด้วยภาษาสละสลวย	
	11. การเล่าเรื่องโดยการอ้างอิงข้อมูลหลักฐาน	

เนื้อหาของวิชาประวัติศาสตร์

สำหรับเนื้อหาของวิชาประวัติศาสตร์ ประกอบด้วย 3 มาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งในการจัดการเรียนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้นักเรียนทุกระดับชั้นได้เรียนเนื้อหา ดังนี้

1. เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์
2. วิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical method)
3. พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของมนุษยชาติ
4. เหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์
5. ความเป็นมาของชาติไทย รวมทั้งประวัติและบุคคลสำคัญที่มีส่วนสร้างสรรค์และปกป้องรักษาชาติไทย

6. วัฒนธรรมไทย
7. ภูมิปัญญาไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 22)

แนวทางในการสอนประวัติศาสตร์

สำหรับแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทยนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 (2552, หน้า 60) ได้เสนอแนะแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนไว้ ดังนี้

1. โรงเรียนควรวิเคราะห์หลักสูตรประวัติศาสตร์ไทยและนำไปเตรียมการสอน เขียนแผนการสอน
2. สร้างและพัฒนาหลักสูตรประวัติศาสตร์ที่มีความสอดคล้องกับท้องถิ่น
3. ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและนิเทศการสอน เพื่อให้ครูในโรงเรียนปรับเปลี่ยนเทคนิคการสอน ปลุกฝังทัศนคติที่ดีต่อเนื้อหาเพื่อให้เกิดความรักและภาคภูมิใจในบรรพบุรุษ

4. ครูและโรงเรียนร่วมกันสร้างสื่อ นวัตกรรมการสอนประวัติศาสตร์
5. ส่งเสริมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานประวัติศาสตร์
6. จัดค่ายประวัติศาสตร์ที่มีการศึกษาแหล่งประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์
7. โรงเรียนจัดกิจกรรมอาสาสมัคร/ นักประชาสัมพันธ์/ มัคคุเทศก์/ ไกด์น้อย ในการพำนักชมสถานที่แหล่งประวัติศาสตร์ไทย

8. โรงเรียนรวบรวมข้อมูลและจัดระบบแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
9. โรงเรียนจัดแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โรงเรียนธรรมชาติและพิพิธภัณฑ์
ในโรงเรียน

10. ผู้บริหาร/ ครู ทำวิจัยในชั้นเรียน/ โรงเรียนเกี่ยวกับพัฒนาการสอนประวัติศาสตร์
11. ส่งเสริมนักเรียนเขียนประวัติศาสตร์ในท้องถิ่น
12. โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมวันสำคัญทางประวัติศาสตร์
13. โรงเรียนสนับสนุนการจัดซื้อ/ ขอรับบริจาคและใช้หนังสืออ้างอิงการเรียน

การสอนประวัติศาสตร์

สำหรับแนวโน้มของการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์นั้น เฉลิม มลิตา นิติเขตต์ปรีชา (2559, หน้า 174-175) ได้เปรียบเทียบแนวโน้มของการเรียนการสอนประวัติศาสตร์

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบแนวโน้มของการเรียนการสอนประวัติศาสตร์

ที่	หัวข้อหลักการ	เปรียบเทียบแนวการสอนประวัติศาสตร์	
		แนวเดิม	แนวใหม่
1	ปรัชญาการเรียนการสอน	1. ยึดแนวหลักปรัชญาการศึกษาแบบ Realism and parenialism ไม่สน Philosophy of history	1. ยึดแนวปรัชญาการศึกษาแบบ Progressivism กับมุ่งที่จะวิวัฒนาการไปใช้แนว Existentialism and philosophy of history
2	จุดประสงค์	2. มุ่งให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ Traditional knowledge ให้มากที่สุด จุดประสงค์กำหนดเพียงผู้เรียนจะต้องเรียนอะไร ส่วนเรียนทำไม เรียนอย่างไรไม่มีการกำหนด	2. มุ่งให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม 3 ทาง คือ Cognitive, Affective และ Psychomotor
3	เนื้อหาและประสบการณ์	3. ยึดตามหลักสูตรและแบบเรียนที่ผู้สอนเลือกมาใช้ ผู้เรียนไม่มีสิทธิ์ที่จะเลือก	3. ยึดทั้งเนื้อหาของหลักสูตรและการจัดประสบการณ์หลาย ๆ ประเภทให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามคำแนะนำและความต้องการของผู้เรียนเอง

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ที่	หัวข้อหลักการ	เปรียบเทียบแนวการสอนประวัติศาสตร์	
		แนวเดิม	แนวใหม่
4	วิธีสอน	4. การบรรยาย	4. ใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์และวิธีการทางประวัติศาสตร์
5	เทคนิคการสอน	5. กำหนดให้นักเรียนอ่านตำราเรียนทั้งแบบออกเสียงและในใจ	5. มีเทคนิคมากมาย เช่น การบรรยาย การวิเคราะห์ การกำหนดให้ทำงาน การอภิปราย การใช้สถานการณ์จำลอง การค้นพบ การสืบสวนสอบสวน
6	หลักการอื่น ๆ	6. -	6. มีการนำทฤษฎีและหลักการทางจิตวิทยาประกอบ การเรียนการสอน
7.	กิจกรรมการเรียนการสอน	7. ผู้สอนเป็นผู้พูดและนักเรียนนั่งฟังด้วยความสนใจนั้น Teacher centered	7. นักเรียนมีโอกาสร่วมบทเรียนทั้งในชั้นวางแผนและชั้นดำเนินการ กิจกรรมมีหลายประเภท มุ่งพัฒนาความคิดและฝึกฝนทักษะ
8	อุปกรณ์การสอน	8. หนังสือแบบเรียนและกระดานดำ ยึดหลักห้องเรียนเป็นแหล่งความรู้เพียงแหล่งเดียว	8. ใช้สื่อการสอนหลายประเภท มีทั้งสื่อเดี่ยวและสื่อประสม ยึดหลักว่าห้องเรียนห้องสมุด โรงเรียน ชุมชน
9	การประเมินผล	9. เป็นกระบวนการเพื่อตัดสินผล การเรียนในปลายภาคเรียนหรือปลายปี ผู้สอนเป็นผู้จัดการประเมินผล	9. มีหลายแบบเช่น Pre-test, Mid-test, Post or final test ครูผู้สอนและนักเรียนร่วมมือกันวางแผนและดำเนินการประเมินผล

วิธีการทางประวัติศาสตร์

ในการสอนประวัติศาสตร์ สิริวรรณ ศรีพหล (2557, หน้า 19) ได้กล่าวถึงการสอนประวัติศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพไว้ว่า ครูสามารถนำวิธีการที่นักประวัติศาสตร์ใช้ในการศึกษาเรื่องราวในอดีต คือ วิธีการทางประวัติศาสตร์ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ในการจัดการเรียนการสอน เพราะวิธีการทางประวัติศาสตร์จะช่วยให้นักเรียนมีเหตุผล รู้จักการตั้งปัญหา การกำหนดสมมติฐาน และการหาคำตอบเพื่อพิสูจน์สมมติฐาน นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, หน้า 112) ได้กล่าวถึง วิธีการทางประวัติศาสตร์ว่าเป็นวิธีในการเรียนและการแสวงหาความรู้ของวิชาประวัติศาสตร์ โดยในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ได้เสนอแนวทางไว้ว่า นักเรียนควรได้ฝึกฝนให้ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ และศึกษาเรื่องราวต่าง ๆ ที่ใกล้ชิดตัว ร่วมฝึกฝนทักษะการประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลจากหลักฐานประเภทต่าง ๆ โดยเฉพาะหลักฐานที่จะใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัย อยุธยา รัตนบุรี และรัตนโกสินทร์

ความหมายของวิธีการทางประวัติศาสตร์

วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นวิธีการที่ใช้ในการเรียนประวัติศาสตร์ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2550, หน้า 172) ได้ให้ความหมายของวิธีการทางประวัติศาสตร์ไว้ว่าเป็นขั้นตอนหรือกระบวนการในการแสวงหาข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ที่นักประวัติศาสตร์ใช้ในการศึกษาค้นคว้าและเรียบเรียงเหตุการณ์จากหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรและไม่ใช่เป็นลายลักษณ์อักษร

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2554, หน้า 44-45) ได้ให้ความหมายของวิธีการทางประวัติศาสตร์ไว้ว่าเป็นวิธีวิจัยเอกสารและหลักฐาน เพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์ โดยมีการตั้งประเด็นปัญหาและข้อสมมติฐาน บนพื้นฐานข้อมูลที่น่าเชื่อถือ มีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รวบรวมมาอย่างเป็นระบบและตีความอย่างเป็นเหตุเป็นผล

สิริวรรณ ศรีพหล (2557, หน้า 19) ได้ให้ความหมายของวิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นศาสตร์ที่ใช้ในการค้นคว้าหาความรู้ทางประวัติศาสตร์ มีการกำหนดขั้นตอนการสอนตามลำดับเพื่อให้นักเรียนได้รับองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์ โดยมีการกำหนดประเด็นปัญหา การตั้งสมมติฐาน การรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์และตีความหลักฐานหรือข้อมูลเพื่อนำไปสู่การสรุปหรือรายงานผลการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558, หน้า 112) ได้ให้ความหมายของวิธีการทางประวัติศาสตร์ไว้ว่า เป็นทักษะกระบวนการในการเรียนประวัติศาสตร์ ที่มุ่งสร้างสรรค์

ความรู้ด้วยตนเอง โดยให้ผู้เรียนได้ออกนอกห้องเรียนไปสู่โลกในความเป็นจริงด้วยการสืบค้นเรื่องราวที่ตนอยากรู้ อยากรู้ และในโลกยุคข้อมูลข่าวสารนี้ วิธีการทางประวัติศาสตร์จะฝึกฝนให้ผู้เรียนตรวจสอบ กลั่นกรองข้อมูลให้ได้ข้อเท็จจริง และคิดวิเคราะห์ห้อย่างเป็นเหตุเป็นผล ก่อนที่จะคิดวินิจฉัยว่าสิ่งใดจริงน่าเชื่อถือ อันเป็นการรู้เท่าทันข้อมูลข่าวสารอย่างแท้จริง ในการสอนประวัติศาสตร์นั้นจึงใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการเรียน

ปทุมพัฒน์ นิรามัย (2554, หน้า 20) ได้ให้ความหมายของวิธีการทางประวัติศาสตร์ไว้ว่าเป็นกระบวนการในการหาความรู้หรือค้นคว้าหาข้อเท็จจริง ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ คือ การกำหนดปัญหาและตั้งสมมติฐาน การแสวงหาความรู้และรวบรวมหลักฐาน การวิเคราะห์และประเมินคุณค่า การตีความและสังเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอข้อมูล

เฉลิม มลิตา นิตเชตต์ปรีชา (2559, หน้า 161) ได้ให้ความหมายของวิธีการทางประวัติศาสตร์ไว้ว่าวิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นวิถีแห่งปัญญาที่สามารถพัฒนาความคิด ส่งเสริมและปลูกฝังผู้เรียนให้เกิดปัญญาความรู้ เป็นการเรียนรู้วิธีการแสวงหาความรู้และวิธีการแก้ปัญหาเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นทักษะกระบวนการในการเรียนประวัติศาสตร์ ประกอบด้วยขั้นตอนของการเรียนรู้ที่นักเรียนต้องปฏิบัติเพื่อให้นักเรียนได้รับองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์ หรือปรับใช้ในการแสวงหาความรู้และวิธีการแก้ปัญหาเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์

ในการนำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558, หน้า 51) ได้อธิบายขอบข่ายของวิธีการทางประวัติศาสตร์ของช่วงชั้นที่ 3 ไว้ว่า เป็นการศึกษาความหมาย ความสำคัญและขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ รู้จักประเภทของข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์ และสามารถใช่วิธีการทางประวัติศาสตร์ศึกษาเรื่องราวในอดีตที่ตนสนใจได้ ซึ่งผู้เรียนในช่วงชั้นที่ 3 จะได้รู้จักและเข้าใจวิธีการสืบค้นอดีต ในแต่ละขั้นตอนอย่างง่าย ๆ และนำไปใช้ในการศึกษา อภิปราย ประวัตินามความเป็นมาของไทยและสังคมมนุษย์ในภูมิภาคอื่น ๆ ของโลกได้

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2554, หน้า 46) ได้นำเสนอขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ไว้ดังนี้

1. ผู้เรียนกำหนดประเด็น/ ปัญหา/ เรื่องที่จะศึกษา
2. ผู้เรียนค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล

3. ผู้เรียนตรวจสอบ วิเคราะห์และประเมินคุณค่าของหลักฐาน

4. ผู้เรียนสังเคราะห์/ ตีความหลักฐาน

5. ผู้เรียนจัดระเบียบข้อเท็จจริงและนำเสนอ

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2550, หน้า 173) ได้อธิบายขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ไว้
ดังนี้

1. ขึ้นกำหนดประเด็นปัญหาหรือข้อสมมติฐาน เป็นขั้นตอนที่จะต้องเลือกรื่องหรือ
ประเด็นที่สนใจ เป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ของนักเรียน

2. ขึ้นรวบรวมหลักฐาน เป็นขั้นตอนที่นักเรียนต้องค้นคว้าข้อมูลหลักฐาน

3. ขึ้นวิเคราะห์และประเมินคุณค่าของข้อมูล นักเรียนต้องวิเคราะห์หลักฐานที่รวบรวม
มาว่ามีความน่าเชื่อถืออย่างไรเป็นกลาง

4. ขึ้นตีความและสังเคราะห์ เป็นขั้นการนำหลักฐานที่ผ่านการวิเคราะห์
มาประเมินค่า แล้วตีความว่าหลักฐานใดมีความสำคัญ หลักฐานใดน่าเชื่อถือ

5. ขึ้นนำเสนอข้อมูล เป็นการเรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าและสังเคราะห์
มาแล้ว โดยนำเสนอในรูปแบบของคำตอบหรือการอธิบาย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, หน้า 24) ได้กำหนดว่านักเรียนใน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ควรได้ฝึกฝนให้ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเหตุการณ์
ทางประวัติศาสตร์ และศึกษาเรื่องราวต่าง ๆ ที่ใกล้ตัว รวมทั้งฝึกฝนทักษะการประเมิน
ความน่าเชื่อถือของข้อมูลจากหลักฐานประเภทต่าง ๆ โดยเฉพาะหลักฐานที่จะใช้ในการศึกษา
ประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัย อยุธยา รัตนโกสินทร์ ทั้งนี้การศึกษาโดยใช้วิธีการทาง
ประวัติศาสตร์นักประวัติศาสตร์ไม่ได้จำกัดที่ 4 ขั้นหรือ 5 หรือ 6 ขั้น เพราะการสืบค้นเรื่องบางเรื่อง
อาจแตกต่างกัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, หน้า 113) จึงได้นำเสนอ
ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ไว้ ดังนี้

1. ตั้งประเด็นศึกษา

2. เสาะหาแหล่งข้อมูลหลักฐาน

3. รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ครบถ้วน

4. วิเคราะห์ตรวจสอบ ประเมินคุณค่าหลักฐาน

5. ตีความเพื่อตอบประเด็นศึกษาได้ว่าทำไมและอย่างไร

6. นำเสนอเรื่องราวที่ค้นพบได้อย่างมีเหตุผลและน่าสนใจ

เฉลิม มลิตา นิตเขตต์ปรีชา (2559, หน้า 456-457) ได้เสนอขั้นตอนของการสอนด้วย
วิธีการทางประวัติศาสตร์ไว้ ดังนี้

1. **ขั้นกำหนดปัญหาหรือข้อสมมติฐาน (Setting up problem or hypothesis)**
โดยจุดเริ่มต้นของขั้นตอนนี้เริ่มจากนักเรียนสังเกตหรือสงสัย ครูผู้สอนจะต้องวางแผนและเตรียมตัวล่วงหน้า เพื่อที่จะให้คำแนะนำแก่นักเรียนในการเริ่มต้นกำหนดปัญหา ซึ่งจะเกิดเป็นปัญหาที่นักเรียนต้องการคำตอบ

2. **ขั้นแสวงหาความรู้** โดยการรวบรวมหลักฐาน (Data collection) ครูผู้สอนจะต้องสอนวิธีการและบอกแหล่งในการแสวงหาความรู้ เช่น รายชื่อหนังสือหรือแหล่งข้อมูลในห้องสมุด นอกจากนี้ครูต้องให้ความรู้เกี่ยวกับประเภทของหลักฐานที่นักเรียนไปศึกษาค้นคว้า โดยจำแนกเป็นหลักฐานขั้นต้น หลักฐานขั้นที่สองและหลักฐานขั้นที่สาม โดยคำนึงถึงลำดับความน่าเชื่อถือ

3. **ขั้นวิเคราะห์และประเมินคุณค่าของข้อมูล (Data analysis and evaluation)** ในขั้นนี้ต้องอาศัยหลักการสำคัญ คือ หลักการคิดวิเคราะห์ซึ่งแยกออกเป็น 2 ขั้น คือ

3.1 การประเมินคุณค่าภายนอก โดยการพิจารณาเปรียบเทียบกับหลักฐานอื่นที่กล่าวถึงข้อเท็จจริงเรื่องเดียวกัน เพื่อดูข้อบกพร่องของหลักฐานที่ไม่ใช่หลักฐานขั้นต้น

3.2 การประเมินคุณค่าภายใน เป็นการค้นหาความเป็นเหตุเป็นผล ความคงเส้นคงวา ความเป็นจริง เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในลักษณะที่ใกล้เคียง ถูกต้องและตรงความเป็นจริงมากที่สุด

4. **ขั้นตีความและสังเคราะห์ (Data interpretation and synthesis)** ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่นำหลักฐานที่วิเคราะห์และประเมินค่ามาแล้วมาตีความและสังเคราะห์ โดยการนำหลักฐานมาพิจารณา อธิบาย วิพากษ์วิจารณ์ และแสดงความคิดเห็น แล้วจึงสรุปผลและสังเคราะห์เข้าด้วยกันเป็นมโนทัศน์ของการเรียนรู้

5. **ขั้นนำเสนอข้อมูล (Presentation)** ขั้นตอนนี้เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ต่อผู้อื่น โดยอาจใช้การบรรยาย การอภิปราย การสัมมนา การเขียนบทความ การทำรายงาน ซึ่งเป็นการเรียนรู้ขั้นสุดท้ายของวิธีการทางประวัติศาสตร์

ชัยรัตน์ โดศิตา (2555, หน้า 84) ได้เสนอขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ไว้ 5 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นอภิปรายเพื่อกำหนดประเด็นศึกษา
2. ขั้นวิเคราะห์หลักฐาน
3. ขั้นเปรียบเทียบข้อมูล
4. ขั้นปฏิสัมพันธ์กับหลักฐานทางประวัติศาสตร์
5. ขั้นนำเสนอข้อค้นพบ

วิธีการทางประวัติศาสตร์จึงเป็นวิธีการที่นำมาใช้ในการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่เป็นที่ยอมรับ ในกระบวนการและขั้นตอน ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเปรียบเทียบ ดังนี้

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบแนวโน้มของการเรียนการสอนประวัติศาสตร์

วิธีการทางประวัติศาสตร์ของ เฉลิม มลิตา นิคิเชตป์ริชา (2559, หน้า 156-257)	วิธีการทางประวัติศาสตร์ของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558, หน้า 114)	วิธีการทางประวัติศาสตร์ของสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1 (2552, หน้า 56)	วิธีการทางประวัติศาสตร์ ที่ผู้วิจัยสังเคราะห์
1. ขั้นการกำหนดปัญหาหรือข้อสมมติฐาน (Setting up problem or hypothesis)	1. ตั้งประเด็นศึกษา	1. ขั้นกำหนดปัญหา เป็นการแสวงหาแนวทาง เพื่อกำหนดขอบเขต ความเป็นมาของปัญหา	1. ตั้งประเด็นศึกษาหรือกำหนดปัญหา
2. ขั้นแสวงหาความรู้โดยการรวม หลักฐาน (Data collection)	2. รวบรวมข้อมูลจากหลักฐาน	2. ขั้นรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงและ แนวความคิด	2. รวบรวมข้อมูลจากหลักฐาน
3. ขั้นวิเคราะห์และประเมินคุณค่าของ ข้อมูล (Data analysis and evaluation)	3. วิเคราะห์ตรวจสอบหลักฐาน	3. ขั้นตั้งสมมติฐาน โดยการนำข้อมูลมา ประมวลแล้วตั้งสมมติฐาน เป็นการเดาและ คาดคะเนอย่างมีเหตุผล	3. วิเคราะห์ตรวจสอบหลักฐาน
4. ขั้นตีความและสังเคราะห์ (Data interpretation and synthesis)	4. การตีความหลักฐาน	4. ขั้นวิเคราะห์และประเมินผลข้อมูล	4. การตีความหลักฐานและสังเคราะห์ ข้อมูล
5. ขั้นนำเสนอข้อมูล -	5. การประมวลสังเคราะห์ข้อมูล 6. การนำเสนอผลการศึกษา	5. ขั้นตีความและสังเคราะห์ข้อมูล 6. ขั้นสรุปและเสนอผลงาน	5. สรุปและนำเสนอผลการศึกษา -

จากการศึกษาวิธีการทางประวัติศาสตร์สรุปได้ว่า วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นทักษะกระบวนการเป็นการศึกษาตามขั้นตอน ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ มี 5 ขั้นตอนประกอบด้วยตั้งประเด็นศึกษาหรือกำหนดปัญหาขึ้นรวบรวมข้อมูลจากหลักฐาน วิเคราะห์ตรวจสอบหลักฐานการตีความหลักฐานและสังเคราะห์ข้อมูลสรุปและนำเสนอผลการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยจะนำมาใช้ในการศึกษาต่อไป

ประโยชน์ของวิธีการทางประวัติศาสตร์

วิธีการทางประวัติศาสตร์มีประโยชน์และมีความสำคัญต่อนักเรียนทั้งนี้เพราะวิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นทักษะกระบวนการ ที่มุ่งสร้างสรรค์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองนอกห้องเรียน โดยสืบค้นเรื่องที่ตนเองมีความอยากรู้อยากเห็น วิธีการทางประวัติศาสตร์ จะช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการตรวจสอบข้อเท็จจริง คิดวิเคราะห์อย่างเป็นเหตุเป็นผล ก่อนที่จะตัดสินใจว่าสิ่งใดน่าเชื่อถือ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมีความเท่าทันข้อมูลข่าวสารในยุคปัจจุบัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 24)

นอกจากนี้ สุคนธ์ สินธพานนท์ (2550, หน้า 174) ยังได้กล่าวถึงประโยชน์ของวิธีการทางประวัติศาสตร์ไว้ ดังนี้

1. ทำให้ผู้เรียนเป็นบุคคลช่างสังเกต รักการอ่านและรู้จักเลือกศึกษาค้นคว้าข้อมูลหลักฐานต่าง ๆ
2. ผู้เรียนมีทักษะในการคิดที่หลากหลาย เช่นการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์และคิดอย่างมีวิจารณญาณ สามารถสรุปข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง
3. ผู้เรียนรู้จักวางแผนในการทำงานอย่างมีขั้นตอนและนำไปปฏิบัติได้จริง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
4. ทำให้ผู้เรียนได้บูรณาการความรู้และทักษะจากหลากหลายวิชามาใช้ในการทำงานตามขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์

สรุปได้ว่า วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นทักษะกระบวนการในการศึกษาหาความรู้ทางประวัติศาสตร์ มีขั้นตอนที่ชัดเจนและวิธีการที่น่าเชื่อถือ เป็นทักษะกระบวนการที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งในและนอกห้องเรียน โดยการสืบค้นและแสวงหาคำตอบในเรื่องที่ตนเองอยากรู้อยากเห็นหรือต้องการทราบข้อเท็จจริง ก่อนที่จะตัดสินใจเชื่อในสิ่งที่พบเห็น ซึ่งเป็นวิธีการและกระบวนการที่สามารถนำไปใช้ในการเรียนหรือชีวิตประจำวันได้

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัย

นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ในการเรียนประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งแบ่งขั้นของการเรียนรู้เป็น 5 ขั้น ประกอบด้วย

1. ขั้นกำหนดประเด็นปัญหาหรือข้อสมมติฐาน
2. ขั้นรวบรวมหลักฐาน
3. ขั้นวิเคราะห์และประเมินคุณค่าของหลักฐาน
4. ขั้นการตีความและสังเคราะห์
5. ขั้นนำเสนอข้อมูล โดยผู้วิจัยได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และนำวิธีการทาง

ประวัติศาสตร์ไปเป็นวิธีการในการเรียนรู้ของนักเรียน

การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended learning)

การเรียนรู้แบบผสมผสานเป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นการผสมผสานวิธีการหลาย ๆ วิธีเข้าด้วยกัน ทั้งวิธีการสอนและเทคโนโลยี

ความหมายเกี่ยวกับการเรียนแบบผสมผสาน

การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended learning) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพสังคมในยุคปัจจุบัน ที่การเรียนรู้ไม่ได้จำกัดเฉพาะแค่ในห้องเรียน แต่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา สามารถที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของการเรียนแบบผสมผสานไว้ ดังนี้

Clark and Mayer (2003) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบผสมผสานไว้ว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผสมผสานระหว่างการเรียนแบบเผชิญหน้าและการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์

Bonk and Graham (2006, p. 5) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบผสมผสานไว้ว่าเป็นระบบการเรียนรู้ที่ผสมผสานการเรียน 2 วิธีการ คือ การเรียนแบบเผชิญหน้าซึ่งเป็นวิธีการเรียนแบบดั้งเดิมกับการเรียนโดยใช้สื่อคอมพิวเตอร์ ซึ่งการเรียนรู้แบบผสมผสานมีข้อดี คือ

1. เป็นการพัฒนาการเรียนรู้
2. เพิ่มการเข้าถึงในการเรียนและมีความยืดหยุ่น
3. เพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนได้มากขึ้น

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2556, หน้า 63) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบผสมผสาน คือ การผสมผสานวิธีการหลาย ๆ วิธีเข้าไว้ด้วยกัน ทั้งวิธีการสอน การใช้สื่อและเทคโนโลยีการสอน

โดยใช้วิธีการสอนแบบดั้งเดิม คือ การสอนแบบเผชิญหน้า (Face-to-face) และการเรียนการสอนแบบออนไลน์

ฐิติชัย รักบำรุง (2555, หน้า 1) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบผสมผสาน หมายถึง การเรียนที่ผสมผสานกันของลักษณะการเรียนการสอนที่มีลักษณะแตกต่างกัน ลักษณะของสิ่งแวดล้อมแรก คือ การเรียนการสอนแบบดั้งเดิมในชั้นเรียน ซึ่งครูและนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันแบบเผชิญหน้า ส่วนอีกด้านเป็นการสอนที่นำความก้าวหน้าของสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้แม้ว่าจะไม่อยู่ในชั้นเรียน โดยอาจเป็นการเรียนรู้โดยใช้สื่อคอมพิวเตอร์นอกชั้นเรียนร้อยละ 30-70

ปณิตา วรรณพิรุณ (2554, หน้า 44) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบผสมผสาน คือ เป็นรูปแบบการเรียนที่ผสมผสานยุทธวิธีในการเรียนการสอนเข้าด้วยกัน โดยใช้สื่อการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนและรูปแบบการสอนที่หลากหลายทั้งการเรียนแบบออนไลน์และการเรียนแบบเผชิญหน้า เพื่อสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของการเรียนการสอน

การเรียนรู้แบบผสมผสานจึงเป็นการเรียนรู้ที่ใช้การเรียนรู้ทั้งแบบดั้งเดิม คือ การเรียนในชั้นเรียน เป็นการเรียนแบบเผชิญหน้าระหว่างนักเรียนและครู กับการเรียนที่ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยโดยผ่านระบบออนไลน์ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา เรียนรู้ได้ตามระดับความสามารถของตนเอง ตามศักยภาพและความพร้อม การสื่อสารระหว่างครูผู้สอนและนักเรียนเป็นไปได้ง่าย

องค์ประกอบและแนวคิดของการเรียนแบบผสมผสาน

ในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานนั้น Graham, Allen and Ure (2005, p. 4) ได้เสนอแนวทางการเรียนรู้แบบผสมผสานไว้ 3 แบบ คือ

1. การผสมผสานการสอนอย่างมีแบบแผน
2. การผสมผสานวิธีการสอน
3. การผสมผสานการสอนแบบออนไลน์และการสอนแบบเผชิญหน้า

สำหรับองค์ประกอบของการจัดการเรียนแบบผสมผสาน Carman (2005) ได้แบ่งองค์ประกอบของการเรียนแบบผสมผสานเป็น 5 ส่วน ดังนี้

1. เป็นเหตุการณ์สด เป็นการประสานเวลา โดยครูผู้สอนและนักเรียนมีกิจกรรมการเรียนรู้ในเวลาเดียวกัน
2. กิจกรรมการเรียนเป็นไปตามความก้าวหน้าของผู้เรียนรายบุคคล เป็นการเรียนตามความสามารถของผู้เรียน

3. เป็นสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ร่วมกัน การร่วมมือนี้เป็นการร่วมมือกันระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับครูผู้สอน

4. การประเมิน จะมีการประเมินประกอบด้วย การประเมินก่อนเรียน การประเมินระหว่างเรียนและการประเมินหลังการเรียน

5. สื่อในการสนับสนุนการเรียน ซึ่งรวมถึงวัสดุที่ใช้ในการอ้างอิงทั้งเสมือนจริงและเพื่ออ้างอิง

ปณิตา วรณพิรุณ (2554, หน้า 15) ได้กล่าวถึง แนวคิดของการเรียนแบบผสมผสานไว้ ดังนี้

1. แนวคิดการผสมผสานเทคโนโลยีการสอนบนเว็บกับการเรียนในชั้นเรียนแบบดั้งเดิม (To combine of web-based technology) เช่นการเรียนในห้องเรียนเสมือนการเรียนด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การใช้สื่อผสมผสานในการสอน

2. การผสมผสานวิธีสอนที่หลากหลายเข้าด้วยกัน (To combine various pedagogical approaches) เช่น แนวคิดสร้างสรรค์นิยม (Constructivism) แนวคิดพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) และแนวคิดพุทธินิยม (Cognitivism) เพื่อให้ได้ผลลัพธ์จากการเรียนที่ดีที่สุด ซึ่งอาจใช้หรือไม่ใช้เทคโนโลยีในการสอน

3. แนวคิดการผสมผสานเทคโนโลยีการสอนทุกรูปแบบกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนแบบดั้งเดิมที่มีการเผชิญหน้าระหว่างผู้เรียนกับครูผู้สอน (To combine any form of instructional technology with face-to-face instructor-led training) เป็นการเรียนที่ผสมผสานเป็นการบูรณาการเรียนแบบเผชิญหน้า การเรียนด้วยตนเอง และการเรียนแบบร่วมมือแบบออนไลน์เข้าด้วยกัน

4. การผสมผสานเทคโนโลยีการสอนกับการทำงานจริง (To mix or combine instructional technology with actual job tasks in order to create a harmonious effect of learning and working) เป็นการผสมผสานการเรียนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์และสื่ออื่น ๆ ในการส่งผ่านความรู้ในการเรียนและการอบรม

ซึ่งสอดคล้องกับที่ บุญเลี้ยง ทุมทอง (2556, หน้า 63) ได้กล่าวถึงการให้นักเรียนฝึกฝนและฝึกปฏิบัติ สามารถที่จะแบ่งวิธีการผสมผสานได้ 4 ระดับ คือ

1. การผสมผสานในระดับกิจกรรม (Activity-level blending) เป็นรูปแบบการผสมผสานที่จะเกิดขึ้นเมื่อมีการเรียนแบบเผชิญหน้าและการเรียนโดยใช้เทคโนโลยี

2. การผสมผสานในระดับหลักสูตร (Course-level blending) เป็นการผสมผสานกันของการเรียนรู้แบบเผชิญหน้าและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้สื่ออุปกรณ์ ซึ่งแตกต่างกันอย่างชัดเจน และปรากฏเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร

3. การผสมผสานกันในระดับโปรแกรม (Program-level blending) เป็นการผสมผสานที่ส่วนใหญ่ใช้กับการศึกษาระดับอุดมศึกษา

4. การผสมผสานในระดับสถาบัน (Institutional-level blending) ซึ่งเป็นการตกลงกันของสถาบันการศึกษาที่จะผสมผสานการเรียนรู้แบบเผชิญหน้าและกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์

สอดคล้องกับที่ Barnum and Parrmann (2002) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบผสมผสานไว้ว่าประกอบด้วย

1. การส่งผ่านข้อมูลโดยใช้เว็บ (Web-based delivery)
2. กระบวนการเรียนแบบเผชิญหน้า (Face-to-face processing)
3. การสร้างความสามารถในการเข้าถึงระบบ (Creating deliverables)
4. การส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการทำงานร่วมกัน (Collaborative extension of learning)

การเรียนรู้แบบผสมผสานจึงเป็นการเรียนรู้ที่ผสมผสานกันระหว่างการเรียนรู้ที่เป็นแบบดั้งเดิม คือ การเรียนรู้แบบเผชิญหน้า ซึ่งอาจจะเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้หลายรูปแบบผสมผสานกับการใช้สื่อเทคโนโลยีหรือสื่ออื่น ๆ เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่สะดวกขึ้นสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา การผสมผสานก็สามารถทำได้หลากหลายแนวทาง

ชั้นการสอนของการเรียนรู้แบบผสมผสาน

Uchida (2011 อ้างถึงใน อภินกัศ จิตรกร, 2555, หน้า 52-53) ได้นำเสนอขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นนำ ครูผู้สอนต้องอธิบายให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียน ขอบเขตของเนื้อหา พฤติกรรมที่คาดหวังเมื่อเสร็จสิ้นการเรียนรู้ ในขั้นนี้ครูผู้สอนจะต้องเร้าความสนใจของนักเรียน ให้เห็นความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีในการเรียน เพราะการใช้เทคโนโลยีจะช่วยให้นักเรียนเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการรู้ได้ง่าย โดยการค้นหาและดาวน์โหลดจากเครือข่าย และที่สำคัญในการจัดชั้นเรียนจะต้องมีอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีที่สามารถอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน
2. ขั้นดำเนินการ ในขั้นนี้การจัดการเรียนการสอนของครูจะต้องอำนวยความสะดวกในเรื่องเทคโนโลยีให้แก่ นักเรียน นักเรียนต้องสามารถค้นหาหรือดาวน์โหลดข้อมูลที่สนใจได้ นักเรียนร่วมมือกันทำงานเป็นกลุ่มและกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมในชั้นเรียน

3. **ชั้นเรียน** นักเรียนจะมีปริมาณงานที่เพิ่มขึ้นจากการศึกษาค้นคว้า ครูผู้สอนจะต้องคอยดูแลในเรื่องการศึกษาค้นคว้าของนักเรียน

4. **ขั้นสรุป** เป็นการสรุปบทเรียนที่เกิดจากการศึกษาข้อมูลและการทำงานร่วมกัน

กระบวนการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended learning)

ฐิติชัย รักรับรุ่ง (2555, หน้า 2) ได้นำเสนอกระบวนการเรียนแบบผสมผสานไว้ ดังนี้

1. การประเมินความต้องการทางการเรียนรู้และความต้องการของผู้เรียน ซึ่งช่วยในการกำหนดจุดประสงค์ของการเรียนรู้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้แบบผสมผสาน ทั้งนี้เพราะเมื่อมีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน ก็จะส่งผลดีต่อการวางแผนกิจกรรมการเรียน

2. การวิเคราะห์ผู้เรียน การวางแผนพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนากลยุทธ์การประเมินผล เมื่อมีการวิเคราะห์ลักษณะของผู้เรียนแล้วก็สามารถที่จะวางแผนการจัดลักษณะการเรียนการสอนได้ตามลักษณะของผู้เรียนเช่น การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนหรือการเรียนรู้แบบร่วมมือ

3. กำหนดความสอดคล้องในการใช้เทคโนโลยี รวมทั้งการพัฒนากลยุทธ์การประเมินผลให้สอดคล้องกับการวางแผนการจัดการเรียนรู้และจุดประสงค์

4. การเตรียมระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านคอมพิวเตอร์เกี่ยวกับระบบฮาร์ดแวร์และการเตรียมระบบซอฟต์แวร์ การถ่ายทอดและพัฒนาเนื้อหา

5. การดำเนินการตามแผน กระบวนการติดตามผลและประเมินผล เมื่อเริ่มดำเนินการตามกระบวนการ การติดตามและประเมินผลก็จะเริ่มด้วยเช่นกัน เพื่อประเมินผลที่เกิดขึ้น ทั้งการเรียนแบบเผชิญหน้าในชั้นเรียนและการเรียนนอกชั้นเรียน

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2556, หน้า 78) ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานไว้ ดังนี้

1. วิเคราะห์สภาพการเรียนรู้ สิ่งจำเป็นที่ต้องเรียนรู้ การจัดเตรียมสื่อและแหล่งเรียนรู้ กำหนดจุดประสงค์และเนื้อหาในโปรแกรมการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้และวิธีการสอน ลำดับขั้นตอน รวมทั้งกำหนดระยะเวลาในการเรียนรู้และการประเมินผล

2. จัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการผสมผสานระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมกับการเรียนรู้แบบเผชิญหน้าและการเรียนรู้แบบออนไลน์

บทบาทของครูและนักเรียนในการเรียนแบบผสมผสาน

ในการเรียนแบบผสมผสานนั้นลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะมีความแตกต่างจากการจัดการเรียนรู้ตามปกติหรือการเรียนที่เน้นเฉพาะการเรียนออนไลน์ ซึ่ง Suh (2005, p. 43 อ้างถึงใน อุทิศ บำรุงชีพ, 2556, หน้า 367-369) ได้กล่าวไว้ ดังนี้

บทบาทของครูผู้สอนในการเรียนแบบผสมผสาน

1. ครูผู้สอนจะต้องเตรียมการสอนทั้งสองแบบให้แก่ผู้เรียน ซึ่งมีการเรียนแบบเผชิญหน้าในชั้นเรียนตามปกติและการเรียนโดยใช้ระบบออนไลน์ ซึ่งครูผู้สอนจะต้องเตรียมสื่อและเทคโนโลยีไว้ให้กับนักเรียน
2. ครูผู้สอนจะต้องเปลี่ยนบทบาทของตนเองจากบทบาทการเป็นผู้สอนที่เน้นการให้เนื้อหา ต้องเปลี่ยนเป็นผู้ฝึก (Coach) รวมทั้งเป็นผู้ให้การสนับสนุนดูแลอำนวยความสะดวก (Facilitator) เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง
3. ครูผู้สอนต้องช่วยเหลือนักเรียน เพื่อแก้ปัญหาหรือช่วยในการจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้แก่ นักเรียน
4. ครูผู้สอนต้องปรับทัศนคติเป็นเชิงบวกในการแก้ไขปัญหา รวมทั้งต้องคำนึงถึงความรู้สึกของนักเรียน ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี ให้ความรักความเมตตาแก่นักเรียน
5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรให้นักเรียนได้เรียนรู้แบบทำงานร่วมกัน (Collaboration) เรียนรู้โดยการทำงาน โครงการงาน (Project-based-learning) หรือการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based-learning) รวมทั้งควรมีการกระตุ้นให้นักเรียนได้ทบทวนสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้ว (Reflection) ว่าได้เรียนอะไร ไปบ้าง โดยบันทึกผ่านสื่อออนไลน์

บทบาทของนักเรียน

1. นักเรียนต้องมีทักษะในการเรียนแบบนำตนเอง (Self-directed learning) ทั้งนี้เพราะระบบการเรียนแบบผสมผสาน ซึ่งประกอบด้วย การเปิดใจในการรับประสบการณ์จากการเรียนรู้ มีแนวในการพัฒนาตนเอง มีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เห็นคุณค่าของกิจกรรมการเรียนการสอน และเรียนรู้อย่างมีเป้าหมาย
2. มีความตื่นตัวในการเรียนรู้ (Active learning) ด้วยการเรียนรู้ผ่านแหล่งเรียนรู้ อินเทอร์เน็ต และแหล่งเรียนรู้อื่นที่ช่วยพัฒนาความรู้
3. เรียนรู้ได้ทุกเวลา (Anytime anywhere) นักเรียนเรียนรู้ในสิ่งที่สนใจได้ตลอดเวลา และต่อเนื่องได้ทุกสถานที่ที่มีอินเทอร์เน็ต
4. มีความอ่อนน้อม (Humility) รับฟังความคิดเห็น มีสัมมาคารวะเคารพครูผู้สอนที่ได้ให้ข้อเสนอแนะและอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม

5. นักเรียนมีทักษะในการวิเคราะห์ (Analysis) สังเคราะห์ (Synthesis) และประเมิน (Evaluation) ข้อมูลสารสนเทศจากแหล่งเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย

การเรียนรู้แบบผสมผสานจึงเป็นการเรียนที่เป็นการผสมผสานการเรียนในชั้นเรียนปกติกับการเรียนที่ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ที่นับว่าเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันอย่างมาก และสามารถที่จะช่วยให้นักเรียนเข้าถึงการเรียนรู้ได้มากขึ้น เพราะการเรียนรู้สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา เรียนรู้ได้ตามสภาพและศักยภาพของแต่ละบุคคล

การเรียนรู้แบบเผชิญหน้า

การเรียนรู้แบบเผชิญหน้า (Face-to-face) เป็นการเรียนแบบดั้งเดิม (Traditional learning) ซึ่งเป็นการเรียนที่ครูและนักเรียนพบกัน ในชั้นเรียนปกติ มีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนที่ใช้สื่อการสอน ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์กัน โดยตรง

วาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2554) ได้กล่าวถึงการสอนเผชิญหน้า ซึ่งสรุปได้ว่าเป็นการสอนที่ใช้กับนักเรียนกลุ่มใหญ่ ที่ผลของการจัดการเรียนการสอนทำให้นักเรียนได้รับความรู้ ทักษะและประสบการณ์ ทักษะคิดจากการที่ครูและนักเรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งการสอนแบบเผชิญหน้าแบ่งได้ 2 ประเภท คือ การเรียนแบบเผชิญหน้าในชั้นเรียนเช่น การสอนบรรยายและ การเรียนแบบเผชิญหน้ากลุ่มใหญ่นอกชั้นเรียน เช่น การประชุมสัมมนา

ปนัดดา สุขเอี่ยม (2555, หน้า 40) การเรียนแบบเผชิญหน้าเป็นการเรียนการสอนในชั้นเรียนตามปกติ ที่ครูและนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กัน โดยตรง ครูจะถ่ายทอดเนื้อหาโดยใช้วิธีการบรรยายประกอบสื่อการสอน ครูและนักเรียนร่วมกันซักถามและสรุปบทเรียนร่วมกัน

วีรพันธ์ สิทธิพงษ์ (2540, หน้า 288 อ้างถึงใน ปนัดดา สุขเอี่ยม, 2555, หน้า 40) กล่าวถึงหลักและแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนแบบเผชิญหน้าไว้ ดังนี้

1. เป็นการเรียนการสอนที่ยึดตามหลักสูตรและเน้นเนื้อหาเป็นหลัก
2. มีการกำหนดเวลาที่แน่ชัดและใช้เวลาเรียนพร้อมกัน
3. เน้นการตอบสนองความต้องการของกลุ่มที่เรียน
4. ใช้หนังสือ เอกสาร ตำราเป็นอุปกรณ์การสอนที่สำคัญ
5. มีการกำหนดขอบเขตของการเรียนรู้
6. ใช้การสอนแบบบรรยายหรือการสอนแบบสาธิตเป็นหลัก
7. มีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้แบบกว้าง ๆ
8. เกณฑ์การวัดและประเมินผลขึ้นอยู่กับบุคคล
9. การประเมินผลการเรียนรู้จะแยกจากการสอนและเกิดขึ้นตลอดเวลาในการเรียน

10. ยึดคะแนนสอบเป็นหลัก

นอกจากนี้ Rashty (1995) ได้อธิบายลักษณะของการจัดการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า มีลักษณะดังนี้

1. ครูมีบทบาทเป็นผู้ที่พูดมากกว่านักเรียน
2. ครูมีหน้าที่ควบคุมชั้นเรียนและการมีส่วนร่วมของนักเรียน ไม่มีการเรียนเป็น

รายบุคคล

3. ครูเป็นผู้กำหนดบทเรียน โปรแกรมการเรียนให้เป็นที่ไปตามที่หลักสูตรกำหนด
4. หลักสำคัญในการเรียนนักเรียนจะเรียนเพื่อตอบคำถามว่า อะไร ไม่ใช่ อย่างไร
5. แรงจูงใจในการเรียนต่ำ
6. ครูเป็นผู้นำ
7. นักเรียนมีที่เรียนที่แน่นอนซึ่งส่วนใหญ่คือในห้องเรียน
8. ครูกำหนดโครงสร้างเนื้อหาการเรียน

การเรียนแบบออนไลน์

การจัดการเรียนการสอนออนไลน์แบบ e-Learning เป็นการศึกษาที่ผ่านการเรียนทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ใช้การนำเสนอเนื้อหาทางคอมพิวเตอร์ในรูปแบบของมัลติมีเดีย ซึ่งผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและการตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งในการเรียนแบบออนไลน์มีองค์ประกอบ ดังนี้การเรียนแบบออนไลน์อาจใช้รูปแบบของ e-Learning ทั้งนี้เพราะการเรียนแบบ e-Learning เป็นการเรียนรู้ในรูปลักษณะใดก็ได้ ที่เป็นการเรียนผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ไม่ว่าจะเป็นคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เครื่องข่ายอินเทอร์เน็ต อินทราเน็ต เอ็กซ์ทราเน็ต หรือสัญญาณโทรศัพท์ หรือสัญญาณผ่านดาวเทียม (วรวิทย์ นิเทศศิลป์, 2551, หน้า 233)

นอกจากการเรียนในรูปแบบ e-Learning จำเป็นในการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตหรืออินทราเน็ตแล้ว การเรียนในรูปแบบ e-Learning ยังเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง นักเรียนได้เรียนตามความสามารถและความสนใจ โดยเนื้อหาของบทเรียนจะประกอบด้วย ข้อความ รูปภาพ เสียง วิดีโอ หรือมัลติมีเดียอื่น ๆ (หริพล ธรรมนารักษ์, 2558, หน้า 219) ซึ่ง ใจทิพย์ ณ สงขลา (2553, หน้า 19) ได้อธิบายถึงระบบในการเรียนรูปแบบ e-Learning นั้น เป็นการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ ที่มักจะมีการลงทะเบียนเพื่อเก็บประวัติ ผู้เรียน มีการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน กำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียนที่ชัดเจนและ มีการติดตามผลการเรียนของนักเรียน

องค์ประกอบของบทเรียนแบบออนไลน์

การเรียนแบบออนไลน์เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนแบบทางไกล (Distance learning) มีความสัมพันธ์กับการเรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์ผ่านเว็บ คือ e-Learning ซึ่งศุภชัย สุชะนินทร์ และกรรณก วงศ์พานิช (2545, หน้า 15-18) ได้ให้ความหมายของออนไลน์ไว้ว่า เป็นลักษณะของข้อมูลที่เป็นข้อมูลทางคอมพิวเตอร์หรืออิเล็กทรอนิกส์ที่อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานตลอดเวลา จึงทำให้การเรียนการสอนแบบ e-Learning เป็นการเรียนรู้ที่สามารถโต้ตอบได้เหมือนการเรียนในห้องเรียนปกติและเนื่องด้วยการที่ข้อมูลเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ จึงทำให้ข้อมูลต่าง ๆ สามารถนำเสนอในลักษณะของมัลติมีเดียหรือการแสดงข้อมูลเป็นกราฟ ภาพเคลื่อนไหวหรือเสียง ดังนั้นการเรียนแบบออนไลน์จึงเป็นการเรียนทางไกลผ่านเว็บ

ในบทเรียน e-Learning มีองค์ประกอบที่สำคัญซึ่งจินตวิวี (มันสกุล) คล้ายสังข์ (2555, หน้า 2-3) ได้กล่าวไว้คือ

1. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสื่อประสมสามารถแบ่งการถ่ายทอดได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

1.1 การใช้ข้อความออนไลน์เป็นหลัก ซึ่งจุดเด่นคือประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย ผู้สอนสามารถผลิตเนื้อหาได้ด้วยตนเอง

1.2 การใช้บทเรียนสื่อประสมแบบปฏิสัมพันธ์ที่ผลิตอย่างง่ายเพื่อประกอบบทเรียน ผู้เรียนสามารถผลิตและปรับปรุงเนื้อหาได้ด้วยตนเอง

1.3 การใช้บทเรียนคุณภาพสูง ในการนำเสนอเนื้อหาจะใช้สื่อประสมเช่นเดียวกับการใช้บทเรียนสื่อประสมแบบปฏิสัมพันธ์ที่ผลิตอย่างง่าย แต่มีความเป็นมืออาชีพ มีทีมงานด้านการออกแบบการสอนด้านเนื้อหา ด้านการผลิตบทเรียนมัลติมีเดีย โปรแกรมเมอร์และนักออกแบบกราฟิก

2. ระบบบริหารจัดการการเรียนรู้ จะใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตมาจัดการให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับแหล่งเรียนรู้ ผู้เรียนกับแหล่งข้อมูล ซึ่งในระบบการจัดการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้

2.1 เครื่องมือสื่อสาร (Communication tools) ประกอบด้วย การอภิปราย การแลกเปลี่ยนไฟล์ อีเมล วารสาร/ บันทึทออนไลน์ การสนทนา การบริการวิดีโอ และไวด์บอร์ด

2.2 เครื่องมืออำนวยความสะดวก (Productivity tools) ประกอบด้วย บัญชีมาร์ค ปฏิทิน การเรียน การสืบค้นภายในรายวิชา และการแนะนำการเรียน

2.3 เครื่องมือสนับสนุนผู้เรียน (Student involvement tools) ประกอบด้วย การจัดกลุ่ม การประเมินตนเอง การสร้างชุมชนของผู้เรียนและเพิ่มสะสมงานของผู้เรียน

2.4 เครื่องมือบริหารรายวิชา (Administration tools) ประกอบด้วย การระบุตัวตนของผู้เรียน การกำหนดสิทธิ์การเข้าใช้รายวิชาและการลงทะเบียนเรียน

2.5 เครื่องมือส่งผ่านรายวิชา (Course delivery tools) ประกอบด้วย การจัดรายวิชาการช่วยเหลือผู้สอน การประเมินผลออนไลน์ การติดตามผู้เรียน การทดสอบและให้คะแนนอัตโนมัติ

2.6 การออกแบบหลักสูตร (Curriculum design) ประกอบด้วย การเข้าถึงระบบเทมเพลตรายวิชา การจัดการหลักสูตร การปรับแต่งมุมมองของหน้าจอ การออกแบบการสอน การยินยอมตามมาตรฐานการสอนและการใช้เนื้อหาพร้อมและการใช้ซ้ำ

3. การติดต่อสื่อสาร เป็นเครื่องมือให้ผู้เรียนได้สอบถาม ปรีกษาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เรียนและผู้สอน หรือระหว่างผู้เรียนกับเพื่อนร่วมชั้น

4. การประเมินผลการเรียน การเรียนแบบผสมผสานในบางวิชาจำเป็นต้องวัดความรู้ก่อนเรียนของนักเรียน (Pre-test) เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนในหลักสูตรที่เหมาะสม และเมื่อนำสู่บทเรียนแล้วจะต้องมีการทดสอบย่อยท้ายบท และการสอบใหญ่เพื่อที่จะจบหลักสูตร ซึ่งข้อสอบอาจจะเป็นแบบเลือกตอบ แบบถูกผิด แบบเติมคำตอบ และแบบจับคู่

อีเลิร์นนิ่ง e-Learning เป็นการเรียนแบบออนไลน์ ซึ่ง วรวิทย์ วิเทศศิลป์ (2551, หน้า 234) ได้กล่าวว่าเป็นรูปแบบการเรียนที่ดีและมีลักษณะ ดังนี้

1. มีความยืดหยุ่นในการเข้าถึงเนื้อหา เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนและผู้สอนไม่จำเป็นต้องอยู่ในสถานที่เดียวกัน สื่อการเรียนที่ใช้เว็บเป็นฐานทำให้ผู้เรียนสามารถที่จะเข้าถึงเนื้อหาตามเวลาที่ต้องการ

2. การตอบสนองรายบุคคล สามารถทดลองทักษะผู้เรียนก่อนเรียนได้ ทำให้เห็นจุดอ่อนของผู้เรียนแต่ละคนและสามารถปรับรูปแบบการเรียนให้เข้ากับผู้เรียนแต่ละคน

3. ราคา ช่วยลดต้นทุนในการอบรมในลักษณะปกติได้ นอกจากนี้ยังช่วยเพิ่มจำนวนของผู้ที่มีโอกาสในการศึกษาหรืออบรม

4. การติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน การเรียนแบบ e-Learning สามารถติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนได้

5. ความคงที่ สามารถนำไปใช้เพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่มีความคงที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลที่มีความสำคัญทางด้านนโยบายหรือกระบวนการต่าง ๆ

ซึ่งหากเปรียบเทียบการเรียนรู้ในลักษณะเดิมกับการเรียนรู้ด้วย e-Learning พบว่าการเรียนในลักษณะเดิมต้องอาศัยความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหา ส่วนการเรียนแบบ e-Learning มีข้อได้เปรียบคือ การขยายห้องเรียนออกไปทำให้การเรียนมีความยืดหยุ่น สามารถ

โต้ตอบกันระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้สอน และสื่อที่ใช้จะเป็นจะเป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสามารถปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัยกว่าสื่อสิ่งพิมพ์

ศุภชัย สุชนะนรินทร์และกรกนก วงศ์พาณิชย์ (2545, หน้า 41-43) ได้เปรียบเทียบห้องเรียนปกติและห้องเรียนออนไลน์ไว้ ดังนี้

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบห้องเรียนปกติและห้องเรียนออนไลน์

ลักษณะ	ห้องเรียนปกติ	ห้องเรียนออนไลน์
สถานที่เรียน	มีสถานที่ในการเรียนอาจเป็นโรงเรียนหรือนอกสถานที่ แต่ต้องมีสถานที่เรียน	มีห้องเรียนหรือไม่ก็ได้ แต่โดยปกติไม่มีสถานที่เรียน ซึ่งเป็นจุดเด่นของการเรียนแบบออนไลน์ การเรียนแบบออนไลน์นักเรียนต้องมีเครื่องคอมพิวเตอร์เองที่บ้านหรือมาเรียนที่ศูนย์คอมพิวเตอร์
การเตรียมการสอน	การเตรียมการสอนในห้องเรียนปกติง่ายกว่าการเรียนในห้องเรียนออนไลน์	การเรียนในห้องเรียนออนไลน์จะมีการเตรียมการสอนที่ยากมาก เพราะเมื่อมีการเตรียมการสอนแบบห้องปกติแล้วก็ต้องนำสิ่งที่เตรียมมาเปลี่ยนให้อยู่ในรูปแบบไฟล์ในคอมพิวเตอร์ การเตรียมการสอนในห้องเรียนปกติเป็นเพียงจุดเริ่มต้นของห้องเรียนออนไลน์
อาจารย์ นักเรียน และเพื่อนร่วมชั้นเรียนเห็นหน้ากันต้องมาเรียนพร้อมกัน	การเรียนห้องเรียนปกติจะเห็นหน้ากัน ไม่ต้องจินตนาการแต่มีข้อเสีย คือ อาจไม่กล้าแสดงความคิดเห็น	การเห็นหน้ากันของห้องเรียนออนไลน์ขึ้นอยู่กับกรอบแบบการเรียนในห้องเรียนออนไลน์ใครจะมาเรียนตอนไหนก็ได้ การเรียนในห้องเรียนออนไลน์ไม่จำเป็นต้องมีห้องเรียน ไม่ต้องเรียนพิเศษ นักเรียน
	การเรียนในห้องเรียนปกติต้องมาเรียนพร้อมหน้ากัน ถ้าใครไม่มาก็จะเรียนไม่ทันเพื่อน	นักเรียนที่เรียนไม่ทัน สามารถทบทวนบทเรียนของตนเองได้

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ลักษณะ	ห้องเรียนปกติ	ห้องเรียนออนไลน์
คุณภาพในการสอน	การเรียนในห้องเรียนปกติ คุณภาพการสอนขึ้นอยู่กับ ครูผู้สอนแม้ว่าจะใช้หลักสูตร เดียวกัน หนังสือเล่มเดียวกัน	การเรียนในห้องเรียนออนไลน์คุณภาพ การสอนจะเท่าเทียมกัน คุณภาพขึ้นอยู่กับ คุณภาพผู้เรียนว่าจะมีความสามารถ ความตั้งใจ
เรียนไปพร้อม ๆ กันเท่า ๆ กัน	การเรียนในห้องเรียนปกติ จะต้องเรียนไปพร้อม ๆ กัน ถ้ามี คนที่เรียนไม่ทัน คนที่เรียนทัน ก็จะต้องฟังการอธิบายซ้ำ แต่ หากคนที่เรียนไม่ทัน ไม่กล้าถาม ก็จะทำให้เรียนไม่รู้เรื่องเลย	การเรียนในห้องเรียนออนไลน์ไม่ต้องรอ กัน คนที่มีความสามารถในการเรียนก็ สามารถเรียนบทต่อ ๆ ไปโดยไม่ต้องรอ คนอื่น
การวัดผลการเรียน	การเรียนในห้องเรียนปกติ การวัดผลต้องมีข้อสอบ มี ขั้นตอนของการวัดผล	การเรียนในห้องเรียนออนไลน์ การวัดผลจะเป็นแบบอัตโนมัติ เพราะใน การออกแบบบทเรียนจะมีการออกแบบ ข้อสอบและแบบทดสอบ
ต้นทุนการเตรียม การสอน	ต่ำกว่า	สูงกว่า
จำนวนนักเรียนใน ห้องเรียน	จำนวนนักเรียนในห้องเรียน ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของวิชา เช่น หากเป็นวิชาบรรยายก็จะมี ผู้เรียนได้มากกว่าวิชาที่เป็นการ ปฏิบัติ	ห้องเรียนออนไลน์สามารถสอนได้ ไม่จำกัดจำนวน
นักเรียนสามารถ ค้นคว้าเพิ่มเติมได้ ด้วยตนเอง	ห้องเรียนปกติจะทำได้น้อยกว่า ส่วนใหญ่ผู้เรียนจะได้เรียน ในสิ่งที่ครูผู้สอนเตรียมมา	มีโอกาสมากกว่าและง่ายกว่า นักเรียน สามารถค้นคว้าได้ทันที
ความเป็นส่วนตัว	น้อยกว่า	มากกว่า เพราะเป็นการเรียนที่นักเรียน สามารถเรียนตอนไหนหรือเรียนควบคู่ กับการทำอะไรก็ได้

ข้อดีของการเรียนแบบออนไลน์สำหรับนักเรียน

ศุภชัย สุชนะนรินทร์และกรกนก วงศ์พาณิชย์ (2545, หน้า 41-43) ได้กล่าวถึงข้อดีของการเรียนแบบออนไลน์ต่อนักเรียนไว้ ดังนี้

การมีปฏิสัมพันธ์ในการเรียน การเรียนแบบออนไลน์จะช่วยให้นักเรียนที่ไม่เข้าใจสามารถที่จะเรียนรู้ซ้ำหรือถามซ้ำเพื่อสร้างความเข้าใจ โดยไม่ต้องอายใคร

มติการนำเสนอเนื้อหาสำหรับ e-Learning ถนอมพร (ต้นพิพัฒน์) เลขาธิการสสส (2545, หน้า 13-14) ได้กล่าวถึงมติการถ่ายทอดเนื้อหาไว้ ดังนี้

ระดับเน้นข้อความออนไลน์ (Text online)

เนื้อหาของ e-Learning จะอยู่ในรูปของข้อความเป็นหลัก วิธีการจะเหมือนการสอนบนเว็บที่เน้นเนื้อหาเป็นข้อความ แต่มีข้อดี คือ ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย

ประเภทของการเรียน Boettler and Ronrad (2010, p. 9) ได้เสนอแนวทางการใช้การเรียนแบบออนไลน์ไว้ ดังนี้

ตารางที่ 10 แนวทางการใช้การเรียนแบบออนไลน์

การเรียนโดยทางออนไลน์	ประเภทของการเรียน	การอธิบาย
ไม่ได้ใช้	การเรียนแบบเผชิญหน้า	เป็นหลักสูตรการเรียนที่ไม่มีการใช้ระบบออนไลน์ การให้เนื้อหาแก่นักเรียนใช้การพูดและการเขียน
ร้อยละ 1-29	การเรียนผ่านเว็บ	การเรียนของหลักสูตรนี้จะใช้การเรียนผ่านเว็บ โดยจะมีการนำโครงสร้างรายวิชา เนื้อหาและตัวอย่างขึ้นไปแขวนบนเว็บให้นักเรียนได้ศึกษา
ร้อยละ 30-79	การเรียนแบบผสมผสาน	หลักสูตรนี้จะเป็นการเรียนแบบผสมผสานระหว่างการเรียนแบบเผชิญหน้าและการเรียนแบบออนไลน์ เนื้อหาจะนำไปแขวนบนเว็บเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษา และจะมีการเรียนแบบเผชิญหน้า
ร้อยละ 80 ขึ้นไป	การเรียนแบบออนไลน์	การเรียนวิธีนี้เป็นการศึกษาที่ใช้การเรียนแบบออนไลน์ทั้งหมด ไม่มีการเรียนแบบเผชิญหน้า

จากขั้นตอนการสอนและองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบผสมผสาน พบว่า มีลักษณะที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้หรือห้องเรียนในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้เพราะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการเรียนรู้ที่ได้มีการเปลี่ยนทั้งในบทบาทของครูผู้สอนและบทบาทของนักเรียน ซึ่ง วิจารย์ พานิช (2556, หน้า 15-16) ได้กล่าวว่า ครูต้องยึดหลัก สอนน้อย เรียนมาก โดยครูไม่ต้องสอนแต่ต้องออกแบบการสอนและทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก นักเรียนจะเป็นผู้เรียนเอง การเรียนรู้เป็นการเรียนรู้แบบลงมือกระทำ แล้วการเรียนรู้จะเกิดภายในใจและสมองของตนเอง ซึ่งการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จะมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนไป โดยการสร้างรายวิชาออนไลน์ บทบาทของครูจะเปลี่ยนไป ครูจะทำหน้าที่อื่นที่เทคโนโลยีไม่สามารถทำได้ เช่น การสอนตัวต่อตัว การให้คำปรึกษาสอนการทำงานเป็นกลุ่ม สอนทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะทางสังคม การประเมินผลจะเปลี่ยนจากคะแนนการทดสอบ เป็นการประเมินคุณภาพของมนุษย์ (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2556, หน้า 99)

ห้องเรียน Google classroom

Google classroom คือ Application ที่ใช้ในการให้บริการของ Google ซึ่งเป็นสื่อออนไลน์ที่ได้รับความนิยม สามารถเข้าถึงคนทุกกลุ่มทุกวัย เนื่องจากมีความสะดวกและใช้งานง่าย ครูผู้สอนสามารถนำมาใช้ในการสอน ซึ่งคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล (<http://www.meng.rmutk.ac.th/>) ได้นำมาทดลองใช้กับนักศึกษา กล่าวถึงแนวทางการใช้ Google classroom ไว้ดังนี้

1. แนวทางการใช้ Google classroom

- 1.1 ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ในการสร้างห้องเรียนได้ทุกวิชา
- 1.2 ครูผู้สอนสามารถเพิ่มหรือลดจำนวนนักเรียนในห้องเรียนได้
- 1.3 การเข้าเรียนของนักเรียนสามารถทำโดยครูผู้สอนส่งรหัสเพื่อให้นักเรียนกรอกเพื่อเข้าเรียนหรือใช้การเชิญให้นักเรียนเข้าเรียน
- 1.4 ครูสามารถส่งงานให้นักเรียนพร้อมกำหนดระยะเวลาในการส่ง
- 1.5 นักเรียนสามารถทำงานและส่งงานได้หลากหลายวิธีเช่น การทำงานใน Google doc การทำแบบทดสอบใน Google form
- 1.6 ครูผู้สอนสามารถตรวจสอบงานของนักเรียนพร้อมให้คะแนนได้ทันที
- 1.7 ครูสามารถส่งงานกลับคืนให้นักเรียนพร้อมข้อเสนอแนะ

2. ประโยชน์ของการใช้ Google classroom

การใช้ Google classroom ในชั้นเรียนสำหรับห้องเรียนในยุคปัจจุบันนับว่ามีประโยชน์อย่างมาก ซึ่งโรงเรียนคาราวิทยาลัย (<http://sites.google.com/a/web1dara.acth/gcr/prayochn>) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้ไว้ ดังนี้

2.1 เตรียมการใช้ได้ง่าย

ในการเข้าห้องเรียนของนักเรียน ครูสามารถเพิ่มจำนวนนักเรียนได้โดยตรงหรือใช้การแชร์รหัสห้องเรียนให้กับนักเรียน

2.2 ประหยัดเวลา

การมอบหมายงานและกิจกรรมสามารถทำได้โดยผ่านห้องเรียน ไม่ต้องใช้กระดาษเพิ่มความสะดวกให้ทั้งนักเรียนและครู

2.3 ช่วยในการจัดระเบียบนักเรียน

เพราะครูสามารถตรวจสอบการทำงานของนักเรียนได้ใน Google drive

2.4 สื่อสารกันได้ดีขึ้น

Google classroom ทำให้ครูสามารถสื่อสารกับนักเรียนได้ง่ายขึ้น สามารถสอบถามเรื่องการทำงานหรือติดตามปัญหาที่เกิดจากการทำงาน

2.5 ประหยัดและปลอดภัย

การใช้ Google classroom ไม่มีค่าใช้จ่าย

2.6 การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา

การเรียนรู้โดยใช้ Google classroom เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลา และสามารถใช้ได้กับอุปกรณ์ที่มีในชีวิตประจำวันเช่น สมาร์ทโฟน คอมพิวเตอร์

การใช้ Google classroom จึงเป็นอีกทางเลือกที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของนักเรียน ที่นำเอาการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเรื่องใกล้ตัวของนักเรียนมาใช้ในการสอน นักเรียนจะรู้สึกเป็นอิสระในการเรียน มีความเป็นส่วนตัวและเป็น

การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา สอดคล้องกับแนวทางในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์

สรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบผสมผสานเป็นการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน เพราะสื่อเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญและเป็นสื่อกลางของการเรียนรู้ โดยเฉพาะสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ การเรียนรู้จึงเกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลา ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่สภาพห้องเรียนควรเป็นห้องเรียนออนไลน์ นักเรียนมีทักษะในการเรียนรู้ของตนเองและเป็น การเรียนรู้ที่เกิดจากการร่วมมือกันส่วนการเรียนรู้แบบเดิม ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ไม่สามารถทดแทน หรือใช้สื่อเทคโนโลยีได้เช่น การเรียนรู้แบบเผชิญหน้าหรือการเรียนในชั้นเรียน ก็ยังคงมีความสำคัญ เพราะช่วยให้ครูสามารถถ่ายทอดเนื้อหาให้แก่ นักเรียนได้โดยตรง รวมทั้งซักถาม ได้ตอบได้ทันทีที่นักเรียนเกิดข้อสงสัย

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยนำวิธีการเรียนรู้แบบผสมผสานมาใช้ในการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ โดยเป็นการผสมผสาน

การเรียนในห้องเรียนและการเรียนผ่านสื่อออนไลน์ ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำเนื้อหาวิชาไว้ในระบบออนไลน์ นักเรียนสามารถเรียนรู้โดยผ่านเว็บได้ทุกที่ทุกเวลา นักเรียนสามารถที่จะเลือกเรียนรู้ในหัวข้อที่ตนเองสนใจ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ เตรียมความพร้อมในการเรียนรู้หรือทบทวนความรู้ของตนเอง

การเรียนรู้แบบการทำงานร่วมกัน (Collaborative learning)

การเรียนรู้แบบการทำงานร่วมกัน (Collaborative learning) ไม่ใช่เป็นเพียงทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 เท่านั้น แต่ยังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในแต่ละแกนหลักของการศึกษา 4 แกน ของยูเนสโก คือ

1. ร่วมมือเรียนรู้เพื่อรู้ (Learning to know)
2. ร่วมมือเรียนรู้เพื่อทำ (Learning to do)
3. ร่วมมือเรียนรู้เพื่ออยู่ร่วมกัน (Learning to live together)
4. ร่วมมือเรียนรู้เพื่อที่จะเป็น (Learning to be) (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2556,

หน้า 23)

สำหรับการเรียนรู้แบบการทำงานร่วมกัน (Collaborative learning) มีนักการศึกษาที่เผยแพร่แนวคิด คือ สลาวิน (Slavin) เดวิด จอห์นสัน (David Johnson) และร็อบเจอร์ จอห์นสัน (Roger Johnson) โดย ทิศนา ขัมมณี (2555, หน้า 98-99) ได้สรุปไว้ว่าในการจัดการเรียนการสอนทั่วไป ส่วนใหญ่ครูมักให้ความสำคัญต่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและไม่ค่อยให้ความสำคัญต่อความสัมพันธ์หรือปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ซึ่งในความเป็นจริงความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเอง มีต่อโรงเรียน ครูและเพื่อนร่วมชั้นเรียน มีผลต่อการเรียนรู้เป็นอย่างมาก ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนจึงนำการเรียนรู้แบบการทำงานร่วมกันมาใช้ ซึ่งการเรียนรู้แบบการทำงานร่วมกัน (Collaborative learning) มีความหมายตามพจนานุกรม หมายถึง ทำด้วยความร่วมมือกันจากหลายคน หรือ หลายฝ่าย มีการช่วยเหลือกัน เพื่อให้งานเสร็จสิ้น (คอมพิวเตอร์เพื่อการจัดการเรียนรู้, 2559)

อภินิสา จิตกร (2555, หน้า 19) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบการทำงานร่วมกัน หมายถึง การเรียนการสอนที่จัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนเรียนร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย ให้ทำงานเป็นกลุ่มเพื่อศึกษาในสิ่งที่สนใจเหมือนกัน

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2556, หน้า 29) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบการทำงานร่วมกัน หมายถึง การเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนร่วมมือกันทำงาน เพื่อศึกษาสิ่งที่สนใจเหมือนกัน โดยร่วมสร้างชิ้นงานหรือโครงการเพื่อนำเสนอผลจากการศึกษาและสร้างความรู้ร่วมกันในเรื่องราว

ที่ต่างกัน และใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือในการนำเสนอความรู้ ซึ่งการเรียนโดยใช้รูปแบบนี้จะสร้างความสัมพันธ์ภายในกลุ่มและสร้างความสัมพันธ์ภายนอกกลุ่ม เพราะนักเรียนจะต้องสร้างงานโดยอาศัยความช่วยเหลือจากบุคคลต่าง ๆ รอบข้างเพื่อให้งานสำเร็จ

การเรียนรู้แบบการทำงานร่วมกัน (Collaborative learning) จึงเป็นการเรียนรู้ที่อาศัยรูปแบบวิธีการทางสังคม มีการพูดคุยระหว่างกลุ่ม เพื่อสร้างความรู้ขึ้นมาด้วยตนเองจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน โดยเป็นการเรียนรู้ซึ่งเกิดจากความร่วมมือ การพึ่งพาและการช่วยเหลือกันของสมาชิกภายในกลุ่ม

ทิสนา เขมมณี (2555, หน้า 98-99) ได้อธิบายลักษณะของการเรียนรู้แบบการทำงานร่วมกัน (Collaborative learning) ไว้ว่า การเรียนรู้แบบการทำงานร่วมกัน คือ การเรียนรู้ที่แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถที่แตกต่างกัน สมาชิกช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม โดยองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบการทำงานร่วมกันจะมี 5 ลักษณะ คือ 1) การพึ่งพาและเกื้อกูลกัน 2) การปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด 3) ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิกแต่ละคน 4) การใช้ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย และ 5) การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่มเพื่อให้กลุ่มเกิดการเรียนรู้และปรับปรุงการทำงาน

ดวงกมล ไตรวิจิตรกุล (2550, หน้า 104) ได้กล่าวถึงแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบทำงานร่วมกันไว้ ดังนี้

1. การวางแผนการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย กำหนดจุดมุ่งหมาย ขนาดกลุ่ม องค์ประกอบของกลุ่ม บทบาทของสมาชิก สถานที่ และงานที่กำหนดให้ผู้เรียนทำ
2. การสอน ประกอบด้วย การอธิบายและชี้แจงการทำงานของกลุ่ม เกณฑ์การประเมิน การพึ่งพาและเกื้อกูลกัน การช่วยเหลือกันระหว่างกลุ่ม การตรวจสอบความรับผิดชอบและหน้าที่ของแต่ละคน และพฤติกรรมที่คาดหวังของกลุ่ม
3. การควบคุมกำกับและการช่วยเหลือกลุ่ม ประกอบด้วย การดูแลให้สมาชิกในกลุ่ม ปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด สังเกตการณ์การทำงานร่วมกันของกลุ่ม ให้ข้อมูลป้อนกลับและการเสริมแรง ช่วยเหลือกลุ่มตามความเหมาะสมและสรุปการเรียนรู้
4. การประเมินผลและวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ใช้วิธีการที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน และวิเคราะห์กระบวนการทำงานและกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน (ดวงกมล ไตรวิจิตรกุล, 2550, หน้า 104)

สรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบการทำงานร่วมกันนั้น นักเรียนจะรู้สึกว่าคุณเองสามารถเรียนรู้ได้ด้วยการร่วมแสดงความคิดเห็นและทำงานร่วมกับสมาชิกในกลุ่ม ให้ความร่วมมือกับครูผู้สอน

และเพื่อน ในการทำงานหรือทำกิจกรรมซึ่งเป็นภาระงานที่ครูผู้สอนมอบหมายให้จนสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนด

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยนำวิธีการเรียนรู้แบบการทำงานร่วมกันมาใช้ในการเรียนรู้ 2 ชั้น คือ ชั้นที่ 2 กำหนดประเด็นปัญหาหรือข้อสมมติฐานและชั้นที่ 4 ชั้นการตีความและสังเคราะห์โดยสมาชิกในกลุ่มจะต้องทำงานตามที่ได้รับมอบหมายร่วมกัน โดยเริ่มจากการกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม กำหนดหัวข้อของชิ้นงาน กำหนดปฏิทินการทำงานและดำเนินงานตามขั้นตอนจนชิ้นงานสำเร็จ โดยการเรียนรู้แบบการทำงานร่วมกันจะใช้ในการทำงานกลุ่ม

การประเมินผลตามสภาพจริง

การประเมินผลตามสภาพจริงเป็นการประเมินที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการเรียนรู้แบบนำตนเอง ทั้งนี้เพราะการประเมินตามสภาพจริง เป็นการประเมินที่เน้นความสามารถเป็นรายบุคคล โดย ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2554, หน้า 99-100) ได้ให้ความหมายของการประเมินตามสภาพจริงว่า เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ เน้นการประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อน ทักษะการทำงาน ความสามารถในการแก้ปัญหาและการแสดงออกจากการปฏิบัติในสภาพจริง เน้นพัฒนาการที่ปรากฏให้เห็นทั้งในและนอกห้องเรียน โดยมีผู้ที่เกี่ยวข้องกับประเมินหลายฝ่าย เกิดขึ้นได้ทุกบริบทเท่าที่จะเป็นไปได้ และเป็นการประเมินที่มีลักษณะไม่เป็นทางการ

ราตรี นันทสุคนธ์ (2553, หน้า 6-7) ได้ให้ความหมายของการประเมินตามสภาพจริงไว้ว่าเป็นกระบวนการตัดสินความรู้ ความสามารถและทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนที่สอดคล้องกับชีวิตจริง

ชนาธิป พรกุล (2555, หน้า 14) ได้ให้ความหมายของการประเมินตามสภาพจริงว่าเป็นวิธีการที่ค้นหาความสามารถและความก้าวหน้าแท้จริงของผู้เรียนได้ และเป็นการประเมินเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่องในด้านความรู้ ความคิด พฤติกรรม วิธีการปฏิบัติ ผลการปฏิบัติ และเจตคติของผู้เรียน

สุวิมล ว่องวานิช (2546, หน้า 13) ได้ให้ความหมายของการประเมินตามสภาพจริงไว้ว่าเป็นกระบวนการตัดสินความรู้ความสามารถและทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนในสภาพที่สอดคล้องกับชีวิตจริง โดยใช้เรื่องราว เหตุการณ์ สภาพจริงหรือคล้ายจริงที่ประสบในชีวิตประจำวัน เป็นสิ่งเร้า

ให้ผู้เรียนตอบสนองโดยการแสดงออก ลงมือกระทำ กระบวนการทำงานและผลผลิตจะเป็น การสะท้อนภาพความรู้ ความสามารถและทักษะของนักเรียนว่าอยู่ในระดับใด

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 35) ได้ให้ความหมายของการประเมินตามสภาพจริง ไว้ว่าเป็นการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่สะท้อนความสามารถที่ แท้จริงของผู้เรียน จึงควรใช้การประเมินการปฏิบัติ (Performance assessment) ร่วมกับการประเมิน ด้วยวิธีการอื่น ภาระงาน (Tasks) ควรสะท้อนภาพความเป็นจริงหรือใกล้เคียงกับชีวิตจริงมากกว่า การปฏิบัติกิจกรรมทั่วไป ดังนั้น การประเมินสภาพจริงจะต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้และ ประเมินผลไปด้วยกัน และกำหนดเกณฑ์การประเมิน (Rubrics) ให้สอดคล้องหรือใกล้เคียงกับ ชีวิตจริง

การประเมินตามสภาพจริงจึงเป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการในการวัดความรู้ ความสามารถและทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สอดคล้องกับสภาพ ความเป็นจริง โดยใช้เครื่องมือในการประเมินที่สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการประเมิน

แนวคิดและหลักการของการประเมินผลตามสภาพจริง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542, หน้า 183) กล่าวไว้ว่า

1. การประเมินตามสภาพจริง ไม่เน้นการประเมินทักษะพื้นฐาน (Skill assessment) แต่เน้นการประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อน (Complex thinking skill) ในการทำงาน ความร่วมมือ ในการแก้ปัญหา และการประเมินตนเองทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน
2. การประเมินตามสภาพจริง เป็นการวัดและประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน
3. การประเมินตามสภาพจริง เป็นการสะท้อนให้เห็นการสังเกตสภาพงานปัจจุบัน (Current work) ของนักเรียน และสิ่งที่นักเรียนได้ปฏิบัติจริง
4. การประเมินตามสภาพจริง เป็นการผูกติดนักเรียนกับงานที่เป็นจริง โดยพิจารณาจาก งานหลาย ๆ ชิ้น
5. ผู้ประเมินควรมีหลาย ๆ คน โดยมีการประชุมระหว่างกลุ่มผู้ประเมินเพื่อแลกเปลี่ยน ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน
6. การประเมินต้องดำเนินการไปพร้อมกับการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง
7. นำการประเมินตนเองมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินตามสภาพที่แท้จริง
8. การประเมินตามสภาพจริง ควรมีการประเมินทั้ง 2 ลักษณะ คือ การประเมินที่เน้น การปฏิบัติจริง และการประเมินจากแฟ้มสะสมงาน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 15-16 อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2554, หน้า 101) ได้เสนอหลักการประเมินตามสภาพจริงไว้ ดังนี้

1. จุดหมายเบื้องต้นของการประเมินผู้เรียน คือ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน
 2. ในการประเมินควรให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถที่แท้จริงออกมา สะท้อนให้เห็นแรงจูงใจและความตั้งใจในการเรียนรู้ และส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักกำกับ ดูแล และประเมินการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 3. การประเมินควรใช้ข้อมูลจากการปฏิบัติภาระงานที่สอดคล้องกับสภาพจริง และสอดคล้องกับหลักสูตรและการเรียนการสอนในชั้นเรียน
 4. การประเมินในชั้นเรียนควรกระทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้ข้อมูลระยะยาวเป็นหลักฐานการพัฒนาและความก้าวหน้าของผู้เรียน
 5. การประเมินผลควรรวมถึงการวัดแรงจูงใจ เจตคติ และปฏิภิรยาทางจิตพิสัยของผู้เรียน นอกเหนือจากการวัดด้านความรู้ ทักษะทางปัญญาและยุทธศาสตร์การคิด
 6. การประเมินผลควรรวมการวัดแรงจูงใจ เจตคติและปฏิภิรยาทางจิตพิสัย นอกเหนือจากการวัดความรู้ ทักษะทางปัญญาและยุทธศาสตร์ความคิด
 7. การประเมินผลควรครอบคลุมตัวอย่างผลงาน แฟ้มสะสมงานและการปฏิบัติจริง นอกเหนือจากการทดสอบแบบ Paper-and-pencil
 8. ผลการประเมินควรให้ข้อมูลป้อนกลับที่ชัดเจน เข้าใจง่ายและเป็นปัจจุบัน
 9. การประเมินไม่ควรถือการถูกหรือผิดของคำตอบ แต่ควรพิจารณาความเป็นไปได้และความสมเหตุสมผล เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้จากความผิดพลาด
 10. การประเมินควรให้ผู้เรียนได้แสดงออกถึงความรู้และความคิดสร้างสรรค์ ไม่ควรวัดเพียงแค่โจทย์ปัญหาหรือคำตอบที่เตรียมไว้
- สุวิมล ว่องวานิช (2546, หน้า 13) ได้เสนอขั้นตอนของการประเมินตามสภาพจริง
1. กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการประเมิน ซึ่งในการกำหนดต้องให้สอดคล้องกับสาระ มาตรฐาน จุดประสงค์ในการเรียนรู้
 2. กำหนดขอบเขตในการประเมิน โดยพิจารณาเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน เช่น ความรู้ ทักษะและกระบวนการ ความรู้สึก คุณลักษณะ
 3. กำหนดผู้ประเมิน ควรมีการกำหนดว่าผู้ประเมินเป็นใครเช่น ตัวนักเรียนเอง เพื่อน ครูประจำชั้น ผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ
- เครื่องมือในการประเมินตามสภาพจริง**
- บุญเลี้ยง ทุมทอง (2556, หน้า 118-119) ได้อธิบายวิธีการและเครื่องมือในการประเมินตามสภาพจริงไว้ ดังนี้

1. การสังเกต เพราะการสังเกตสามารถทำได้ทุกสถานการณ์และทุกสถานที่ โดยผู้สังเกต จะกำหนดเครื่องมือหรือเกณฑ์ในการประเมินหรือไม่ก็ได้ การสังเกตสามารถประเมินผลได้ทั้งใน ด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะกระบวนการ รวมทั้งคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

2. การสัมภาษณ์ เป็นการประเมินโดยการตั้งคำถามอย่างง่ายไม่ซับซ้อนเกินไป การสัมภาษณ์จะใช้แบบเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้ ส่วนใหญ่นิยมใช้ในการประเมิน ความรู้ ความเข้าใจที่สูงกว่าความรู้ความจำ รวมทั้งใช้ประเมินเกี่ยวกับความรู้สึที่สะท้อนความเชื่อ ทัศนคติและค่านิยมของผู้เรียน

3. บันทึกรายงานผู้เกี่ยวข้อง เป็นการรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนในด้าน ความรู้ ความคิด ความถนัด ความสนใจ ความสามารถพิเศษและการแสดงออกของพฤติกรรม ลักษณะต่าง ๆ ทั้งที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์

4. แบบทดสอบวัดความรู้และความสามารถที่เป็นจริง เป็นการสร้างข้อสอบโดยใช้ คำถามเพื่อที่จะนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริงหรือสถานการณ์ที่จำลองขึ้นให้คล้ายกับ สถานการณ์จริงเช่น ข้อสอบวัดทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ข้อสอบวัด ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

5. การรายงานตนเอง เป็นการให้นักเรียนเขียนบรรยายความรู้สึกหรือพูด แสดงความคิดเห็น เพื่อประเมินความรู้สึก ความเข้าใจ ความต้องการ ซึ่งจะช่วยให้ครูเข้าใจนักเรียน ได้มากยิ่งขึ้น

6. การใช้แฟ้มสะสมผลงาน เป็นการเก็บผลงานของนักเรียนอย่างเป็นระบบตลอดช่วง ของการเรียน เพื่อแสดงให้เห็นความสามารถของนักเรียนในด้านความรู้ ความเข้าใจและทักษะ ต่าง ๆ

ซึ่งสอดคล้องกับที่ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2554, หน้า 104) ได้เสนอวิธีการและเครื่องมือ ที่ใช้ในการประเมินตามสภาพจริงไว้ ดังนี้

1. การสังเกต เป็นวิธีการที่ทำได้ตลอดเวลาและสถานที่ ผู้สอนอาจกำหนดเครื่องมือและ เกณฑ์ในการประเมินหรือไม่มีเครื่องมือก็ได้ ขึ้นอยู่กับว่าผู้สอนต้องการประเมินอะไร พฤติกรรมที่ แสดงออกต้องการใช้เครื่องมือหรือวิธีการอย่างไร การสังเกตใช้ได้ทั้งการประเมินด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

2. การสัมภาษณ์ บางพฤติกรรมอาจจะสังเกตได้ไม่ชัดเจน ถูกต้องหรือตรงต่อ ความเป็นจริง การสัมภาษณ์จะช่วยให้เก็บข้อมูลเพิ่มเติมได้ การสัมภาษณ์เป็นวิธีการประเมินที่ใช้ การตั้งคำถามง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนจนเกินไป สามารถสัมภาษณ์ได้ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

เน้นใช้ในการประเมินความรู้ความเข้าใจที่สูงกว่าความรู้ความจำ และประเมินด้านความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ที่สะท้อนให้เห็นความเชื่อ ทักษะคิด ค่านิยมที่ผู้เรียนยึดถือต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

3. การสอบถาม เป็นการวัดผลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการประเมิน ช่วยประหยัดเวลาในการซักถาม โดยคำตอบที่ได้รับควรอยู่ในขอบเขตของเรื่องของผู้เรียนศึกษา

4. บันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง เป็นการรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้เรียน ด้านความรู้ ความคิด ความสามารถพิเศษ ความถนัด ความสนใจ และการแสดงออกของพฤติกรรมทั้งที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ ซึ่งจะนำไปใช้ประโยชน์ต่อการวางแผนและพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. การทดสอบวัดความสามารถที่เป็นจริง เป็นวิธีการสร้างข้อสอบโดยใช้คำถามที่เกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ หรือการสร้างความรู้ใหม่จากความเข้าใจและประสบการณ์เดิม หรือสถานการณ์จำลองที่กำหนดขึ้นให้คล้ายกับสถานการณ์จริงหรือเลียนแบบสภาพจริง

6. การรายงานตนเอง เป็นการประเมินโดยให้ผู้เรียนเขียนบรรยายความรู้สึกรู้สึก หรือพูดแสดงความคิดเห็นออกมาโดยตรง เพื่อประเมินความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ความเข้าใจ ความต้องการของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอนเข้าใจผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น สามารถประเมินความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ กระบวนการ รวมทั้งเจตคติของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น

7. การสร้างจินตภาพ เป็นเครื่องมือกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นหรือปฏิกิริยาออกมา เพื่อให้ได้ข้อมูลว่าขณะนั้นผู้เรียนมีความรู้สึกรู้สึกนึกคิดต่อเรื่องที่เรียนอย่างไร ซึ่งอาจจะใช้การตั้งคำถามให้นักเรียนจินตนาการต่อเรื่องนั้น

8. การใช้แฟ้มสะสมผลงาน เป็นการเก็บตัวอย่างผลงานที่รวบรวมไว้อย่างเป็นระบบ เป็นประจำอย่างต่อเนื่องตลอดหลักสูตร ซึ่งผลงานจะแสดงให้เห็นถึงความรู้ความเข้าใจ ทักษะต่าง ๆ ที่ผู้เรียนทำได้สำเร็จ รวมทั้งความถนัด ความสนใจ ความพยายาม แรงจูงใจและความก้าวหน้าทางการเรียน

การประเมินตามสภาพจริงเป็นการประเมินที่เน้นการปฏิบัติของผู้เรียน ซึ่ง ทิวต์ลัมมิ โชติ (2555) ได้กล่าวถึงเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตามสภาพจริงไว้ ดังนี้

1. การสังเกต

การสังเกตเป็นการเก็บข้อมูลด้านพฤติกรรมของผู้เรียน ในเรื่องการทำงาน ด้านความรู้สึกรู้สึก อารมณ์และพฤติกรรมขณะปฏิบัติงาน โดยอาจใช้เครื่องมือในการสังเกต เช่น แบบสังเกต พฤติกรรม แบบตรวจสอบรายการ มาตรฐานประมาณค่า

2. การสัมภาษณ์

เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ได้ดี เช่น ความคิด ความรู้สึก กระบวนการทำงาน หรือการแก้ปัญหา ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์อาจใช้ แบบบันทึกการสัมภาษณ์ โดยการสัมภาษณ์อาจ ไม่สัมภาษณ์กับผู้ที่ต้องการข้อมูลโดยตรง แต่อาจจะสัมภาษณ์จากเพื่อน ผู้ปกครองหรือผู้ที่ใกล้ชิดที่สามารถให้ข้อมูลได้

3. การตรวจงาน

เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบผลการเรียนของนักเรียนและผลการสอนของครู ซึ่งจะช่วยให้รู้ผลจากการตรวจผลงานทันที

4. การรายงานตนเอง

เป็นการสะท้อนการเรียนรู้ของนักเรียน ผ่านการเขียนรายงาน การตอบคำถามสั้น ๆ หรือ การตอบแบบสอบถามที่ครูสร้างขึ้นมา

5. การใช้บันทึกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

เป็นการรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน เช่นครูผู้สอน เพื่อนนักเรียนและผู้ปกครอง เพื่อสอบถามความก้าวหน้าของผลการเรียนของนักเรียน

6. การใช้ข้อสอบแบบเน้นการปฏิบัติจริง

เป็นการใช้แบบทดสอบเพื่อตรวจสอบผลการเรียนของนักเรียน โดยข้อสอบต้องสามารถชี้ให้เห็นความรู้ ความเข้าใจและความสามารถของนักเรียน

7. การประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน

การประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงานเป็นการประเมินที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก เพราะเป็นการประเมินที่สามารถแสดงให้เห็น ความก้าวหน้า ความพยายามและความสามารถในการเรียนของนักเรียน ซึ่งครูอาจใช้วิธีการต่าง ๆ ในการรวบรวมข้อมูลของนักเรียน

ขั้นตอนการประเมินตามสภาพจริง

1. กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการประเมิน ซึ่งในการกำหนดต้องให้สอดคล้องกับสาระ มาตรฐาน จุดประสงค์ในการเรียนรู้

2. กำหนดขอบเขตในการประเมิน โดยพิจารณาเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน เช่น ความรู้ ทักษะและกระบวนการ ความรู้สึก คุณลักษณะ

3. กำหนดผู้ประเมิน ควรมีการกำหนดว่าผู้ประเมินเป็นใครเช่น ตัวนักเรียนเอง เพื่อน ครูประจำชั้น ผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ

4. การเลือกใช้เทคนิคและเครื่องมือในการประเมิน ควรมีเครื่องมือและเทคนิคที่หลากหลายเหมาะสมกับวัตถุประสงค์และวิธีการประเมิน

5. กำหนดเวลาและสถานที่ที่จะประเมิน เช่น หลังทำกิจกรรม ระหว่างทำกิจกรรมหรือขณะทำงานกลุ่ม

6. วิเคราะห์ผลและวิธีการจัดการข้อมูลของการประเมิน โดยนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินมาวิเคราะห์ ซึ่งต้องมีการกำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์

7. กำหนดเกณฑ์ในการประเมิน โดยกำหนดรายละเอียดของการให้คะแนนว่านักเรียนทำงานหรือปฏิบัติงานอะไรมีผลสำเร็จของงานในระดับใด

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2556, หน้า 3) ได้เสนอวิธีการประเมินตามสภาพจริงไว้ว่า การประเมินตามสภาพจริงควรทำเป็นแบบค่อยเป็นค่อยไป โดยการวางแผนการประเมิน เพื่อศึกษาผลสะท้อนกลับและภาพรวมของการประเมินว่าสามารถเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด โดยมีสิ่งที่จะต้องพิจารณาคือ

1. จุดประสงค์ของการประเมินที่กำหนด
2. กำหนดขอบเขตที่ต้องการประเมิน
3. ยุทธวิธีหรือเทคนิคที่ใช้ประเมิน
4. จัดเก็บข้อมูลและประมวลผลตามเกณฑ์ที่กำหนด
5. จัดทำบันทึกและรายงาน

เกณฑ์การประเมินรูบริกส์ (Rubrics)

การประเมินตามสภาพจริงมักใช้รูบริกส์ (Rubrics) เพื่ออธิบายผลที่เกิดจากการเรียนหรือสัมฤทธิ์ผลของนักเรียน ซึ่ง สมศักดิ์ ภู่วิภาดาธรรม (2554, หน้า 137) ได้ให้ความหมายของรูบริกส์ว่าเป็นเครื่องมือในการให้คะแนนที่มีเกณฑ์ในการประเมินชิ้นงานหรือคุณภาพเช่นเดียวกับที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) ได้อธิบายว่ารูบริกส์เป็นเครื่องมือในการให้คะแนนซึ่งมีเกณฑ์ที่ใช้ในการพัฒนางานหรือการปฏิบัติที่ชัดเจน เพราะรูบริกส์มีลักษณะที่เหมาะสมที่จะใช้ในการประเมินตามสภาพจริงของนักเรียน ดังนี้

1. ครูสามารถกำหนดความต้องการหรือความคาดหวังที่จะให้เกิดขึ้นจากพัฒนางานหรือการปฏิบัติงานของนักเรียนที่ชัดเจนได้
2. เกณฑ์การประเมินรูบริกส์ช่วยให้นักเรียนสามารถประเมินผลงานของตนเองและของผู้อื่นได้
3. รูบริกส์ช่วยลดเวลาของครูที่ใช้ในการประเมินผลงานของนักเรียน เพราะนักเรียนได้ประเมินผลงานของตนเองและประเมินผลงานของเพื่อนมาแล้ว ส่งผลให้ผลงานหรือชิ้นงานที่ส่งมาให้ครูประเมินผ่านการกลั่นกรองมาแล้ว

4. ลักษณะของรูบริคส์เป็นเกณฑ์การประเมินที่มีความยืดหยุ่นสูง จึงสามารถใช้ได้กับนักเรียนที่เรียนเก่งและเรียนอ่อนได้

5. รูบริคส์ใช้ง่ายและเข้าใจง่าย นักเรียนเข้าใจว่าต้องเรียนรู้อะไรจึงจะผ่านเกณฑ์ ผู้ปกครองก็เข้าใจว่านักเรียนต้องทำอะไร อย่างไร

จุดประสงค์ของการสร้างรูบริคส์

1. เพื่อประเมินกระบวนการ (Process) เช่น การประเมินการเรียนรู้เป็นทีม

2. เพื่อประเมินผลผลิต (Product) เช่น ประเมินเพิ่มสะสมผลงาน รายงานการวิจัย

นิทรรศการและผลงานศิลปะ

3. เพื่อประเมินการปฏิบัติงาน (Performance) เช่น ประเมินการนำเสนอปากเปล่า

การอภิปราย การสาธิต

การสร้างรูบริคส์

เพื่อให้การประเมินตามสภาพจริงของครูผู้สอน สามารถสะท้อนการสอนและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน จึงควรที่จะสร้างรูบริคส์ให้สัมพันธ์กับการเรียนรู้ให้มากที่สุด ซึ่งการออกแบบรูบริคส์ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 เห็นรูปแบบต่าง ๆ (Look at models) เป็นขั้นที่นักเรียนควรได้เห็นตัวอย่างทั้งชิ้นงานที่ดีและไม่ดีนัก เพื่อระบุคุณลักษณะชิ้นงานที่ดีและคุณลักษณะชิ้นงานที่ไม่ดี

ขั้นที่ 2 ระบุรายการที่เป็นเกณฑ์ (List criteria) เป็นขั้นที่อภิปรายชิ้นงานเพื่อนำมาสรุปเป็นเกณฑ์การประเมินคุณภาพของชิ้นงาน

ขั้นที่ 3 ระบุระดับคุณภาพ (Articulate gradation of quality) เป็นขั้นที่บรรยายคุณภาพของชิ้นงานที่ดีที่สุดและชิ้นงานที่มีคุณภาพต่ำสุดจากนั้นจึงบรรยายคุณภาพของชิ้นงานที่อยู่ตรงกลาง

ขั้นที่ 4 ฝึกใช้เกณฑ์ (Practice on models) เป็นขั้นที่ให้นักเรียน ได้ฝึกใช้รูบริคส์ที่สร้างขึ้น โดยให้ประเมินชิ้นงานที่เป็นตัวอย่างในขั้นที่ 1

ขั้นที่ 5 ประเมินตนเองและเพื่อน (Use self-and per-assessment) เป็นขั้นที่ให้นักเรียนผลิตงาน และให้หยุดการทำงานเป็นบางช่วง เพื่อให้นักเรียนใช้รูบริคส์ประเมินผลงานของตนเองและของเพื่อน

ขั้นที่ 6 แก้ไข ปรับปรุง (Revise) เป็นขั้นที่ให้นักเรียนแก้ไข ปรับปรุงชิ้นงานของตนเองจากการเสนอแนะในขั้นที่ 5

ขั้นที่ 7 ครูใช้รูบริคส์ที่นักเรียนพัฒนาในการประเมิน โดยใช้รูบริคส์ที่นักเรียนพัฒนาขึ้น และเคยใช้ในการประเมินผลงานของนักเรียน (สมศักดิ์ ภู่วิภาดาพรรณ, 2554, หน้า 140-141)

สรุปได้ว่า การประเมินตามสภาพจริงเป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการในการวัดความรู้ ความสามารถและทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนที่เกิดจากการเรียนรู้ โดยลักษณะการประเมินจะเป็นแบบ ค่อยเป็นค่อยไปตามพัฒนาการของผู้เรียน มีการสะท้อนความก้าวหน้าและพัฒนาการของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง โดยมีเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินนั้นมีความสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการประเมิน

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยนำ การประเมินตามสภาพจริงและเกณฑ์การประเมินแบบรูบริคส์มาใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ และการปฏิบัติของนักเรียน ในด้านความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์และ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เพื่อที่จะดูความก้าวหน้า ผลงานและพัฒนาการรายบุคคลของ นักเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ ดังนี้

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นงเยาว์ อุทุมพร (2558, หน้า 18) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน เมื่อครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือประสบการณ์ต่าง ๆ

ปิยะพร อาศัยสุข (2548, หน้า 16) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การพัฒนา ด้านทักษะความรู้ ความสามารถ ของนักเรียนหลังจากได้ผ่านกิจกรรมกระบวนการเรียนการสอน มาแล้ว

อุทัย หวังพัชรพล (2548, หน้า 33) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถและทักษะด้านต่าง ๆ ซึ่งได้รับและพัฒนาจากการเรียนการสอนโดย อาศัยเครื่องมือในการวัดผลเพื่อทำให้รู้ว่านักเรียนมีความรู้ ทักษะและมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพทางสมองมากน้อยเพียงใด

พระมหาบุญเชิด สุขเมื่อน (2553, หน้า 45) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็น ความสามารถของบุคคลอันเป็นความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การวิเคราะห์ เป็นผลมาจากการเรียนรู้ และเกิดทักษะที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตและการดำเนินชีวิตไปสู่ความสำเร็จ เป็นจุดมุ่งหมายพึงประสงค์ของการศึกษาในสังคมโลก

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถของนักเรียน หลังจากได้ผ่านกิจกรรม กระบวนการเรียนการสอนมาแล้ว ผู้สอนจะต้องดำเนินการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ ว่ามีการเปลี่ยนแปลงสมรรถภาพทางสมองมากน้อยเพียงใดโดยใช้เครื่องมือในการประเมิน

ความสำคัญของการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นิรมล ศตวุฒิ (2556, หน้า 81) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ ดังนี้

1. ทำให้ผู้เรียนพัฒนาจนถึงขั้นผู้รอบ เนื่องจากการตรวจสอบผลการเรียนรู้เป็นระยะ
2. ทำให้การเรียนรู้คล่องตัว เพราะสามารถแก้ไขปัญหาหรือแก้ไขข้อบกพร่องได้ทันที รวมทั้งสามารถเสริมจุดเด่นที่พบได้ตรง
3. ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่น่าพอใจ เพราะผลการประเมินช่วยให้ครูผู้สอนตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้โดยตรง
4. สามารถติดตามและพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายได้

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นการตรวจสอบพฤติกรรมของผู้เรียนซึ่ง พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2538, หน้า 29-30) ได้กล่าวว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นการวัด 2 องค์ประกอบตามจุดมุ่งหมายและลักษณะวิชาที่เรียน

1. การวัดด้านการปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบความสามารถทางการปฏิบัติ โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง การวัดแบบนี้ต้องวัด โดยใช้ข้อสอบภาคปฏิบัติ เป็นการประเมินการปฏิบัติและผลการปฏิบัติ

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา รวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน มีวิธีการสอบวัดได้ 2 ลักษณะ คือ

- 2.1 การสอบปากเปล่า การสอบลักษณะนี้มักเป็นการสอบรายบุคคลซึ่งเป็นการสอบเพื่อคุณเฉพาะอย่าง ต้องการดูการใช้ถ้อยคำในการตอบคำถาม รวมทั้งการแสดงความคิดเห็นและบุคลิกภาพ

- 2.2 การสอบแบบให้เขียนข้อความ เป็นการสอบวัดให้ผู้สอบเขียนเป็นตัวหนังสือตอบมีรูปแบบการตอบ 2 แบบ คือ

- 2.2.1 แบบไม่จำกัดคำตอบ ได้แก่ การวัดแบบที่ใช้ข้อสอบอัตนัย คือ ความเรียง

2.2.2 แบบจำกัดคำถาม ซึ่งเป็นการสอบที่กำหนดขอบเขตของคำถามที่จะให้ตอบ หรือกำหนดคำตอบให้เลือก ซึ่งมีรูปแบบของคำถามอยู่ 4 รูปแบบ

2.2.2.1 แบบเลือกตอบทางใดทางหนึ่ง

2.2.2.2 แบบจับคู่

2.2.2.3 แบบเติมคำ

2.2.2.4 แบบเลือกตอบ

การวัดผลสัมฤทธิ์ด้านเนื้อหาโดยการเขียนตอบนั้น เป็นที่นิยมใช้ในโรงเรียน โดยใช้เพื่อวัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยหรือความรู้และความคิด ซึ่งพฤติกรรมด้านความรู้และความคิด ประกอบด้วยพฤติกรรม ดังนี้

1. ความรู้ ความจำ คือ ความสามารถของบุคคลที่ทรงไว้หรือรักษาไว้ซึ่งเรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้รับจากการเรียนการสอนและจากประสบการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งสิ่งที่สัมพันธ์กับประสบการณ์ สามารถถ่ายทอดสิ่งที่จดจำออกมาได้อย่างถูกต้อง

2. ความเข้าใจ คือ ความสามารถในการแปลความ ตีความและสรุปความเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่ได้พบได้เห็น เรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับได้ถูกต้องและสามารถสื่อความเข้าใจที่ตนมีอยู่นั้น ไปสู่ผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง

3. การนำไปใช้ คือ ความสามารถในการนำความรู้ ทฤษฎี หลักการและกฎเกณฑ์และวิธีดำเนินการต่าง ๆ ไปใช้ในสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันหรือสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกันได้ อย่างถูกต้องเหมาะสม

4. การวิเคราะห์ คือ ความสามารถในการแยกแยะเรื่องราว ข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ใด ๆ ออกเป็นส่วนย่อย ๆ ได้ และสามารถบอกได้ว่าส่วนย่อย ๆ นั้นแต่ละส่วนสำคัญอย่างไร ส่วนใดสำคัญที่สุด

5. การสังเคราะห์ คือ ความสามารถในการผสมผสานส่วนย่อยเข้าด้วยกันเพื่อเป็นส่วนใหญ่ทำให้ได้ผลผลิตที่แปลกใหม่และดีกว่าเดิม

6. การประเมินค่า คือ ความสามารถในการวินิจฉัย ตีราคาสิ่งต่าง ๆ หรือเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างมีหลักเกณฑ์เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

นัมม้อย แพงปีสสา (2551, หน้า 79) กล่าวว่าไว้ว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการวัดว่า นักเรียนมีพฤติกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน มากน้อยเพียงใด เป็นการตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพทางสมอง ซึ่งเป็นผลจากการฝึกฝนอบรมในช่วงที่ผ่านมา การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นสามารถวัดได้ 2 แบบ คือ การวัดด้านปฏิบัติและการวัดด้านเนื้อหาตามจุดมุ่งหมายของลักษณะวิชาที่สอน

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถวัดได้ 2 แบบ คือ การวัดทักษะด้านการปฏิบัติและการวัดด้านเนื้อหาความรู้

การสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 59-66) ได้กล่าวถึงการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์จุดประสงค์เนื้อหาวิชาและทำตารางกำหนดลักษณะข้อสอบขั้นตอนแรกสุด จะต้องทำการวิเคราะห์ว่าเนื้อหาหรือหัวข้อที่จะสร้างข้อสอบวัดนั้นมีจุดประสงค์ของการสอนหรือจุดประสงค์การเรียนรู้อะไรบ้าง ทำการวิเคราะห์เนื้อหาวิชาว่ามีโครงสร้างอย่างไร จัดเขียนหัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อย ทุกหัวข้อ พิจารณาความเกี่ยวโยง ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาเหล่านั้น จากนั้นก็จัดทำตารางกำหนดลักษณะข้อสอบหรือที่เรียกว่าตารางวิเคราะห์หลักสูตร ตารางนี้มี 2 มิติ คือ ด้านเนื้อหา กับด้านสมรรถภาพที่ต้องการวัดและพิจารณาว่าจะออกข้อสอบทั้งหมดกี่ข้อ เขียนจำนวนข้อลงในช่องรวมช่องสุดท้าย จากนั้นพิจารณาว่าหัวข้อเรื่องใดสำคัญมากน้อยเขียนลำดับความสำคัญลงไป แล้วกำหนดจำนวนข้อที่จะวัดในแต่ละช่องขึ้นอยู่กับเรื่องนั้นต้องการให้เกิดสมรรถภาพด้านใดมากน้อยกว่ากัน

2. กำหนดรูปแบบของข้อคำถามและศึกษาวิธีเขียนข้อสอบ ทำการพิจารณาและตัดสินใจว่าจะใช้ข้อคำถามรูปแบบใด ศึกษาวิธีเขียนข้อสอบหลักการเขียนข้อคำถาม ศึกษาวิธีเขียนข้อสอบสมรรถภาพต่าง ๆ ศึกษาเทคโนโลยีในการเขียนข้อสอบเพื่อนำมาใช้เป็นหลักในการเขียนข้อสอบ

3. เขียนข้อสอบ ลงมือเขียนข้อสอบใช้ตารางกำหนดลักษณะของข้อสอบที่จัดทำไว้ในขั้นที่ 1 เป็นกรอบ ซึ่งทำให้สามารถออกข้อสอบวัดได้ครอบคลุมทุกหัวข้อเนื้อหาและทุกสมรรถภาพ ส่วนรูปแบบและเทคนิคในการเขียนข้อสอบยึดตามที่ศึกษาในขั้นที่ 2

4. ตรวจสอบข้อสอบ นำข้อสอบที่ได้เขียนไว้ในขั้นที่ 3 มาพิจารณาทบทวนอีกครั้งหนึ่ง โดยพิจารณาถึงความถูกต้องตามหลักวิชาว่าแต่ละข้อวัดในเนื้อหาและสมรรถภาพตามตาราง กำหนดลักษณะข้อสอบหรือไม่ ภาษาที่ใช้เขียนมีความเข้าใจง่ายเหมาะสมดีแล้วหรือไม่ ตัวถูกตัวลวงเหมาะสมเข้าหลักเกณฑ์หรือไม่ หลังการพิจารณาทบทวนเองแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญวัดผล และด้านเนื้อหาสาระพิจารณาข้อบกพร่องและนำเอาข้อวิจารณ์เหล่านั้นมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

5. พิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลองนำข้อสอบทั้งหมดมาพิมพ์เป็นแบบทดสอบ โดยจัดพิมพ์คำชี้แจงหรือคำอธิบายวิธีทำแบบทดสอบไว้ที่ปกของแบบทดสอบอย่างละเอียดและชัดเจนการจัดพิมพ์วางรูปแบบให้เหมาะสม

6. ทดลองใช้ วิเคราะห์คุณภาพและปรับปรุงนำแบบทดสอบไปทดลองกับกลุ่มที่คล้ายกับกลุ่มตัวอย่างที่จะสอบจริง ซึ่งได้เรียนในวิชาหรือเนื้อหาที่จะสอบ แล้วนำผลการสอบมาตรวจให้คะแนน ทำการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก ค่าความยากของข้อสอบแต่ละข้อ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์คุณภาพคัดเลือกเอาข้อที่มีคุณภาพเข้าเกณฑ์ตามจำนวนที่ต้องการ ถ้าข้อที่เข้าเกณฑ์จำนวนมากกว่าที่ต้องการ ก็ตัดข้อที่มีเนื้อหามากกว่าที่ต้องการ ซึ่งเป็นข้อที่มีอำนาจจำแนกต่ำสุดออกตามลำดับนำเอาผลการสอบที่คิดเฉพาะข้อสอบที่เข้าเกณฑ์เหล่านั้นมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น

7. พิมพ์แบบทดสอบฉบับจริงนำข้อสอบที่มีอำนาจจำแนกและระดับความยากง่ายเข้าเกณฑ์ตามจำนวนที่ต้องการในขั้นที่ 6 มาพิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับที่จะใช้จริง ซึ่งจะต้องมีคำชี้แจงวิธีทำด้วยและในการพิมพ์นอกจากใช้รูปแบบที่เหมาะสมแล้ว ควรคำนึงถึงความประณีตถูกต้องซึ่งจะต้องตรวจทานให้ดี

สรุปได้ว่า การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นการตรวจสอบความรู้และทักษะที่เกิดจากการเรียนรู้ของนักเรียน โดยการประเมินจะต้องครอบคลุมการวัดทักษะด้านการปฏิบัติและการวัดด้านเนื้อหาความรู้ รวมทั้งการเลือกใช้เครื่องมือหรือแบบประเมินนั้น จะต้องมีความสอดคล้องและสามารถประเมินในสิ่งที่ต้องการประเมินได้

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังจากเสร็จสิ้นการเรียน 3 หน่วยการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ในการสร้างแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยได้คำนึงถึงหลักการในของการประเมินและตรวจสอบความรู้ ความสามารถที่เกิดจากการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อให้มีเนื้อหาครอบคลุมความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้

ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเป็นสมรรถนะที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5 สมรรถนะ ซึ่งประกอบด้วย

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

โดยสมรรถนะทุกด้านของผู้เรียนมีองค์ประกอบรวม 5 ด้าน คือ

1. ด้านทักษะ (Skills) คือ สิ่งที่นักเรียนทำได้ดี ฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ
2. ด้านความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความรู้เฉพาะด้านของบุคคลเช่น ความรู้ด้านภาษา ด้านการบริหารต้นทุน
3. ด้านภาพลักษณ์ภายในบุคคล (Self-Image/ Self-concept) หมายถึง ทักษะคติ ค่านิยม และความคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตนเอง
4. ด้านคุณลักษณะภายในหรืออุปนิสัย (Traits) หมายถึง บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล เป็นสิ่งที่อธิบายถึงบุคคลนั้น เช่น เป็นคนที่น่าเชื่อถือและไว้วางใจ
5. ด้านแรงจูงใจ (Motive) หมายถึง แรงขับภายใน ซึ่งสามารถทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งสู่สิ่งที่เป็นเป้าหมาย เช่น บุคคลที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ มักจะตั้งเป้าหมายและพยายามที่จะให้ถึงเป้าหมาย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555, หน้า 2)

สำหรับสมรรถนะสำคัญข้อที่ 5 คือ ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี นับว่าเป็นสมรรถนะที่มีความจำเป็นอย่างมากของนักเรียนในยุคปัจจุบัน เพราะเทคโนโลยี เปรียบเหมือนเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือในการทำงานและเป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสาร

ดังนั้น เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงได้กำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีไว้ในข้อที่ 5 พร้อมทั้งได้อธิบายคุณลักษณะของการมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีของผู้เรียนไว้ว่า เป็นความสามารถในการใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรมโดยความสามารถในการใช้เทคโนโลยีประกอบด้วยตัวชี้วัด 2 ตัว คือ

1. เลือกและใช้ เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม มีพฤติกรรมที่เป็นตัวบ่งชี้รวม 4 ข้อ ดังนี้
 - 1.1 เลือกและใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม
 - 1.2 เลือกและใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม
 - 1.3 เลือกและใช้เทคโนโลยีในการทำงานอย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม
 - 1.4 การเลือกและใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม
2. มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี มีพฤติกรรมที่เป็นตัวบ่งชี้รวม 7 ข้อ ดังนี้
 - 2.1 การกำหนดปัญหาหรือความต้องการ
 - 2.2 การรวบรวมข้อมูล

- 2.3 เลือกวิธีการ
- 2.4 การออกแบบและปฏิบัติการ
- 2.5 ทดสอบ
- 2.6 ปรับปรุงแก้ไขงาน
- 2.7 การประเมินผล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555, หน้า 7-14) จึงพัฒนาเครื่องมือเพื่อประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยีของนักเรียน โดยกำหนดให้มีผู้ประเมิน 3 กลุ่ม ดังนี้

1. แบบประเมินสำหรับครูผู้สอนประเมินผู้เรียน
2. แบบประเมินสำหรับผู้เรียนประเมิน
3. แบบประเมินสำหรับเพื่อนประเมินผู้เรียน

สำหรับการประเมินความสามารถโดยครูผู้สอนนั้น ประกอบด้วยตัวชี้วัด 2 ตัว

แบ่งออกเป็น

1. เลือกใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม มีจำนวนข้อในการประเมิน 4 ข้อ
2. มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี มีข้อในการประเมินจำนวน 7 ข้อ

วิธีการประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยีโดยครูผู้สอน

ในการประเมินในความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นการประเมินที่ใช้เครื่องมือที่หลากหลาย สำหรับการประเมินโดยครูผู้สอนประเมินนั้นเป็นแบบประเมินที่มีเกณฑ์การประเมินเป็นรูบรีคส์ (Rubric) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบประเมินสำหรับครูผู้สอนประเมินผู้เรียน

ลักษณะของแบบประเมินเป็นการประเมินตามตัวชี้วัดของสมรรถนะ ซึ่งจะแบ่งคุณภาพออกเป็น 4 ระดับ คือ

ระดับดีเยี่ยม	3	คะแนน
ระดับดี	2	คะแนน
ระดับพอใช้หรือผ่านเกณฑ์	1	คะแนน
ระดับปรับปรุงหรือไม่ผ่านเกณฑ์	0	คะแนน

สรุปได้ว่า การประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยีของผู้เรียน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัดที่สำคัญ คือ 1) การเลือกและใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม 2) การมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี สำหรับการประเมินโดยครูผู้สอนนั้นมีตัวบ่งชี้ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี รวม 11 ตัว และมีเกณฑ์การให้คะแนนความสามารถเป็นรูบรีคส์ (Rubric)

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยีของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยผู้วิจัยใช้การประเมินเฉพาะครูผู้สอน ซึ่งแบบประเมินประกอบด้วยคำถามจำนวน 15 ข้อครอบคลุม 2 ตัวชี้วัด คือ

1. การเลือกและใช้ เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม
2. การมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี

ทฤษฎีความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ (Satisfaction) เป็นความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้หลายความหมาย ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542, หน้า 775) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า พึงพอใจ หมายถึง รัก ชอบใจ

ธีระพล ทะวาปี (2547, หน้า 10) กล่าวว่า ความพึงพอใจในการทำงานเป็นความรู้สึกพอใจ ของบุคคลที่มีต่องาน และสิ่งแวดล้อมเกิดจากการได้รับสนองตอบความต้องการทางด้านร่างกาย และจิตใจก่อให้เกิดความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย

กฤติวรรณ จึงพัฒนา (2547, หน้า 5) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อแผนการจัดการกิจกรรมนั้น ๆ หรือการปฏิบัติกิจกรรมนั้น ๆ

สลิลลา ชาญเขียว (2547, หน้า 41) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก

จากความหมายของความพึงพอใจที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่าความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ ที่แสดงออกมาเมื่อยินดีในสิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง ความรู้สึกพอใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เมื่อความต้องการของมนุษย์ได้รับการตอบสนองทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจก็จะเกิดความพอใจ ชอบใจ เกิดเป็นทัศนคติด้านบวกที่แสดงให้เห็นถึงสภาพความพึงพอใจในสิ่งนั้น

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ในการปฏิบัติงานใด ๆ ก็ตามการที่ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจต่อการทำงานมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสิ่งจูงใจในงานที่มีอยู่ การสร้างสิ่งจูงใจหรือแรงกระตุ้นให้เกิดกับผู้ปฏิบัติงานจึงเป็น

สิ่งที่จำเป็นเพื่อให้ปฏิบัติงานนั้น ๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้มีนักการศึกษาในสาขาต่าง ๆ ทำการศึกษาค้นคว้าและตั้งทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงานไว้ ดังนี้

ทฤษฎีของมาสโลว์ (สรารงค์ โคว์ตระกูล, 2554, หน้า 161) ได้ให้ความหมายของความต้องการพื้นฐาน 5 ชนิด คือ

1. ความต้องการทางสรีระ (Physiological needs) คือ ความต้องการพื้นฐานทางร่างกาย เช่น ความหิว ความกระหาย ความต้องการทางเพศและการพักผ่อน

2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยหรือสวัสดิภาพ (Safety needs) คือ ความต้องการมั่นคงปลอดภัยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เป็นอิสระจากความกลัว ขู่เข็ญ บังคับจากผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม

3. ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่ (Love and belonging needs) คือ ความต้องการจะเป็นที่รักของผู้อื่นและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่

4. ความต้องการที่จะรู้สึกว่ามีค่า (Esteem needs) คือ ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จ มีความสามารถ ต้องการที่จะให้ผู้อื่นเห็นว่าตนเองมีความสามารถ

5. ความต้องการที่จะรู้จักตนเอง ตามสภาพที่แท้จริงและพัฒนาตามศักยภาพของตน (Needs for self actualization) คือ ความต้องการที่จะรู้จักตนเองตามสภาพที่แท้จริงของตน กล้าที่จะตัดสินใจเลือกทางเดินชีวิต รู้จักค่านิยมของตนเอง มีความจริงใจต่อตนเอง

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ คือ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ที่แสดงออกมาเมื่อยินดีในสิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง เป็นความรู้สึกพอใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน เพื่อให้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนให้แก่นักเรียนมากที่สุด

การวิจัยและพัฒนา (Research and development)

การวิจัยและพัฒนา (Research and development) เป็นกระบวนการในการศึกษาค้นคว้าพัฒนา ทดลองอย่างเป็นระบบ มุ่งที่จะพัฒนาทางเลือกหรือวิธีการใหม่ ๆ ดังเช่น กิตติยา วงษ์จันทร์ (2560, หน้า 6) ได้ให้ความหมายของการวิจัยและพัฒนาไว้ว่า เป็นการวิจัยที่มุ่งพัฒนาผลผลิตในเชิงธุรกิจจะเรียกว่า ผลิตภัณฑ์ ส่วนในเชิงการศึกษาเรียกว่า นวัตกรรม

วิชิต สุรัตน์เรืองชัย (2550, หน้า 2) ได้ให้ความหมายของการวิจัยและพัฒนาไว้ว่าเป็นกระบวนการเพื่อการค้นพบ พัฒนา และยืนยันข้อค้นและรวมทั้งวิธีการปฏิบัติการใหม่ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอนได้จริง

ศิริชัย กาญจนวาสิ (2559, หน้า 3) ได้ให้ความหมายของการวิจัยและพัฒนาไว้ว่าเป็นการวิจัยแบบหนึ่งที่เหมาะสมกระบวนการวิจัยและกระบวนการพัฒนาเข้าด้วยกัน โดยมีเป้าหมายเพื่อนำองค์ความรู้ใหม่มาใช้ในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง วิธีการหรือผลผลิตที่สร้างขึ้นใหม่

วาโร เฟ็งสวัสดิ์ (2552, หน้า 2) ได้ให้ความหมายของการวิจัยและพัฒนาไว้ว่าเป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อค้นคว้าและตรวจสอบผลิตภัณฑ์ซึ่งแบ่งผลิตภัณฑ์ออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทที่วัสดุอุปกรณ์และประเภทวิธีการหรือกระบวนการ โดยจะมีการทดสอบและปรับปรุงจนกระทั่งผลิตภัณฑ์มีคุณภาพตามต้องการ การวิจัยและพัฒนาเป็นกระบวนการในการนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าหรือเป็นองค์ความรู้ใหม่มาพัฒนาให้เกิดผลิตภัณฑ์ ผลผลิตหรือนวัตกรรมใหม่ ซึ่งมีกระบวนการศึกษาและพัฒนาที่เป็นระบบ

ลักษณะของการวิจัยและพัฒนา

การวิจัยและพัฒนาเป็นการวิจัยที่เป็นการผสมผสานของการวิจัยเพื่อให้ได้ความรู้ใหม่และการพัฒนาที่เกิดจากการนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาประดิษฐ์หรือสร้างให้เกิดผลิตภัณฑ์หรือผลงาน จึงเป็นการวิจัยที่มีความแตกต่างจากการวิจัยแบบอื่น ซึ่ง งามอาจ นัยพัฒน์ (2553, หน้า 232-234) ได้กล่าวถึงลักษณะของการวิจัยและพัฒนาไว้ ดังนี้

1. เป็นกระบวนการนำความรู้ความเข้าใจที่ได้จากการศึกษาใหม่มาพัฒนาให้เกิดต้นแบบในการใช้งาน สิ่งสำคัญของการวิจัยและพัฒนา คือ แสวงหาหรือสร้างสรรค์สร้างภูมิปัญญาใหม่ เช่น ความรู้ ความเข้าใจใหม่ แล้วพัฒนาต่อยอดความรู้ความเข้าใจที่ได้จากการศึกษาให้เป็นต้นแบบ
2. เป็นการศึกษาค้นคว้าที่ต่อเนื่องและเป็นระบบ ทั้งนี้เพราะการวิจัยและพัฒนาประกอบด้วยกระบวนการหลัก 3 ขั้นตอน คือ การวิจัย การพัฒนาและการเผยแพร่ การศึกษาค้นคว้าเพื่อที่จะนำความรู้ความเข้าใจไปพัฒนาเป็นนวัตกรรมเพื่อถ่ายทอดไปสู่ผู้ใช้จึงต้องทำอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
3. มีการดำเนินการวิจัยที่เป็นวัฏจักรด้วยวิธีการที่เชื่อถือได้ เพราะการวิจัยและพัฒนาเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้หรือความเข้าใจใหม่ ๆ เพื่อนำไปสู่นวัตกรรมและเผยแพร่ในวงกว้าง กระบวนการทำวิจัยจึงต้องพิถีพิถันมีการติดตามตรวจสอบหลายครั้ง เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่านวัตกรรมหรือผลผลิตขั้นสุดท้ายของกระบวนการวิจัยและพัฒนา มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ

4. การวิจัยจะใช้วิธีการผสมผสานทั้งวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

5. จุดเน้นสำคัญของการวิจัยและพัฒนา คือ การตอบสนองความจำเป็นของผู้ที่ต้องการนำผลผลิต กระบวนการหรือจากการวิจัยไปใช้งาน

6. ผลที่เกิดจากการวิจัยและพัฒนา นักวิจัยสามารถจดทะเบียนเพื่อคุ้มครองสิทธิ์ เพื่อให้เป็นไปพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์และพระราชบัญญัติสิทธิบัตร

การวิจัยและพัฒนาเป็นการวิจัยที่มีลักษณะเป็นขั้นตอน เป็นการผสมผสานวิธีการวิจัยของการวิจัยและการพัฒนา โดยเป็นการวิจัยที่มุ่งแสวงหาความรู้ใหม่หรือพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ ซึ่งจะนำไปสู่ผลงาน ผลิตภัณฑ์หรือนวัตกรรมที่จะเผยแพร่ต่อไป

องค์ประกอบและกระบวนการของการวิจัยและพัฒนา

การวิจัยพัฒนามีองค์ประกอบของกระบวนการวิจัย ซึ่ง ศิริชัย กาญจนวาที (2559, หน้า 6) ได้นำเสนอไว้ ดังนี้

1. กระบวนการวิจัย

การวิจัยและพัฒนาเป็นการวิจัยที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดปัญหาในการวิจัย พัฒนารอบแนวคิดในการวิจัย การออกแบบการวิจัย การพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงานการวิจัยและการเผยแพร่ผลการวิจัยที่เป็นองค์ความรู้ใหม่

2. การผสมผสานวิธีการวิจัย

เป็นการผสมผสานวิธีการวิจัยทั้งการวิจัยพื้นฐาน (Basic research) ซึ่งเป็นการวิจัยที่มุ่งแสวงหาความรู้ใหม่กับการวิจัยประยุกต์ (Applied research) ที่มุ่งนำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติหรือแก้ปัญหา

3. กระบวนการพัฒนา

ลักษณะของการวิจัยจะเป็นการพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงนวัตกรรมจะมีการพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4. การผสมผสานการทดลองและการปรับปรุง

ประดิษฐ์กรรมหรือนวัตกรรมที่เกิดจากการออกแบบ จะถูกนำไปทดลองใช้ตามกระบวนการทดลอง โดยมีการทดลองซ้ำหลายครั้ง และมีการเก็บข้อมูลทุกครั้งเพื่อนำไปประเมินผล

กระบวนการวิจัยและพัฒนา

การวิจัยและพัฒนาเป็นการวิจัยที่เป็นกระบวนการและขั้นตอนที่ชัดเจน ซึ่ง วาโรเพ็งสวัสดิ์ (2552, หน้า 2) ได้แบ่งกระบวนการในการวิจัยและพัฒนาไว้เป็น 4 ระยะ คือ

1. การสำรวจ สังเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ ในขั้นตอนนี้จะใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) หรือการสังเคราะห์และศึกษาเอกสาร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบันและปัญหา ตลอดจนความต้องการในการที่จะพัฒนา เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องและตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายของการพัฒนา
2. การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มาทำการวางแผนและออกแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์
3. การทดลองใช้ผลิตภัณฑ์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์จึงต้องมีการทดลองใช้ ซึ่งหากมีบางส่วนยังไม่สมบูรณ์ก็จะมีการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม
4. การเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ เป็นการนำผลที่เกิดจากการวิจัยและพัฒนาไปเผยแพร่ เช่น การนำเสนอในที่ประชุมสัมมนา การเผยแพร่ในวารสารวิชาการต่าง ๆ หรือติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำเสนอผลที่เกิดจากการวิจัย

สรุปได้ว่า การวิจัยและพัฒนาเป็นการวิจัยที่ผสมผสานการวิจัยและการพัฒนา เป็นการนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาพัฒนาจนเกิดผลผลิตหรือนวัตกรรม โดยผ่านกระบวนการของการวิจัยที่เป็นขั้นตอน มีการทดลองซ้ำหลายครั้งและบันทึกผลที่เกิดจากการทดลอง เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข จนส่งผลให้ได้ผลผลิตหรือนวัตกรรมมีคุณภาพที่จะเผยแพร่ได้ สำหรับงานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้นำแนวทางของการวิจัยและพัฒนาไปใช้ในการออกแบบการวิจัย โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ขั้นการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Model development) ระยะที่ 2 ขั้นการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Model use) และระยะที่ 3 ขั้นการปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยที่ชัดเจน เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ตรงตามวัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์นักเรียนและการพัฒนาการเรียนรู้อประวัติศาสตร์ต่อไป

การหาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้จำเป็นต้องมีการหาประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมและสามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างแท้จริง โดยการหาประสิทธิภาพสื่อหรือสิ่งที่พัฒนาขึ้นนั้น พิสนุ พงศ์ (2551, หน้า 293-294) ได้กล่าวว่า ในการหาประสิทธิภาพของสิ่งที่พัฒนาขึ้นหาเต็มรูปแบบ 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนแรก โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจโดยใช้วิธีการหา IOC แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

ขั้นตอนที่สอง แบ่งกลุ่มย่อยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ครั้งที่ 1 ทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย 1 คน เพื่อหาข้อบกพร่อง

ครั้งที่ 2 ทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย 5-10 คน เพื่อหาข้อบกพร่องอีกครั้ง

ครั้งที่ 3 ทดลองกับกลุ่มใหญ่ประมาณ 30 คน เพื่อทดสอบประสิทธิภาพ

ซึ่งนงเยาว์ อุทุมพร (2558, หน้า 230-231) ได้กำหนดแนวทางการหาประสิทธิภาพสูตร E_1/E_2 เพื่อทดสอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ว่ามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์หรือไม่ อาจกำหนดเกณฑ์ 80/80 หรือ 85/85 ขึ้นอยู่กับธรรมชาติหรือเนื้อหาวิชาและความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ไม่เกินร้อยละ 2.5 สอดคล้องกับที่ ชัยยงค์ พรมวงษ์ (2520, หน้า 135-143) ได้กล่าวว่า การกำหนด E_1/E_2 ให้มีค่าเท่าใดนั้นให้พิจารณาจากจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยพิจารณาจากพิสัยการเรียนรู้ของ Bloom (1956) ซึ่งสามารถจำแนกได้ ดังนี้

1. ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive domain) ซึ่งเน้นเนื้อหา ความรู้ ความจำมักจะตั้งไว้สูงสุด แล้วลดต่ำลงตามระดับ ดังนี้ 90/90, 85/85, 80/80

2. ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor domain) และจิตพิสัย (Affective domain) ซึ่งจะต้องใช้การฝึกฝนและพัฒนา ไม่สามารถทำให้ถึงเกณฑ์ระดับสูงได้ในห้องเรียนหรือขณะที่กำลังเรียน จึงสามารถตั้งเกณฑ์ให้ต่ำลงมาได้ คือ 80/80, 75/75 แต่ไม่ควรต่ำกว่า 75

80 ตัวแรก หมายถึง ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่นักเรียนทั้งหมดทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน ถูกคิดเป็นร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนถูกคิดเป็นร้อยละ 80

การหาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ใช้สูตร E_1/E_2

$$\text{สูตรที่ 1} \quad E_1 = \frac{\left(\frac{\sum x}{N} \right)}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในรูปแบบการจัดการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละจากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียน

$\sum x$ แทน คะแนนรวมจากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียน

N	แทน	จำนวนผู้เรียนทั้งหมด
A	แทน	คะแนนเต็มของคะแนนระหว่างเรียน

$$\text{สูตรที่ 2} \quad E_2 = \frac{\left(\frac{\sum Y}{N} \right)}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของการเรียนรู้หลังจากการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ คิดเป็นร้อยละจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
	$\sum Y$	แทน	คะแนนรวมของผู้เรียนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

สรุปได้ว่า ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยนำวิธีการหาประสิทธิภาพมาปรับใช้ในการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โดยใช้สูตร 80/ 80 เพื่อให้รูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบผสมผสาน

วิไลพร พรมตา (2551, หน้า 157-161) ได้ศึกษาผลการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการเรียนการสอนแบบร่วมมือในบทเรียนภาษาอังกฤษที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีบุคลิกภาพแตกต่างกัน คือ บุคลิกภาพแบบแสดงตัวและแบบเก็บตัวและเปรียบเทียบกับคะแนนการปฏิบัติงานกลุ่มของนักเรียนที่มีบุคลิกที่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 64 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ 32 คน ผลการศึกษาสรุปได้ว่า

1) นักเรียนที่มีการใช้บทเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานบนเว็บด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนที่ใช้บทเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานบนเว็บด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันกับนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว 3) กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความร่วมมือในการปฏิบัติงานสูงกว่า คือ กลุ่มที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว

สุติเทพ ศิริพิพัฒนกุล (2553, หน้า 260-274) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาและการเรียนรู้เป็นทีมของนิสิตปริญญาบัณฑิตด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานที่ใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกันด้วยกรณีศึกษาและเทคโนโลยีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 48 คน รูปแบบการเรียนรู้ผสมผสานที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) บุคคล 2) เนื้อหา 3) กรณีศึกษา 4) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 5) เทคโนโลยีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 6) การประเมินผล รูปแบบการเรียนรู้ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน 1) ขั้นเตรียมความพร้อม 2) ด้วยกรณีศึกษาและเทคโนโลยีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ 3) ขั้นประเมินผล การศึกษาได้แบ่งการศึกษานักเรียนเป็น 4 กลุ่ม โดยกลุ่มที่ 1 และ 2 เรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานที่ใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกันด้วยกรณีศึกษาแบบสถานการณ์ที่ใช้บล็อกและเว็บบอร์ด ส่วนกลุ่มที่ 3 และ 4 เรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานที่ใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกันด้วยกรณีศึกษาแบบตัดสินใจที่ใช้บล็อกและเว็บบอร์ดผลการศึกษา พบว่า คะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 4 กลุ่ม แต่ทั้ง 4 กลุ่มมีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่าเฉลี่ยความสามารถในการเรียนรู้เป็นทีมทั้ง 4 กลุ่ม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นवलพรรณ ไชยมา (2554) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงสำหรับนักศึกษาสถาบันพลศึกษา วิทยาเขตเพชรบูรณ์ ผลการศึกษาสรุปได้ว่า นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยทักษะการคิดขั้นสูงหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปนัดดา สุกเอี่ยม (2555, หน้า 71-76) ได้ศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานเรื่องพลเมืองดีของสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 คน รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานเป็นการเรียนแบบปกติกับครูผู้สอน (Face-to-face) ผสมกับการเรียนโดยใช้มัลติมีเดียซึ่งมี 6 เรื่องย่อย

คือ 1) สถานภาพ 2) บทบาท 3) สิทธิ 4) เสรีภาพ 5) หน้าที่ 6) หน้าที่ของพลเมืองดี ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ผลการเปรียบเทียบผลการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน เรื่องพลเมืองดีของสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้ว่าผลการทดสอบหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยัง พบว่า คชนี้ ประสิทธิภาพทางการเรียนของนักเรียนมีค่าเท่ากับ 0.59 แสดงว่าการจัดการเรียนแบบผสมผสานช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น มีคะแนนหลังเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 59.0

โสมอุษา ศักดิ์ดาควง (2556) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนแบบผสมผสาน โดยบูรณาการสาระการเรียนรู้เรื่องอาเซียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ผลการศึกษารูปได้ว่านักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนแบบผสมผสาน โดยบูรณาการสาระการเรียนรู้อาเซียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปราณี แก้วใหญ่ (2557, หน้า 157-159) ได้พัฒนากระบวนการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการเชื่อมโยงกระบวนการคิดที่ส่งเสริมการแก้ปัญหาตามสภาพจริงเพื่อการสร้างเกมการศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 40 คน กระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมี 5 ขั้น คือ 1) ขั้นเตรียม 2) การเรียนการสอน กระบวนการคิดเชิงสร้างสรรค์ 3) การเรียนการสอนการแก้ปัญหาที่เชื่อมโยงกระบวนการคิดเชิงสร้างสรรค์ 4) การนำเสนอผลงานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 5) การประเมินผลการเรียนรู้ ผลการศึกษารูปได้ว่า คะแนนหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ากระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

เนตรนภา เอี่ยมอนุพงษ์ (2558, หน้า 114-119) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 30 คน รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นวิเคราะห์และวางแผน 2) ขั้นกำหนดวัตถุประสงค์ 3) ขั้นพัฒนาสื่อการสอนและจัดทำเว็บ 4) ขั้นดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน 5) การประเมินผลและการให้ข้อมูลย้อนกลับ ผลการศึกษารูปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างทุกรูปแบบการเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของผู้เรียนทุกรูปแบบการเรียนไม่แตกต่างกัน รวมทั้งผลการประเมินรูปแบบการเรียนจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนผู้เรียนระดับประถมศึกษาได้

เพชรรัตน์ จารุตัน (2558, หน้า 114-116) ได้ศึกษาผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้ สารสนเทศ โดยใช้วิธีการสอนแบบผสมผสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ สารสนเทศ โดยใช้วิธีการสอนแบบผสมผสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีดัชนีประสิทธิผลจากการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ สารสนเทศ โดยใช้วิธีการสอนแบบผสมผสานมีค่าเท่ากับ 0.7277 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น 0.7277 หรือคิดเป็นร้อยละ 72.77

ณฤดี เนตร โสกา (2559) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสัมมาทิฐิของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยเทคนิคคำถาม R-C-A รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมี 4 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กิจกรรมการเรียนการสอน 4) การวัดและประเมินผล กิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วย 2 แบบ คือ กิจกรรมการเรียนแบบออฟไลน์และกิจกรรมการเรียนแบบออนไลน์มีขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นสร้างแรงบันดาลใจ 2) ขั้นเรียนรู้ตามรูปแบบ 3) ขั้นอภิปรายและสรุป และ 4) ขั้นประเมินผล ผลการศึกษาสรุปได้ว่า สัมมาทิฐิของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญทางสำคัญ .05 และสูงกว่าสัมมาทิฐิของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Bamroongchee and Phosri (2017, pp. 156-169) ได้การพัฒนาระบบการเรียนการสอนแบบไฮบริดเพื่อเสริมสร้างจรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพครูสำหรับนิสิตคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ผลการวิจัยสรุปได้ว่าระบบการเรียนการสอนแบบไฮบริดเพื่อเสริมสร้างจรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพครู ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การวิเคราะห์ (Analyze) องค์ประกอบที่ 2 เทคนิคการสอน (Learning technique) องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการเรียนรู้แบบไฮบริด SAENSOOK องค์ประกอบที่ 4 การสื่อสารและประสบการณ์ การเรียนรู้ (Communication and experience) องค์ประกอบที่ 5 ด้านการประเมินผล (Evaluation) และองค์ประกอบที่ 6 การสะท้อนกลับผลการศึกษา (Reflective) สรุปได้ว่าการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้มีค่า 91.22/ 92.05 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบของการสอนแบบไฮบริดอยู่ในระดับมากที่สุด

($\bar{X} = 4.53, SD = 0.58$) นอกจากนี้หลังจากที่นิสิตได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการของระบบการเรียนการสอนแบบไฮบริด พบว่า คะแนนหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน รวมทั้งผลของแบบทดสอบจรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพครูของนิสิตคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ที่ได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการของระบบการเรียนการสอนแบบไฮบริด พบว่า คะแนนหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อสอบถามความพึงพอใจของนิสิตต่อระบบการเรียนการสอนแบบไฮบริด พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมาก

Aslam (2013) ได้ศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอนโดยการเปรียบเทียบ การเรียนรู้แบบผสมผสานกับการเรียนแบบดั้งเดิมในโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ของเมืองลาฮอร์ ประเทศปากีสถาน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ของเมืองลาฮอร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ประเทศปากีสถาน จำนวน 150 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม 75 คน และกลุ่มทดลอง 75 คน ผลการศึกษาสรุปได้ว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการเรียน แบบผสมผสานเป็นกลยุทธ์ที่ครูผู้สอนทางวิทยาศาสตร์ควรนำมาใช้เพื่อช่วยให้นักเรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น

Awadh, Qahtani and Higgins (2013) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของการเรียนแบบเผชิญหน้าและการเรียนแบบผสมผสานและการเรียนโดยใช้ e-Learning กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัย Umm Al-Qura ของประเทศซาอุดีอาระเบีย จำนวน 148 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ตามวิธีการเรียน ผลการศึกษาสรุปได้ว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบผสมผสานจำนวน 55 คน มีความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 1.34 (Hedges'g) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบ e-Learning จำนวน 43 คน และการเรียนแบบเผชิญหน้า จำนวน 50 คน

Al-Madani (2015) ได้ศึกษาผลการเรียนแบบผสมผสานของนักเรียนเกรด 5 ในสถาบันการศึกษา ที่มีต่อการใช้ภาษาในหนังสือภาษาที่สวยงามของฉันทน์และการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาในซาอุดีอาระเบีย ผลการศึกษาสรุปได้ว่านักเรียนชายที่เป็นกลุ่มทดลองจำนวน 25 คน และนักเรียนหญิง จำนวน 24 คน ที่เป็นกลุ่มควบคุม มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ของคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนและความสามารถทางภาษา ซึ่งวิธีการทดลอง คือกลุ่มทดลองเป็นกลุ่มที่เรียนแบบผสมผสาน ส่วนกลุ่มควบคุมเป็นกลุ่มที่เรียนตามปกติ การเรียนแบบผสมผสานช่วยให้การเรียนหนังสือภาษาที่สวยงามของฉันทน์มีประสิทธิภาพมากขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

ประภิต สารเสนา (2553, หน้า 27-28) ได้ศึกษาผลการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านแจ่มเจริญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 ห้องเรียน 37 คน ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จังหวัดอุบลราชธานี ในรายวิชา ส 21101 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่สอนด้วยวิธีสอน โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิภาดา ต๊ะวงศ์ (2554, หน้า 82-83) ได้ศึกษาผลการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่องประวัติศาสตร์เมืองสิมหาราชที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลเพชรวิทย์ จังหวัดตาก กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์เรื่อง ประวัติศาสตร์เมืองสิมหาราช สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการคิดวิเคราะห์หลังเรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่องประวัติศาสตร์เมืองสิมหาราชสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชัยรัตน์ โตศิลา (2555, หน้า 127-134) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 80 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กระบวนการสอนที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นตอนอธิบายเพื่อกำหนดประเด็นปัญหา 2) ขั้นตอนวิเคราะห์หลักฐานหลัก 3) ขั้นตอนเปรียบเทียบข้อมูล 4) ขั้นตอนปฏิสัมพันธ์กับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ และ 5) ขั้นตอนนำเสนอ ข้อค้นพบ ผลการศึกษาสรุปได้ว่า 1) ทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนหลังเรียนจากกระบวนการสอนที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์หลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนจากกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีพัฒนาการไปในทางที่ดี นักเรียนสามารถกำหนดคำถามสำคัญ ตั้งสมมติฐาน วิเคราะห์ เปรียบเทียบ ตีความหลักฐาน และเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อนำเสนอข้อมูลในรูปของเส้นเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปทุมพัฒน์ นิรามัย (2554, หน้า 54-55) ได้ศึกษาผลของการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อการคิดแบบอริยสัจสี่และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง พระพุทธศาสนากับการดำรงชีวิตในยุคโลกาภิวัตน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดจันทราวาส (ศุขประสารราษฎร์) จังหวัดเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ผลการศึกษารูปได้ว่า 1) นักเรียนที่เรียนเรื่อง พระพุทธศาสนากับการดำรงชีวิตในยุคโลกาภิวัตน์ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์มีทักษะการคิดแบบอริยสัจสี่หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) นักเรียนที่เรียนเรื่อง พระพุทธศาสนากับการดำรงชีวิตในยุคโลกาภิวัตน์ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จิราพร ยมนา (2555, หน้า 1-5) ได้ศึกษาผลการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภูเก็ตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเมืองกลาง จังหวัดภูเก็ต กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 44 คน ผลการศึกษารูปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของนักเรียนที่เรียนจากวิธีการทางประวัติศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พิสมัย เดิมสันเทียะ (2555) ได้ศึกษาทักษะการคิดวิเคราะห์จากการสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนวิชาประวัติศาสตร์ ส 31103 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 42 คน ผลการศึกษารูปได้ว่า ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่เรียนจากการสอน โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนจากการสอน โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รัตมา รัตนวงศา (2555, หน้า 118-125) ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบการเรียนแบบผสมผสานโดยใช้โซเชียลมีเดียและวิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมความรู้สารสนเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างในการทดลองเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 30 คน ผลการศึกษารูปได้ว่า รูปแบบที่สร้างขึ้นมี 5 องค์ประกอบ คือ 1) สื่อสนับสนุน 2) ระบบการจัดการเรียนรู้ 3) การติดต่อสื่อสาร 4) แหล่งสารสนเทศ และ 5) การวัดและประเมินผล ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนแบบผสมผสานโดยใช้โซเชียลมีเดียและวิธีการทางประวัติศาสตร์ส่งผลให้นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่างสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุพัตรา คำสุข (2555, หน้า 66-67) ได้ศึกษาผลการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ประวัติศาสตร์อาเซียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านปราสาท จังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 45 คน ผลการศึกษาสรุปได้ว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์มีพัฒนาการด้านการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เสาวภา มณีมูล (2556, หน้า 59-60) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ในรายวิชาประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านห้วยน้ำเย็น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์สูงกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดไว้ร้อยละ 75 แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 79.78 ผลการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 6.27 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 20.89

เอกภพ โพธิจักร (2557, หน้า 212-217) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะวิธีการทางประวัติศาสตร์และความมุ่งมั่นในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องประวัติศาสตร์สุโขทัย ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานและการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 ห้องเรียน โดยห้องเรียนที่ 1 เป็นกลุ่มที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ส่วนกลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสมองเป็นฐาน ผลการศึกษาสรุปได้ว่า 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานและแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน มีทักษะวิธีการทางประวัติศาสตร์ไม่แตกต่างกัน 2) นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานและแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานมีคะแนนเฉลี่ยทักษะวิธีการทางประวัติศาสตร์หลังเรียนเรื่องประวัติศาสตร์สุโขทัย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานและแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานมีคะแนนเฉลี่ยความมุ่งมั่นในการทำงานหลังเรียนเรื่องประวัติศาสตร์สุโขทัย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยที่เกี่ยวกับความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

วิภาพร อินทร์ประเสริฐ (2554) ได้ประเมินความรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1-4 ผลการศึกษาสรุปได้ว่า การใช้คอมพิวเตอร์ทำกิจกรรมของนักเรียน 3 อันดับในภาพรวมทั้งประเทศส่วนใหญ่ นักเรียนช่วงชั้นที่

1-2 ใช้เล่นเกมมากที่สุด รองลงมาใช้พิมพ์งานและวาดภาพ และนักเรียนช่วงชั้นที่ 3-4 ใช้พิมพ์งานมากที่สุด รองลงมา คือ ใช้ฟังเพลงและเล่นเกม ส่วนการประเมินความรู้ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3-4 ในภาพรวมของประเทศ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปฏิบัติหรือใช้บ่อย โดยประเด็นที่ พบว่า นักเรียนใช้บ่อยที่สุด คือ การจัดเก็บเพิ่มข้อมูล ส่วนความรู้ความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนช่วงชั้น 3-4 ในภาพรวมของประเทศมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับรู้และเคยทดลองทำแต่ยังไม่ชำนาญ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การสืบค้นความรู้จากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นความสามารถในระดับมากที่สุด

อรรรพล กิตติธนาชัย (2555, หน้า 80-84) ได้ศึกษาพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่สัมพันธ์ต่อสมรรถนะของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ผลการศึกษาสรุปได้ว่า นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีผลการเรียนอยู่ในระดับดี มีพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณารายด้านที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการใช้เทคโนโลยี พบว่า พฤติกรรมการใช้ระดับมากอันดับแรก คือ พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้านเจตคติ รองลงมา คือ ด้านความรู้ ส่วนพฤติกรรมที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ การปฏิบัติ โดยมีรายละเอียดของแต่ละด้าน คือ

ด้านความรู้ พฤติกรรมการใช้ด้านความรู้ระดับมากลำดับแรก คือ ขั้นการวิเคราะห์
ด้านเจตคติ พฤติกรรมการใช้ด้านเจตคติระดับมากลำดับแรก คือ ขั้นการรับและการให้ความสนใจ

ด้านการปฏิบัติ พฤติกรรมการใช้ด้านการปฏิบัติระดับมากลำดับแรก คือ ขั้นเลียนแบบ ส่วนสมรรถนะเทคโนโลยีสารสนเทศของนักเรียน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยลำดับแรก คือ ความสามารถในการสื่อสารและอันดับสุดท้าย คือ ความสามารถในการแก้ปัญหา

ผลการศึกษา พบว่า พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้านความรู้ เจตคติและการปฏิบัติ มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะของนักเรียน โดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกทุกค่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ณัฐกัญ ชาญศรีกุล (2558, หน้า 95-96) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจำนวนกลุ่มละ 30 คน ผลการศึกษาสรุปได้ว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในระดับพอใช้ โดยนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และมีคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บุญสม อ่วมพยัคฆ์ (2559, หน้า 100-108) ได้พัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการคิดสังเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบสอบร่วมกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 50 คน ผลการศึกษารูปได้ว่า ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการคิดสังเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบสอบร่วมกับเทคนิคการสืบสอบแบบกลุ่ม สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการคิดสังเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบบสืบสอบร่วมกับเทคนิคการสืบสอบแบบกลุ่ม หลังได้รับการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทัศนทร์ บุญพร้อม (2559, หน้า 148-149) ได้พัฒนาบทเรียนแบบผสมผสานด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิด เพื่อส่งเสริมสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองจำนวน 34 คน กลุ่มควบคุมจำนวน 32 คน ผลการศึกษารูปได้ว่า นักเรียนที่เรียนแบบผสมผสานที่พัฒนาขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่ได้เรียนแบบผสมผสานกับการเรียนแบบปกติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Hakkarainen (2000 อ้างถึงใน วิภาพร อินทร์ประเสริฐ, 2554, หน้า 76) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทักษะและการใช้ไอซีทีของนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวน 550 คน จาก 25 โรงเรียน ที่ใช้ไอซีทีในการเรียนการสอนในประเทศฟินแลนด์ ผลการศึกษารูปได้ว่ามี 3 ปัจจัยหลักที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของการใช้ไอซีทีของนักเรียน ได้แก่ 1) ทักษะคติของนักเรียนที่เชื่อว่าไอซีทีสามารถช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีความหมายและช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียน 2) ความสามารถในการใช้ไอซีทีของนักเรียน และ 3) ความชำนาญในการใช้อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับไอซีทีเป็นเครื่องมือในการเรียน

Doppen (2002 อ้างถึงใน สิริวรรณ ศรีพหล, 2554, หน้า 66) ได้ศึกษาการใช้เทคโนโลยีในการสอนประวัติศาสตร์ของครูใหม่ที่สอนวิชาสังคมศึกษา จำนวน 4 คน ซึ่งจบจากการเรียนโปรแกรม PROTEACH เพื่อการฝึกครู การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อสำรวจว่าครูกลุ่มดังกล่าวใช้เทคโนโลยีในการสอนประวัติศาสตร์ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความคิดเชิงประวัติศาสตร์ (Historical thinking) รวมถึงการสืบสวนสอบสวนทางประวัติศาสตร์ การเปรียบเทียบปัจจุบันและอดีต ความเข้าใจจิตใจของบุคคลทางประวัติศาสตร์

Okan, 2016) ได้ศึกษาประโยชน์ของความสามารถในการใช้เทคโนโลยีของนักศึกษา สาขาฟิสิกส์ การสอนกีฬาและการสอนในโรงเรียน วัตถุประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นถึงระดับการใช้คอมพิวเตอร์ เพราะปัจจุบันคอมพิวเตอร์มีความสำคัญมาก ในการศึกษาครั้งนี้กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนจำนวน 210 คน ที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยกาซี (Gazi University) ผลการศึกษาสรุปได้ว่า นักเรียนที่มีคอมพิวเตอร์ที่บ้านหรือนักเรียนที่ได้ใช้คอมพิวเตอร์ที่โรงเรียน จะมีความสามารถในการใช้โปรแกรมเมนูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับมากกว่า .05

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ครูทั้ง 4 คน การได้รับความรู้จากโปรแกรม PROTEACH ส่งผลให้ครูมีความมั่นใจในการสอน แม้ว่าในระยะแรกพวกเขาจะไม่ค่อยมั่นใจเนื่องจากยังไม่ได้รับการสนับสนุนให้ใช้เทคโนโลยี แต่ขณะเดียวกันการฝึกอบรมโปรแกรม PROTEACH มีผลอย่างมากต่อความเชื่อของพวกเขา ในการสอนแบบสืบสวนสอบสวนทางประวัติศาสตร์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งแม้ว่านักเรียนจะชอบเรียนประวัติศาสตร์ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์ช่วยการค้นคว้า แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่น ๆ เช่น การทดสอบของรัฐและวัฒนธรรมการทำงานในโรงเรียน ซึ่งมีผลต่อการเรียนของพวกเขา

สรุปได้ว่า การงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ซึ่งประกอบด้วย การเรียนแบบเผชิญหน้าและการเรียนแบบออนไลน์ การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์และการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี พบว่า ผลของการจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถของนักเรียน สามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ทั้งนักเรียนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา

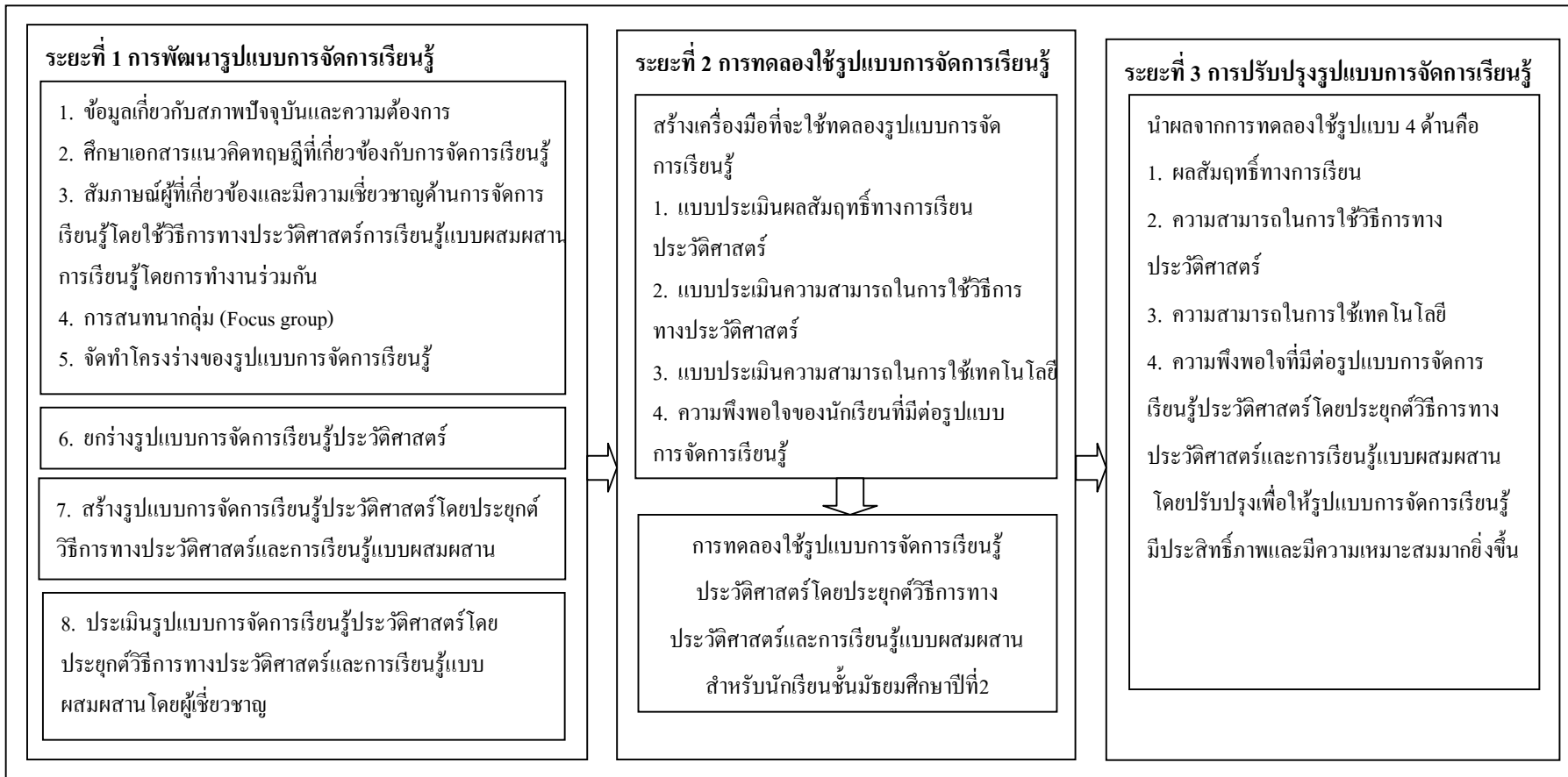
ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำการเรียนรู้แบบเผชิญหน้า การเรียนรู้แบบออนไลน์ การเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบการทำงานร่วมกัน นำมาผสมผสานเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ให้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้งนี้เพราะจากการศึกษาวิจัยยังไม่ พบว่า มีการศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอนที่นำรูปแบบผสมผสาน คือ การเรียนรู้แบบเผชิญหน้า การเรียนรู้แบบออนไลน์ นำมาจัดการเรียนการสอนร่วมกับการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบการทำงานร่วมกันจากข้อสรุปดังกล่าวจึงนำไปสู่การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของผู้วิจัยต่อไป

บทที่ 3

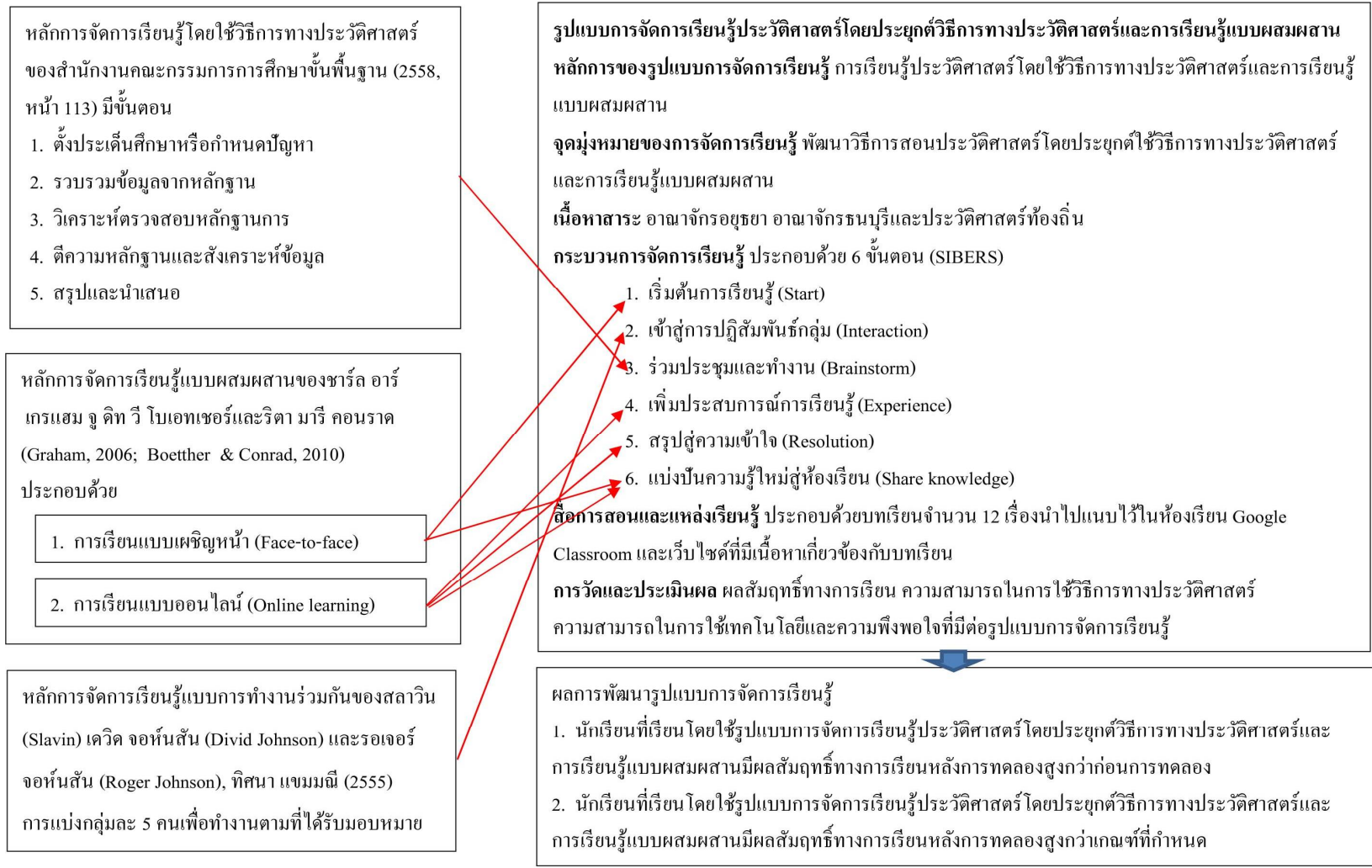
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนปีที่ 2 มีวัตถุประสงค์การวิจัย ได้แก่ 1) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 3) ศึกษาความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์และการใช้เทคโนโลยีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and development) ซึ่งในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานแบ่งการพัฒนาออกเป็น 3 ระยะ คือ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

- ระยะที่ 1 ขั้นการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Model development)
- ระยะที่ 2 ขั้นการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (Model implementation)
- ระยะที่ 3 ขั้นการปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Model improvement)



ภาพที่ 2 ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน



ภาพที่ 3 การเชื่อมโยงแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน

ระยะที่ 1 ขั้นการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Model development)

ในการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้
ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการ ในการพัฒนา รูปแบบการจัดการ
เรียนรู้ประวัติศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์การเรียนรู้
แบบผสมผสาน การเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบการทำงานร่วมกัน
ศึกษารายละเอียดของมาตรฐานและตัวชี้วัดของสาระประวัติศาสตร์
2. สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องและมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้
แบบผสมผสาน การเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ การเรียนรู้แบบการทำงานร่วมกัน เพื่อ
หาแนวทางในการนำมาจัดทำโครงร่างของรูปแบบการจัดการเรียนรู้
3. เตรียมการจัดสนทนากลุ่ม (Focus group) โดยกำหนดประเด็นคำถามเกี่ยวกับ
การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และ
การเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยนำโครงร่างของรูปแบบ
การจัดการเรียนรู้ที่ได้จัดทำขึ้นเป็นแนวทางในการสนทนากลุ่ม โดยผู้ที่เข้าร่วมการสนทนาเป็น
ผู้ที่เกี่ยวข้องและมีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้
4. การสนทนากลุ่ม (Focus group) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่ รัตนะ บัวสนธ์
(2556, หน้า 128-140) ได้กำหนดไว้ดังต่อไปนี้ 1) กำหนดวัตถุประสงค์ของการสนทนา
2) สร้างกรอบความคิดและประเด็นการสนทนา 3) คัดเลือกกลุ่มผู้เข้าร่วมการสนทนาเพื่อ
การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และ
การเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เกิดประโยชน์
สูงสุดต่อการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมการสนทนา
โดยผู้เข้าร่วมการสนทนาจะต้องเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดและกำหนดนโยบายด้านการจัด
การศึกษา มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ การเรียนรู้แบบ
ผสมผสาน การเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ การใช้เทคโนโลยีและการเรียนรู้โดย
การทำงานร่วมกัน ได้ผู้เข้าร่วมการสนทนาประกอบด้วย ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 3 คน อาจารย์ประจำภาควิชาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัย
ราชภัฏราชนครินทร์ จำนวน 1 ท่าน ศึกษานิเทศก์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษ
ฉะเชิงเทรา เขต 1 จำนวน 2 คน ผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 2 คน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
โรงเรียนวัดบางวัว (สายเสริมวิทย์) จำนวน 2 คน รวม 10 คน

4.1 โดยมีเครื่องมือในการสนทนากลุ่มเป็นคำถามจำนวน 7 ข้อ คือ

4.1.1 ท่านคิดว่าสภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนวัดบางวัว (สายเสริมวิทย์) เป็นอย่างไร

4.1.2 ท่านคิดว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างไรบ้าง

4.1.3 ท่านต้องการให้มีการพัฒนาหรือปรับโครงสร้างเนื้อหาและระยะเวลาเรียนเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อย่างไร

4.1.4 ลักษณะของรูปแบบการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมที่ท่านคิดว่าสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในการสอนประวัติศาสตร์กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นอย่างไร

4.1.5 สื่อการเรียนรู้ที่ท่านต้องการให้นำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ควรเป็นอย่างไร

4.1.6 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ท่านคิดว่าควรนำมาใช้กับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ควรใช้วิธีใดบ้าง

4.1.7 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

4.2 ผลการสนทนากับผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อหาแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สรุปได้ ดังนี้

4.2.1 การสอนประวัติศาสตร์ในปัจจุบันแตกต่างจากสมัยก่อนมาก การเรียนประวัติศาสตร์ในสมัยก่อนเป็นการเรื่องเล่า มีความสนุก แต่ในสมัยปัจจุบันการเรียนประวัติศาสตร์เหมือนไม่ค่อยมีความสำคัญ เด็กไม่รู้ว่าสิ่งที่เป็นประวัติศาสตร์ของประเทศชาติอย่างลึกซึ้งหรือแม้แต่ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นของตนเอง ไม่รู้ในสิ่งที่ควรรู้เพราะไม่สนใจและไม่เห็นความสำคัญ ทำให้สิ่งที่เป็นประวัติศาสตร์ถูกละเลยและลืมเลือน

4.2.2 การสอนประวัติศาสตร์ควรเปลี่ยนจากการสอนแต่ในหนังสือ เล่าเรื่องเก่า ๆ ให้นักเรียนฟัง ควรใช้วิธีที่ดึงดูดความสนใจในการเรียนของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนุกสนาน ใช้สื่อสมัยใหม่หรือสื่อเทคโนโลยีเพราะเป็นสิ่งที่นักเรียนจะสามารถเรียนรู้ได้เร็วขึ้น

4.2.3 ในส่วนของโครงสร้างและเนื้อหา ควรมีการสอดแทรกประวัติศาสตร์ท้องถิ่นให้แก่ นักเรียน เพราะเป็นเรื่องใกล้ตัวที่นักเรียนควรรู้และจะได้เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นและชุมชนของตนเอง

4.2.4 กิจกรรมการเรียนรู้ควรมีหลากหลายรูปแบบ ไม่ควรเป็นแบบเดียวเพราะจะทำให้ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย อาจใช้การเล่า การบรรยาย การให้ทำงานเป็นกลุ่ม การให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หรือเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลาไม่เน้นเฉพาะในห้องเรียน

4.2.5 สื่อการสอนควรมีหลากหลายรูป เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจและตื่นตัวกับการเรียน แต่ไม่จำเป็นต้องใช้การเตรียมที่มีขั้นตอนยุ่งยาก เนื่องจากวิชาประวัติศาสตร์มีเวลาในการจัดการเรียนการสอนเพียง 1 ชั่วโมงเท่านั้น และที่น่าสนใจในตอนนี้ คือ สื่อที่เป็นแบบออนไลน์ ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือ เพราะนักเรียนในปัจจุบันมีความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต ทั้งในด้านการสื่อสารและการสืบค้นข้อมูล

4.2.6 ในการวัดและประเมินผล ควรใช้การประเมินตามสภาพจริงของนักเรียน ดูพัฒนาการของแต่ละบุคคล เพราะนักเรียนแต่ละคนมีความสามารถในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน การประเมินตามสภาพจริงจะช่วยให้ให้นักเรียนเกิดการพัฒนาตนเองและมีพัฒนาการที่ดีขึ้น

4.2.7 การสอนประวัติศาสตร์ในยุคปัจจุบัน ครูผู้สอนควรปรับเปลี่ยนทั้งวิธีการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม การวัดและประเมินผล รวมทั้งปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองจากการเป็นผู้บรรยายมาเป็นผู้เตรียมกิจกรรมการเรียนรู้ ให้นักเรียนมีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเอง

5. ยกร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนปีที่ 2 โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์และสังเคราะห์กรอบแนวคิดแล้วจึงพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ซึ่งมีการดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

5.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน การเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ การเรียนรู้แบบการทำงานร่วมกัน รวมทั้งมาตรฐานและตัวชี้วัดของสาระประวัติศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

5.2 สร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนปีที่ 2 ซึ่งเป็นรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

6. นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนปีที่ 2 ที่สร้างขึ้นนำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษา คุชภินิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบ โดยคณะกรรมการที่ปรึกษาคุชภินิพนธ์ได้ให้คำแนะนำเพื่อปรับแก้ในส่วนของการเรียนการสอน ในแต่ละขั้นควรใช้เวลาที่แตกต่างตามลักษณะของกิจกรรม รวมทั้งในแต่ละขั้นของรูปแบบควรออกแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับเนื้อหาและองค์ประกอบที่อยู่ในรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้อย่างผสมผสาน ที่จะต้องมีเนื้อหาและกิจกรรมที่นักเรียนจะต้องเรียนรู้แบบออนไลน์ ซึ่งผู้วิจัยได้

นำมาปรับแก้ในส่วนของการกำหนดกิจกรรมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาของกิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดขั้นของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาของประวัติศาสตร์

7. นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนปีที่ 2 ที่พัฒนาขึ้นนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจะตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความสอดคล้องของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของบทเรียนออนไลน์โดยใช้ห้องเรียน Google classroom โดยผู้วิจัยผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความสอดคล้องของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

อาจารย์ ดร.อภิราตี จันทร์แสง อาจารย์ประจำภาควิชาประวัติศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

อาจารย์ ดร.ปานเพชร ร่มไทร อาจารย์ภาควิชาการจัดการเรียนรู้
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

นางสาววิริยะ บุญนิวาสน์ ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ (ข้าราชการบำนาญ)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา
เขต 1

นางวันวิสาข์ นนทมาตร์ ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนวัดบางวัว (สายเสริมวิทย์)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา
เขต 1

นางสมพร ท้าวพา ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบางปะกง “บวรวิทยายน”
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

สำหรับผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเหมาะสมของบทเรียนออนไลน์โดยใช้ห้องเรียน Google classroom ประกอบด้วย

อาจารย์ ดร. นฤมล ศิระวงษ์ รองคณบดีฝ่ายบริหาร คณะศึกษาศาสตร์
ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพล หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา
รำไพ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (บางเขน)

อาจารย์ ดร.รัฐพล ประดับเวทย์ หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

โดยในการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยี การเรียนการสอนแบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้กำหนดความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญไว้ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก

3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี

2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์ใช้วิธีการทาง ประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนปีที่ 2 จากที่ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.56, SD = 0.68$) ส่วนการประเมินการเรียนโดยใช้ บทเรียนออนไลน์ของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.21, SD = 0.33$) โดยผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะในการกำหนดเวลาของชั้นการสอน เพื่อให้เกิดความเหมาะสม กับเนื้อหาและระยะเวลา ส่วนการเรียนโดยใช้บทเรียนออนไลน์ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำในด้านการ ออกแบบและการจัดวางภาพ เพื่อให้บทเรียนมีความน่าสนใจและเกิดประโยชน์ในการเรียนรู้

8. การหาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์ใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนปีที่ 2

นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์และการ เรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนปีที่ 2 ไปทดลองใช้กับนักเรียน โรงเรียนวัดบางสมัคร เป็น โรงเรียนในกลุ่มวิชาการบางปะกง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน พร้อมให้ทำแบบทดสอบระหว่างเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 82.56 และหลังจากนักเรียนเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดย ประยุกต์ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนปีที่ 2 ให้นักเรียน ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 85.78 ผลการประเมิน ครั้งที่ 2 ได้คะแนนประสิทธิภาพเฉลี่ย 82.56/ 85.78 ซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/ 80

ระยะที่ 2 ขั้นการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Model use)

ในขั้นการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนปีที่ 2 ก่อนผู้วิจัยจะทดลองใช้รูปแบบผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

สร้างเครื่องมือที่จะใช้ทดลองรูปแบบ

1. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนปีที่ 2 โดยผู้วิจัยสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 แผนครอบคลุมเนื้อหา 3 หน่วยการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 วิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดสาระประวัติศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 2 ศึกษาคำอธิบายรายวิชาเพื่อจัดแบ่งเนื้อหาและกำหนดเวลาในการสอน โดยจัดแบ่งเนื้อหาที่ใช้ในการทดลองแบ่งเป็น 3 หน่วยการเรียนรู้ คือ 1) อาณาจักรอยุธยา 2) อาณาจักรธนบุรี 3) ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

1.2 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยจัดลำดับความสำคัญของจุดประสงค์

การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา กิจกรรมและการประเมินผล

1.3 จัดทำเกณฑ์การประเมินที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

1.4 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 แผน รวมการเรียนการสอน 14 ครั้ง ครอบคลุมเนื้อหาจำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ โดยในครั้งที่ 1 จะเป็นกิจกรรมการปฐมนิเทศและทดสอบก่อนเรียนและครั้งสุดท้ายครั้งที่ 14 เป็นการสรุปผลจากการเรียนและทดสอบหลังเรียน ผู้วิจัยได้กำหนดโครงสร้างของแผนการจัดการเรียนรู้มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 11 โครงสร้างของแผนการจัดการเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ลำดับที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	แนวการจัดการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
แผนการจัด การเรียนรู้ ที่ 1	ส 4.3 ม. 2/ 1 วิเคราะห์ พัฒนาการของอาณาจักร อยุธยาและธนบุรีในด้าน ต่าง ๆ	1. นักเรียนอธิบายปัจจัยที่ส่งผล ต่อการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา ได้ 2. นักเรียนวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผล ต่อความเจริญรุ่งเรืองของ อาณาจักรอยุธยาได้ 3. นักเรียนลำดับเหตุการณ์และ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการสถาปนา อาณาจักรอยุธยาได้ 4. นักเรียนใช้วิธีการทาง ประวัติศาสตร์ในการศึกษา ประวัติศาสตร์ของอาณาจักร อยุธยาได้	ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การสถาปนาอาณาจักร อยุธยา	1. การเรียนแบบ เผชิญหน้า 2. การเรียนรู้แบบ ออนไลน์ 3. การเรียนรู้โดยใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์ 4. การเรียนโดยใช้เทคนิค การทำงานร่วมกัน	1. สังเกตพฤติกรรม การเรียน 2. การทดสอบ 3. การสรุปองค์ความรู้โดย ใช้แผนที่ความคิด 4. แบบรายงาน ความก้าวหน้าของการใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ลำดับที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	แนวการจัดการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
แผนการจัด การเรียนรู้ ที่ 2	<p>ส 4.1 ม. 2/ 2 วิเคราะห์ ความแตกต่างระหว่าง ความจริงกับข้อเท็จจริงของ เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์</p> <p>ส 4.3 ม. 2/ 1 วิเคราะห์ พัฒนาการของอาณาจักร อยุธยาและธนบุรีในด้าน ต่าง ๆ</p>	<p>1. นักเรียนอธิบายและจำแนก พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของ อาณาจักรอยุธยาได้</p> <p>2. นักเรียนวิเคราะห์ปัจจัยที่ ส่งผลต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของอาณาจักรอยุธยาได้</p> <p>3. นักเรียนอธิบายลักษณะ การเมืองการปกครองของ อาณาจักรอยุธยาได้</p> <p>4. นักเรียนอธิบายลักษณะ เศรษฐกิจของอาณาจักรอยุธยาได้</p> <p>5. นักเรียนใช้วิธีการทาง ประวัติศาสตร์ในการศึกษา ประวัติศาสตร์ของอาณาจักร อยุธยาได้</p>	<p>พัฒนาการของ อาณาจักรอยุธยา ในด้าน</p> <p>- การเมืองการปกครอง - เศรษฐกิจ</p>	<p>1. การเรียนแบบ เผชิญหน้า</p> <p>2. การเรียนรู้แบบ ออนไลน์</p> <p>3. การเรียนรู้โดยใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์</p> <p>4. การเรียนโดยใช้เทคนิค การทำงานร่วมกัน</p>	<p>1. สังเกตพฤติกรรม การเรียน</p> <p>2. การทดสอบ</p> <p>3. การสรุปองค์ความรู้โดย ใช้แผนที่ความคิด</p> <p>4. แบบรายงาน ความก้าวหน้าของการใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์</p>

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ลำดับที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	แนวการจัดการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
แผนการจัด การเรียนรู้ ที่ 3	ส 4.3 ม. 2/ 1 วิเคราะห์ พัฒนาการของอาณาจักร อยุธยาและธนบุรีในด้าน ต่าง ๆ	1. นักเรียนอธิบายและจำแนก พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของ อาณาจักรอยุธยาได้ 2. นักเรียนวิเคราะห์ปัจจัยที่ ส่งผลต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของอาณาจักรอยุธยาได้ 3. นักเรียนอธิบายลักษณะสังคม ของอาณาจักรอยุธยาได้ 4. นักเรียนอธิบายลักษณะ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ของอาณาจักรอยุธยาได้ 5. นักเรียนใช้วิธีการทาง ประวัติศาสตร์ในการศึกษา ประวัติศาสตร์ของอาณาจักร อยุธยาได้	พัฒนาการของ อาณาจักรอยุธยาใน ด้าน - สังคม - ความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศ	1. การเรียนแบบ เผชิญหน้า 2. การเรียนรู้แบบ ออนไลน์ 3. การเรียนรู้โดยใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์ 4. การเรียนรู้โดยใช้เทคนิค การทำงานร่วมกัน	1. สังเกตพฤติกรรม การเรียน 2. การทดสอบ 3. การปฏิบัติงานที่ มอบหมาย 4. แบบรายงาน ความก้าวหน้าของการใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ลำดับที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	แนวการจัดการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
แผนการจัด การเรียนรู้ ที่ 4	ส 4.3 ม. 2/ 2 วิเคราะห์ปัจจัย ที่ส่งผลต่อความมั่นคงและ ความเจริญรุ่งเรืองของ อาณาจักรอยุธยา	1. นักเรียนวิเคราะห์ปัจจัยที่ ส่งผลต่อความมั่นคงและ เจริญรุ่งเรืองของอยุธยาได้ 2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายและ แสดงความคิดเห็นต่อความเสื่อม และการเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1 และ 2 ได้ 3. นักเรียนระบุพระนามของ พระมหากษัตริย์อยุธยาได้ 4. นักเรียนเขียนแผนผังที่แสดง ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผล ต่อความเจริญรุ่งเรืองของ อาณาจักรอยุธยาได้ 5. นักเรียนใช้วิธีการทาง ประวัติศาสตร์ในการศึกษา ประวัติศาสตร์ของอาณาจักร อยุธยาได้	- ปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความมั่นคงและ เจริญรุ่งเรืองของ อาณาจักรอยุธยา - การเสียกรุงครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 - ราชวงศ์และ พระนามของ พระมหากษัตริย์ อาณาจักรอยุธยา	1. การเรียนแบบ เผชิญหน้า 2. การเรียนรู้แบบ ออนไลน์ 3. การเรียนรู้โดยใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์ 4. การเรียนโดยใช้เทคนิค การทำงานร่วมกัน	1. สังเกตพฤติกรรม การเรียน 2. การทดสอบ 3. การสรุปองค์ความรู้โดย ใช้แผนที่ความคิด 4. แบบรายงาน ความก้าวหน้าของการใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ลำดับที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	แนวการจัดการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
แผนการจัด การเรียนรู้ ที่ 5	ส 4.3 ม. 2/ 3 ระบุภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทยสมัย อยุธยาและธนบุรีและอิทธิพล ของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อ การพัฒนาชาติไทยในยุค ต่อมา	1. นักเรียนระบุภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและ ธนบุรีได้ 2. นักเรียนอธิบายอิทธิพลของ ภูมิปัญญาที่มีต่อการพัฒนาชาติ ไทยในปัจจุบันได้ 3. นักเรียนใช้วิธีการทาง ประวัติศาสตร์ในการศึกษา ประวัติศาสตร์ของอาณาจักร อยุธยาได้ 4. นักเรียนนำเสนอผลการศึกษา ประวัติศาสตร์ของอาณาจักร อยุธยาโดยใช้โปรแกรม Power Point ได้	- ความหมายของ ภูมิปัญญา - ปัจจัยที่มีผลต่อ การพัฒนาภูมิปัญญา สมัยอยุธยา - ภูมิปัญญาที่ส่งผล และถ่ายทอดมายังยุค ปัจจุบัน	1. การเรียนแบบ เผชิญหน้า 2. การเรียนรู้แบบ ออนไลน์ 3. การเรียนรู้โดยใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์ 4. การเรียนโดยใช้เทคนิค การทำงานร่วมกัน	1. สังเกตพฤติกรรม การเรียน 2. การทดสอบ 3. แบบประเมิน ความสามารถในการใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์ 4. แบบประเมิน ความสามารถในการใช้ เทคโนโลยี

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ลำดับที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	แนวการจัดการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
แผนการจัด การเรียนรู้ ที่ 6	ส 4.3 ม. 2/ 1 วิเคราะห์ พัฒนาการของอาณาจักร อยุธยาและธนบุรี ในด้าน ต่าง ๆ	1. นักเรียนอธิบายปัจจัยที่ส่งผล ต่อการสถาปนาอาณาจักร ธนบุรีได้ 2. นักเรียนวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผล ต่อความเจริญรุ่งเรืองของ อาณาจักรธนบุรีได้ 3. นักเรียนเขียนแผนผังความคิด แสดงความสัมพันธ์ของ พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของ อาณาจักรธนบุรีได้ 4. นักเรียนใช้วิธีการทาง ประวัติศาสตร์ในการศึกษา ประวัติศาสตร์ของอาณาจักร ธนบุรีได้	- ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การสถาปนาอาณาจักร ธนบุรี - ลักษณะการเมือง การปกครองในสมัย ธนบุรี	1. การเรียนแบบ เผชิญหน้า 2. การเรียนรู้แบบ ออนไลน์ 3. การเรียนรู้โดยใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์ 4. การเรียนโดยใช้เทคนิค การทำงานร่วมกัน	1. สังเกตพฤติกรรม การเรียน 2. การทดสอบ 3. การสรุปองค์ความรู้โดย ใช้แผนที่ความคิด 4. แบบรายงาน ความก้าวหน้าของการใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ลำดับที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	แนวการจัดการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
แผนการจัด การเรียนรู้ ที่ 7	ส 4.3 ม. 2/3 ระบุภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทยสมัย อยุธยาและธนบุรีและอิทธิพล ของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อ การพัฒนาชาติไทยในยุค ต่อมา	1. นักเรียนอธิบายพัฒนาการ ด้านต่าง ๆ ของอาณาจักรธนบุรี ได้ 2. นักเรียนเขียนแผนผังความคิด แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของ อาณาจักรธนบุรีได้ 3. นักเรียนใช้วิธีการทาง ประวัติศาสตร์ในการศึกษา ประวัติศาสตร์ของอาณาจักร ธนบุรีได้	พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของอาณาจักรธนบุรี ในด้าน - การเมืองการปกครอง - เศรษฐกิจ - สังคม - ความสัมพันธ์กับ ต่างประเทศ	1. การเรียนแบบ เผชิญหน้า 2. การเรียนรู้แบบ ออนไลน์ 3. การเรียนรู้โดยใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์ 4. การเรียนโดยใช้เทคนิค การทำงานร่วมกัน	1. สังเกตพฤติกรรม การเรียน 2. การทดสอบ 3. การสรุปองค์ความรู้โดย ใช้แผนที่ความคิด 4. แบบรายงาน ความก้าวหน้าของการใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ลำดับที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	แนวการจัดการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
แผนการจัด การเรียนรู้ ที่ 8	๓ 4.3 ม. 2/ 3 ระบุภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทยสมัย อยุธยาและธนบุรีและอิทธิพล ของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อ การพัฒนาชาติไทยในยุค ต่อมา	1. นักเรียนระบุภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมไทยของอาณาจักร ธนบุรีได้ 2. นักเรียนอธิบายอิทธิพลของ ภูมิปัญญาของอาณาจักรธนบุรี ที่ส่งผลต่อการพัฒนาชาติไทยใน ปัจจุบันได้ 3. นักเรียนใช้วิธีการทาง ประวัติศาสตร์ในการศึกษา ประวัติศาสตร์ของอาณาจักร ธนบุรีได้ 4. นักเรียนนำเสนอผลการศึกษา ประวัติศาสตร์ของอาณาจักร ธนบุรีโดยใช้โปรแกรม Power Point ได้	- ความหมายของภูมิ ปัญญา - ปัจจัยที่มีผลต่อ การพัฒนาภูมิปัญญา สมัยธนบุรี - ภูมิปัญญาที่ส่งผล และถ่ายทอดมายังยุค ปัจจุบัน	1. การเรียนแบบ เผชิญหน้า 2. การเรียนรู้แบบ ออนไลน์ 3. การเรียนรู้โดยใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์ 4. การเรียนโดยใช้เทคนิค การทำงานร่วมกัน	1. สังเกตพฤติกรรม การเรียน 2. การทดสอบ 3. แบบประเมิน ความสามารถในการใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์ 4. แบบประเมิน ความสามารถในการใช้ เทคโนโลยี

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ลำดับที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	แนวการจัดการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
แผนการจัด การเรียนรู้ ที่ 9	ส 4.3 ม. 2/ 3ระบุนิยมปัญญา และวัฒนธรรมไทยสมัย อยุธยาและธนบุรีและอิทธิพล ของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อ การพัฒนาชาติไทยในยุค ต่อมา	1. นักเรียนเล่าประวัติ ความเป็นมาของจังหวัด ฉะเชิงเทราได้ 2. นักเรียนอธิบายลักษณะทาง ภูมิศาสตร์ของจังหวัดฉะเชิงเทรา ได้ 3. นักเรียนเขียนแผนผังความคิด แสดงปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการ ของจังหวัดฉะเชิงเทราได้ 4. นักเรียนใช้วิธีการทาง ประวัติศาสตร์ในการศึกษา ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นได้	ประวัติจังหวัด ฉะเชิงเทรา - ความเป็นมาของ จังหวัดฉะเชิงเทรา - ลักษณะทาง ภูมิศาสตร์ - สถานที่และบุคคล สำคัญในท้องถิ่น	1. การเรียนแบบ เผชิญหน้า 2. การเรียนรู้แบบ ออนไลน์ 3. การเรียนรู้โดยใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์ 4. การเรียนโดยใช้เทคนิค การทำงานร่วมกัน	1. สังเกตพฤติกรรม การเรียน 2. การทดสอบ 3. การสรุปองค์ความรู้โดย ใช้แผนที่ความคิด 4. แบบรายงาน ความก้าวหน้าของการใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ลำดับที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	แนวการจัดการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
แผนการจัด การเรียนรู้ที่ 10	ศ 4.3 ม. 2/ 3 ระบุภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทยสมัย อยุธยาและธนบุรีและอิทธิพล ของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อ การพัฒนาชาติไทยในยุค ต่อมา	1. เล่าประวัติความเป็นมาของ อำเภอบางปะกงได้ 2. อธิบายลักษณะทางภูมิศาสตร์ ของอำเภอ บางปะกงได้ 3. นักเรียนเขียนแผนผังความคิด แสดงปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการ ของจังหวัดฉะเชิงเทราได้ 4. นักเรียนใช้วิธีการทาง ประวัติศาสตร์ในการศึกษา ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นได้	ประวัติอำเภอบางปะ กง - ความเป็นมาของ อำเภอบางปะกง - ลักษณะทาง ภูมิศาสตร์ - สถานที่และบุคคล สำคัญในท้องถิ่น	1. การเรียนแบบ เผชิญหน้า 2. การเรียนรู้แบบ ออนไลน์ 3. การเรียนรู้โดยใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์ 4. การเรียนโดยใช้เทคนิค การทำงานร่วมกัน	1. สังเกตพฤติกรรม การเรียน 2. การทดสอบ 3. การสรุปองค์ความรู้โดย ใช้แผนที่ความคิด 4. แบบรายงาน ความก้าวหน้าของการใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ลำดับที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	แนวการจัดการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
แผนการจัด การเรียนรู้ ที่ 11	ศ 4.3 ม. 2/ 3 ระบุภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทยสมัย อยุธยาและธนบุรีและอิทธิพล ของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อ การพัฒนาชาติไทยในยุค ต่อมา	1. นักเรียนเล่าประวัติความเป็นมาของชุมชนบางบัวได้ 2. นักเรียนอธิบายลักษณะทางภูมิศาสตร์ของชุมชนบางบัวได้ 3. นักเรียนยกตัวอย่างของสถานที่และบุคคลสำคัญในท้องถิ่นและชุมชนของตนเองได้ 4. นักเรียนเขียนแผนผังความคิดแสดงปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการของชุมชนบางบัวได้ 5. นักเรียนใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นได้	ประวัติชุมชนบางบัว - ความเป็นมาของชุมชนบางบัว - ลักษณะทางภูมิศาสตร์ - สถานที่และบุคคลสำคัญในท้องถิ่น	1. การเรียนแบบเผชิญหน้า 2. การเรียนรู้แบบออนไลน์ 3. การเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ 4. การเรียนโดยใช้เทคนิคการทำงานร่วมกัน	1. สังเกตพฤติกรรม การเรียน 2. การทดสอบ 3. การสรุปองค์ความรู้โดยใช้แผนที่ความคิด 4. แบบรายงาน ความก้าวหน้าของการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ลำดับที่	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	แนวการจัดการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
แผนการจัด การเรียนรู้ ที่ 12	ศ 4.3 ม. 2/ 3 ระบุภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทยสมัย อยุธยาและธนบุรีและอิทธิพล ของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อ การพัฒนาชาติไทยในยุค ต่อมาวิเคราะห์ผลกระทบ ที่เกิดขึ้น	1. นักเรียนเล่าประวัติของ ภูมิปัญญาและบุคคลสำคัญใน ท้องถิ่นได้ 2. นักเรียน ลำดับเหตุการณ์และ การเปลี่ยนแปลงของชุมชนที่เกิด จากผลงานของภูมิปัญญาและ บุคคลสำคัญได้ 3. นักเรียนนำเสนอผลการศึกษา ประวัติศาสตร์และประวัติบุคคล สำคัญในท้องถิ่น โดยใช้ โปรแกรม Power Point ได้	ประวัติบุคคลสำคัญ ในท้องถิ่น - พระครูพิบูลย์ คณารักษ์ - พระครู ธรรมกิจจานุรักษ์ - ชุน โควินท์วรการ	1. การเรียนแบบ เผชิญหน้า 2. การเรียนรู้แบบ ออนไลน์ 3. การเรียนรู้โดยใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์ 4. การเรียนโดยใช้เทคนิค การทำงานร่วมกัน	1. สังเกตพฤติกรรม การเรียน 2. การทดสอบ 3. แบบประเมิน ความสามารถในการใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์ 4. แบบประเมิน ความสามารถในการใช้ เทคโนโลยี

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่อที่ปรึกษาคณะกรรมการคณบดีนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของรูปแบบการจัดการเรียนรู้กับเนื้อหา ความถูกต้องของ ภาษาและความเหมาะสมของกิจกรรมกับระยะเวลา โดยคณะกรรมการคณบดีนิพนธ์ได้ให้คำแนะนำ เกี่ยวกับการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ต้องให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ รวมทั้ง การกำหนดสาระสำคัญในแผนการจัดการเรียนรู้จะต้องครอบคลุมเนื้อหา และสอดคล้องกับ องค์ประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้โดยปรับปรุง การเขียนองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกัน การเขียน จุดประสงค์การเรียนรู้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย รวมทั้งการ กำหนดประเด็นของกิจกรรมและใบงานให้เหมาะสมกับเนื้อหา มีการกำหนดรายละเอียดของเกณฑ์ การประเมินเป็นรูปรีคส์อย่างชัดเจน

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้มีรายละเอียด ดังนี้

- | | | |
|---|---------|-------------------------|
| 5 | หมายถึง | มีคุณภาพระดับดีมาก |
| 4 | หมายถึง | มีคุณภาพระดับดี |
| 3 | หมายถึง | มีคุณภาพระดับปานกลาง |
| 2 | หมายถึง | มีคุณภาพระดับน้อย |
| 1 | หมายถึง | มีคุณภาพระดับน้อยที่สุด |

ซึ่งเมื่อผู้เชี่ยวชาญประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับคุณภาพตามคะแนนเฉลี่ยเพื่อแปลความหมายของคะแนน ดังนี้

- | | | |
|-----------|---------|-------------------------|
| 4.51-5.00 | หมายถึง | มีคุณภาพระดับดีมาก |
| 3.51-4.50 | หมายถึง | มีคุณภาพระดับดี |
| 2.51-3.50 | หมายถึง | มีคุณภาพระดับปานกลาง |
| 1.51-2.50 | หมายถึง | มีคุณภาพระดับน้อย |
| 1.00-1.50 | หมายถึง | มีคุณภาพระดับน้อยที่สุด |

ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มี คุณภาพอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.44, SD = 0.43$) โดยมีข้อเสนอแนะว่า ไม่จำเป็นต้องระบุช่วงเวลา ในแต่ละกิจกรรม แต่ควรให้เกิดความยืดหยุ่นในการใช้เวลา แต่ครูผู้สอนจะต้องคอยกระตุ้นหรือ บอกเตือนเวลาให้แก่นักเรียน นอกจากนี้เกณฑ์การประเมินควรให้มีความชัดเจนมากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้ ปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องของแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้มี ความถูกต้องเหมาะสมก่อนนำไปทดลองต่อไป

2. แบบประเมินความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

ในการสร้างแบบประเมินความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษารายละเอียดของมาตรฐานการเรียนรู้รวมทั้งตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เพื่อนำมาใช้ในการสร้างแบบประเมินความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

2.2 กำหนดขอบเขตความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 รวมทั้งวิเคราะห์ความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ของนักเรียน

2.3 จัดทำเกณฑ์การประเมินความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

2.4 จัดทำแบบประเมินความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

ตารางที่ 12 วิเคราะห์ความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	เนื้อหา	ความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์	การประเมินความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์
หน่วยที่ 1 แผนที่ 1-5	<ol style="list-style-type: none"> การปัจจัยที่ส่งผลต่อการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา <ul style="list-style-type: none"> - ด้านการเมืองการปกครอง - ด้านเศรษฐกิจ - ด้านสังคม - ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ความหมายของภูมิปัญญา ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาภูมิปัญญาสมัยอยุธยา ภูมิปัญญาที่ส่งผลและถ่ายทอดมายังยุคปัจจุบัน 	<ol style="list-style-type: none"> กำหนดประเด็นปัญหาในประเด็นที่สนใจ วิเคราะห์แนวทางและวิธีการในการรวบรวมหลักฐาน กำหนดแผนในการรวบรวมหลักฐานแบ่งภาระหน้าที่รับผิดชอบ รวบรวมหลักฐานที่สอดคล้องกับประเด็นปัญหา นำเสนอข้อมูลที่ได้จากการศึกษา คำตอบของปัญหา สรุปผลการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตพฤติกรรม - ประเมินการปฏิบัติงานโดยใช้แบบประเมินความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

ตารางที่ 12 (ต่อ)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	เนื้อหา	ความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์	การประเมินความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์
<p>หน่วยที่ 2 แผนที่ 6-8</p>	<p>1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสถาปนาอาณาจักรชนบุรี</p> <p>2. ลักษณะการเมืองการปกครองในสมัยชนบุรี</p> <p>3. พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของอาณาจักรชนบุรี</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาการด้านการเมืองการปกครอง - พัฒนาการด้านเศรษฐกิจ - พัฒนาการด้านสังคม - พัฒนาการด้านความสัมพันธ์กับต่างประเทศ <p>4. ความหมายของภูมิปัญญา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาภูมิปัญญาสมัยชนบุรี 	<p>1. กำหนดประเด็นปัญหาในประเด็นที่สนใจ</p> <p>2. วิเคราะห์แนวทางและวิธีการในการรวบรวมหลักฐาน</p> <p>3. กำหนดแผนในการรวบรวมหลักฐานแบ่งภาระหน้าที่รับผิดชอบ</p> <p>4. รวบรวมหลักฐานที่สอดคล้องกับประเด็นปัญหา</p> <p>5. นำเสนอข้อมูลที่ได้จากการศึกษา คำตอบของปัญหา</p> <p>สรุปผลการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้</p>	<p>- สังเกตพฤติกรรม</p> <p>- ประเมินการปฏิบัติงานโดยใช้แบบประเมินความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์</p>

ตารางที่ 12 (ต่อ)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	เนื้อหา	ความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์	การประเมินความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์
<p>หน่วยที่ 3 แผนที่ 9-12</p>	<p>- ภูมิปัญญาที่ส่งผลและถ่ายทอดมายังยุคปัจจุบัน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประวัติจังหวัดฉะเชิงเทรา 2. ประวัติอำเภอบางปะกง 3. ประวัตินครบางบัว 4. ประวัตินครสำคัญในท้องถิ่น <p>- ความเป็นมา</p> <p>- ลักษณะทางภูมิศาสตร์</p> <p>- สถานที่และบุคคลสำคัญ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. กำหนดประเด็นปัญหาในประเด็นที่สนใจ 2. วิเคราะห์แนวทางและวิธีการในการรวบรวมหลักฐาน 3. กำหนดแผนในการรวบรวมหลักฐาน แบ่งภาระหน้าที่รับผิดชอบ 4. รวบรวมหลักฐานที่สอดคล้องกับประเด็นปัญหา 5. นำเสนอข้อมูลที่ได้จากการศึกษา คำตอบของปัญหา <p>สรุปผลการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้</p>	<p>- สังเกตพฤติกรรม</p> <p>- ประเมินการปฏิบัติงานโดยใช้แบบประเมินความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์</p>

2.5 สร้างแบบประเมินความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ จากนั้นนำไปให้ทีละคณะกรรมการคุชฎินิพนธ์ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งคณะกรรมการคุชฎินิพนธ์ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินจะต้องให้มีความชัดเจนสามารถนำประเมินได้จริงและต้องมีความแตกต่างของทักษะแต่ละระดับ รวมทั้งต้องมีความสอดคล้องกับขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงตามคำแนะนำ โดยอธิบายเกณฑ์การประเมินแต่ละระดับให้ชัดเจนและให้สอดคล้องกับการประเมินของแต่ละขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์

2.6 นำแบบประเมินความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้มีรายละเอียด ดังนี้

5	หมายถึง	มีคุณภาพระดับดีมาก
4	หมายถึง	มีคุณภาพระดับดี
3	หมายถึง	มีคุณภาพระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีคุณภาพระดับน้อย
1	หมายถึง	มีคุณภาพระดับน้อยที่สุด

ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญนำมาเทียบกับเกณฑ์ระดับคุณภาพตามคะแนนเฉลี่ยเพื่อแปลความหมายของคะแนน ดังนี้

4.51-5.00	หมายถึง	มีคุณภาพระดับดีมาก
3.51-4.50	หมายถึง	มีคุณภาพระดับดี
2.51-3.50	หมายถึง	มีคุณภาพระดับปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง	มีคุณภาพระดับน้อย
1.00-1.50	หมายถึง	มีคุณภาพระดับน้อยที่สุด

โดยผลการประเมินแบบประเมินความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.52, SD = 0.69$)

2.7 ผู้วิจัยจัดพิมพ์แบบประเมินความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

3. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประเภทเลือกตอบ 4 ตัวเลือกขึ้นมา 1 ชุด จำนวน 60 ข้อ แต่ละข้อมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียวมีขั้นตอนการสร้างและประเมินเครื่องมือ ดังนี้

- 3.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ศิษษาสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คู่มือการจัดการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล
- 3.2 สร้างตารางวิเคราะห์ตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ตารางที่ 13 การวิเคราะห์จุดประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์

แผนการจัด การเรียนรู้ที่	จุดประสงค์	เนื้อหา	แบบทดสอบ ที่สร้าง	แบบทดสอบ ที่ใช้จริง
แผนที่ 1	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนอธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อการสถาปนาอาณาจักรอยุธยาได้ 2. นักเรียนวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยาได้ 3. นักเรียนลำดับเหตุการณ์และปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการการสถาปนาอาณาจักรอยุธยาได้ 4. นักเรียนใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาประวัติศาสตร์ของอาณาจักรอยุธยาได้ 	<p>การปัจจัยที่ส่งผลต่อ</p> <p>การสถาปนาอาณาจักร</p> <p>อยุธยา</p>	<p>แบบทดสอบ</p> <p>ปรนัย</p> <p>จำนวน 5</p>	4
แผนที่ 2	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนอธิบายและจำแนกพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของอาณาจักรอยุธยาได้ 2. นักเรียนวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของอาณาจักรอยุธยาได้ 3. นักเรียนอธิบายลักษณะการเมืองการปกครองของอาณาจักรอยุธยาได้ 4. นักเรียนอธิบายลักษณะเศรษฐกิจของอาณาจักรอยุธยาได้ 5. นักเรียนใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาประวัติศาสตร์ของอาณาจักรอยุธยาได้ 	<p>พัฒนาการของอาณาจักร</p> <p>อยุธยา</p> <p>- ด้านการเมืองการปกครอง</p> <p>- ด้านเศรษฐกิจ</p>	<p>แบบทดสอบ</p> <p>ปรนัย</p> <p>จำนวน 5</p>	4

ตารางที่ 13 (ต่อ)

แผนการจัด การเรียนรู้ที่	จุดประสงค์	เนื้อหา	แบบทดสอบ ที่สร้าง	แบบทดสอบ ที่ใช้จริง
แผนที่ 3	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนอธิบายและจำแนกพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของอาณาจักรอยุธยาได้ 2. นักเรียนวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของอาณาจักรอยุธยาได้ 3. นักเรียนอธิบายลักษณะสังคมของอาณาจักรอยุธยาได้ 4. นักเรียนอธิบายลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของอาณาจักรอยุธยาได้ 5. นักเรียนใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาประวัติศาสตร์ของอาณาจักรอยุธยาได้ 	<p>พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา</p> <p>อยุธยา</p> <p>- ด้านสังคม</p> <p>- ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ</p>	<p>แบบทดสอบ</p> <p>ปรนัย</p> <p>จำนวน 5</p>	4
แผนที่ 4	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและเจริญรุ่งเรืองของอยุธยาได้ 2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นต่อความเสื่อมและการเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1 และ 2 ได้ 3. นักเรียนระบุพระนามของพระมหากษัตริย์อยุธยาได้ 4. นักเรียนเขียนแผนผังที่แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยาได้ 	<p>- ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา</p> <p>- การเสียกรุงครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2</p> <p>- ราชวงศ์และพระนามของพระมหากษัตริย์อาณาจักรอยุธยา</p>	<p>แบบทดสอบ</p> <p>ปรนัย</p> <p>จำนวน 5</p>	4

ตารางที่ 13 (ต่อ)

แผนการจัด การเรียนรู้ที่	จุดประสงค์	เนื้อหา	แบบทดสอบ ที่สร้าง	แบบทดสอบ ที่ใช้จริง
แผนที่ 5	<p>5. นักเรียนใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาประวัติศาสตร์ของอาณาจักรอยุธยาได้</p> <p>1. นักเรียนระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีได้</p> <p>2. นักเรียนอธิบายอิทธิพลของภูมิปัญญาที่มีต่อการพัฒนาชาติไทยในปัจจุบันได้</p> <p>3. นักเรียนใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาประวัติศาสตร์ของอาณาจักรอยุธยาได้</p> <p>4. นักเรียนนำเสนอผลการศึกษาประวัติศาสตร์ของอาณาจักรอยุธยาโดยใช้โปรแกรม Power Point ได้</p>	<p>- ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การสถาปนาอาณาจักร ธนบุรี</p> <p>- ลักษณะการเมือง การปกครองในสมัยธนบุรี</p>	<p>แบบทดสอบ ปรนัย จำนวน 5</p>	3
แผนที่ 6	<p>1. นักเรียนอธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อการสถาปนาอาณาจักรธนบุรีได้</p> <p>2. นักเรียนวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรธนบุรีได้</p> <p>3. นักเรียนเขียนแผนผังความคิดแสดงความสัมพันธ์ของพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของอาณาจักรธนบุรีได้</p> <p>4. นักเรียนใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาประวัติศาสตร์ของอาณาจักรธนบุรีได้</p>	<p>- ปัจจัยที่ส่งผลต่อ การสถาปนาอาณาจักร ธนบุรี</p> <p>- ลักษณะการเมืองการ ปกครองในสมัยธนบุรี</p>	<p>แบบทดสอบ ปรนัย จำนวน 5</p>	3

ตารางที่ 13 (ต่อ)

แผนการจัด การเรียนรู้ที่	จุดประสงค์	เนื้อหา	แบบทดสอบ ที่สร้าง	แบบทดสอบ ที่ใช้จริง
แผนที่ 7	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนอธิบายพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของอาณาจักรธนบุรีได้ 2. นักเรียนเขียนแผนผังความคิดแสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรธนบุรีได้ 3. นักเรียนใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาประวัติศาสตร์ของอาณาจักรธนบุรีได้ 	<p>พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของอาณาจักรธนบุรี</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาการด้านการเมือง - พัฒนาการด้านการปกครอง - พัฒนาการด้านเศรษฐกิจ - พัฒนาการด้านสังคม - พัฒนาการด้านความสัมพันธ์กับต่างประเทศ 	<p>แบบทดสอบ ปรนัย จำนวน 5</p>	3
แผนที่ 8	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยของอาณาจักรธนบุรีได้ 2. นักเรียนอธิบายอิทธิพลของภูมิปัญญาของอาณาจักรธนบุรีที่ส่งผลต่อการพัฒนาชาติไทยในปัจจุบันได้ 3. นักเรียนใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาประวัติศาสตร์ของอาณาจักรธนบุรีได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ความหมายของภูมิปัญญา - ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาภูมิปัญญาสมัยธนบุรี - ภูมิปัญญาที่ส่งผลและถ่ายทอดมายังยุคปัจจุบัน 	<p>แบบทดสอบ ปรนัย จำนวน 5</p>	3

ตารางที่ 13 (ต่อ)

แผนการจัด การเรียนรู้ที่	จุดประสงค์	เนื้อหา	แบบทดสอบ ที่สร้าง	แบบทดสอบ ที่ใช้จริง
4. นักเรียนนำเสนอผลการศึกษาประวัติศาสตร์ของอาณาจักรธนบุรี โดยใช้โปรแกรม Power Point ได้				
แผนที่ 9	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนเล่าประวัติความเป็นมาของจังหวัดฉะเชิงเทราได้ 2. นักเรียนอธิบายลักษณะทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดฉะเชิงเทราได้ 3. นักเรียนเขียนแผนผังความคิดแสดงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของจังหวัดฉะเชิงเทราได้ 4. นักเรียนใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นได้ 	<p>ประวัติจังหวัดฉะเชิงเทรา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความเป็นมาของจังหวัดฉะเชิงเทรา - ลักษณะทางภูมิศาสตร์ - สถานที่และบุคคลสำคัญในท้องถิ่น 	<p>แบบทดสอบ ปรนัย จำนวน 5</p>	3
แผนที่ 10	<ol style="list-style-type: none"> 1. เล่าประวัติความเป็นมาของอำเภอบางปะกงได้ 2. อธิบายลักษณะทางภูมิศาสตร์ของอำเภอบางปะกงได้ 3. นักเรียนเขียนแผนผังความคิดแสดงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของจังหวัดฉะเชิงเทราได้ 4. นักเรียนใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นได้ 	<p>ประวัติอำเภอบางปะกง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความเป็นมาของอำเภอบางปะกง - ลักษณะทางภูมิศาสตร์ - สถานที่และบุคคลสำคัญในท้องถิ่น 	<p>แบบทดสอบ ปรนัย จำนวน 5</p>	3

ตารางที่ 13 (ต่อ)

แผนการจัด การเรียนรู้ที่	จุดประสงค์	เนื้อหา	แบบทดสอบที่ สร้าง	แบบทดสอบ ที่ใช้จริง
แผนที่ 11	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนเล่าประวัติความเป็นมาของชุมชนบางวัวได้ 2. นักเรียนอธิบายลักษณะทางภูมิศาสตร์ของชุมชนบางวัวได้ 3. นักเรียนยกตัวอย่างของสถานที่และบุคคลสำคัญในท้องถิ่นและชุมชนของตนเองได้ 4. นักเรียนเขียนแผนผังความคิดแสดงปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการของชุมชนบางวัวได้ 5. นักเรียนใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นได้ 	<p>ประวัติชุมชนบางวัว</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความเป็นมาของชุมชนบางวัว - ลักษณะทางภูมิศาสตร์ - สถานที่และบุคคลสำคัญในท้องถิ่น 	<p>แบบทดสอบ</p> <p>ปรนัย</p> <p>จำนวน 5</p>	3
แผนที่ 12	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนเล่าประวัติของภูมิปัญญาและบุคคลสำคัญในท้องถิ่นได้ 2. นักเรียน ลำดับเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลงของชุมชนที่เกิดจากผลงานของภูมิปัญญาและบุคคลสำคัญได้ 3. นักเรียนนำเสนอผลการศึกษาประวัติศาสตร์และประวัติบุคคลสำคัญในท้องถิ่นโดยใช้โปรแกรม Power Point ได้ 	<p>ประวัติบุคคลสำคัญในท้องถิ่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - พระครูพิบูลย์คณาภิรักษ์ - พระครูธรรมกิจจานุรักษ์ - ชุน โควินทวารการ 	<p>แบบทดสอบ</p> <p>ปรนัย</p> <p>จำนวน 5</p>	3

3.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 60 ข้อ โดยให้สอดคล้องกับตารางวิเคราะห์ตัวชี้วัด เพื่อให้ได้ข้อสอบที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

3.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปให้คณะกรรมการคณาจารย์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมด้านภาษาแล้วปรับปรุงแก้ไข โดยคณะกรรมการคณาจารย์ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการตั้งคำถาม ควรเป็นคำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ อาจเป็นการยกสถานการณ์แล้วให้นักเรียนวิเคราะห์หาคำตอบ ไม่ควรเน้นแต่ความรู้ความจำ ตัวลวงควรทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพไม่ควรยากหรือง่ายจนเกินไป ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงตามคำแนะนำของคณะกรรมการคณาจารย์

3.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (Indexes of item-objective congruence: IOC) โดยผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบกาประเมินความสอดคล้องของ บุญใจ ศรีสถิตยัณรากร (2555, หน้า 122) คัดเลือกข้อที่มีค่า IOC = 0.60-1.00 โดยผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตั้งคำถาม ควรเน้นคำถามที่ให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์และการปรับปรุงตัวเลือกตอบให้เหมาะสมกับคำถามหรือเป็นตัวลวงที่ดีให้มากขึ้น

3.6 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนวัดบางสมัคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเขต 1 จำนวน 30 คน แล้วนำแบบประเมินมาตรวจคะแนนที่ได้จากการตรวจแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นำไปวิเคราะห์หาค่าความยากง่ายของข้อสอบ (P) และค่าอำนาจจำแนก (R) ของข้อสอบเป็นรายข้อ คัดเลือกแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่มีค่าความยากง่าย (P) ตั้งแต่ 0.21-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (R) ตั้งแต่ 0.20-0.79 โดยให้ครอบคลุมตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้จำนวน 40 ข้อ

3.7 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญไปปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์เพื่อใช้ในการทดลองใช้เพื่อหาความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นตามสูตรของคูเดอร์ริชาร์ดสัน 20 (Kuder-Richardson 20) โดยเลือกแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.95 ขึ้นไปเพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป (บุญใจ ศรีสถิตยัณรากร, 2555, หน้า 281)

4. แบบประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ในการสร้างแบบประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ศึกษารายละเอียดของสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อกำหนดขอบเขตด้านความสามารถที่จะประเมิน

4.2 สร้างตารางวิเคราะห์ความสามารถและขอบเขตในการประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในวิชาประวัติศาสตร์

ตารางที่ 14 การวิเคราะห์ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

แผนที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	กิจกรรมการเรียนรู้/ ผลงาน	การประเมินความสามารถ ในการใช้เทคโนโลยี
หน่วยที่ 1 แผนที่ 1-5	1. นักเรียนอธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อการ สถาปนาอาณาจักรอยุธยาได้ 2. นักเรียนวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความ เจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยาได้ 3. นักเรียนลำดับเหตุการณ์และปัจจัยที่ เกี่ยวข้องต่อการการสถาปนาอาณาจักร อยุธยาได้ 4. นักเรียนใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ใน การศึกษา ประวัติศาสตร์ของอาณาจักรอยุธยาได้ 5. นักเรียนอธิบายและจำแนกพัฒนาการ ด้านต่าง ๆ ของอาณาจักรอยุธยาได้	1. เลือกและใช้ เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตนเอง และสังคม 1.1 เลือกและใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ อย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม 1.2 เลือกและใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร อย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม 1.3 เลือกและใช้เทคโนโลยีในการทำงาน อย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม 1.4 การเลือกและใช้เทคโนโลยีในการ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และมี 2. มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี 2.1 การกำหนดปัญหาหรือความต้องการ 2.2 การรวบรวมข้อมูล 2.3 เลือกวิธีการ 2.4 การออกแบบและปฏิบัติการ	1. สืบค้นข้อมูล 2. จัดทำรายงาน 3. นำเสนอผลงาน โดยใช้โปรแกรม Power Point 4. ส่งงานใน ห้องเรียน Google classroom	- แบบประเมิน ความสามารถในการใช้ เทคโนโลยีโดยครูผู้สอน

ตารางที่ 14 (ต่อ)

แผนที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	กิจกรรมการเรียนรู้/ ผลงาน	การประเมินความสามารถ ในการใช้เทคโนโลยี
6.	นักเรียนวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อ พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของอาณาจักรอยุธยา ได้	2.5 ทดสอบ 2.6 ปรับปรุงแก้ไขงาน 2.7 การประเมินผล		
7.	นักเรียนอธิบายลักษณะการเมือง การปกครองของอาณาจักรอยุธยาได้			
8.	นักเรียนอธิบายลักษณะเศรษฐกิจของ อาณาจักรอยุธยาได้			
9.	นักเรียนใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ใน การศึกษาประวัติศาสตร์ของอาณาจักร อยุธยาได้			
10.	นักเรียนอธิบายและจำแนกพัฒนาการ ด้านต่าง ๆ ของอาณาจักรอยุธยาได้			
11.	นักเรียนวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อ พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของอาณาจักรอยุธยา ได้			

ตารางที่ 14 (ต่อ)

แผนที่	จุดประสงค์	ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	กิจกรรมการเรียนรู้/ ผลงาน	การประเมินความสามารถ ในการใช้เทคโนโลยี
	12. นักเรียนอธิบายลักษณะสังคมของอาณาจักรอยุธยาได้			
	13. นักเรียนอธิบายลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของอาณาจักรอยุธยาได้			
	14. นักเรียนใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาประวัติศาสตร์ของอาณาจักรอยุธยาได้			
	15. นักเรียนวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและเจริญรุ่งเรืองของอยุธยาได้			
	16. นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นต่อความเสื่อมและการเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1 และ 2 ได้			

ตารางที่ 14 (ต่อ)

แผนที่	จุดประสงค์	ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	กิจกรรมการเรียน/ ผลงาน	การประเมินความสามารถ ในการใช้เทคโนโลยี
	17. นักเรียนระบุพระนามของ พระมหากษัตริย์อยุธยาได้			
	18. นักเรียนเขียนแผนผังที่แสดง ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความ เจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยาได้			
	19. นักเรียนใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ในการศึกษาประวัติศาสตร์ของอาณาจักร อยุธยาได้			
	20. นักเรียนระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรม ไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีได้			
	21. นักเรียนอธิบายอิทธิพลของภูมิปัญญา ที่มีต่อการพัฒนาชาติไทยในปัจจุบันได้			

ตารางที่ 14 (ต่อ)

แผนที่	จุดประสงค์	ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	กิจกรรมการเรียน/ ผลงาน	การประเมินความสามารถ ในการใช้เทคโนโลยี
	22. นักเรียนใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ในการศึกษาประวัติศาสตร์ของอาณาจักร อยุธยาได้			
	23. นักเรียนนำเสนอผลการศึกษา ประวัติศาสตร์ของอาณาจักรอยุธยาโดยใช้ โปรแกรม Power Point ได้			

ตารางที่ 14 (ต่อ)

แผนที่	จุดประสงค์	ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	กิจกรรมการเรียน/ ผลงาน	การประเมินความสามารถ ในการใช้เทคโนโลยี
หน่วยที่ 2 แผนที่ 6-8	1. นักเรียนอธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อการสถาปนาอาณาจักรนบุรีได้ 2. นักเรียนวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรนบุรีได้ 3. นักเรียนเขียนแผนผังความคิดแสดงความสัมพันธ์ของพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของอาณาจักรนบุรีได้ 4. นักเรียนใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาประวัติศาสตร์ของอาณาจักรนบุรีได้ 5. นักเรียนอธิบายพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของอาณาจักรนบุรีได้	1. เลือกและใช้ เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม 1.1 เลือกและใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ อย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม 1.2 เลือกและใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร อย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม 1.3 เลือกและใช้เทคโนโลยีในการทำงาน อย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม 1.4 การเลือกและใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา อย่างสร้างสรรค์และมี 2. มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี 2.1 การกำหนดปัญหาหรือความต้องการ 2.2 การรวบรวมข้อมูล 2.3 เลือกวิธีการ 2.4 การออกแบบและปฏิบัติการ	1. สืบค้นข้อมูล 2. จัดทำรายงาน 3. นำเสนอผลงาน โดยใช้โปรแกรม Power Point 4. ส่งงานใน ห้องเรียน Google classroom	-แบบประเมิน ความสามารถในการใช้ เทคโนโลยีโดยครูผู้สอน

ตารางที่ 14 (ต่อ)

แผนที่	จุดประสงค์	ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	กิจกรรมการเรียนรู้/ ผลงาน	การประเมินความสามารถ ในการใช้เทคโนโลยี
6.	นักเรียนเขียนแผนผังความคิดแสดง ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรธนบุรีได้	2.5 ทดสอบ 2.6 ปรับปรุงแก้ไขงาน 2.7 การประเมินผล		
7.	นักเรียนใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ในการศึกษาประวัติศาสตร์ของอาณาจักร ธนบุรีได้			
8.	นักเรียนระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรม ไทยของอาณาจักรธนบุรีได้			
9.	นักเรียนอธิบายอิทธิพลของภูมิปัญญา ของอาณาจักรธนบุรีที่ส่งผลต่อ การพัฒนาชาติไทยในปัจจุบันได้			
10.	นักเรียนใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ในการศึกษาประวัติศาสตร์ของอาณาจักร ธนบุรีได้			

ตารางที่ 14 (ต่อ)

แผนที่	จุดประสงค์	ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	กิจกรรมการเรียน/ ผลงาน	การประเมินความสามารถ ในการใช้เทคโนโลยี
หน่วยที่ 3 แผนที่ 9-12	<p>11. นักเรียนนำเสนอผลการศึกษาประวัติศาสตร์ของอาณาจักรชนบุรี โดย ใช้โปรแกรม Power Point ได้</p> <p>1. นักเรียนเล่าประวัติความเป็นมาของ จังหวัดฉะเชิงเทราได้</p> <p>2. นักเรียนอธิบายลักษณะทาง ภูมิศาสตร์ของจังหวัดฉะเชิงเทราได้</p> <p>3. นักเรียนเขียนแผนผังความคิดแสดง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการของจังหวัด ฉะเชิงเทราได้</p> <p>4. นักเรียนใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นได้</p>	<p>1. เลือกและใช้ เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตนเองและ สังคม</p> <p>1.1 เลือกและใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ อย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม</p> <p>1.2 เลือกและใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร อย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม</p> <p>1.3 เลือกและใช้เทคโนโลยีในการทำงาน อย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม</p> <p>1.4 การเลือกและใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหา อย่างสร้างสรรค์และมี</p>	<p>1. สืบค้นข้อมูล</p> <p>2. จัดทำรายงาน</p> <p>3. นำเสนอผลงาน โดยใช้โปรแกรม Power Point</p> <p>4. ส่งงานใน ห้องเรียน Google classroom</p>	<p>- แบบประเมิน ความสามารถในการใช้ เทคโนโลยีโดยครูผู้สอน</p>

ตารางที่ 14 (ต่อ)

แผนที่	จุดประสงค์	ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	กิจกรรมการเรียนรู้/ ผลงาน	การประเมินความสามารถ ในการใช้เทคโนโลยี
5. เล่าประวัติความเป็นมาของอำเภอ บางปะกงได้	6. อธิบายลักษณะทางภูมิศาสตร์ของ อำเภอบางปะกงได้	2. มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี		
7. นักเรียนเขียนแผนผังความคิด แสดงปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการของ จังหวัดฉะเชิงเทราได้	9. นักเรียนเล่าประวัติความเป็นมา ของชุมชนบางวัวได้	2.1 การกำหนดปัญหาหรือความต้องการ		
8. นักเรียนใช้วิธีการทาง ประวัติศาสตร์ในการศึกษา ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นได้	10. นักเรียนอธิบายลักษณะทาง ภูมิศาสตร์ของชุมชนบางวัวได้	2.2 การรวบรวมข้อมูล		
		2.3 เลือกวิธีการ		
		2.4 การออกแบบและปฏิบัติการ		
		2.5 ทดสอบ		
		2.6 ปรับปรุงแก้ไขงาน		
		2.7 การประเมินผล		

ตารางที่ 14 (ต่อ)

แผนที่	จุดประสงค์	ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	กิจกรรมการเรียน/ ผลงาน	การประเมินความสามารถ ในการใช้เทคโนโลยี
	11. นักเรียนยกตัวอย่างของสถานที่และบุคคลสำคัญในท้องถิ่นและชุมชนของตนเองได้			
	12. นักเรียนเขียนแผนผังความคิดแสดงปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการของชุมชนบางตัวได้			
	13. นักเรียนใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นได้			
	14. นักเรียนเล่าประวัติของภูมิปัญญาและบุคคลสำคัญในท้องถิ่นได้			
	15. นักเรียน ลำดับเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลงของชุมชนที่เกิดจากผลงานของภูมิปัญญาและบุคคลสำคัญได้			

ตารางที่ 14 (ต่อ)

แผนที่	จุดประสงค์	ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	กิจกรรมการเรียน/ ผลงาน	การประเมินความสามารถ ในการใช้เทคโนโลยี
	16. นักเรียนนำเสนอผลการศึกษา ประวัติศาสตร์และประวัติบุคคล สำคัญในท้องถิ่น โดยใช้โปรแกรม Power Point ได้			

4.3 สร้างแบบประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยี จากนั้นนำไปให้ที่ปรึกษา คณะกรรมการคณบดีนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้าง ซึ่งคณะกรรมการ คณบดีนิพนธ์ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับเกณฑ์การอธิบายรายละเอียดของเกณฑ์การประเมิน ควรแบ่ง การประเมินความสามารถแต่ละด้านให้ชัดเจน ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับเกณฑ์การประเมินความสามารถในการ ใช้เทคโนโลยีของนักเรียนตามที่ได้รับคำแนะนำ โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 2 ด้าน คือ การเลือกและใช้ เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม และการมีทักษะกระบวนการทาง เทคโนโลยี

4.4 นำแบบประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยีไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้อง ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การประเมิน ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีมีรายละเอียด ดังนี้

5	หมายถึง	มีคุณภาพระดับดีมาก
4	หมายถึง	มีคุณภาพระดับดี
3	หมายถึง	มีคุณภาพระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีคุณภาพระดับน้อย
1	หมายถึง	มีคุณภาพระดับน้อยที่สุด

ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญนำมาเทียบกับเกณฑ์ระดับคุณภาพตามคะแนนเฉลี่ย เพื่อแปลความหมายของคะแนน ดังนี้

4.51-5.00	หมายถึง	มีคุณภาพระดับดีมาก
3.51-4.50	หมายถึง	มีคุณภาพระดับดี
2.51-3.50	หมายถึง	มีคุณภาพระดับปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง	มีคุณภาพระดับน้อย
1.00-1.50	หมายถึง	มีคุณภาพระดับน้อยที่สุด

โดยผลการประเมินแบบประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยีของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.51, SD = 0.72$)

4.5 ผู้วิจัยได้จัดพิมพ์แบบประเมินความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

5. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ การสร้างประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

5.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้

5.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจแบบมาตราส่วนประมาณค่า

เทคนิคที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลและเกณฑ์การแปลผล

5.3 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ รวมทั้งหมด 10 ข้อ ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ 5, 4, 3, 2, 1 โดยกำหนดความหมายของคะแนนไว้ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มาก

ระดับ 3 หมายถึง ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง น้อย

ระดับ 1 หมายถึง น้อยที่สุด

5.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาความเหมาะสมของข้อความและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม เพื่อหาค่า IOC (Indexes of item-objective congruence: IOC) โดยผู้วิจัยได้ใช้แนวทางการประเมินตามรูปแบบของ บุญใจ ศรีสถิตนรากร (2555, หน้า 122) ผลการประเมินแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญมีค่า IOC = 1.0

5.5 ผู้วิจัยนำแบบประเมินความพึงพอใจไปให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนวัดบางสมศรี จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ที่ได้เรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน แล้วให้นักเรียนทำแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน จากนั้นนำผลการประเมินมาหาค่าอำนาจจำแนกและหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความพึงพอใจ ได้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.31-0.75 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับที่ .90

5.6 นำแบบประเมินความพึงพอใจที่มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่ได้มาพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปทดลองใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยต่อไป

การทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนปีที่ 2

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ได้สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนวัดบางสมศรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 เพื่อหาประสิทธิภาพและตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ แบบประเมินความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ แบบประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและแบบ

ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

กลุ่มตัวอย่าง

เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดบางสมัคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน
2. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์
3. แบบประเมินความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์
4. แบบประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
5. แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน

ระยะเวลาในการทดลอง

ผู้วิจัยใช้เวลาในการทดลองจำนวน 12 ครั้ง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- ครั้งที่ 1 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1
- ครั้งที่ 2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2
- ครั้งที่ 3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3
- ครั้งที่ 4 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4
- ครั้งที่ 5 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5
- ครั้งที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6
- ครั้งที่ 7 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7
- ครั้งที่ 8 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8
- ครั้งที่ 9 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9
- ครั้งที่ 10 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10
- ครั้งที่ 11 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11
- ครั้งที่ 12 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำผลจากการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนนำร่องมาวิเคราะห์และสรุปผล เพื่อปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนปีที่ 2 แล้วเสนอต่อคณะกรรมการคณบดีเพื่อเตรียมการทดลองตามรูปแบบการวิจัย

1. การทดลองตามรูปแบบการวิจัย

การทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนปีที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีรายละเอียดของการดำเนินการ ดังนี้

2. กลุ่มประชากร

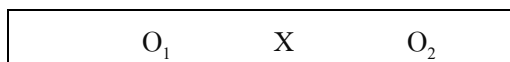
ประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนในกลุ่มวิชาการบางปะกง 2 อำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 มี 9 ห้องเรียน ปีการศึกษา 2560

3. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ของโรงเรียนวัดบางวัว (สายเสริมวิทย์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 จำนวน 1 ห้องเรียน ได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) จำนวน 37 คน

4. แบบแผนในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนปีที่ 2 ผู้วิจัยประยุกต์ใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2542, หน้า 84)



O_1 หมายถึง การทดสอบก่อนเรียน

X หมายถึง การทดลอง

O_2 หมายถึง การทดสอบหลังเรียน

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์ และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนปีที่ 2 ที่สร้างขึ้น ไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โรงเรียนวัดบางวัว (สายเสริมวิทย์) โดยมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

5.1 ผู้วิจัยปฐมนิเทศนักเรียน เพื่อชี้แจงเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย 2 วิธี คือ การเรียนรู้แบบเผชิญหน้า (Face-to-face) และการเรียนรู้แบบออนไลน์ โดยผู้วิจัยได้กำหนด ภาระงานให้แก่แก่นักเรียนในการเข้าไปศึกษาเนื้อหาของบทเรียน ในห้องเรียนออนไลน์ที่ผู้วิจัยใช้ Application Google classroom

5.2 ผู้วิจัยแจ้งให้นักเรียนทุกคนปฏิบัติเกี่ยวกับการทำแบบประเมินหลังเรียน เมื่อเรียน ในชั้นเรียนเสร็จแล้วซึ่งเป็นแบบประเมินออนไลน์

5.3 ผู้วิจัยและนักเรียนจะติดต่อและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น การบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ในระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยผ่านห้องเรียน Google classroom และสื่อสังคม (Social media) Facebook Application ในการอภิปรายและการแสดงความคิดเห็นกับสมาชิกในกลุ่ม

5.4 ประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียนของนักเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้ของนักเรียน ก่อนการเรียนรู้ ข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะนำไปเปรียบเทียบกับผลการประเมินผล การเรียนรู้ หลังเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความตั้งใจในการเรียนและ วางแผนการเรียนเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

5.5 ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามตารางและกำหนดการ โดยเป็นการเรียนรู้แบบ เผชิญหน้า (Face-to-face) และการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ (Online learning) โดยให้นักเรียน เรียนรู้แบบการทำงานร่วมกัน (Collaborative learning) โดยแบ่งกลุ่มในการเรียนรู้กลุ่มละ 5 คน

5.6 ครูติดตามผลการเรียนของนักเรียนและสื่อสารกับนักเรียนทั้งในชั้นเรียนและ ผ่านระบบออนไลน์ เพื่อประเมินความก้าวหน้าและพัฒนาการของนักเรียน

5.7 นักเรียนนำเสนอผลที่เกิดจากการเรียนรู้ในรูปแบบของการทำใบงานและการทำงาน กลุ่ม

6. ระยะเวลาในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการวิจัย 12 สัปดาห์ โดยในการจัดการเรียนรู้จะจัด สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมงผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการเรียนรู้ของนักเรียน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 เริ่มตั้งแต่วันที่ 12-28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ระยะที่ 3 ขั้นการปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้

หลังจากที่ได้นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนปีที่ 2 ไปทดลองใช้และประเมินผลการทดลองแล้ว ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการทดลองมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานไปปรับปรุง โดยในการปรับปรุงผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

การปรับปรุงครั้งที่ 1 ระยะการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะของคณะกรรมการคณาจารย์และผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไของค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน ให้ขั้นการสอนแต่ละขั้นมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกัน ปรับปรุงในเรื่องของเวลาในการทำกิจกรรมแต่ละขั้น ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ได้กำหนดไว้ การปรับปรุงบทเรียนออนไลน์ทั้งในด้านเนื้อหาและการเข้าเรียน

การปรับปรุงครั้งที่ 2 ระยะการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน ผู้วิจัยได้ปรับปรุงบทเรียนออนไลน์ให้มีความเหมาะสมและมีความครอบคลุมเนื้อหา เพิ่มรายละเอียดคำอธิบายในห้องเรียน Google classroom ที่ผู้วิจัยได้สร้างไว้ เพื่อให้ นักเรียนมีความเข้าใจและได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง พัฒนาสำหรับใช้ในการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียนในชั้นเรียนอื่นต่อไป

การปรับปรุงครั้งที่ 3 การปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยผู้วิจัยได้ปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในประเด็น ดังนี้

1. ด้านความสอดคล้องและเหมาะสมของสื่อการสอนกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยปรับปรุงการใช้สื่อ โดยเฉพาะสื่อที่ใช้ในการอธิบายขอบข่ายของการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ นักเรียนได้เห็นเป้าหมายของการเรียนในแต่ละครั้ง

2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ด้านตีความหลักฐาน และสังเคราะห์ข้อมูล โดยจะต้องเพิ่มสื่อเพื่อเป็นการให้ความรู้หรือเป็นแนวทางที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถตีความหลักฐานหรือสังเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมาได้ เพราะจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจหลักการในการตีความหลักฐาน ได้ดีขึ้น

3. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้แบบการทำงานร่วมกัน โดยจะปรับเปลี่ยนวิธีการในการเลือกสมาชิกของกลุ่มให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ระดับความสามารถของนักเรียนแต่ละกลุ่มมีความใกล้เคียงกัน

ทั้งนี้การปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานจะทำให้รูปแบบการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนหรือเป็นแนวทางในการพัฒนาจัดการเรียนการสอนต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีวัตถุประสงค์ การวิจัย ได้แก่ 1) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทาง ประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 2) เปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 3) ศึกษาความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์และการใช้ เทคโนโลยีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และ การเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์ วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน ผู้วิจัยจึงใคร่นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการ ทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ก่อนเรียนและ หลังเรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และ การเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์และการใช้ เทคโนโลยีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และ การเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้ด้วย รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบ ผสมผสานดังรายละเอียด คือ

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีพุทธศักราช 2551 เอกสาร ตำราที่มีเนื้อหาและแนวทางการจัดการเรียนรู้รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ผู้วิจัยได้ใช้แนวทางของการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, หน้า 112) ซึ่งได้แบ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็น 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย

- 1) ตั้งประเด็นศึกษา
- 2) เสาะหาแหล่งข้อมูลหลักฐาน
- 3) รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ครบถ้วน
- 4) วิเคราะห์ตรวจสอบ ประเมินคุณค่าหลักฐาน
- 5) ตีความเพื่อตอบประเด็นศึกษาได้ว่าทำไมและอย่างไรและ
- 6) นำเสนอเรื่องราวที่ค้นพบได้อย่างมีเหตุผลและน่าสนใจ และใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานของ Graham (2006, p. 5; Boetther & Conrad, 2010, p. 9) เป็นการผสมผสานระหว่างการเรียนแบบเผชิญหน้าในชั้นเรียนและการเรียนโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยผู้วิจัยใช้การจัดการเรียนรู้ผ่านห้องเรียน Google classroom ซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนั้นได้ผ่านการพัฒนารวม 5 ขั้นตอน กล่าวคือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบคุณภาพ ทดลองใช้ ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 พัฒนาเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทดลองใช้จริงและศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 เริ่มต้นการเรียนรู้ (Start) ขั้นที่ 2 เข้าสู่การปฏิสัมพันธ์กลุ่ม (Interaction) ขั้นที่ 3 ร่วมประชุมและทำงาน (Brainstorm) ขั้นที่ 4 เพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ (Experience) ขั้นที่ 5 สรุปสู่ความเข้าใจ (Resolution) ขั้นที่ 6 แบ่งปันความรู้ใหม่สู่ห้องเรียน (Share knowledge)

ตารางที่ 15 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ที่	หัวข้อในรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์	ที่มาของหัวข้อในรูปแบบ
1	<p>หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน</p>	<p>หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ได้แนวคิดจากการสนทนากลุ่ม (Focus group) กับผู้ทรงคุณวุฒิและจากการศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยจึงนำวิธีการทางประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้ในการเรียนประวัติศาสตร์ มาพัฒนาเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ซึ่งเป็นการผสมผสานของการเรียนรู้แบบเผชิญหน้า (Face-to-face) และการเรียนแบบออนไลน์ (Online learning) โดยในการปฏิบัติงานกลุ่มของนักเรียนได้ใช้รูปแบบของการเรียนรู้แบบทำงานร่วมกัน</p>
2	<p>จุดมุ่งหมายของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ คือ พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน</p>	<p>ในการกำหนดจุดมุ่งหมายของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ คือ พัฒนาวิธีการสอนประวัติศาสตร์โดยประยุกต์ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน ซึ่งผู้วิจัยได้แนวทางจากการสนทนากลุ่ม (Focus group) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มากที่สุด</p>

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ที่	หัวข้อในรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์	ที่มาของหัวข้อในรูปแบบ
3	<p>เนื้อหาสาระ</p> <p>ประกอบด้วย 3 หน่วยการเรียนรู้ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อาณาจักรอยุธยา 2. อาณาจักรธนบุรี 3. ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น 	<p>ผู้วิจัยได้สังเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 เพื่อนำมากำหนดเนื้อหาสาระที่ใช้ในการสอน รวมทั้งได้ขอเสนอแนะจากการสนทนากลุ่ม (Focus group) เกี่ยวกับเนื้อหาของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น มีเนื้อหาจำนวน 3 หน่วย รวม 12 เรื่อง คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อาณาจักรอยุธยา <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา 1.2 พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาด้านการเมือง การปกครอง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ 1.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคง ความเจริญ รุ่งเรืองและความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา 1.4 ภูมิปัญญาสมัยอยุธยา 1.5 สรูปอาณาจักรอยุธยา 2. อาณาจักรธนบุรี <ol style="list-style-type: none"> 2.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี 2.2 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรีด้านการเมือง การปกครอง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและภูมิปัญญาของ อาณาจักรธนบุรี 2.3 สรูปอาณาจักรธนบุรี

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ที่	หัวข้อในรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์	ที่มาของหัวข้อในรูปแบบ
3	เนื้อหาสาระ	3. ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น 3.1 ประวัติจังหวัดฉะเชิงเทราและอำเภอบางปะกง 3.2 ประวัติตำบลบางวัว 3.3 ประวัตินุคคลสำคัญในท้องถิ่น
4	กระบวนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 6 ขั้น คือ 1. เริ่มต้นการเรียนรู้ (Start) 2. เข้าสู่การปฏิสัมพันธ์กลุ่ม (Interaction) 3. ร่วมประชุมและทำงาน (Brainstorm) 4. เพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ (Experience) 5. สรุปสู่ความเข้าใจ (Resolution) 6. แบ่งปันความรู้ใหม่สู่ห้องเรียน (Share knowledge)	กระบวนการจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่ผู้วิจัยพัฒนาจากขั้นการสอนซึ่งแบ่งเป็น ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอนและขั้นสรุปแล้วนำมาประยุกต์กับวิธีการทางประวัติศาสตร์ การเรียนรู้แบบผสมผสานและการเรียนรู้แบบการทำงานร่วมกันกำหนดเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้เป็น 6 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 เริ่มต้นการเรียนรู้ (Start) เป็นการเรียนรู้แบบเผชิญหน้า ครูแจ้งรายละเอียดของการเรียนซึ่งประกอบด้วยจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมและการประเมินผลให้นักเรียน ขั้นที่ 2 เข้าสู่การปฏิสัมพันธ์กลุ่ม (Interaction) เป็นการเรียนรู้แบบเผชิญหน้าและใช้การเรียนรู้แบบการทำงานร่วมกัน นักเรียนแบ่งกลุ่มเรียนรู้ โดยมีสมาชิกกลุ่มละ 5 คน แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละคน ขั้นที่ 3 ร่วมประชุมและทำงาน (Brainstorm) เป็นการเรียนรู้แบบเผชิญหน้าและใช้การเรียนรู้แบบการทำงานร่วมกัน สมาชิกของแต่ละกลุ่มร่วมกันประชุมอภิปรายและแบ่งหน้าที่

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ที่	หัวข้อในรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์	ที่มาของหัวข้อในรูปแบบ
4	กระบวนการจัดการเรียนรู้	<p>ในการศึกษาค้นคว้า</p> <p>ขั้นที่ 4 เพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ (Experience) เป็นการเรียนแบบออนไลน์ นักเรียนศึกษาหาข้อมูลจากห้องเรียน Google classroom และเว็บไซต์ที่แนะนำ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งรูปแบบการพูดคุย ตามปกติหรือผ่าน Facebook และผ่านห้องเรียน Google classroom</p> <p>ขั้นที่ 5 สรุปสู่ความเข้าใจ (Resolution) เป็นการเรียนแบบเผชิญหน้า นักเรียนนำเสนอผลการศึกษามาที่ได้รับมอบหมายและทำแบบทดสอบ</p> <p>ขั้นที่ 6 แบ่งปันความรู้ใหม่สู่ห้องเรียน (Share knowledge) เป็นการเรียนแบบออนไลน์ นักเรียนแต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเสนองานของตนเองผ่านห้องเรียน Google classroom และ Facebook</p>
5	สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ คือ ห้องเรียน Google classroom จำนวน 12 ห้องเรียน และแหล่งเรียนรู้ คือ เว็บไซต์ที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กับเนื้อหาของห้องเรียน Google classroom	<p>ผู้วิจัยได้สร้างสื่อการสอนเพื่อให้เหมาะสมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การเรียนแบบผสมผสานในส่วนของเรียนแบบออนไลน์ จึงสร้างบทเรียนจำนวน 12 เรื่อง แล้วนำไปแนบไว้ในห้องเรียน Google classroom และได้ค้นคว้าหาเว็บไซต์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับบทเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนใช้ในการสืบค้นเพิ่มเติม</p>

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ที่	หัวข้อในรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์	ที่มาของหัวข้อในรูปแบบ
6	<p>การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2. การทดสอบหลังบทเรียน 3. การประเมินความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ 4. การประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยี 5. การประเมินความพึงพอใจของนักเรียน 	<p>ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัด ศึกษาเอกสารและแนวทางในวัดและประเมินผล ศึกษาแนวทางการสร้างแบบทดสอบโดยใช้ Google form เพื่อให้เครื่องมือที่จะใช้ในการวัดและประเมินผลมีคุณภาพ โดยกำหนดการวัดและประเมินผล เป็น 3 ระยะ ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การประเมินก่อนการเรียน โดยใช้รูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เครื่องมือเป็นแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) การประเมินระหว่างเรียน เครื่องมือ คือ แบบทดสอบหลังการเรียนทุกแผนการจัดการเรียนรู้ ใช้การทดสอบรายบุคคลหลังเรียน โดยใช้ Google form 3) การประเมินหลังการเรียน เครื่องมือ คือ แบบประเมินผลงานกลุ่ม แบบประเมินความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ แบบประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยใช้หลักการของการประเมินตามสภาพจริง และหลักการของการสร้างแบบทดสอบ <p>นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังใช้ห้องเรียน Google classroom และ สื่อสังคม (Social media) Facebook application สอบถามและประเมินสภาพการเรียนของนักเรียน</p>

ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของผู้เชี่ยวชาญ

ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานของผู้เชี่ยวชาญ มีรายละเอียดดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยผู้เชี่ยวชาญ ($n = 8$)

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ คุณภาพ
1. หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้			
1.1 ความเหมาะสม	4.75	0.46	ดีมาก
1.2 ความชัดเจน	4.50	0.76	ดี
1.3 ความเป็นไปได้	4.50	0.76	ดี
ค่าเฉลี่ย	4.58	0.66	ดีมาก
2. จุดมุ่งหมายของรูปแบบการจัดการเรียนรู้			
2.1 ความเหมาะสม	4.75	0.46	ดีมาก
2.2 ความชัดเจน	4.50	0.76	ดี
2.3 ความเป็นไปได้	4.75	0.46	ดีมาก
2.4 ความสัมพันธ์และความสอดคล้องกับมาตรฐาน การเรียนรู้และตัวชี้วัด	4.38	0.74	ดี
ค่าเฉลี่ย	4.59	0.61	ดีมาก
3. เนื้อหาสาระ			
3.1 ความสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและความต้องการ ของสังคม	4.63	0.74	ดีมาก
3.2 ความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.50	0.76	ดี
3.3 ความเป็นไปได้	4.50	0.76	ดี
ค่าเฉลี่ย	4.54	0.75	ดีมาก

ตารางที่ 16 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ คุณภาพ
4. กระบวนการจัดการเรียนรู้			
4.1 ความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้	4.75	0.46	ดีมาก
4.2 ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง	4.75	0.46	ดีมาก
4.3 ความเหมาะสมและสอดคล้องของขั้นตอนการสอน	4.50	0.76	ดี
ค่าเฉลี่ย	4.67	0.56	ดีมาก
5. สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้			
5.1 ความสอดคล้องและเหมาะสมของสื่อการสอนกับ กระบวนการจัดการเรียนรู้	4.50	0.76	ดี
5.2 ความเหมาะสมของสื่อการสอนกับเนื้อหาและ กระบวนการจัดการเรียนรู้	4.50	0.76	ดี
ค่าเฉลี่ย	4.50	0.76	ดี
6. การวัดและประเมินผล			
6.1 ความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและ ประเมินผล	4.50	0.76	ดี
6.2 ความเป็นไปได้ของเครื่องมือในการนำมาใช้ใน การวัดและประเมินผล	4.50	0.76	ดี
ค่าเฉลี่ย	4.50	0.76	ดี
เฉลี่ยรวม	4.56	0.68	ดี

จากตารางที่ 16 ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า โดยรวมรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.56$, $SD = 0.68$) เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า ประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีคุณภาพสูงกว่าประเด็นอื่นได้แก่ ด้านจุดมุ่งหมายของรูปแบบการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.67$, $SD = 0.56$) รองลงมา คือ ด้านจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับดีมากเช่นกัน ($\bar{X} = 4.59$,

$SD = 0.61$) และประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความน้อยกว่าด้านอื่นซึ่งอยู่ในระดับดี คือ ด้านสื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้และการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.50, SD = 0.76$)

ตารางที่ 17 คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน (E_1) โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของกลุ่มตัวอย่างในภาคสนาม ($n = 30$)

เนื้อหาของจัดการเรียนรู้	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ (E_1)
1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา	120	96.00	80.00
2. พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาด้านการเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้านความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศ	120	96.80	80.67
3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคง ความเจริญรุ่งเรืองและ ความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา	120	96.00	80.00
4. ภูมิปัญญาสมัยอยุธยา	120	100.80	84.00
5. สรุพอาณาจักรอยุธยา	120	94.40	78.67
6. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี	120	99.99	83.33
7. พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรีด้านการเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้านความสัมพันธ์ระหว่าง ประเทศและภูมิปัญญาของอาณาจักรธนบุรี	120	98.40	82.00
8. สรุพอาณาจักรธนบุรี	120	98.66	82.22
9. ประวัติจังหวัดละโว้และอำเภอบางปะกง	120	102.39	85.33
10. ประวัติตำบลบางวัว	120	99.99	83.33
11. ประวัตินุคคลสำคัญในท้องถิ่น	120	108.00	90.00
12. สรุปประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	120	97.59	81.33
คะแนนเฉลี่ย	120	99.08	82.56

จากตารางที่ 17 คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน (E_1) โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของกลุ่มตัวอย่างในภาคสนาม คือ 99.08

เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า คะแนนระหว่างเรียน (E_1) มีค่าคะแนนเฉลี่ย 99.08 และคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 82.56 โดยเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ประวัติบุคคลสำคัญในท้องถิ่นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 90.00 รองลงมา คือ ประวัติจังหวัดฉะเชิงเทราและอำเภอบางปะกงคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 85.33 และอันดับสุดท้ายที่นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ สรุปอาณาจักรอยุธยาคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 78.67

ตารางที่ 18 ผลการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/ 80 จากการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างในภาคสนาม

	จำนวน นักเรียน	คะแนน เต็ม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	เกณฑ์ มาตรฐาน	E_1/ E_2
ระหว่างเรียน	30	60	82.56	0.54	80	$E_1 = 82.56$
หลังเรียน	30	60	85.78	0.35	80	$E_2 = 85.78$

จากตารางที่ 18 ผลการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คือ E_1/ E_2 เท่ากับ 82.56/ 85.78

เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า คะแนนระหว่างเรียน (E_1) โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เท่ากับร้อยละ 82.56 ส่วนคะแนนหลังเรียน (E_2) โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เท่ากับร้อยละ 85.78

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ก่อนเรียนและ
หลังเรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทาง
ประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ตารางที่ 19 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียน
โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์
และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนประวัติศาสตร์	จำนวน นักเรียน	คะแนน เต็ม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	<i>t</i>	<i>p</i>
หลังเรียน	37	40	33.70	3.86	26.77**	0.00
ก่อนเรียน	37	40	18.94	4.00		

** ระดับนัยสำคัญที่ .01, $df = 36$

จากตารางที่ 19 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ก่อนเรียน
และหลังเรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์
และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า หลังเรียนโดยใช้รูปแบบ
การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 33.70 และก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ
18.94 ผลการทดสอบความแตกต่างโดยใช้การทดสอบที พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนอย่างมี
นัยสำคัญที่ระดับ .01

ตารางที่ 20 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์หลังการเรียนและเกณฑ์ที่กำหนด โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	<i>t</i>	<i>p</i>
คะแนนหลังเรียน	37	40	33.70	3.86	53.04**	0.00

* ระดับนัยสำคัญที่ .01, *df* = 36

จากตารางที่ 20 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์หลังการเรียนและเกณฑ์ที่กำหนด โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน พบว่า หลังเรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 33.70 ผลการทดสอบความแตกต่างโดยใช้การทดสอบที พบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์และการใช้เทคโนโลยีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ตารางที่ 21 ความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน

ความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (<i>SD</i>)	คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ	ระดับความสามารถ
1. ตั้งประเด็นศึกษาหรือกำหนดปัญหา	3	2.92	0.28	97.30	ดีมาก
2. รวบรวมข้อมูลจากหลักฐาน	3	2.65	0.48	88.29	ดีมาก

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ความสามารถในการใช้ วิธีการทางประวัติศาสตร์	คะแนน เต็ม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	คะแนน เฉลี่ย ร้อยละ	ระดับ ความสามารถ
3. วิเคราะห์ตรวจสอบหลักฐาน	3	2.89	0.31	96.40	ดีมาก
4. ตีความหลักฐานและ สังเคราะห์ข้อมูล	3	2.41	0.50	80.18	ดีมาก
5. สรุปและนำเสนอผลการศึกษา	3	2.49	0.51	82.88	ดีมาก
ค่าเฉลี่ย	3	2.67	0.42	89.01	ดีมาก

จากตารางที่ 21 ความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยรวมนักเรียนมีความสามารถอยู่ระดับดีมาก ค่าเฉลี่ยร้อยละ 89.01 เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า ความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ด้านที่นักเรียนมีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงสุด คือ ตั้งประเด็นศึกษาหรือกำหนดปัญหา มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 97.30 รองลงมา คือ วิเคราะห์ตรวจสอบหลักฐานมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 96.40 ส่วนอันดับสุดท้ายที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละต่ำสุด คือ ตีความหลักฐานและสังเคราะห์ข้อมูล มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 80.18

ตารางที่ 22 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน

ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	ระดับความสามารถ
ตอนที่ 1 เลือกและใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม					
1. เลือกและใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ อย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม	3	2.38	0.44	75.68	ปานกลาง
2. เลือกและใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร อย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม	3	2.75	0.26	91.59	ดีมาก
3. เลือกและใช้เทคโนโลยีในการทำงาน อย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม	3	2.39	0.49	79.88	ปานกลาง
4. การเลือกและใช้เทคโนโลยีในการ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม	3	2.43	0.46	80.89	ดีมาก
ค่าเฉลี่ย	3	2.46	0.41	82.13	ดีมาก
ตอนที่ 2 มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี					
1. การกำหนดปัญหาและความต้องการ	3	2.81	0.34	96.83	ดีมาก
2. การรวบรวมข้อมูล	3	2.31	0.09	80.62	ดีมาก
3. เลือกวิธีการ	3	2.96	0.14	98.80	ดีมาก
4. การออกแบบและการปฏิบัติการ	3	2.24	0.43	74.77	ปานกลาง
5. ทดสอบ	3	2.92	0.26	97.30	ดีมาก
6. ปรับปรุงแก้ไขงาน	3	2.95	0.28	96.33	ดีมาก
7. การประเมินผล	3	2.84	0.16	98.50	ดีมาก
ค่าเฉลี่ย	3	2.72	0.25	91.97	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3	2.59	0.33	87.05	ดีมาก

จากตารางที่ 22 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยรวมนักเรียนมีความสามารถในระดับดีมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 87.05 เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่นักเรียนมีคะแนนอันดับสูงสุด คือ เลือกวิธีการ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 98.80 รองลงมา คือ การประเมินผลมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 98.50 และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่นักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนอันดับสุดท้าย คือ การออกแบบและการปฏิบัติการมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 74.77

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน

ตารางที่ 23 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ ความพึงพอใจ
ด้านสาระการเรียนรู้			
1 เนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง อาณาจักรอยุธยา	4.76	0.43	มากที่สุด
2 เนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง อาณาจักรธนบุรี	4.65	0.48	มากที่สุด
3 เนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	4.70	0.52	มากที่สุด
ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้			
4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเผชิญหน้า ในชั้นเรียน	4.62	0.55	มากที่สุด

ตารางที่ 23 (ต่อ)

รายการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ ความพึงพอใจ
5 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบออนไลน์โดยใช้ ห้องเรียน Google classroom	4.70	0.52	มากที่สุด
6 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทาง ประวัติศาสตร์	4.51	0.65	มากที่สุด
7 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบการทำงานร่วมกัน ด้านสื่อ/ นวัตกรรม/ แหล่งเรียนรู้	4.51	0.65	มากที่สุด
8 การทำกิจกรรมโดยใช้ Storyboard	4.49	0.77	มาก
9 การค้นคว้าจาก Website ที่เกี่ยวข้อง	4.62	0.55	มากที่สุด
10 การค้นคว้าจากห้องเรียน Google classroom ที่ครูจัดทำขึ้น	4.86	0.35	มากที่สุด
ด้านการวัดและประเมินผล			
11 การประเมินความสามารถในการใช้วิธีการทาง ประวัติศาสตร์	4.73	0.45	มากที่สุด
12 การประเมินความสามารถในการใช้วิธีการใช้ เทคโนโลยี	4.68	0.47	มากที่สุด
13 การประเมินการปฏิบัติงานหลังเสร็จสิ้น การจัดการเรียนรู้ทุกหน่วย	4.78	0.48	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.66	0.53	มากที่สุด

จากตารางที่ 23 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอน
ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า โดยรวมนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ย
($\bar{X} = 4.66, SD = 0.53$) ซึ่งเมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า ประเด็นที่นักเรียนมีความพึงพอใจอันดับ
แรก คือ การค้นคว้าจากห้องเรียน Google classroom ที่ครูจัดทำขึ้นมีค่าเฉลี่ยร้อยละ ($\bar{X} = 4.86, SD$
 $= 0.35$) รองลงมา คือ การประเมินการปฏิบัติงานหลังเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยร้อยละ

($\bar{X} = 4.78, SD = 0.48$) ส่วนความพึงพอใจของนักเรียนอันดับสุดท้าย คือ การทำกิจกรรมโดยใช้ Storyboard ($\bar{X} = 4.49, SD = 0.77$)

ขั้นการปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ในขั้นการปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้นำผลที่ได้จากการศึกษามาปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ตารางที่ 24 ผลการปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

รายการ การปรับปรุงรูปแบบ	รายการเดิม	สิ่งที่ปรับปรุงใหม่	เหตุผล ของการปรับปรุง
รูปแบบการจัด การเรียนรู้ ด้าน ความสอดคล้องและ เหมาะสมของสื่อ การสอนกับ กระบวนการจัด การเรียนรู้	การใช้แผนผังเป็นสื่อ ในการสอน	ปรับการใช้สื่อการสอนโดย เพิ่มการจัดทำสื่อที่เป็นการ อธิบายขอบเขตของเนื้อหา และกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติใน การเรียนแต่ละครั้งในการ เรียนชั้นที่ 1 และเพิ่ม รายละเอียดในห้องเรียนของ Google classroom	เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจ ขอบเขตเนื้อหาและ กิจกรรมให้มากขึ้น สามารถที่จะทบทวน ได้จากการเข้าเรียนใน ห้องเรียนด้วยตนเอง
การจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์ ด้าน ตีความหลักฐานและ สังเคราะห์ข้อมูล	ใช้การสนทนาเพื่อ ทบทวนความสามารถ ด้านตีความหลักฐาน และสังเคราะห์ข้อมูล	เพิ่มสื่อที่เป็นเนื้อหาของ วิธีการทางประวัติศาสตร์ใน ห้องเรียน Google classroom เพื่อให้ นักเรียนทบทวนด้วย ตนเองในขณะที่เข้าเรียน	เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจ และปฏิบัติตามแนวทาง ของวิธีการทาง ประวัติศาสตร์ได้
ประวัติศาสตร์ด้าน กิจกรรมการเรียนรู้ แบบการทำงาน ร่วมกัน		พิจารณาจากพื้นฐานของ นักเรียน	

จากตารางที่ 24 ผลการปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในด้านความสอดคล้องและเหมาะสมของสื่อการสอนกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยเพิ่มสื่อที่อธิบายขอบเขตของเนื้อหาและกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติในการเรียนแต่ละครั้งในการเรียนชั้นที่ 1 และเพิ่มรายละเอียดในห้องเรียนของ Google classroom เพื่อให้นักเรียนสามารถทบทวนขอบเขตเนื้อหาและกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ผลการศึกษา พบว่า ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ด้านสติความหลักฐานและสังเคราะห์ข้อมูลมีสิ่งที่จะต้องปรับปรุง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนอาจสับสนและไม่แน่ใจเนื่องจากในชั้นนี้นักเรียนจะต้องตีความและสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงจะเพิ่มรายละเอียดของวิธีการทางประวัติศาสตร์เข้าไปในห้องเรียน Google classroom เพื่อให้นักเรียนสามารถทำความเข้าใจและสามารถนำมาใช้ในการศึกษาของตนเองได้

ส่วนในความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ด้านกิจกรรมการเรียนรู้แบบการทำงานร่วมกัน ผู้วิจัยปรับปรุงเรื่องการจัดกลุ่มโดยให้แต่ละกลุ่มมีสมาชิกในกลุ่มที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกัน เพื่อให้เกิดการร่วมมือและช่วยเหลือกันในกลุ่ม นอกจากนี้จะช่วยให้การใช้เวลาในการทำงานอยู่ในระยะที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งผู้วิจัยคาดหวังว่าจะช่วยการปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพในการนำไปใช้จัดการเรียนรู้ได้ดีมากขึ้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีวัตถุประสงค์ การวิจัย ได้แก่ 1) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 2) เปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 3) ศึกษาความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์และการใช้ เทคโนโลยีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และ การเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์ วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน มีสมมติฐานการวิจัย คือ 1) นักเรียนที่เรียน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้ แบบผสมผสานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง 2) นักเรียนที่เรียน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้ แบบผสมผสานหลังการทดลองสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ผู้วิจัยได้แบ่งการวิจัยเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ขั้นการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Model development) โดยผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์ วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดย ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 8 ท่าน ได้ค่าเฉลี่ยคุณภาพของรูปแบบเท่ากับ ($\bar{X} = 4.56$, $SD = 0.68$) จัดอยู่ในระดับดีมาก ระยะที่ 2 ขั้นการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ปรากฏว่า รูปแบบที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ E1/ E2 เท่ากับ 82.56/ 85.78 มีคะแนนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีคะแนนหลังการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รวมทั้งนักเรียนมีความสามารถในการใช้วิธีการทาง ประวัติศาสตร์อยู่ระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 89.01 และมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 87.05 ตลอดจนนักเรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัด การเรียนรู้ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.66$, $SD = 0.53$) และระยะที่ 3

ขึ้นการปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้นำผลที่ได้จากการทดลองมาปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยผู้วิจัยได้ปรับปรุงในประเด็น 1) สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ด้านความสามารถในการตีความหลักฐานและสังเคราะห์ข้อมูล และ 3) การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ด้านกิจกรรมการเรียนรู้แบบการทำงานร่วมกัน เนื่องจากเป็นประเด็นที่มีค่าระดับความพึงพอใจในระดับมาก ซึ่งปรับปรุงและพัฒนาจะช่วยให้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามขั้นตอนการวิจัยที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นสรุปได้ ดังนี้

1. ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 ด้าน คือ 1) หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เป็นการพัฒนาจากหลักการของการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ การเรียนรู้แบบผสมผสานและการเรียนแบบทำงานร่วมกัน 2) จุดมุ่งหมายของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาวิธีการสอนประวัติศาสตร์โดยประยุกต์ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน 3) เนื้อหาสาระ ประกอบด้วยเนื้อหาจำนวน 12 เรื่อง 4) กระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่มีขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 เริ่มต้นการเรียนรู้ (Start) ขั้นที่ 2 เข้าสู่การปฏิสัมพันธ์กลุ่ม (Interaction) ขั้นที่ 3 ร่วมประชุมและทำงาน (Brainstorm) ขั้นที่ 4 เพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ (Experience) ขั้นที่ 5 สรุปสู่ความเข้าใจ (Resolution) ขั้นที่ 6 แบ่งปันความรู้ใหม่สู่ห้องเรียน (Share knowledge) 5) สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ เป็นสื่อออนไลน์ที่ใช้ห้องเรียน Google classroom 6) การวัดและประเมินผล แบ่งการประเมินเป็น 3 ระยะ ใช้หลักการประเมินตามสภาพจริงและเป็นการประเมินทั้งในห้องเรียนและแบบออนไลน์ ซึ่งผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ ผลปรากฏว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.56, SD = 0.68$)

2. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 33.70 และค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 18.94

3. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน อยู่ในระดับดีมากโดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 89.01 และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีจัดอยู่ในระดับมากที่สุด โดยได้ค่าเฉลี่ยร้อยละ 87.05

5. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน จัดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66, SD = 0.53$)

อภิปรายผล

ผู้วิจัยจะได้นำผลการวิจัยแต่ละข้อมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปรากฏว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าจัดอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หรือรูปแบบ SIBERS ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น มีกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียนมากที่สุด โดยผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิธีการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน แนวคิดในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี เพื่อนำมาพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นวิธีการที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการเรียนประวัติศาสตร์ เพราะเป็นกระบวนการศึกษาที่เป็นขั้นตอน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558, หน้า 95-96) ได้เสนอแนะเป็นแนวทางให้แก่ครูผู้สอนประวัติศาสตร์เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ นอกจากนี้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อฝึกให้นักเรียนพิจารณาเนื้อหาทางประวัติศาสตร์อย่างมีเหตุผล สอดคล้องกับที่ สิริวรรณ ศรีพหล (2557, หน้า 19) ได้เสนอแนะไว้ว่าในการสอนประวัติศาสตร์สามารถประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ในการสอน เพราะวิธีการทางประวัติศาสตร์จะช่วยให้เด็กนักเรียนมีเหตุผล รู้จักการตั้งปัญหา การกำหนดสมมติฐาน และการหาคำตอบเพื่อพิสูจน์สมมติฐาน จึงเป็นวิธีการสอนที่เหมาะสมในการนำมาพัฒนารูปแบบการจัด

การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำการเรียนรู้แบบผสมผสานมาประยุกต์ใช้ ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ด้วย โดยนำแนวคิดในการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานของ Graham (2006, p. 5) ซึ่งแบ่งการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานออกเป็น 2 ส่วน คือ การเรียนแบบเผชิญหน้า (Face-to-face) ซึ่งเป็นการเรียนในชั้นเรียนกับการเรียนแบบออนไลน์ (Online learning) เป็นการเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยในการนำแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานผู้วิจัยได้นำแนวทางของ Graham et al. (2005, p. 4) ใช้การสอนแบบผสมผสาน การสอนแบบออนไลน์และการสอนแบบเผชิญหน้า ซึ่งเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัยและเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน เพราะการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลา สอดคล้องกับวัยและสภาพแวดล้อมในปัจจุบันของนักเรียน นอกจากนี้ อุทิศ บำรุงชีพ (2559, หน้า 367) ยังได้เสนอแนะไว้ว่า การเรียนการสอนแบบผสมผสานสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ตามศักยภาพส่งเสริมความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การสร้างปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารแบบสองทาง และเป็นการนำลักษณะที่ดีของการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้าและบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ จากแนวคิดที่ผู้วิจัยนำมาเป็นแนวทาง ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ จึงส่งผลให้ได้รูปแบบการจัดการเรียน ที่เหมาะสมที่จะนำไปศึกษา โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ที่เรียกว่ารูปแบบ SIBERS ประกอบด้วยขั้นในการเรียนรู้ 6 ขั้น ซึ่งแต่ละขั้นพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับการเรียนประวัติศาสตร์และมีแนวทางและรายละเอียด ดังนี้

ขั้นที่ 1 เริ่มต้นการเรียนรู้ (Start) เป็นขั้นการเตรียมความพร้อมในการเรียนของนักเรียน โดยครูและนักเรียนพูดคุยกัน พร้อมกับที่ครูได้แจ้งรายละเอียดการเรียนให้แก่ นักเรียน ประกอบด้วย การแจ้งจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม ชิ้นงานที่นักเรียนต้องจัดทำและการประเมินผลซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่ เฉลิม มลิตา นิตเชตต์ปรีชา (2559, หน้า 164) ได้เสนอแนะไว้ว่า การพูดคุยอธิบายในการสอนจะช่วยปลุกความสนใจให้แก่ นักเรียน เพื่อให้ นักเรียน ได้รู้ว่าจะต้องเรียนอะไร อย่างไรและเพื่อให้ได้ความรู้อะไร

ขั้นที่ 2 เข้าสู่การปฏิสัมพันธ์กลุ่ม (Interaction) การเรียนเป็นกลุ่มจะช่วยให้ นักเรียน มีความสนุกสนาน เพิ่มบรรยากาศที่ดีในการเรียน นักเรียนได้แลกเปลี่ยน ช่วยเหลือกัน ตั้งแต่ การวางแผน แบ่งหน้าที่ สอดคล้องกับที่ สิริวรรณ ศรีพหล (2557) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบ การจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทยในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา พบว่า การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของ โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่ใช้ การแบ่งกลุ่มเพื่อปฏิบัติกิจกรรม เช่นเดียวกับที่ เฉลิม มลิตา นิตเชตต์ปรีชา (2559, หน้า 164)

ได้เสนอแนวทางในการสอนว่า ให้นักเรียนเขียนรายงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม โดยเลือกหัวข้อตามความสนใจ

ขั้นที่ 3 ร่วมประชุมและทำงาน (Brainstorm) ในการเรียนรู้ของนักเรียน ผู้วิจัยได้ออกแบบรูปแบบการเรียนรู้ โดยมุ่งหวังให้นักเรียนใช้กิจกรรมในขั้นนี้เพื่อประชุมสมาชิกในกลุ่ม และแบ่งหน้าที่ในการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งผู้วิจัยได้นำรูปแบบการเรียนรู้แบบการทำงานร่วมกัน (Collaborative learning) มาให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามแนวทางที่ วิโรจน์ สารรัตนะ (2556, หน้า 23) ได้กำหนดไว้ 4 รูปแบบ คือ 1) ร่วมมือเรียนรู้เพื่อรู้ (Learning to know) 2) ร่วมมือเรียนรู้เพื่อทำ (Learning to do) 3) ร่วมมือเรียนรู้เพื่ออยู่ร่วมกัน (Learning to live together) และ 4) ร่วมมือเรียนรู้เพื่อที่จะเป็น (Learning to be) ซึ่งผู้วิจัยนำแนวทางดังกล่าวมาให้นักเรียนได้ใช้ในขั้นร่วมประชุมและทำงาน (Brainstorm) พบว่า นักเรียนสามารถที่จะร่วมมือกันเรียนรู้ โดยเริ่มจากการวางแผนการทำงาน นำมาการร่วมมือกันเรียนรู้และร่วมมือกันทำงาน ซึ่งพบว่า นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมมือกันทำงานเป็นอย่างดี มีการทำงานที่เป็นระบบ ประชุมและร่วมกันวางแผนแบ่งหน้าที่และรับผิดชอบหน้าที่ของตนเองได้ดีมาก

ขั้นที่ 4 เพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ (Experience) ในขั้นนี้ผู้วิจัยได้นำการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended learning) มาใช้ในการเรียน ในขั้นเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้วิจัยได้แบ่งให้นักเรียนได้เรียนรู้แบบออนไลน์ ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยผู้วิจัยได้สร้างบทเรียนในห้องเรียน Google classroom ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 หน่วยการเรียนรู้ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556, หน้า 17) ได้ให้แนวทางในการสอนประวัติศาสตร์ว่า การจัดเนื้อหาควรจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้และออกแบบการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งหน่วยการเรียนรู้ประกอบด้วยหน่วยที่ 1 อาณาจักรอยุธยา หน่วยที่ 2 อาณาจักรธนบุรีและหน่วยที่ 3 ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ผู้วิจัยได้แจ้งรหัสการเข้าห้องเรียนแก่นักเรียนเพื่อให้นักเรียนสมัครเข้าเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยแบ่งเป็นห้องเรียนจำนวน 12 ห้องเรียน ซึ่งเมื่อนักเรียนสมัครเข้าห้องเรียนแล้วก็จะสามารถเข้าไปศึกษาเนื้อหาที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเพิ่มแนวทางการศึกษาและสืบค้นให้แก่นักเรียนโดยมีการเพิ่มเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาให้แก่นักเรียน เมื่อนักเรียนศึกษาแล้วก็จะต้องทำงานที่กำหนดไว้ในแต่ละครั้ง ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี มีความตั้งใจและสนใจเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะในการศึกษาและทำงานนั้นมีความยืดหยุ่นและนักเรียนรู้สึกว่าเป็นอิสระ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ซึ่ง วรวิทย์ วิเทศศิลป์ (2551, หน้า 234) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนแบบออนไลน์เป็นการเรียนที่มีความยืดหยุ่นในการเข้าถึงเนื้อหา เพราะผู้เรียนและผู้สอน

ไม่จำเป็นต้องอยู่ในสถานที่เดียวกัน สื่อการเรียนที่ใช้เว็บเป็นฐานทำให้ผู้เรียนสามารถที่จะเข้าถึงเนื้อหาตามเวลาที่ต้องการ เป็นการเรียนที่ตอบสนองการเรียนรายบุคคล

ขั้นที่ 5 สรุปสู่ความเข้าใจ (Resolution) สำหรับการเรียนรู้ในขั้นที่ 5 ผู้วิจัยกำหนดให้นักเรียนและสมาชิกในแต่ละกลุ่มใช้เวลาเพื่ออภิปรายและสรุปผล ซึ่งสอดคล้องกับที่ เจลิม มลิตา นิติเขตต์ปริษา (2559, หน้า 174-175) ได้เปรียบเทียบการสอนประวัติศาสตร์แนวใหม่ไว้ว่าในการใช้เทคนิคการสอนควรใช้การบรรยาย การวิเคราะห์ การกำหนดให้ทำงาน การอภิปราย ซึ่งจะช่วยให้เกิดการสรุปเป็นองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ขั้นที่ 6 แบ่งปันความรู้ใหม่สู่ห้องเรียน (Share knowledge) เป็นขั้นสุดท้ายของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยในขั้นนี้ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลที่ได้จากการศึกษา เมื่อเสร็จสิ้นการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปผลการศึกษาและนำเสนอในรูปของ Power Point จากนั้นให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนเพื่อนำเสนองานของตนเอง ซึ่งนอกจากจะเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันแล้วยังบูรณาการการประเมินผลไปด้วย

หลังจากที่ผู้วิจัยได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานแล้ว ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ได้พัฒนาขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประเมินคุณภาพในด้านความเหมาะสมของรูปแบบโดยให้ครอบคลุมรูปแบบในประเด็น 1) สภาพปัญหาและความจำเป็นของการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ 2) หลักการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 3) จุดมุ่งหมายของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 4) เนื้อหาสาระ 5) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 6) สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ และ 7) การวัดและประเมินผล ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับดี ส่วนการประเมินคุณภาพของการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านผลการประเมินอยู่ในระดับดี ผู้วิจัยจึงนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น

2. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์หลังเรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 33.70 และค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 18.94 การที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์เพิ่มสูงขึ้นทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นได้ประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน ซึ่งเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้นักเรียนมีความสนใจการเรียนมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทาง

ประวัติศาสตร์ ซึ่งนอกจากการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์จะช่วยให้นักเรียนมีทักษะในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ที่สูงขึ้นแล้ว ยังช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นด้วย ด้งานวิจัยของ ประกิต สารเสนา (2553, หน้า 27-28; วิชาดา ต๊ะวงศ์, 2554, หน้า 82-83; จิราพร ยมนา, 2555, หน้า 1-5) ที่ได้ศึกษาผลการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า การสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

นอกจากนี้ การเรียนรู้แบบผสมผสานผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบของการผสมผสานแบบที่ 3 ของ Graham et al. (2005, p. 4) ซึ่งเป็นการผสมผสานของการสอนแบบเผชิญหน้าและแบบออนไลน์ ซึ่งเป็นการเรียนที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียนจึงช่วยให้นักเรียนมีความตั้งใจและสนใจเรียน ดังที่ Suh (2005, p. 43 อ้างถึงใน อุทิศ บำรุงชีพ, 2556, หน้า 367-369) ได้กล่าวถึงผลของการเรียนรู้แบบผสมผสานที่มีต่อนักเรียนว่า การเรียนแบบผสมผสานจะทำให้นักเรียนเกิดความตื่นตัวในการเรียนรู้ นักเรียนจะมีแนวทางในการเรียนรู้ของตนเอง เกิดการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา รวมทั้งการเรียนรู้แบบผสมผสานจะช่วยให้นักเรียนมีทักษะในการวิเคราะห์ (Analysis) สังเคราะห์ (Synthesis) และประเมิน (Evaluation) ข้อมูลสารสนเทศจากแหล่งเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จากกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งผลของการศึกษาก็ พบว่า นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นवलพรรณ ไชยมา (2554; โสมอุษา ศักดิ์คำดวง, 2556; เนตรนภา เอี่ยมอนุพงษ์, 2558, หน้า 114-119) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสาน พบว่า การเรียนรู้แบบผสมผสานช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

3. ความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน อยู่ในระดับดีมาก โดยได้ค่าเฉลี่ยร้อยละ 85.46 และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีจัดอยู่ในระดับมากที่สุด โดยได้ค่าเฉลี่ยร้อยละ 87.05 การที่นักเรียนมีความสามารถทางวิธีการทางประวัติศาสตร์ในระดับดีมาก อาจเป็นเพราะวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษา เป็นการศึกษาที่เป็นขั้นเป็นตอนประกอบด้วยการเรียนรู้ 5 ขั้น คือ 1) ขั้นกำหนดประเด็นปัญหาหรือข้อสมมติฐาน 2) ขั้นรวบรวมหลักฐาน 3) ขั้นวิเคราะห์และประเมินคุณค่าของหลักฐาน 4) ขั้นการตีความและสังเคราะห์ และ 5) ขั้นนำเสนอข้อมูล นักเรียนจะต้องเรียนรู้ตามขั้นตอน วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นทักษะกระบวนการที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งในและนอกห้องเรียน โดยการสืบค้นและแสวงหาคำตอบในเรื่องที่ตนเองอยากรู้ อยากเห็นหรือต้องการทราบข้อเท็จจริง ก่อนที่จะตัดสินใจเชื่อในสิ่งที่พบเห็น

ซึ่งเป็นวิธีการและกระบวนการที่สามารถนำไปใช้ในการเรียนหรือชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับที่ สุกนธ์ สินธพานนท์ (2550, หน้า 174) ได้อธิบายถึงผลของวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อนักเรียนว่าทำให้นักเรียนช่างสังเกต มีทักษะการคิดที่หลากหลาย มีการวางแผนการทำงาน สามารถทำงานได้อย่างเป็นขั้นตอนและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ผลการศึกษา พบว่า วิธีการทางประวัติศาสตร์จึงช่วยให้นักเรียนมีทักษะมีความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในด้านการกำหนดประเด็นปัญหาหรือข้อสมมติฐาน การขึ้นรวบรวมหลักฐาน การวิเคราะห์และประเมินคุณค่าของหลักฐานการตีความและสังเคราะห์ และการนำเสนอข้อมูล รวมทั้งส่งผลให้ช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวภา มณีมูล (2556, หน้า 59-60; พิสมัย เดิมสันเทียะ, 2555; สุพัตรา คำสุข, 2555, หน้า 66-67) ที่ได้ศึกษาทักษะการคิดวิเคราะห์จากการสอน โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ผลการศึกษา พบว่า พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนเพิ่มขึ้น จะเห็นได้ว่าวิธีการทางประวัติศาสตร์จะช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ที่สูงขึ้น

นอกจากนี้ นักเรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในระดับดีมาก อาจเนื่องมาจากความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถที่ได้รับการพัฒนาจากการเรียนแบบออนไลน์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้แบบผสมผสาน ซึ่งในด้านการเลือกและใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม คือ การเริ่มต้นการเรียนรู้ของนักเรียน โดยนักเรียนจะต้องสมัครเข้าเรียนในห้องเรียน Google classroom ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น การติดต่อสื่อสารกับผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้สอนและเพื่อนในกลุ่มและเพื่อนในชั้นเรียน สามารถติดต่อผ่านห้องเรียน Google classroom และผ่าน Facebook ซึ่งพบว่า นักเรียนทุกคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในระดับดีมาก นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนมีการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้คำแนะนำหรือสอนเพื่อนสมาชิกในกลุ่มและต่างกลุ่ม โดยใช้เทคโนโลยีเพื่อการสืบค้นและทำงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียน ทั้งนี้เพราะการเรียนรู้แบบออนไลน์ผ่านห้องเรียน Google classroom เป็นการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน เพราะนอกจากจะใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การเรียนแบบออนไลน์ยังช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยีของตนเองได้อีกด้วย และในด้านทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี ก็ พบว่า นักเรียนมีทักษะกระบวนการใช้เทคโนโลยี สามารถนำไปใช้ในการเรียนของตนเองอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สอดคล้องกับวิธีการทางประวัติศาสตร์ สามารถนำความสามารถในการใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการกำหนดปัญหาและความต้องการที่จะเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสืบค้นหรือรวบรวมข้อมูล พบว่า นักเรียนสามารถสืบค้นโดยใช้เทคโนโลยีใช้การสืบค้นผ่านเว็บไซต์และฐานข้อมูลต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี สามารถที่จะออกแบบการเรียนรู้และออกแบบเพื่อนำเสนอผลการเรียนรู้ของตนเองได้ รวมทั้งใช้เทคโนโลยีเพื่อติดต่อสื่อสาร ให้ข้อคิดเห็นเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขผลงานของตนเองและของกลุ่มได้

4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ผู้วิจัยได้พัฒนาตามหลักของความต้องการพื้นฐานทฤษฎีของมาสโลว์ (สุรางค์ ใศวัตระกูล, 2554, หน้า 161) โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจเนื่องจากนักเรียนมีอิสระในการเรียน สามารถเรียนได้ทุกที่ทุกเวลาที่นักเรียนมีความพร้อม นักเรียนเกิดความรักสามัคคีและเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เพราะการเรียนรู้แบบการทำงานร่วมกัน ทุกคนมีหน้าในกลุ่มและร่วมมือกันทำงาน ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าคุณค่า สามารถที่จะพัฒนาตนเองตามความต้องการและตามศักยภาพผ่านชิ้นงานที่ได้รับมอบหมายเมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า ประเด็นที่นักเรียนมีความพึงพอใจสูงสุด คือ การค้นคว้าจากห้องเรียน Google classroom ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะนักเรียนรู้สึกมีอิสระในการเรียน รู้สึกเป็นกิจกรรมที่ทำหายสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่นุชติ อุปนัย (2556, หน้า 85-87) ได้เสนอแนะไว้

นอกจากนี้ นักเรียนได้แสดงความรู้สึกส่วนตัวต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานผ่านสื่อสังคม (Social media) Facebook application เช่น เป็นการเรียนที่สนุก ไม่น่าเบื่อ รู้สึกเป็นอิสระไม่ต้องกดดัน ชอบเพราะรู้สึกได้ความรู้มากกว่าเรียนในห้องเรียน รู้สึกสนุกและได้รับความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ด้วย สามารถหาความรู้เพิ่มเติมที่มีมากกว่าในหนังสือ จะเห็นได้ว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมกับวัยและสภาพปัจจุบันของนักเรียนเป็นอย่างมาก ส่งผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจและมีความสุขในการเรียน

ข้อเสนอแนะ

ในการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นสำหรับนักเรียนที่อยู่ในช่วงมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นนักเรียนในช่วงที่ก้าวเข้าสู่วัยรุ่น มีวุฒิภาวะ มีความสามารถและแนวความคิดที่อาจแตกต่างจากนักเรียนในช่วงวัยอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการคิด การทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น การเรียนที่ต้องรับผิดชอบตนเอง ซึ่งอาจมีคุณลักษณะที่แตกต่างจากนักเรียนในชั้นเรียนอื่น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะให้ผู้ที่จะนำรูปแบบนี้ไปใช้จะต้องศึกษาในเรื่องการจกกิจกรรมการเรียน เพื่อให้เหมาะสมกับนักเรียนในระดับ

มัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งควรเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิด หรือมีส่วนในการออกแบบหรือเลือกกิจกรรมด้วยตนเอง เช่น การให้นักเรียนคิดประเด็นหรือหัวข้อที่จะศึกษาเรียนรู้ จะช่วยสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์และเกิดแรงจูงใจเชิงบวกในการทำกิจกรรม

2. ครูผู้สอนประวัติศาสตร์สามารถนำแนวทางของรูปแบบการจัดการเรียนรู้นี้ไปเป็นแนวทางที่จะพัฒนาโดยใช้รูปแบบหรือวิธีการอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา โดยผู้ที่จะนำไปใช้จะต้องปรับในขั้นการเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งครูผู้สอนจะต้องจัดเตรียมแนวทางที่จะให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง อาจเป็นการเตรียมสื่อการเรียนรู้ การสร้างบทเรียนออนไลน์ หรือเอกสารประกอบการค้นคว้าให้กับนักเรียน

3. ในการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ ผู้ที่จะนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ จะต้องควบคุมเวลาในการทำกิจกรรมของนักเรียนในแต่ละชั้น เพราะหากเกินเวลาในแต่ละชั้น จะส่งผลกระทบต่อเวลาในการทำกิจกรรมของชั้นตอนอื่น

4. ครูผู้สอนสามารถสอดแทรกกระบวนการหรือวิธีการที่จะส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์และคิดสังเคราะห์ให้แก่ นักเรียน เพื่อให้ นักเรียนนำทักษะจากการคิดมาใช้ในการเรียนรู้ โดยนำมาบูรณาการในการเรียนชั้นที่ 3 ร่วมประชุมและทำงาน ชั้นที่ 4 เพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้และชั้นที่ 5 สรุปสู่ความเข้าใจ เพราะเป็นชั้นที่นักเรียนจะต้องร่วมกันคิด อภิปรายและแสดงความคิดเห็นในการทำงาน

5. ในการจัดทำห้องเรียนออนไลน์ของ Google classroom นั้น ไม่ควรใช้ไฟล์ประเภท pdf เนื่องจากเป็นไฟล์ที่ไม่สามารถแก้ไขหรือทำกิจกรรมอื่นได้ โดยเฉพาะการ Link ไปยัง Page หรือ Website อื่น ๆ ที่เป็นแหล่งเรียนรู้หรือสืบค้นเพิ่มเติมให้แก่ นักเรียน รวมทั้งจะช่วยให้เนื้อหาของบทเรียนน่าสนใจและนักเรียนไม่สามารถเรียนรู้ได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นสำหรับนักเรียนที่อยู่ในช่วงมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งนักเรียนสามารถวางแผนการเรียนรู้และมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ดังนั้น รูปแบบการจัดการเรียนรู้จึงสามารถนำไปปรับใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นได้ เช่น การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาโดยใช้การเรียนรู้แบบผสมผสาน หรือการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

2. ควรมีการศึกษาและพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โดยใช้แนวคิดและ ทฤษฎีการเรียนรู้อื่นเช่น การเรียนรู้โดยการนำตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับสภาพและความสามารถ ในการรู้ของนักเรียนในยุคปัจจุบัน เพื่อให้เกิดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

3. ควรมีการศึกษาและพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โดยประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย เพื่อให้ นักเรียนมีทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

4. ควรมีการศึกษาวิจัยตัวแปรอื่นที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ เช่น ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อให้ นักเรียน ได้นำสิ่งที่ได้เรียนรู้มาใช้ในการเรียนประวัติศาสตร์ เพราะเป็นตัวแปรหรือความสามารถที่ สนับสนุนการเรียนประวัติศาสตร์ได้เป็นอย่างดี

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กิตติยา วงษ์จันทร์. (2560). *เอกสารประกอบการอบรม โครงการอบรมสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ (แม่ไก่) รุ่นที่ 5*. อุบลราชธานี: ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- กฤติวรรณ จึงพัฒนา. (2547). *การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง โลกดวงดาวและอวกาศ วิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป*. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล. (2560). *ห้องเรียน Google classroom*.
เข้าถึงได้จาก <http://www.meng.rmuk.ac.th>
- ครูบ้านนอกดอทคอม. (2556). *ปัญหาการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์*. เข้าถึงได้จาก
<http://www.kroobannok.com/blog/34047>.
- คอมพิวเตอร์เพื่อการจัดการเรียนรู้. (2556). *ความหมายของ Collaborative*. เข้าถึงได้จาก
www.afaps.ac.th/~edbsci/pdf/km/khemi3_cl.
- จิราพร ขมณา. (2555). *ผลการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณเรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภูเก็ต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเมืองกลาง จังหวัดภูเก็ต*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จินตวีร์ (มันสกุล) คล้ายสังข์. (2555). *อีเลิร์นนิ่งคอร์สแวร์: แนวคิดสู่การปฏิบัติสำหรับการเรียนการสอนอีเลิร์นนิ่งในทุกระดับ*. กรุงเทพฯ: วิ.พรีน(1991).
- ใจทิพย์ ณ สงขลา. (2550). *วิธีวิทยาการออกแบบการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ใจทิพย์ ณ สงขลา. (2553). *การออกแบบการเรียนการสอนบนเว็บในระบบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เฉลิม มลิตา นิตีเขตต์ปรีชา. (2559). *เทคนิควิธีการสอนประวัติศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 8)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ชนาธิป พรกุล. (2555). *การออกแบบการสอน การบูรณาการ การอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2520). *ระบบสื่อการสอน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยรัตน์ โตศิลา. (2555). *การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2554). *การจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง*. นนทบุรี: สหมิตรพรินติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
- จิตติชัย รักบำรุง. (2555). *การเรียนรู้แบบผสมผสาน*. *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 9(1), 46.
- จิตต์ มณีโชติ. (2555). *การประเมินตามสภาพจริง*. *ข่าวสารวิชาการ หน่วยทะเบียนและพัฒนาวิชาการศึกษาและพัฒนาคุณภาพนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. เข้าถึงได้จาก www.pharmacy.cmu.ac.th/unit/unit_files/files.
- ณฤดี เนตรโสกา. (2559). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสัมมาทิฐิของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยเทคนิคคำถาม R-C-A*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ณัฐกร สงคราม. (2554). *การออกแบบและพัฒนาอัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วี พริน 1991.
- ดาราวิทยาลัย. (2015). *ประโยชน์ของ Google classroom สำหรับชั้นเรียน*. เข้าถึงได้จาก <https://sites.google.com/a/web1.dara.ac.th/gcr/prayochn>.
- คุณภัค เขาว์ศรีกุล. (2558). *การพัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น*. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ดวงกมล ไตรวิจิตรกุล. (2550). *การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถนอมพร (ตันพิพัฒน์) เลหาจรัสแสง. (2545). *หลักการออกแบบการการสร้างเว็บเพื่อการเรียนการสอน Designing e-Learning*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.

- ทศรินทร์ บุญพร้อม. (2559). การพัฒนาบทเรียนแบบผสมผสานด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิด เพื่อส่งเสริมสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาคอมพิวเตอร์ศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ทิวัดต์ มณีโชติ. (2555). การวิเคราะห์ปัจจัยพหุระดับที่ส่งผลต่อความสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา ระดับปริญญาโทบัณฑิตมหาวิทยาลัราชภัฏพระนคร. วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 6(2), 13-29.
- ทิสนา เขมมณี. (2551). รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: แอคทีฟพริ้นส์.
- ทิสนา เขมมณี. (2555). ศาสตร์การสอน (พิมพ์ครั้งที่ 16). กรุงเทพฯ: ด่านสุทธาการพิมพ์.
- ธีระพล ทะวาปี. (2547). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นิรมล ศตวุฒิ. (2556). หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นิรมล ศตวุฒิ. (2557). การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นันทน้อย แพงปีสตา. (2551). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT และการจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญา เรื่อง การบวกและการลบจำนวน ที่มีผลลัพธ์ และตัวตั้งไม่เกิน 100 ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความคิดสร้างสรรค์ และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นุชลี อุปภัย. (2556). จิตวิทยาการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: วิ.พรีน (1991).
- เนตรนภา เอี่ยมอนุพงษ์. (2558). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นงเยาว์ อุทุมพร. (2558). เครื่องมือและเทคนิควิธีการรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัย. กรุงเทพฯ: เฮ้าส์ ออฟ เคอร์มิสท์.

- นพกาญจน์ เจษฎาพิฑูร. (2545). การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ยาบ้า สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา,
คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นวลพรรณ ไชยมา. (2554). พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน โดยการ
ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงสำหรับนักศึกษา
สถาบันพลศึกษา วิทยาเขตเพชรบูรณ์. วิทยานิพนธ์ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชา
เทคโนโลยีการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บรรจง อมรชีวิน. (2556). การคิดอย่างมีวิจารณญาณ. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- บุญใจ ศรีสถิตนรากร. (2555). การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย: คุณสมบัตินักวัด
เชิงจิตวิทยา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2542). เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย
(พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: เจริญดีการพิมพ์.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2551). แนวทางการสอนกระบวนการคิด. กรุงเทพฯ: เดือนตุลา.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2556). ทฤษฎีและการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ:
เอส.พรีนติ้ง ไทย แฟคตอรี.
- บุญสม อ่วมพยัคฆ์. (2559). การพัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและ
การสื่อสารในการคิดสังเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดการ
เรียนรู้แบบสืบสอบร่วมกับเทคนิคการสืบสอบแบบกลุ่ม. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะครุศาสตร์,
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ประกิต สารเสนา. (2553). ผลการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน เรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน
บ้านเขมเจริญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5.
การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปณิศา วรรณพิรุณ. (2554). การเรียนแบบผสมผสาน จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. วารสารการอาชีวะ
และเทคโนโลยีศึกษา, 1(2), 44-45.

- ปนัดดา สุกเอี่ยม. (2555). ผลของการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน เรื่องพลเมืองดี ของสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ปราณี แก้วใหญ่. (2557). การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการเชื่อมโยง กระบวนการคิดที่ส่งเสริมการแก้ปัญหาตามสภาพจริงเพื่อการสร้างเกมการศึกษา สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีการเรียนรู้และสื่อสารมวลชน, คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและ เทคโนโลยี, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ปิยะพร อาศัยสุข. (2548). การทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษด้วยตัวแปร ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย บุคลิกภาพและลักษณะประชากรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา .
- ปทุมพัฒน์ นีรามัย. (2554). ผลการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อทักษะการคิดแบบ อริยสัจสี่และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง พระพุทธศาสนากับการดำรงชีวิตใน ยุคโลกาภิวัตน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดจันทราวาส (ศุขประสารราษฎร์)จังหวัด เพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พระมหาบุญเชิด สุขแม่นัน. (2553). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อ วิชาพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีระดับความฉลาดทาง อารมณ์ (EQ) ต่างกัน ที่ได้รับการเรียนรู้แบบกรณีตัวอย่างและแบบธรรมสภาจักษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการเรียนรู้, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- พรรณี ช.เจนจิต. (2550). จิตวิทยาการเรียนการสอน. นนทบุรี: เกรท เอ็ดดูเคชั่น.
- พิสนุ พองศรี. (2551). การประเมินทางการศึกษา: แนวคิดสู่การปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- พิสมัย เดิมสันเทียะ. (2555). การศึกษาทักษะการคิดวิเคราะห์จากการสอน โดยวิธีการทาง ประวัติศาสตร์ร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน วิชาประวัติศาสตร์ ส31103 ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตร และการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- เพชรรัตน์ จารุตัน. (2558). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้ สาระดนตรี โดยใช้วิธีการสอนแบบผสมผสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2538). *การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (ม.ป.ป.). *หลักการสอนประวัติศาสตร์*. เข้าถึงได้จาก [http://e-book.ram.edu/e-book/e/ED318\(S\)/ed318-6-1.pdf](http://e-book.ram.edu/e-book/e/ED318(S)/ed318-6-1.pdf).
- รัตมา รัตนวงศา. (2555). *การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยใช้โซเชียลมีเดียและวิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมความรู้สารสนเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2556). *วิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: วี พรีนซ์(1991).
- ราตรี นันทสุคนธ์. (2553). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฑาทองจำกัด.
- ราชบัณฑิตสถาน. (2542). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- โรงเรียนวัดบางวัว(สายเสริมวิทย์). (2559). *รายงานการประเมินตนเอง*. กรุงเทพฯ: โรงเรียนวัดบางวัว(สายเสริมวิทย์).
- โรงเรียนคาราวิทยาลัย. (2560). *คู่มือการใช้ Google Classroom*. เข้าถึงได้จาก <http://sites.google.com/a/web1dara.ac.th/>.
- ลักขณา สิริวัฒน์. (2557). *จิตวิทยาสำหรับครู*. กรุงเทพฯ: โอ เอส พรีนติ้งเฮาส์
- วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอริป จิตฤกษ์. (2554). *ทักษะแห่งอนาคตใหม่การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: โอเพ่นเวิลด์ส.
- วรวิทย์ นิเทศศิลป์. (2551). *สื่อและนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้*. ปทุมธานี: สกายบุ๊กส์.
- วัชรา เอิบสุขศิริ. (2556). *จิตวิทยาสำหรับครู*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาสนา ทวีกุลทรัพย์. (2554). *ความหมายของการเรียนแบบเผชิญหน้า*. เข้าถึงได้จาก <http://kunkrupagone.blogspot.com>.
- วาโร เฟิงส์วัตต์. (2552). *การวิจัยและการพัฒนา (Research and development)*. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 1(1), 2-12.
- วิกิพีเดีย. (2558). *ความหมายของจิตวิทยาพัฒนาการ*. เข้าถึงได้จาก <https://th.wikipedia.org/wiki>.
- วิจิต สุรัตน์เรืองชัย. (2550). *การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา*. *วารสารหลักสูตรและการสอน*, 1(1), 52-57.

- วิจารณ์ พานิช. (2556). *การเรียนรู้เกิดขึ้นได้อย่างไร*. กรุงเทพฯ: เอส อาร์ พรินติ้ง
- วินัย พงษ์ศรีเพียร. (2543). *ประวัติศาสตร์ไทยจะเรียนจะสอนกันอย่างไร: คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประวัติศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา.
- วิภาดา ต๊ะวงศ์. (2554). *ผลการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์เรื่องประวัติศาสตร์เมืองสี่มหาราช ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลเพชรวิทย์ จังหวัดตาก. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*
- วิภาพร อินทร์ประเสริฐ. (2554). *การประเมินความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1-4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย, สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2556). *กระบวนการค้นคว้าใหม่ทางการศึกษากรณีที่สนองต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ์.
- วิไลพร พรมตา. (2551). *ผลการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการเรียนการสอนแบบร่วมมือในบทเรียนภาษาอังกฤษที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีบุคลิกภาพแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2559). การวิจัยและพัฒนาการศึกษาไทย. *วารสารศิลปากร*, 8(2), 1-18.
- ศรีเรือน แก้วกังวาน. (2553). *จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย วัยรุ่น-วัยสูงอายุ (เล่ม 2) แก้ไขเพิ่มเติม (พิมพ์ครั้งที่ 9)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศุภชัย สุชะนินทร์และกรกรก วงศ์พานิช. (2545). *เปิดโลก e-Learning การเรียนการสอนบนอินเทอร์เน็ต*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน).
- ศศิพัชร ศรีจำปา. (2559). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยใช้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์เพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดทางประวัติศาสตร์. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 9(2), 1158-1171.
- สมศักดิ์ ภู่วิภาดาพรรณ. (2554). *หลักการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนและการประเมินตามสภาพจริง*. กรุงเทพฯ: ดวงกมลพับลิชชิง.

- สลิลลา ชาญเขียว. (2547). *การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2546). *แนวดำเนินการของสถานศึกษาเพื่อจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1. (2552). *คู่มือการนิเทศการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์*. ฉะเชิงเทรา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *เพื่อนคู่คิดมิตร มิตรคู่ครู แนวทางการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). *คู่มือการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). *การสอนประวัติศาสตร์ ประวัติศาสตร์ไทย หลากหลายวิธีเรียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542*. กรุงเทพฯ: พรึกหวานการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2556). *คู่มือการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงเพื่อปฏิรูปการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี.
- สายสุนีย์ สืบสุข. (2557). *หัวใจของการเรียน Collaborative learning*. เข้าถึงได้จาก http://saysunee1751.blogspot.com/2013_12_01_archive.html.
- สิริวรรณ ศรีพหล. (2557). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทยในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2550). *สุดยอดวิธีการสอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

- สุพัตรา คำสุข. (2555). ผลการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ประวัติศาสตร์อาเซียนสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านปราสาท จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุรวงศ์ ไคว้ตระกูล. (2554). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2546). การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุติเทพ ศิริพิพัฒนกุล. (2553). การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาและการเรียนรู้เป็นทีมของ นิสิตปริญญาบัณฑิตด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานที่ใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน ด้วยกรณีศึกษาและเทคโนโลยีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ต่างกัน. วิทยานิพนธ์ดุขฎิบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวภา มณีมูล. (2556). การศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ในรายวิชาประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านห้วยน้ำเย็น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- โสมอุษา ศักดิ์ดาวง. (2556). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยบูรณาการสาระ การเรียนรู้เรื่อง อาเซียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 . การศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- หริพล ธรรมนารักษ์. (2558). นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษายุคดิจิทัล. เชียงราย: ทริปเพิ้ล กรุ๊ป.
- อรญา นิชรรัตน์. (2551). การพัฒนาชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องประวัติศาสตร์เมืองอุบลราชธานี สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

- อกินกัส จิตรกร. (2555). *ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ร่วมกันแบบผสมผสานที่ใช้เทคนิคการคิดแนวข้างต่างกับกับนักศึกษาที่มีระดับความคิดสร้างสรรค์ต่างกัน ที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ สาขาวิชาการ โฆษณา. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- อรรถพล กิตติธนาชัย. (2555). *พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่สัมพันธ์ต่อสมรรถนะของนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ฝ่ายมัธยม). วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- เอกภพ โพธิ์จักร. (2557). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะวิธีการทางประวัติศาสตร์ และความมุ่งมั่นในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องประวัติศาสตร์ สุขุขทัย. *วารสารมหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 9(4), 212-220.*
- อุทิศ บำรุงชีพ. (2556). *เอกสารประกอบการสอนวิชาบังคับวิชาชีพรู 400202 เทคโนโลยีทางการศึกษา. ชลบุรี: ภาควิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- อุทิศ บำรุงชีพ. (2559). *เอกสารประกอบการสอนวิชา 40020259 นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา. ชลบุรี: ภาควิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- อุทัย หวังพัชรพล. (2548). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเรื่องจังหวัดชลบุรีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการสอน โดยใช้หนังสือภาพการ์ตูนกับการสอนปกติ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- องอาจ นัยพัฒนา. (2554). *การออกแบบการวิจัย: วิธีการเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพและผสมผสานวิธี (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- Awadh, A. Y., Qahtani1, A., & Higgins, S. E. (2013.) Effects of traditional, blended and e-learning on students'achievement in higher education. *Journal of Computer Assisted Learning, 29(3), 220-234.*
- Al-Madani, F. M. (2015). Relationship between teachers' effective communication and students academic achievement at the Northern Border University. *European Journal of Educational Research, 4(2), 90-96.*

- Aslam, S. (2013). *A comparative study of blended learning versus traditional teaching in middle school science*. Retrieved from <https://conference.pixel-online.net/FOE/files/foe/ed0005/FP/1718-SOE1072-FP-FOE5.pdf>
- Barnum, C., & Parrmann, W. (2002). Bringing induction to the teacher. A Blended learning model. *T.H.E. Journal*, 30(2), 56-64.
- Bamroongchee, U., & Phosri, P. (2017). *The development of hybrid Instructional system to enhance code of ethics in line with teachers professional standards for he faculty of education students*. Hong Kong: University of Hong Kong.
- Bloom, B. S. (1956). *Taxonomy of educational objectives*. New York: David McKay.
- Boettcher, J. V., & Conrad, R. M. (2010). *The online teaching survival guide: Simple practical pedagogical tips*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Bonk, C. J., & Graham, C. R. (2006). *Handbook of blended learning: Global perspectives, local designs*. San Francisco, CA: Pfeiffer Publishing.
- Carman, J. M. (2005). *Blended learning design: Five key ingredients*. Retrieved from <http://www.agilantlearning.com/pdf/Blended%20Learning%20Design.pdf>
- Clark, C. R., & Mayer, E. R. (2003). *e-Learning and the science of instruction*. San Francisco: John Wiley and Son.
- Graham, C. R. (2006). Blended learning systems: Definition, current trends, and future directions. In C. J. Bonk, & C. R. Graham (Eds.), *Handbook of blended learning: Global perspectives* (pp. 3-21). San Francisco: Local Designs, Pfeiffer.
- Graham, C. R., Allen, S., & Ure, D. (2005). *Benifits and challenges of bended learning environments*. Retrieved from <http://www.irma-international.org/viewtitle/14246/>
- Means, B., Bakia, M., & Murphy, R. (2014). *Learning online*. New York: United States of America by PUBLISHERS Graphics.
- Okan, I. (2016). The use of computer competencies of students in the departments of physical education and sport teaching, and school teaching. *International Jou of Environmental & Science Education*, 11(15), 8470-8490.
- Rashty, D. (1995). *Traditional learning vs. e-Learning*. Retrieved from <http://www.google.co.th/url?url=http://click4it.org/images>.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ
- หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
- หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

- | | |
|------------------------------------|--|
| 1. อาจารย์ ดร.อภิราดี จันทร์เที่ยง | อาจารย์ประจำภาควิชาประวัติศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม |
| 2. อาจารย์ ดร.ปานเพชร ร่มไทร | อาจารย์ภาควิชาการจัดการเรียนรู้
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา |
| 3. ศน.วิริยะ บุญนิวาสน์ | ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ (ข้าราชการบำนาญ)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ฉะเชิงเทรา เขต 1 |
| 4. นางวันวิสาข์ นนทมาตร์ | ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนวัดบางวัว (สายเสริมวิทย์)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ฉะเชิงเทรา เขต 1 |
| 5. นางสมพร ท้าวพา | ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบางปะกง “บวรวิทยายน”
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 |

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือออนไลน์

- | | |
|--------------------------------------|--|
| 1. อาจารย์ ดร. นฤมล ศิระวงษ์ | รองคณบดีฝ่ายบริหาร คณะศึกษาศาสตร์
อาจารย์ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ |
| 2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพล ไร่ไพ | หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (บางเขน) |
| 3. อาจารย์ ดร.รัฐพล ประดับเวทย์ | หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ |



ที่ ศธ ๖๒๑๘/ว. ๒๖๖๑

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.อภิราตี จันทร์แสง

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำโครงการวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวยุวดี ชมชื่น นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบ ผสมผสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒” โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ดร.มณฑิยา ชมดอกไม้ ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในกรณีนี้คณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่ง ว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐี ศิริสวัสดิ์)
รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน
ผู้อำนวยการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

โทรศัพท์ ๐-๓๘๓๙-๓๔๘๖, ๐-๓๘๑๐-๒๐๖๙

โทรสาร ๐-๓๘๓๙-๓๔๘๕

ผู้วิจัย ๐๘๑๙๑๔๒๔๓๔



บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ โทร ๒๐๒๙, ๒๐๖๙
 ที่ ศธ ๖๒๑๘/ว. ๓๖๑๑ วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๐
 เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการทำวิจัย
 เรียน ดร.ปานเพชร ร่มไทร

ด้วยนางสาวยุวดี ชมชื่น นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษาดุซงฎิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบ ผสมผสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒” โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ดร.มณฑิธร ชมดอกไม้ ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่ง ว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้



(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศรีสวัสดิ์)
 รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน
 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์



ที่ ศธ ๖๒๑๘/ว.๒๑๒๑

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.สิงหนาทบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน นางสาววิริยะ บุญยะนิวาสน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เค้าโครงย่อวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวยุวดี ชมชื่น นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษาดุขภูิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบ ผสมผสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒” โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ดร.มณเฑียร ชมดอกไม้ ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่ง ว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศรีสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

โทรศัพท์ ๐-๓๘๓๙-๓๔๘๖, ๐-๓๘๑๐-๒๐๖๙

โทรสาร ๐-๓๘๓๙-๓๔๘๕

ผู้วิจัย ๐๘๑-๙๑๔๒๔๓๔



ที่ ศธ ๖๒๑๘/ว. ๒๑๒๑

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.สิงหนครบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑.๗/พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน นางวันวิสาข์ นนทมาตร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เค้าโครงย่อวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวยุวดี ชมชื่น นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษาดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบ ผสมผสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒” โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ดร.มณฑิร ชมดอกไม้ ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่ง ว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศรีสวัสดิ์)
รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน
ผู้รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

โทรศัพท์ ๐-๓๘๓๙-๓๔๘๖, ๐-๓๘๑๐-๒๐๖๙

โทรสาร ๐-๓๘๓๙-๓๔๘๕

ผู้วิจัย ๐๘๑-๙๑๔๒๔๓๔



ที่ ศธ ๖๒๑๘/ว. ๒๑๖๑

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน นางสมพร ท้าวพา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เค้าโครงย่อวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวยุวดี ชมชื่น นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบ ผสมผสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒” โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ดร.มณฑิร ชมดอกไม้ ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่ง ว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศรีสวัสดิ์)
รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน
ผู้รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

โทรศัพท์ ๐-๓๘๓๙-๓๔๘๖, ๐-๓๘๑๐-๒๐๖๙

โทรสาร ๐-๓๘๓๙-๓๔๘๕

ผู้วิจัย ๐๘๑-๙๑๔๒๔๓๔



ที่ ศธ ๖๒๑๘/ว. ๒๖๔๑

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.สิงหนาทบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๖ ธันวาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.นฤมล ศิวะวงษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เค้าโครงย่อวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวยุวดี ชมชื่น นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบ ผสมผสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒” โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ดร.มณฑิยา ชมดอกไม้ ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่ง ว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชษฐ์ ศิริสวัสดิ์)
รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน
ผู้รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

โทรศัพท์ ๐-๓๘๓๙-๓๔๘๖, ๐-๓๘๑๐-๒๐๖๙

โทรสาร ๐-๓๘๓๙-๓๔๘๕

ผู้วิจัย ๐๘๑-๙๑๔๒๔๓๔



ที่ ศธ ๖๒๑๘/ว. ๒๒๕๑

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๖ ธันวาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพล ร้าไพ

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำโครงการวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวยุวดี ชมชื่น นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษาดุซญับัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบ ผสมผสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒” โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ดร.มณเฑียร ชมดอกไม้ ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่ง ว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ์ ศิริสวัสดิ์)
รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน
ผู้รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

โทรศัพท์ ๐-๓๘๓๙-๓๔๘๖, ๐-๓๘๑๐-๒๐๖๙

โทรสาร ๐-๓๘๓๙-๓๔๘๕

ผู้วิจัย ๐๘๑-๙๑๔๒๔๓๔



ที่ ศธ ๖๒๑๘/ว.๒๒๕๑

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.สิงหนครบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๖ ธันวาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.รัฐพล ประดับเวทย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำโครงการวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวยุวดี ชมชื่น นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษาดุริยางค์บัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบ ผสมผสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒” โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ดร.มณฑิยา ชมดอกไม้ ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่ง ว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)
รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน
ผู้รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

โทรศัพท์ ๐-๓๘๓๙-๓๔๘๖, ๐-๓๘๑๐-๒๐๖๙

โทรสาร ๐-๓๘๓๙-๓๔๘๕

ผู้วิจัย ๐๘๑-๙๑๔๒๔๓๔



ที่ ศธ ๖๒๑๘/๐๐๖๒

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.สิงหนครบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๕ มกราคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางสมัคร สพ. ฉะเชิงเทรา เขต ๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวยุวดี ชมชื่น นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษาดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำดุขฎิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒” ในความควบคุมดูแลของ ดร.มณฑิเยร ชมดอกไม้ ประธานกรรมการ มีความประสงค์ขออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ อนึ่งโครงการวิจัยนี้ได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพาเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ สิริสวัสดิ์)
รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน
ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

โทรศัพท์ ๐-๓๘๓๙-๓๔๘๖, ๐-๓๘๑๐-๒๐๖๙

โทรสาร ๐-๓๘๓๙-๓๔๘๕

ผู้วิจัยโทร ๐๘๑-๙๑๔๒๔๓๔



ที่ ศธ ๖๒๑๘/ ๐๓๒๒

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.สิงหนาทบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางวัว (สายเสริมวิทย์) สพป.ฉะเชิงเทรา เขต ๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวยุวดี ชมชื่น นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษาดุซงฎิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำดุซงฎิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนประวัติศาสตร์ โดยประยุกต์วิธีการทางประวัติศาสตร์และการเรียนรู้แบบผสมผสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒” ในความควบคุมดูแลของ ดร.มณฑิธร ชมดอกไม้ ประธานกรรมการ มีความประสงค์ขออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โดยผู้วิจัย จะขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ อนึ่งโครงการวิจัยนี้ได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา เรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่ง ว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)
รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน
ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

โทรศัพท์ ๐๓๘-๑๐๒๐๖๙, ๐๓๘-๑๐๒๐๖๙

โทรสาร ๐๓๘-๓๙๓๔๘๕

ผู้วิจัยโทร ๐๘๑-๙๑๔๒๔๓๔

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม (Focus group)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นางรัชณี วิเศษมงคล อดีตศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1
2. นายนิพนธ์ เลหาภารากร อดีตผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดบางวัว (สายเสริมวิทย์)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1
3. นายณรงค์ จุณเจริญวงศา ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1
4. นางวันวิสาข์ นนทมาตร์ ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนวัดบางวัว (สายเสริมวิทย์)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1
5. นายวชิรพงศ์ มณีนันทวัฒน์ อาจารย์ประจำภาควิชาการสอนสังคม
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
6. นายวิฑูรย์ พรหมมี ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดบางวัว (สายเสริมวิทย์)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1
7. นางรัตนา ทศนาแท้ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดบางวัว (สายเสริมวิทย์)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1
8. นางปริศนา เลหาภารากร ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดบางสมัคร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1
9. นายประสิทธิ์ เสืออ่วม กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนวัดบางวัว (สายเสริมวิทย์)
10. นายปรีชา สุริยะ กรรมการสถานศึกษา โรงเรียนวัดบางวัว (สายเสริมวิทย์)

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 อาณาจักรอยุธยา

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/ 2

ภาคเรียนที่ 2

ปีการศึกษา 2560

เวลา 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา คือ (1) สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง) เคยเป็นราชบุตรเขยของเจ้าครองแคว้นสุพรรณภูมิมาก่อนจึงมีอำนาจในการสนับสนุน (2) บริเวณที่ตั้งของกรุงศรีอยุธยาเป็นพื้นที่ราบลุ่มมีแม่น้ำสำคัญ 3 สายไหลผ่านทำให้มีความอุดมสมบูรณ์ (3) มีอาณาเขตติดทะเลจึงสะดวกในการติดต่อค้าขาย (4) เนื่องจากอาณาจักรเขมรที่อยู่ใกล้เคียงเสื่อมอำนาจลงจึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการสถาปนาอาณาจักร

มาตรฐานการเรียนรู้

ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก

ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด

ส 4.3 ม 2/ 1 วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรี ในด้านต่าง ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนอธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อการสถาปนาอาณาจักรอยุธยาได้
2. นักเรียนวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยาได้
3. นักเรียนลำดับเหตุการณ์และปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการการสถาปนาอาณาจักรอยุธยาได้
4. นักเรียนใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาประวัติศาสตร์ของอาณาจักรอยุธยา

ได้

คุณธรรมที่สอดแทรก

1. ความรับผิดชอบ
2. ความซื่อสัตย์
3. การตรงต่อเวลา

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
2. ความสามารถในการคิด

สาระการเรียนรู้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา ส่งผลให้สามารถก่อตั้งอาณาจักรได้
กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้น	กิจกรรมการเรียนรู้	วิธีการสอน
เริ่มต้นการเรียนรู้ (Start)	1. ครูพบกับนักเรียนโดยอธิบายภาพรวมของ หน่วยการเรียนรู้หน่วยที่ 1 เรื่องอาณาจักรอยุธยา พร้อมอธิบายข้อมูลของหน่วยโดยใช้แผนผังหน่วย การเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนได้เห็นรายละเอียดของ เนื้อหาและความเชื่อมโยงของการจัดการเรียนรู้ หลังจากนั้นครูอธิบายจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ นักเรียนจะต้องเรียนรู้ในเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการ สถาปนาอาณาจักรอยุธยา 2. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา	Face-to-face
เข้าสู่การปฏิสัมพันธ์ กลุ่ม (Interaction)	3. นักเรียนเข้ากลุ่ม วางแผนการศึกษาและแบ่ง งานในการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการ สถาปนาอาณาจักรอยุธยา	Collaborative
ร่วมประชุมและทำงาน (Brainstorm)	4. นักเรียนแต่ละกลุ่มใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ขั้นตอนที่ 1 ตั้งประเด็นศึกษาโดยร่วมกันกำหนด ว่าจะศึกษาเรื่องอะไร 5. นักเรียนแต่ละกลุ่มใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ขั้นตอนที่ 2 รวบรวมข้อมูลจากหลักฐาน โดยแบ่ง หน้าที่ในการรวบรวมและสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กับประเด็นศึกษาที่ได้กำหนดไว้	Historical Method

ขั้น	กิจกรรมการเรียนรู้	วิธีการสอน
เพิ่มประสบการณ์ การเรียนรู้ (Experience)	6. นักเรียนศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร จาก Website ทั่วไปและ จากห้องเรียน Google classroom ที่ครู สร้างขึ้นตามประเด็นที่ศึกษา 7. โดยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านห้องเรียนและกลุ่ม ใน Facebook ที่ครูได้สร้างขึ้นเพื่อให้สมาชิกใน กลุ่มได้ปรึกษากัน 8. นักเรียนและสมาชิกร่วมกันทำงานกลุ่มที่ได้รับ มอบหมาย จากนั้นนำผลงานจากการศึกษาจัดทำ Story board	Online learning
สรุปสู่ความเข้าใจ (Resolution)	9. ครูวิเคราะห์และให้ข้อเสนอแนะงานของแต่ละ กลุ่ม ผ่านห้องเรียนใน Google classroom และ กลุ่มใน Facebook เพื่อสรุปองค์ความรู้ 10. ครูชี้แนะข้อบกพร่องและชมเชยข้อดีของ ผลงาน	Online learning
แบ่งปันความรู้ใหม่ สู่ห้องเรียน (Share knowledge)	11. นักเรียนทุกกลุ่มนำเสนอผลงานและ แลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม นำเสนอผลงานใน ในห้องเรียน Google classroom 12. นักเรียนทุกคนทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน และส่งครู	Online learning collaborative

สื่อ/ นวัตกรรม/ แหล่งเรียนรู้

1. ใบงาน เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา
2. เอกสารประกอบการเรียนประวัติศาสตร์เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา
3. Website ทั่วไปและห้องเรียน Google classroom ที่ครูสร้างขึ้นเนื้อหาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล
1. นักเรียนอธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อการสถาปนาอาณาจักรอยุธยาได้	1. สังเกตการทำงาน	1. แบบประเมิน
2. นักเรียนวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยาได้	2. สังเกตการทำงานกลุ่ม	การปฏิบัติงานกลุ่ม
3. นักเรียนลำดับเหตุการณ์และปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการการสถาปนาอาณาจักรอยุธยาได้	3. สังเกตการนำเสนองาน	2. แบบประเมิน
	4. ทดสอบ	ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
		3. แบบทดสอบท้ายบทเรียน
4. นักเรียนใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาประวัติศาสตร์ของอาณาจักรอยุธยาได้	5. สังเกตการวางแผนและแบ่งงาน	4. แบบประเมิน
	6. สังเกตการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์	ความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

ข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียน

ได้ตรวจแผนการเรียนรู้ของ นางสาวยุวดี ชมชื่น แล้วมีความเห็น ดังนี้

- เป็นแผนการเรียนรู้ที่ ดีมาก ดี พอใช้ ควรปรับปรุง
- การจัดกิจกรรมได้นำกระบวนการเรียนรู้
 - ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมาใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม
 - ที่ยังไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรปรับปรุงพัฒนาต่อไป
- เป็นแผนการสอนที่ นำไปใช้ได้จริง ควรปรับปรุงก่อนนำไปใช้

ลงชื่อ.....

(นายวิฑูรย์ พรหมมิ)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดบางวัว (สายเสริมวิทย์)

บันทึกหลังการสอน

ผลการสอน

.....
.....
.....
.....

ปัญหา/ อุปสรรค

.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวยุวดี ชมชื่น)

ครู โรงเรียนวัดบางวัว (สายเสริมวิทย์)

เกณฑ์ระดับคุณภาพความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ
ดีมาก (3)	มีคะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป
ดี (2)	มีคะแนนระหว่างร้อยละ 65-79
พอใช้ (1)	มีคะแนนระหว่างร้อยละ 50-64
ปรับปรุง (0)	มีคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50

เกณฑ์การประเมินระดับความสามารถในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

เกณฑ์คุณภาพ	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก (3)	ดี (2)	พอใช้/ ผ่านเกณฑ์ (1)	ปรับปรุง (0)
1. ตั้งประเด็น ศึกษาหรือ กำหนดปัญหา	ตั้งประเด็นหรือ กำหนดปัญหาได้ ชัดเจนและ สอดคล้องกับ ขอบเขตที่ กำหนดให้	ตั้งประเด็นหรือ กำหนดปัญหาได้ และสอดคล้อง กับขอบเขตที่ กำหนดให้	ตั้งประเด็นหรือ กำหนดปัญหาได้ แต่ไม่สอดคล้อง กับขอบเขตที่ กำหนดให้	ตั้งประเด็นหรือ กำหนดปัญหา ไม่ได้และไม่ สอดคล้องกับ ขอบเขตที่ กำหนดให้
2. รวบรวม ข้อมูลจาก หลักฐาน	การรวบรวมข้อมูล จากหลักฐาน ครบถ้วนชัดเจน และสอดคล้องกับ ประเด็นหรือ ปัญหาที่กำหนดไว้	การรวบรวม ข้อมูลจาก หลักฐาน ครบถ้วนและ สอดคล้องกับ ประเด็นหรือ ปัญหาที่กำหนด ไว้	การรวบรวม ข้อมูลจาก หลักฐาน ไม่ครบถ้วนและ บางส่วน สอดคล้องกับ ประเด็นหรือ ปัญหาที่กำหนดไว้	การรวบรวมข้อมูล จากหลักฐาน ไม่ครบถ้วนและ ไม่สอดคล้องกับ ประเด็นหรือ ปัญหาที่กำหนดไว้

เกณฑ์คุณภาพ	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก (3)	ดี (2)	พอใช้/ ผ่านเกณฑ์ (1)	ปรับปรุง (0)
3. วิเคราะห์ ตรวจสอบ หลักฐาน	วิเคราะห์และ ตรวจสอบ หลักฐานที่ รวบรวมมาได้ ตามขั้นตอน ถูกต้องและ ชัดเจน	วิเคราะห์และ ตรวจสอบ หลักฐานที่ รวบรวมมาได้ ตามขั้นตอน ถูกต้อง	วิเคราะห์และ ตรวจสอบ หลักฐานที่ รวบรวมมาได้ ตามขั้นตอน	ไม่สามารถ วิเคราะห์และ ตรวจสอบ หลักฐานที่ รวบรวมมาได้
4. ตีความ หลักฐานและ สังเคราะห์ ข้อมูล	ตีความหลักฐาน และสังเคราะห์ ข้อมูลได้ถูกต้อง และชัดเจน	ตีความหลักฐาน และสังเคราะห์ ข้อมูลได้ถูกต้อง	ตีความหลักฐาน และสังเคราะห์ ข้อมูลได้	ตีความหลักฐาน และสังเคราะห์ ข้อมูลไม่ได้
5. สรุปและ นำเสนอผล การศึกษา	สรุปและนำเสนอ ผลการศึกษาได้ ถูกต้อง ชัดเจน ตรงกับประเด็นที่ ศึกษา	สรุปและ นำเสนอผล การศึกษาได้ ถูกต้อง	สรุปและนำเสนอ ผลการศึกษา	ไม่สามารถสรุป และนำเสนอผล การศึกษา

เกณฑ์ระดับคุณภาพความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ
ดีมาก (3)	มีคะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป
ดี (2)	มีคะแนนระหว่างร้อยละ 65-79
พอใช้ (1)	มีคะแนนระหว่างร้อยละ 50-64
ปรับปรุง (0)	มีคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50

เกณฑ์ระดับคุณภาพความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ตัวชี้วัดที่ 1 เลือกและใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม

พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (3)	ดี (2)	พอใช้/ ผ่านเกณฑ์ (1)	ปรับปรุง (0)
1. เลือกและใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ อย่างสร้างสรรค์ และมีคุณธรรม	เลือกและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการสืบค้น รวบรวมและสรุปความรู้ด้วยตนเองได้อย่างถูกต้อง มีความหลากหลาย แปลกใหม่และเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม โดยสามารถแนะนำผู้อื่นได้	เลือกและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการสืบค้น ค้นคว้า รวบรวมและสรุปความรู้ด้วยตนเองได้อย่างถูกต้อง มีความหลากหลาย แปลกใหม่และเป็นประโยชน์ต่อตนเองหรือสังคม	เลือกและใช้เทคโนโลยีในการสืบค้น ค้นคว้า รวบรวมและสรุปความรู้ด้วยตนเองได้อย่างถูกต้อง และเป็นประโยชน์ต่อตนเองหรือสังคม	เลือกและใช้เทคโนโลยีในการสืบค้น ค้นคว้า รวบรวม และสรุปความรู้ด้วยตนเองได้แต่ต้องอาศัยผู้แนะนำ

พฤติกรรมพึงชี้	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (3)	ดี (2)	พอใช้/ ผ่านเกณฑ์ (1)	ปรับปรุง (0)
2. เลือกและใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม	เลือกและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการรับและส่งสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างถูกต้องและมีความหลากหลาย แปลกใหม่ โดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนและสามารถแนะนำผู้อื่นได้	เลือกและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการรับและส่งสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างถูกต้อง และมีความหลากหลาย แปลกใหม่ โดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน	เลือกและใช้เทคโนโลยีในการรับและส่งสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างถูกต้อง โดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน	เลือกและใช้เทคโนโลยีให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างถูกต้อง แต่ไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อผู้อื่น
3. เลือกและใช้เทคโนโลยีในการทำงานอย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม	เลือกและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อลดขั้นตอน เวลา ทรัพยากรในการทำงานและนำเสนอผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม โดยมีความหลากหลาย แปลกใหม่ น่าสนใจ ไม่ลอกเลียนแบบ ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสามารถแนะนำผู้อื่นได้	เลือกและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อลดขั้นตอน เวลา ทรัพยากรในการทำงานและนำเสนอผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และสังคม โดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	เลือกและใช้เทคโนโลยี เพื่อลดขั้นตอน เวลา ทรัพยากรในการทำงานและนำเสนอผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองหรือสังคม	เลือกและใช้เทคโนโลยี เพื่อลดขั้นตอน เวลา ทรัพยากรในการทำงานและนำเสนอผลงานได้โดยต้องมีผู้แนะนำ

พฤติกรรมพึงชี้	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (3)	ดี (2)	พอใช้/ ผ่านเกณฑ์ (1)	ปรับปรุง (0)
4. การเลือกและใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม	เลือกและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ได้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม โดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสามารถแนะนำผู้อื่นได้	เลือกและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ได้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม	เลือกและใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองหรือสังคม	เลือกและใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหาได้ โดยต้องมีผู้แนะนำ

ใบงานที่ 1

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินกิจกรรมตามรายละเอียดที่กำหนดให้

1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5-6 คน
2. แต่ละกลุ่มแบ่งหน้าที่ศึกษาในหัวข้อ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาอาณาจักรอยุธยา
3. แต่ละกลุ่มเขียน Story board ของสิ่งที่ได้จากการศึกษาลงในใบงาน
4. ให้ทุกกลุ่มนำเสนอผลการศึกษากลุ่มในห้องเรียน Google classroom



ใบงานที่ 1 การเขียน Story board (10 คะแนน)
 เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาอาณาจักรอยุธยา
 กลุ่มที่.....

ลำดับ	ภาพ	คำบรรยาย/ ข้อมูล

แบบทดสอบท้ายบทเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. แคว้นสุพรรณภูมิ เกี่ยวข้องกับการสถาปนาอาณาจักรอยุธยาอย่างไร
 - ก. เป็นเมืองเดิมของพระเจ้าอู่ทอง
 - ข. เป็นแหล่งผลิตอาหารที่สำคัญ
 - ค. เป็นเมืองบริวารของอาณาจักรอยุธยา
 - ง. เป็นอู่ข้าวอู่น้ำและแหล่งค้าขายของอยุธยา
2. กษัตริย์พระองค์ใดที่สร้างกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี
 - ก. สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (อู่ทอง)
 - ข. สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
 - ค. สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ
 - ง. สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
3. แม่น้ำ 3 สายที่ไหลผ่านอาณาจักรอยุธยาคือแม่น้ำใด
 - ก. แม่น้ำลพบุรี แม่น้ำป่าสัก แม่น้ำเจ้าพระยา
 - ข. แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำลพบุรี
 - ค. แม่น้ำบางปะกง แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำลพบุรี
 - ง. แม่น้ำลพบุรี แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำปราจีนบุรี
4. ข้อใดเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สามารถสถาปนาอาณาจักรอยุธยาได้สำเร็จ
 - ก. กษัตริย์มีความเข้มแข็งเด็ดขาด
 - ข. อาณาจักรสุโขทัยเสื่อมอำนาจ
 - ค. ได้รับการสนับสนุนจากอาณาจักรใกล้เคียง
 - ง. คนไทยมีความสามัคคีและต้องการสร้างบ้านเมืองให้เป็นปึกแผ่น
5. การสถาปนาอาณาจักรอยุธยาเกิดจากการรวมแคว้นใหญ่เข้าด้วยกันคือแคว้นใด
 - ก. ตะไคว้-พิษณุโลก
 - ข. สุพรรณภูมิ-ตะไคว้
 - ค. พิษณุโลก-สุโขทัย
 - ง. สุโขทัย-สุพรรณภูมิ

กระดาษคำตอบแบบทดสอบท้ายบทเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ข้อที่ 1 ตอบ.....

ข้อที่ 2 ตอบ.....

ข้อที่ 3 ตอบ.....

ข้อที่ 4 ตอบ.....

ข้อที่ 5 ตอบ.....

แบบประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยี หน่วยที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดบางวัว (สายเสริมวิทย์)

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	ระดับคุณภาพ								ร้อยละ	ระดับคุณภาพ	
		ตัวชี้วัดที่ 1				ตัวชี้วัดที่ 2						รวม
		1	2	3	4	1	2	3	4			
1	เด็กหญิงสกาเวเดือน อ้อดเอก											
2	เด็กหญิงศศิธรยาน์ อภิเจริญวสุ											
3	เด็กหญิงชลิตา กระจาด											
4	เด็กชายวรายุทธ เปรมจิตร											
5	เด็กชายนัปกรณ์ วงกลาง											
6	เด็กชายวชิรวิทย์ คงศักดิ์											
7	เด็กหญิงอริสรา นิยม											
8	เด็กหญิงณัฐนิชา พิพรพงษ์											
9	เด็กหญิงชนาภัทร รักษาแดน											
10	เด็กหญิงกิตติยา พลายค้วง											
11	เด็กชายธนิศร สนวนทวี											
12	เด็กชายอภิรักษ์ พันสายอ											
13	เด็กหญิงสุนิสา คำปาละ											
14	เด็กชายศุภกิตต์ อุทัย											

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	ระดับคุณภาพ								ร้อยละ	ระดับคุณภาพ	
		ตัวชี้วัดที่ 1				ตัวชี้วัดที่ 2						รวม
		1	2	3	4	1	2	3	4			
15	เด็กหญิงสิริยา สายสุด											
16	เด็กหญิงวิรดา ศรีกลิ่นสุวรรณ											
17	เด็กหญิงอภิสมัย จิตรแก้ว											
18	เด็กชายนवल มุลคำ											
19	เด็กชายชนวัฒน์ น้าจันทร์											
20	เด็กหญิงสุภานันท์ เปี่ยมเอม											
21	เด็กหญิงภักดีสุภา ไกรตรี											
22	เด็กชายณัฐวุฒิ โต๊ะหยัน											
23	เด็กชายจิรโชติ สุดพราหมณ์											
24	เด็กหญิงฐิติกัลยา กายบุตร											
25	เด็กหญิงจุฑามาศ แก้วยะยศ											
26	เด็กหญิงปนัดดา ถัดกรุด											
27	เด็กชายศุภวุฒน์ เจริญสุข											
28	เด็กชายนันทิพัฒน์ ชูเลิศ											
29	เด็กหญิงอิสริยาภรณ์ ฝอยทอง											

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	ระดับคุณภาพ								รวม	ร้อยละ	ระดับคุณภาพ
		ตัวชี้วัดที่ 1				ตัวชี้วัดที่ 2						
		1	2	3	4	1	2	3	4			
30	เด็กชายเกียรติศักดิ์ รัตนสนธิ์											
31	เด็กหญิงณลินทิพย์ สุขทน											
32	เด็กชายวิบูลย์มัยณ บัวจรรยา											
33	เด็กชายสหบดี แดงเจริญ											
34	เด็กหญิงธนาพร ผ่องพรรณ											
35	เด็กชายไพฑูรย์ ทองใส											
36	เด็กหญิงพิชามณีน สวนเศรษฐ											
37	เด็กชายคุณวัฒน์ สิงขร											

เกณฑ์ระดับคุณภาพความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ
ดีมาก (3)	มีคะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป
ดี (2)	มีคะแนนระหว่างร้อยละ 65-79
พอใช้ (1)	มีคะแนนระหว่างร้อยละ 50-64
ปรับปรุง (0)	มีคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50

ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ตัวชี้วัดที่ 1 เลือกและใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม

พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (3)	ดี (2)	พอใช้/ ผ่านเกณฑ์ (1)	ปรับปรุง (0)
1. เลือกและใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม	เลือกและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการสืบค้น รวบรวม และสรุปความรู้ด้วยตนเองได้อย่างถูกต้อง มีความหลากหลาย แปลกใหม่และเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม โดยสามารถแนะนำผู้อื่นได้	เลือกและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการสืบค้น ค้นคว้า รวบรวมและสรุปความรู้ด้วยตนเองได้อย่างถูกต้อง มีความหลากหลาย แปลกใหม่และเป็นประโยชน์ต่อตนเองหรือสังคม	เลือกและใช้เทคโนโลยีในการสืบค้น ค้นคว้า รวบรวมและสรุปความรู้ด้วยตนเองได้อย่างถูกต้อง และเป็นประโยชน์ต่อตนเองหรือสังคม	เลือกและใช้เทคโนโลยีในการสืบค้น ค้นคว้า รวบรวม และสรุปความรู้ด้วยตนเองได้แต่ต้องอาศัยผู้แนะนำ

พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (3)	ดี (2)	พอใช้/ ผ่านเกณฑ์ (1)	ปรับปรุง (0)
2. เลือกและใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม	เลือกและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการรับและส่งสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างถูกต้องและมีความหลากหลาย แปลกใหม่ โดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนและสามารถแนะนำผู้อื่นได้	เลือกและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการรับและส่งสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างถูกต้อง และมีความหลากหลายแปลกใหม่ โดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน	เลือกและใช้เทคโนโลยีในการรับและส่งสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างถูกต้อง โดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน	เลือกและใช้เทคโนโลยีให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างถูกต้อง แต่ไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อผู้อื่น
3. เลือกและใช้เทคโนโลยีในการทำงานอย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม	เลือกและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อลดขั้นตอน เวลา ทรัพยากร ในการทำงานและนำเสนอผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม โดยมีความหลากหลายแปลกใหม่ น่าสนใจไม่ลอกเลียนแบบ ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสามารถแนะนำผู้อื่นได้	เลือกและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อลดขั้นตอน เวลา ทรัพยากร ในการทำงานและนำเสนอผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และสังคม โดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	เลือกและใช้เทคโนโลยี เพื่อลดขั้นตอน เวลา ทรัพยากร ในการทำงานและนำเสนอผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองหรือสังคม	เลือกและใช้เทคโนโลยี เพื่อลดขั้นตอน เวลา ทรัพยากรในการทำงาน และนำเสนอผลงานได้โดยต้องมีผู้แนะนำ

พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (3)	ดี (2)	พอใช้/ ผ่านเกณฑ์ (1)	ปรับปรุง (0)
4. การเลือกและใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม	เลือกและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ในการแก้ปัญหอย่างสร้างสรรค์ได้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม โดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสามารถแนะนำผู้อื่นได้	เลือกและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ในการแก้ปัญหอย่างสร้างสรรค์ได้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม	เลือกและใช้เทคโนโลยี ในการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองหรือสังคม	เลือกและใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหาได้โดยต้องมีผู้แนะนำ

ตัวชี้วัดที่ 2 มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี

พฤติกรรมพึงชี้	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (3)	ดี (2)	พอใช้/ ผ่านเกณฑ์ (1)	ปรับปรุง (0)
1. การกำหนดปัญหาและความต้องการ	ระบุปัญหาหรือความต้องการได้ชัดเจน ครอบคลุมและตรงกับงานที่ทำ	ระบุปัญหาหรือความต้องการได้ชัดเจนแต่ไม่ครอบคลุมและตรงกับงานที่ทำ	ระบุปัญหาหรือความต้องการได้	ระบุปัญหาหรือความต้องการไม่ได้
2. การรวบรวมข้อมูล	ใช้เทคโนโลยีรวบรวมข้อมูลได้ถูกต้อง นำเชื่อถือตรงกับปัญหาหรือความต้องการเพียงพอที่จะนำมาใช้งาน	ใช้เทคโนโลยีรวบรวมข้อมูลได้ถูกต้องตรงกับปัญหาหรือความต้องการ เพียงพอที่จะนำมาใช้งาน	ใช้เทคโนโลยีรวบรวมข้อมูลได้ถูกต้องแต่ไม่เพียงพอที่จะนำมาใช้งาน	ใช้เทคโนโลยีรวบรวมข้อมูลได้ไม่ตรงกับปัญหาหรือความต้องการ
3. เลือกวิธีการ	เลือกวิธีการได้ตรงกับปัญหาหรือความต้องการได้ทุกครั้ง	เลือกวิธีการได้ตรงกับปัญหาหรือความต้องการได้เป็นส่วนใหญ่	เลือกวิธีการได้ตรงกับปัญหาหรือความต้องการได้เป็นบางส่วน	เลือกวิธีการไม่ตรงกับปัญหาหรือความต้องการ
4. การออกแบบและการปฏิบัติการ	ใช้เทคโนโลยีในการออกแบบและแก้ปัญหาหรือความต้องการ และปฏิบัติการตามที่ออกแบบไว้ได้สำเร็จทุกขั้นตอน	ใช้เทคโนโลยีในการออกแบบและแก้ปัญหาหรือความต้องการและปฏิบัติการตามที่ออกแบบไว้สำเร็จเกือบทุกขั้นตอน	ใช้เทคโนโลยีในการออกแบบและแก้ปัญหาหรือความต้องการและปฏิบัติการตามที่ออกแบบไว้ได้สำเร็จบางขั้นตอน	ใช้เทคโนโลยีในการออกแบบและแก้ปัญหาหรือความต้องการได้แต่ไม่สามารถปฏิบัติการตามที่ออกแบบไว้ได้สำเร็จ

พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (3)	ดี (2)	พอใช้/ ผ่านเกณฑ์ (1)	ปรับปรุง (0)
5. ทดสอบ	มีการทดสอบกระบวนการทำงานอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการทุกขั้นตอน	มีการทดสอบกระบวนการทำงาน อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเกือบทุกขั้นตอน	มีการทดสอบกระบวนการทำงาน อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการบางขั้นตอน	มีการทดสอบกระบวนการทำงานแต่ไม่มีหลักวิชาการสนับสนุน
6. ปรับปรุงแก้ไขงาน	งานไม่มีข้อบกพร่องหรือมีข้อบกพร่องได้รับการแก้ไขทั้งหมด	ข้อบกพร่องของงานได้รับการแก้ไข เกือบทั้งหมด	ข้อบกพร่องของงานได้รับการแก้ไข เป็นบางส่วน	ข้อบกพร่องของงานได้รับการแก้ไขเล็กน้อย
7. การประเมินผล	ใช้เทคโนโลยีในการประมวลผลจนเกิดชิ้นงาน/ ภาระงานที่สามารถแก้ปัญหาหรือความต้องการได้	ใช้เทคโนโลยีในการประมวลผลจนเกิดชิ้นงาน/ ภาระงานที่สามารถแก้ปัญหาหรือความต้องการได้	ใช้เทคโนโลยีในการประมวลผลจนเกิดชิ้นงาน/ ภาระงานแต่ไม่สามารถแก้ปัญหาหรือความต้องการได้	ไม่สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อประเมินผลและสรุปผลการดำเนินงาน

ใบงานที่ 1

เรื่อง สรุปอาณาจักรอยุธยา

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินกิจกรรมตามรายละเอียดที่กำหนดให้

1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5-6 คน
2. แต่ละกลุ่มแบ่งหน้าที่ศึกษาในหัวข้อ

สรุปอาณาจักรอยุธยา

3. แต่ละกลุ่มเขียน Story board ของสิ่งที่ได้จากการศึกษาลงในใบงาน
4. ให้ทุกกลุ่มนำเสนอผลการศึกษากลุ่มโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ในรูปของ Power point ในห้องเรียน Google classroom



ใบงานที่ 1 การเขียน Story board (10 ฉาก)

เรื่อง สรุปอาณาจักรอยุธยา

กลุ่มที่.....

ลำดับ	ภาพ	คำบรรยาย/ ข้อมูล

แบบทดสอบท้ายบทเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. กระบวนการใดที่สำคัญที่สุดในการนำเสนองานเขียนทางประวัติศาสตร์
 - ก. การตั้งประเด็นศึกษาหรือกำหนดปัญหา
 - ข. การรวบรวมข้อมูลจากหลักฐาน
 - ค. การวิเคราะห์ตรวจสอบหลักฐาน
 - ง. ตีความหลักฐานและสังเคราะห์ข้อมูล
2. ข้อใดเป็นวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่แตกต่างจากวิธีการทางวิทยาศาสตร์
 - ก. การตั้งประเด็นศึกษาหรือกำหนดปัญหา
 - ข. การรวบรวมข้อมูลจากหลักฐาน
 - ค. การสรุปผลการศึกษา
 - ง. การตีความ การวิเคราะห์ตรวจสอบหลักฐาน
3. ใครคือผู้นำเชื่อถือที่สุดในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา
 - ก. สุชาติน์แสดงความคิดเห็น โดยใช้ความรู้ลึกของตนเองต่อการเสียดังกรุงศรีอยุธยา
 - ข. สมชายแสดงความคิดเห็น โดยอ้างอิงคำบอกเล่าของชาวบ้านที่
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 - ค. ธนิศรแสดงความคิดเห็น โดยอ้างอิงจากหนังสือและเอกสารที่ได้ไปศึกษาค้นคว้ามา
 - ง. ปลายุแสดงความคิดเห็น โดยอ้างอิงการรวบรวมข้อมูลจากเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
4. การศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนด้านใดมากที่สุด
 - ก. การศึกษาหาความรู้และการทำงานอย่างเป็นระบบตามขั้นตอน
 - ข. การเป็นคนช่างสังเกต ละเอียดรอบคอบและมีวิจารณญาณ
 - ค. การทำงานกับผู้อื่น มีเหตุผล ขอมรับความคิดเห็นที่เหมือนและที่แตกต่าง
 - ง. การศึกษาตามขั้นตอน มีการอ้างอิงข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลรายงานผลที่เป็นระบบ
5. วัตถุประสงค์ของการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาคืออะไร
 - ก. ให้ตระหนักในความภาคภูมิใจของบรรพบุรุษไทย
 - ข. เห็นคุณค่าและความสำคัญของบรรพบุรุษ
 - ค. เพื่อฝึกให้เรียนรู้แล้วนำไปใช้กับการศึกษาวิชาอื่น
 - ง. ได้ศึกษาเรื่องราวของอยุธยาที่สนใจโดยสืบค้นหลักฐานมาอ้างอิงเป็นขั้นเป็นตอน

กระดาษคำตอบแบบทดสอบท้ายบทเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ข้อที่ 1 ตอบ.....

ข้อที่ 2 ตอบ.....

ข้อที่ 3 ตอบ.....

ข้อที่ 4 ตอบ.....

ข้อที่ 5 ตอบ.....

ภาคผนวก ง

- ผลการประเมินการจัดการเรียนรู้ออนไลน์โดยใช้ห้องเรียน Google classroom ของผู้เชี่ยวชาญ
- ผลการประเมินความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้กับแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินความพึงพอใจ
- ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบประเมินความพึงพอใจ
- ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นแบบประเมินความพึงพอใจ
- ผลการวิเคราะห์ t-test

ตารางที่ 25 ผลการประเมินบทเรียนออนไลน์โดยใช้ห้องเรียน Google classroom
ของผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	1	2	3		
ด้านสาระการเรียนรู้					
1. โครงสร้างเนื้อหาชัดเจนมีความสัมพันธ์ต่อเนื่อง	5	4	5	4.67	0.58
2. เนื้อหาครอบคลุมตามจุดประสงค์การเรียนรู้	4	4	5	4.33	0.58
3. ใช้ภาษาถูกต้องเหมาะสม	5	4	5	4.67	0.58
4. เนื้อหาเหมาะสมกับผู้เรียน	5	4	5	4.67	0.58
ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้					
1. การเรียนเป็นระบบมีขั้นตอนที่ชัดเจน	5	4	5	4.67	0.58
2. การเรียนตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและ	5	4	3	4.00	1.00
ส่งเสริมการเรียนรู้แบบทำงานร่วมกัน					
3. นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	5	4	3	4.00	1.00
4. มีแบบฝึกปฏิบัติและแบบทดสอบที่ครอบคลุม	5	4	5	4.67	0.58
จุดประสงค์					
5. มีการสื่อสารและการเสริมแรงที่เหมาะสม	5	3	3	3.67	1.15
ด้านการออกแบบการเรียนออนไลน์					
1. การจัดวางองค์ประกอบเหมาะสมสวยงาม	4	4	3	3.67	0.58
2. รูปแบบตัวอักษร สี ขนาด ทำให้อ่านง่ายและเหมาะสม	4	4	4	4.00	1.00
กับนักเรียน					
3. ภาพที่นำมาใช้ประกอบมีความเหมาะสม	4	4	4	4.00	1.00
4. วิธีการเรียนมีความสะดวกไม่ซับซ้อนเหมาะสมกับ	4	4	3	3.67	0.58
นักเรียน					
รวมเฉลี่ย	4.61	3.92	4.07	4.21	0.58

ตารางที่ 26 ผลการประเมินความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้กับแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมิน ผลสัมฤทธิ์ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					$\sum R$	ค่า IOC	แปลผล	ข้อเสนอแนะ/ การดำเนินการ
	1	2	3	4	5				
1	1	1	1	1	-1	3	0.6	ใช้ได้	ปรับคำถามให้เป็นการวิเคราะห์
2	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
3	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
4	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
5	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
6	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
7	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
8	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
9	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้	ปรับคำถามให้เป็นการวิเคราะห์
10	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้	ปรับคำถามให้เป็นการวิเคราะห์
11	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
12	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
13	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
14	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
15	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้	ปรับคำถามให้เป็นการวิเคราะห์
16	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
17	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
18	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
19	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
20	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
21	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	

ตารางที่ 26 (ต่อ)

แบบประเมิน ผลสัมฤทธิ์ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					Σ^R	ค่า IOC	แปลผล	ข้อเสนอแนะ/ การดำเนินการ
	1	2	3	4	5				
22	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
23	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
24	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้	ปรับตัวเลือก
25	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้	
26	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
27	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
28	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
29	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้	ปรับตัวเลือก
30	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้	ปรับตัวเลือก
31	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้	ปรับตัวเลือก
32	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
33	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้	ปรับตัวเลือก
34	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้	ปรับตัวเลือก
35	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้	ปรับตัวเลือก
36	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
37	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
38	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
39	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
40	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
41	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
42	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้	ปรับตัวเลือก
43	1	1	1	1	-1	3	0.6	ใช้ได้	ปรับตัวเลือก
44	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้	ปรับตัวเลือก
45	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
46	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	

ตารางที่ 26 (ต่อ)

แบบประเมิน ผลสัมฤทธิ์ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					$\sum R$	ค่า IOC	แปลผล	ข้อเสนอแนะ/ การดำเนินการ
	1	2	3	4	5				
47	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
49	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
50	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
51	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้	ปรับคำถามให้เป็นการวิเคราะห์
52	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้	ปรับคำถาม
53	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
54	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้	ปรับคำถามให้เป็นการวิเคราะห์
55	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้	ปรับคำถามให้เป็นการวิเคราะห์
56	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
57	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
58	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
59	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
60	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	

ตารางที่ 27 ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมิน ผลสัมฤทธิ์ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					$\sum R$	ค่า IOC	แปลผล	ข้อเสนอแนะ/ การดำเนินการ
	1	2	3	4	5				
1	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
2	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
3	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
4	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
5	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
6	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
7	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
8	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
9	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
10	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
11	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
12	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
13	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	

ตารางที่ 28 ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อที่	ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	.73	.53	21	.70	.33
2	.57	.47	22	.57	.60
3	.70	.47	23	.53	.53
4	.60	.67	24	.80	.27
5	.67	.67	25	.43	.60
6	.80	.27	26	.40	.53
7	.63	.47	27	.60	.53
8	.53	.53	28	.57	.60
9	.63	.20	29	.70	.47
10	.67	.53	30	.60	.27
11	.60	.67	31	.53	.53
12	.53	.80	32	.57	.33
13	.70	.60	33	.57	.20
14	.80	.13	34	.63	.33
15	.73	.53	35	.40	.53
16	.57	.60	36	.70	.47
17	.73	.40	37	.53	.53
18	.47	.67	38	.50	.60
19	.60	.53	39	.67	.27
20	.73	.40	40	.47	.53

ตารางที่ 29 ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบประเมินความพึงพอใจ

ข้อที่	ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	.49	.89
2	.51	.89
3	.31	.90
4	.55	.89
5	.52	.89
6	.74	.88
7	.60	.89
8	.71	.88
9	.61	.89
10	.68	.89
11	.66	.88
12	.70	.88
13	.75	.88

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Case Processing Summary

	N	%
Case Valid	30	100.0
Excluded ^a	0	.0
Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on variables in the procedure

Reliability

Cronbach's Alpha	N of Items
.948	40

Item-Total Statistics

ข้อที่	ค่าความเชื่อมั่น	ข้อที่	ค่าความเชื่อมั่น
1	.62	21	.33
2	.45	22	.54
3	.58	23	.69
4	.73	24	.20
5	.76	25	.74
6	.26	26	.69
7	.40	27	.61
8	.55	28	.79
9	.20	29	.41
10	.48	30	.32
ข้อที่	ค่าความเชื่อมั่น	ข้อที่	ค่าความเชื่อมั่น
11	.63	31	.73

12	.85	32	.40
13	.71	33	.20
14	.21	34	.47
15	.67	35	.63
16	.47	36	.49
17	.55	37	.75
18	.83	38	.76
19	.61	39	.20
20	.44	40	.70

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นแบบประเมินความพึงพอใจ

Case Processing Summary

	N	%
Case Valid	30	100.0
Excluded ^a	0	.0
Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on variables in the procedure

Reliability

Cronbach's Alpha	N of Items
.90	13

Item-Total Statistics

ข้อที่	ค่าความเชื่อมั่น
1	.95
2	.51
3	.31
4	.55
5	.52
6	.74
7	.60
8	.71
9	.61
10	.68
11	.66
12	.70
13	.75

t-test

[Dataset] C:\Users\com\Desktop\data a.sav

Paired Samples Statistics

	Mean	N	Std.Deviation	Std.Error Mean
Pair 1 post	33.70	37	3.86	.63
pre	18.94	37	4.00	.65

Paired Samples Correlation

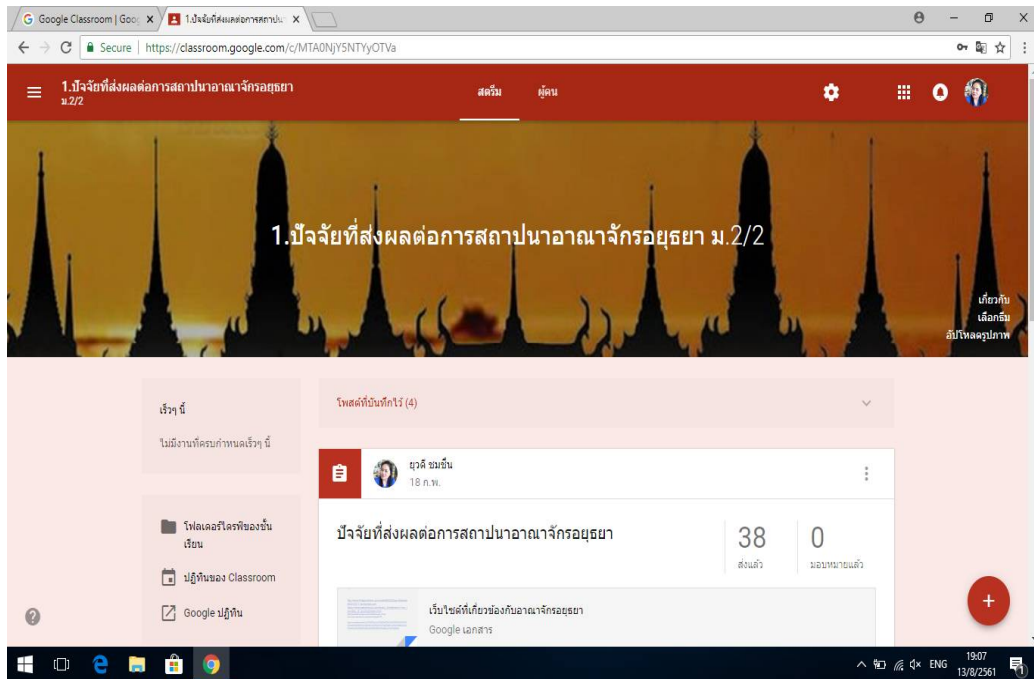
	N	Correlation	Sig
Pair 1 post & pre	37	.63	.00

Paired Samples Test

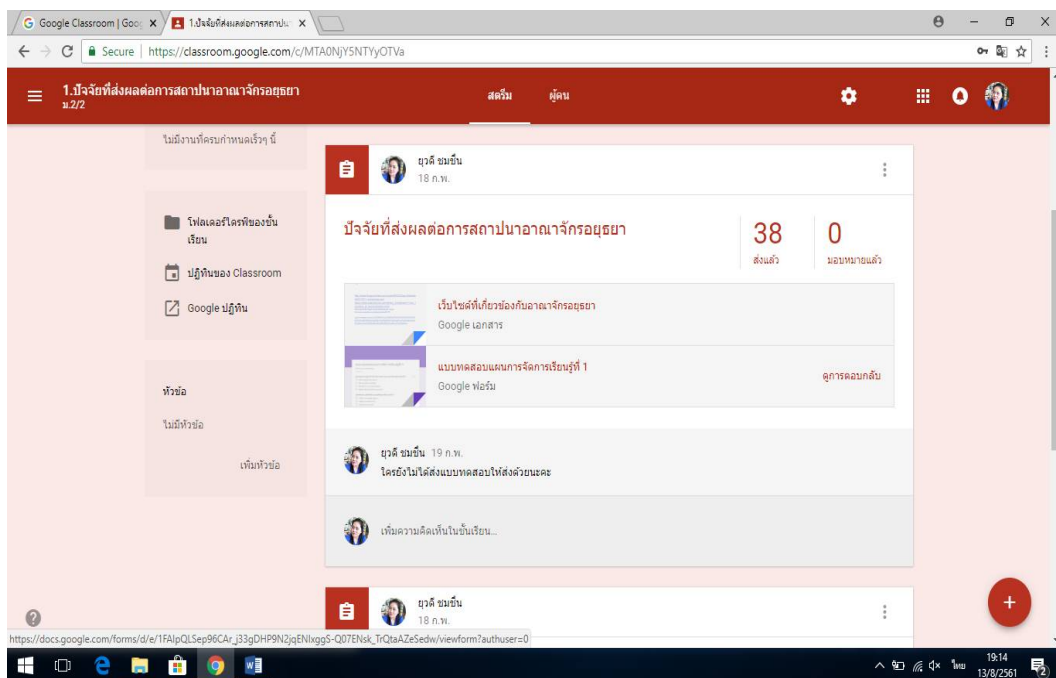
	Paired Differences					t	df	Sig. (2- tailed)
				95% Confidence Interval of the Difference				
	Mean	Std. Deviation	Std.Error Mean	Lower	Upper			
Pair 1 post-pre	14.75	3.35	.55	13.25	16.25	26.76	36	.000

ภาคผนวก จ

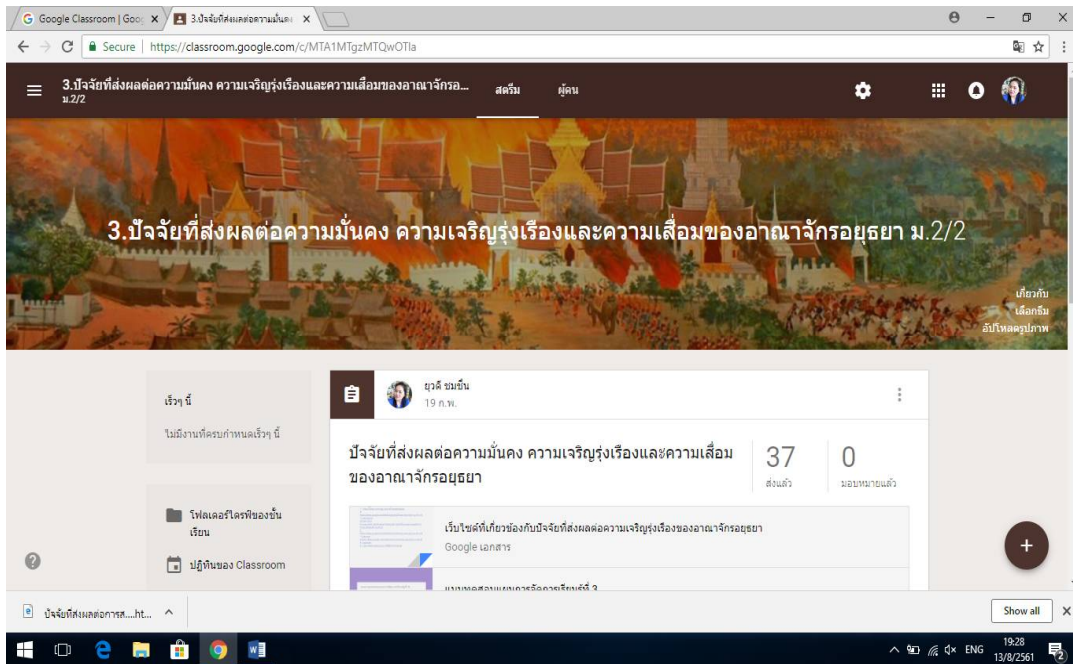
- ตัวอย่างห้องเรียนออนไลน์โดยใช้ Google classroom
- ภาพบรรยากาศห้องเรียนออนไลน์โดยใช้ Google classroom



ภาพที่ 4 ห้องเรียนออนไลน์โดยใช้ Google classroom เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา



ภาพที่ 5 กิจกรรมของห้องเรียนออนไลน์โดยใช้ Google classroom เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา



ภาพที่ 6 ห้องเรียนออนไลน์โดยใช้ Google classroom เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคง ความเจริญรุ่งเรืองและความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา



ภาพที่ 7 บรรยากาศห้องเรียนออนไลน์โดยใช้ Google classroom